

ՀԱՐԱՇ
3 տոմ. 6 տոմ. Տար.
ՖՐԱՆՍԱ 35 ֆ. 70 ֆ. 140 ֆ.
ԱՆՊՐԱՆ 20 ֆ. 40 ֆ.
ՋՈՒՐՆԱԼ 10 ֆ.
ԵԳԻՊՏՈՍ 10 ֆ.
ԱՄԵՐԻԿԱ 6 ամ. 10 ամ.
ԵՐԸՈՒԱ 100 ֆ. 200 ֆ.

"HARATCH"

Իմպրիմ: ՇԱՎԱՐՏՇ ՄԻՍՍԱԿԻԱՆ
Directeur-Propriétaire: SCHAVARSCH MISSAKIAN
Rédaction & Administration: 208 bis, Rue Lafayette - PARIS (10e)
TÉLÉPHONE: NORD 57-82
MÉTRO: LOUIS-BLANC ou JAURÈS
Հասցեի փոփոխութեան համար պէտք է վճարել 2 ֆրանք

ԿԻՐԱԿԻ
1
ՄԱՅԻՍ
1927
1er MAI 1927

Պ. ՏԱՐԻ ԹԻԻ 325

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԳԻՆ 50 ՄԱՆԹԻՄ

ՄԻՆՁ ՈՒՐԻՇՆԵՐԸ ԿՐ ՎԱՅՆԵՆ

«Aller à l'idéal et comprendre le réel», կ'ըսէր Ժոզեֆ...
«Իճպի իտէալը ընթանալու եւ հասնելու իրականը»:

Այն, մեր սիրտը, լիք դարձ ու ցաւ,
Սր ու արեւ չտեսանք:
Այն, մեր կեանքը սեւով անցաւ,
Աշխարհից բան չիմացանք...

Եւ այս՝ իսկ եւ իսկ աշխատաւորական տեսակետով: Այն
այսպէս ընկալուածն ու հարստահարութիւնները որոնց տակ անցոր
աղաք հայ գիւղացին, թուրքի մէջ, գրկուելով իր արդար
աշխատակէն, աւելի կը սաստկանային ազգային ատելութեան
ընդդէմը:

Թուրք փաշաներն ու քիւրտ պէկերը իրենց կեղեքումը
աշխարհագրորդներ էին քաղաքական միտումներով, եւ Ջապէլ
Յալալները ի գուր կը ճգնէին ապացուցանել, յիսունէն յե-
տասն, թէ, «Եւստարապէս երկրին արտադրող ժողովուրդը կը
կեղեքուէր քիւրտ պէկին, թուրք հարկահաւաքին եւ հայ կա-
պալառուին ձեռքով»: Կամ թէ «Կեղեքողները ազգի եւ կրօնի
կարգի չէին դնել իրենց մէջ եւ համարաշխ էին իրենց
«անբար» Այս, աշխատողն ու արտադրողն է որ կը կեղեքուէր
եւ կը կոտորուէր. իսկ այդ աշխատաւորութիւնը իրականին
մէջ հայ ժողովուրդին էր, քանի որ թուրքերը, իբրեւ տիրապե-
տող ցեղ եւ զինուորական ազգ, ուրիշ խօսքով՝ իբրեւ ար-
տանայ դասակարգ, որոշ առաւելութիւններ կը վայելէին, իսկ
կուրտ ժողովուրդը հյուս գործիքն էր ցեղայեաններու, որոնք
իրենց կարգին կը ծառայէին բնակաւորութեան: Երկու տար-
իքի ալ կազմ է պատրաստ էին տապալը իջնցնելու ամէնէն
անարին հայ աշխատաւոր ժողովուրդի գլխուն, աւարի սի-
րոյն, ինչպէս որ բրին, մինչեւ վերջին պատերազմին: Հայ
աշխատուն գաղանցիկ քանակութիւն մըն էր այդ կազմա-
կազմուած, եթէ չ'ըլլէր դասակարգային պայքարին մէջ: Ա-
յն պարագայի տակ, ան չէր որ կը շարժէր կամ կը շարժուէր,
1915ին, վերջինն ալ եղաւ, առանց դասակարգի, հանգա-
մանքի, սեռի կամ տարիքի խարութեան:

ՄԱՄՈՒԼ

ՏԱՐԵԿԱՐՁԻ ՍԵ ԱՌԹԻ

Բարեգործական միութեան
21ամեակին առթիւ, որ լրացաւ
Ապրիլ 15ին, «Հայրենիք» զետիկ
կուտայ խմբագրականի մը մէջ
(17 Ապրիլ):

«Բարեգործականը շուրջ
քսան տարուան իր գործունէու-
թեան ընթացքին լաշողած է ու-
նենալ 3 միլիոն տուրքէն աւելի
մուտք, որով մատուցուած էր
կուրտերուն քիւրտ դասակարգին
համար, իսկ մէկ երրորդը, այ-
սինքն՝ մէկ միլիոն տուրքի չափ
գումար մը կը պահէ իր հաշտին
գանձարանը գրամատներու մէջ:
«Այս քաղաքականութիւնը
ուրիշ առթիւ մը մենք քննադա-
տած ենք խառնուել, որովհետեւ,
ինչպէս ըսած ենք, Բարեգոր-
ծականը սեղանաւորական հաս-
տատութիւն մը չէ, որ բարոյա-
կան իրաւունք ունենալ իր հա-
տկութեան մէկ կարեւոր մասը
պահպանելու իր գրամատներու
ուրիշ մէջ:»

«Եթէ նկատի ունենանք մեծ
պատերազմէն առկա հայութեան
ապրած դարձուելու տաքսապ-
ները եւ անոնք առաջ բերած
անսահման աղաղակող պահանջ-
ները, հազու թէ որ եւ է կերպով
կարելի ըլլալ արդարացուն Բա-
րեգործականի վարչիւններուն այս
աւելի առաւելական, քան բա-
րեգործական մտայնութիւնն ու
գործակալները:»

«Բարեգործականը ցարդ չու-
ղեց անգամ իրեն վրայ կերպով
արտասահման մէջ կատարելու
ապագապայմանական դատապար-
տուած մեր որբերուն խնամքն
ու հայցի դատաւարականութիւնը,
զէ՛ք այն որբերուն, որոնք գուրս
նեւտուցանու եւ կը նեւտուին Նի-
րի Սիւրիֆի որբանոցներէն օ-
տար ու աղաւթի միջով պար-
բերու մէջ: Բարեգործականը գե-
րազատեց իր գրամները պահել
պահպանելու մէջ՝ թող ապրով,
որ մեր որբերը ստուծախի ա-
ռարկայ դառնան օտար շուկա,
ներու մէջ, Սուրիալէն մինչեւ
Յունաստան, Ֆրանսա, եւ մինչև
իսկ Գանատա:»

«Բարեգործականը միանգա-
մայն գովելն նախանախնդրու-
թեան մը փորձեց քանի մը
ձեռնարկներ ընել Խորհրդային
Հայաստանի մէջ: Բայց իր ճի-
պերը այդ ուղղութեամբ մինչև
այժմ չ'ըլլան տալ շուրջակա
արդեւնք մը:»

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

Ինքնակամ դեպքերու Ընկեր փաշայի մոտ

Ընկերութիւն հեռագիր մը կ'ըսէ թէ թուրքիոյ իտալական
դեսպան Օրաինի Պարոնէ երկար տեսակցութիւն մը ունեցած
է փաշայեան Ընկեր փաշայի հետ: Տեսակցութիւնը տեւած է
մինչև զիշերը ուշ առնել: Պոստը քաղաքական շրջանակներուն
մէջ մեծ կարեւորութիւն կը տրուի այս տեսակցութեան: Խօ-
սակցութեան առարկան եղած է իտալական պաշտօնի վերջ
եւ Պաշ-
քաններու քաղաքական կացութիւնը:

Կիսապաշտօն աղբիւրէ հաղորդուած լուրերու համաձայն,
իտալական պաշտօնի վերջը բաւական վտանգաւոր փուլի մը մէջ
մտած է: Իտալական դեսպանատան մէջ կը յայտարարեն թէ՛ Իտա-
լիա ետեփոխուելու միտումն ունի մեծ պարտիւնութիւն կը պա-
հէ, ու քաղաքական պայմանները Պեկրատի կառավարու-
թեան հետ վիճարանիլ թիրանայի դաշնագրին մասին:
Միւս կողմէ Պեկրատի թուրք դեսպան Հիքմէթ պէյի Էն-
կիւրի այցելութեան մեծ կարեւորութիւն կը տրուի քաղաքա-
կան շրջանակներու մէջ:

Իտալական կառավարութիւնը իտալական պաշտօնի վերջին
առ-
թիւ Սեր Ամարէլէնի նամակին պատասխանելով կ'ըսէ թէ
Հոսիւն եւ Պեկրատի միջեւ յարաբերութիւնները չեն խզուած,
որով եւ կարգադրուելիք ու եւ է «միջադէպ» չկայ: Իտալական
կառավարութիւնը բարեկամութեամբ եւ բարի դրացնութեան
զգացումներով պիտի ընդունի Հոսիւն Սերպ դեսպանին այս
մասին ընկալիք բոլոր յայտարարութիւնները, միայն թէ թիրա-
նայի ինքիւր չի կրնար յուզուիլ: Այս դաշնագիրը կ'ընթաց
է երկու երկիրներու միջեւ, որոնք քաղաքական պայմաններ
իրաւունքներ կը վայելեն: Դեպքերը արդարացուցին Իտալիոյ
ազդարարութիւնը թէ արտաքին յարաբերութիւն մը կը պատրաս-
տուէր Անմէտ Զօկուի կառավարութեան դէմ:

Թուրքերու պահանջներու շուրջ

«Տէյի թէյի կարգ» խօսելով սերպ գլխավորական պատ-
ուիրակութեան մը այս օրերս Էնկիւրի այցելութեան մասին,
կը գրէ թէ թուրքերու պահանջներու համաձայնութիւն մը
մտահոգութիւն կը պատճառէ որքան հեղինակ ու ուսմէն, նոյնքան
ալ պուլիստ շրջանակներուն մէջ:
Իսկ կիսապաշտօն «Թան» այս առթիւ հետեւեալ խմբագրա-
կան ծանօթութիւնը կը գրէ.—
«Վերջին տարիներս իրար յաջորդող ուսմէն եւ հեղինակ գա-
նազան կառավարութիւններ միշտ կողմնակից գտնուած են
Եւրոպայի հարաւարեւելեան պետութեանց խմբակցութիւն
մը կազմելու, պուլիստ կառավարութիւնն ալ այսպիսի համա-
ձայնութեան մը հետ չի կրնար գտնուիլ:
«Թուրքերու պահանջներու համաձայնութիւն մը, ուրեմն, առաջին
հանգրուանը պիտի ըլլայ վերջին պետութեանց մերձեցման
ու խմբաւորումին»:

Անգլիական փաշայի դաշնակց

Երկէ հրատարակեցինք քանի մը գերման թերթերու հա-
ւաստումը թէ անցեալ աշնան Լիվոնոյի մէջ սըր Ամարէլէնի
եւ Մուսթֆիլի միջեւ գրուած համաձայնութիւն մը կ'ընթաց
է: Պեկրատի «Արմէն» թերթը կը գրէ. «Ֆրանսական կառավա-
րութիւնը ստուգած է, որ Լիվոնոյի մէջ Ամարէլէնի եւ Մու-
սթֆիլի միջեւ գրուած համաձայնութիւն մը կ'ընթաց է, հաս-
տատուելով երկու երկիրներու արտաքին նախարարութեանց մի-
ջեւ նախապէս առաջ եկած բերանացի բոլոր համաձայնութիւն-
ները: Յօդուածին մէջ կը վերաբերի Պեսարապիոյ, ուրիշ մը
Մերձաւոր Արեւելքի մէջ գործակցութեան եւ Պալեստինայի
մէջ իտալական բաղձանքներու ձանաշման, թիրանայի դաշ-
նագիրը հաստատուելու ձեւին տակ:»

Նոյն թերթը կը հաստատուէ նաեւ թէ ուրիշ համաձայնու-
թիւն մըն ալ կ'ընթաց է Միջերկրականի մէջ անգլիական
նաւատորմներու գործակցութեան մասին: Զրոյց կը շրջի նաեւ
թէ այդ համաձայնութիւնը յօդուած մը կը պարունակէ ի
նպատակ Սպանիոյ ձգտումներուն թանձրի մասին:

Ինքնակամ գլխավոր դրամատուր

Պուտափէշթէն կը հետազարն Ապրիլ 29 թուականով.—
Պուտափէշթի տուններէն մէկը գնեց բաժնեթուղիներուն
մեծ մասը պուլիստ առեւտրական դրամատուր, որ Պուլիստիոյ
մէջ ամէնէն մեծն է: Զրոյց կը շրջի թէ իտալական դրամով
գնուած են այդ բաժնեթուղիները, եւ նպատակ ունի ետեփո-
խուելու թշնամիներով շրջապատելու:

Սերպիոյ մէջ աւելի շատ չուզեցարեւային եւ Պուլիստիոյ
կը վախճան քան իտալիային, եթէ այս վերջինին հետ պա-
տերազմ ծագի: Պեկրատի մէջ այնպէս կը նկատեն որ դրա-
մատան այս գնումը իտալական ծրագիր մըն է եւ կը ձգտի
աշակցութիւն գտնել այդ երկիրներէն, երբ պատերազմ սկսի:

ԱՐՏԱՔԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Կաթող պատուիրակ Պալաք-
եան եպիս. Ապրիլ 28 թուական հե-
տեւեալ գրութիւնը ստացած է
արտաքին նախարարութեան
դիւանէն.—

«Պատիւը ունեցայ ընդունելու
անցեալ 24 Մարտ թուականը
զեր գրութիւնը որով կը հաճիք
տեղեկութիւն տալ ինձ Նորին
Սրբութիւն Սմիւնայն Հայոց կա-
թողիկոս եւ Գերագոյն Պատրիարք
Գեորգ Ի-ի այն որոշման մասին
որով նա ձեզ անուանած է իր
ներկայացուցիչը եւ Պատուիրակ
կաթողիկոսութեան Ֆրանսայի եւ
Եւրոպայի, անդ բնակող հայ ե-
կեղեցականներու եւ հայ եկեղեց-
ւոյ հաւատացեալներուն մօտ:

«Իրապէս զգացուած երախ-
տագիտութեան այն հաւաստիք-
ներէն, զորս կաթողիկոսը բարե-
հաճած է յայտնել ինձ ձեր մի-
ջոցաւ Ֆրանսա ապաստանած
Հայերու շնորհաւած հիւրասի-
րութեան համար, շնորհապարտ
պիտի ըլլայի, եթէ հաճիք Նո-
րին Սրբութիւն կաթողիկոսին
հաղորդել իմ ջերմ շնորհակա-
լութիւններս:

«Հանցեք ընդունել Սրբազան,
ցերմ անցած անցաւ հաւատարմը:
Վասն արտաքին նախարարի
Լիւզոր դեսպան, Տնօրէն
քաղաքական եւ առեւտրա-
կան գործերու՝ ՀՕՄՈՂ
(Haumaul)

ՀԱՅԵՐԸ ԿՈՎԱՍԵՆ ԳՈՒՐՍ

Խորհրդ. տեղեկագրիչներու հա-
մաձայն, Արմաւիրի մէջ կը բնա-
կին 30,000 Հայեր: Նոյն շրջա-
նէն՝ Լաքիսիի, Պետրոպոլ-
տովսկիի, Նեփիսիի, Կրաս-
նոպոլսկիի մէջ կը բնակին 8000
Հայեր: Բուսպանի շրջանէն՝ Կրաս-
նոպոլսկի մէջ կը բնակին 1800
բնակիչ հայ բնակիչներ:

ՍՍԱԿՈՒՄՅԻ (Հիւս. Կով-
կաս) մէջ կը գտնուին բազ-
մաթիւ Հայեր: Ունեն զպրոց
մը, 60 աշակերտով: Շէնքը
անյարմար է, եւ բազմաթիւ
փոքրեր կը թափառին քա-
ղաքին փողոցներուն մէջ: Ռու-
սներէն չ'ընդունուի, ուսանող
պարոյց ալ չեն ուզեր յաճախել:

ՍՍԱԿՈՒՄՅԻ ՄԷՁ. — Մարիպոլի
շրջանը, Սրատաւանի գիւղա-
խումբին մէջ կը գտնուին փոք-
րիկ գիւղեր, որոնք կը բաղկա-
նան 7—10 տունէ: Առանց
պարոյց ունի միայն Ոսարիշալի
գիւղը, (գիւղացիները «Բէլ-
թէփա» կ'անուանեն): Այս գիւղ-
ըցը կրնան յաճախել հազիւ
25 աշակերտ, որովհետեւ շէնքը
անյարմար է: Այս պատճառով
50—60 փոքրիկ տղաք կը թա-
փառին փողոցներու մէջ, զբը-
կուած ըլլալով պարոյց: Գիւղա-
ցիները քանի՜ անգամ խորհած
են մէկ պարոյց շինել 4 գիւղե-
րուն համար, որոնք իրարմէ
հազիւ 5—10 վերստ հեռաւորու-
թիւն ունին, սակայն չեն կըր-
ցած իրագործել, որովհետեւ
նրեմիջեւ աղքատ են եւ օգ-
նող չունին:

ԳՐՈՇԱԿ

Լոյս տեսաւ Մայիսի Թիւր
(Թիւ 5) հետեւեալ բովանդակու-
թեամբ.—
Հող եւ Ազատութիւն՝ իմբ.
Պրոքտոր գրականութիւն՝ Ս. Եր-
կիրան, Բանարներ զրուցիւնը
Խ. Հայաստանում՝ Ս. Հրաճիւն,
Գիւղացիութիւնը Խորհրդ. Ի-
նքնակամ տակ՝ Ս. Աստու-
ծատրեան, Աշխատանքի Մի-
ջոցային Գրականակ՝ Վ. Շու-
շանեան, Անգլիկոզիկա՝ Ն. Բա-
ղայեան, Մեր գոհերը, Թըր-
թակցութիւններ, Ինտելեկտու-
ալ:

լով հիւպատոսները իրենց գոյքերէն մաս մը Մոսկուա զրկած են արդէն:

Փեքինի մասնաւոր պատերազմական ատենը 12 տարի բանտարկութեան դատապարտեց երեք համայնականներ եւ կին մը, որոնք խորհրդային ղեկավարական մէջ ձերբակալուած էին: Մինչեւ հիմա ո եւ է Ռուս չէ դատապարտուած:

Լոնտոնի խորհրդային ղեկավարական պաշտօնական զեկոյցով մը կը յայտարարէ թէ Պորտլին ո՛չ մէկ կապ ունի խորհրդային իշխանութեան հետ եւ թէ քանի մը տարի առաջ Սուն-Եսթ-Սէնի կողմէ կանչուած էր իրր խորհրդական Գան-Թոնի: Հետեւաբար եւ խորհրդային կառավարութիւնը ո եւ է պատասխանատուութիւն չի ստանձներ Պորտլին արարքներուն համար:

Պոլշեիկ-արխայական ձակասաւուրս մը

Հինգշաբթի իրիկուն Աքսիոն Ֆրանսէզ արքայական կուսակցութեան Մոսկուայի կոմիտէն հրապարակային ժողով մը սարքած էր, որուն ներկայ էին մօտ 100 հոգի: Կը նախագահէր հազարապետ Ֆէրոյիան Պօ: Սոսեցան Տօթթ. Փօլ Կէրէն եւ Քաղալ: Փողոցին մէջ կը սպասէին Անկիէնէն եւ Սէն-Կրասթէնէն եկած 30 երիտասարդ համայնականներ: Ասոնցմէ մէկը, որ փորձած էր սրահ մտնել, դուրս հանուեցաւ: Ժողովը վերջացաւ ժամը ճիշտ 11ին: Շատեր փարիզ մեկնեցան. տեղացիներէն մօտ 50 արքայականներ թափօր կազմած սկսան քայլի: Ոստիկաններ քիչ մը հեռուէն կը հսկէին: Քիչ վերջ համայնավար երիտասարդներ, որոնք անոնց կը հետեւէին, «Էնթէրնասիօնար» երգեցին: Յանկարծ զէնքի ձայներ լսուեցան. կռու մը ծագեցաւ. արքայականները նահանջեցին, իսկ համայնավար երիտասարդները հետապնդեցին զանոնք: Ոստիկանապետը հասաւ իր չորս ոստիկաններով: Ատրճանակները շարունակեցին գոռով պելի արագ: Ոստիկան մը ձեռքէն վիրաւորուեցաւ. որուն վրայ ոստիկաններն ալ իրենց կարգին սկսան կրակել ամբողջ վրայ: Անկարգաբար ժխտը մը ծագեցաւ: Արքայականները նահանջեցին մինչեւ իրենց պետերէն Շապոշի ամբարանոցը, միասին տանելով իրենց երեք վիրաւորները: Յիշեալ տան մէջ զիրք բռնած արքայականներուն եւ համայնավարներուն միջեւ կռուի շարունակուեցաւ: Արդիւնք՝ արքայական եւ համայնավար տուէր երեքական վիրաւոր: Հազարապետ Պօ, ժողովին նախագահը, որ սրունքէն երկու գնդակ ստացած էր, Ռեքաթ գիշեր մեռաւ հիւանդանոցին մէջ: Ոստիկանութիւնը կը փնտնէ յանցաւորները:

Տնտեսական միջազգային խորհրդածոյովը

Չորեքշաբթի Մայիս 4ին ժընեւի մէջ կը բացուի անտեսական միջազգային խորհրդածոյովը, Ֆրանսայի նախաձեռնութեամբ եւ Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդին հրաւերով: Այս համաշխարհային ժողովին պիտի մասնակցին Ազգերու Դաշնակցութեան անդամ երկիրներէն զատ նաեւ միւս երկիրներու ներկայացուցիչները, ինչպէս Միացեալ Նահանգները, Խորհրդային Միութիւնը եւ: Մինչեւ հիմա 42 երկիրներ նշանակած են իրենց պատուիրակները, ամէն երկիր առաւելագոյն հինգ ներկայացուցիչ պիտի ունենայ, բացի զանազան մասնագէտներէ: Առեւտրական Սենեակները եւ ուրիշ միջազգ. կազմակերպութիւններ 11 ներկայացուցիչ պիտի տան: Խորհրդածոյովը պիտի ունենայ 170-180 անդամներ եւ նոյնքան ալ մասնագէտներ:

Օրակարգին առաջին մասը կը կազմէ ընդհանուր վիճարանութիւն մը անտեսական ձգտումներու մասին, որոնք կընան ազգի խողովորութեան վրայ, ինչպէս նաեւ համաշխարհային անտեսական ընդհանուր կացութեան շուրջ: Երկրորդ մասին մէջ առեւտուր, ճարտարարուեստի եւ երկրագործութեան մասին վիճարանութիւններ պիտի ըլլան:

Խորհրդածոյովը, որ պիտի վերջանայ Մայիսի վերջերը, շատ կարեւոր որոշումներ պիտի տայ:

Բիւզանդական հնութիւններ

Պոլսոյ Սուլթան Ահմէտի հրապարակին վրայ բիւզանդական հնութիւններ գտնելու համար պեղումներ կատարող անգլիացի հնագէտները երեւան հանած են աւերակները «Իւլէր Ճամիլի» կոչուած մզկիթին, որ 1539ին շինուած էր: Պատերը մարմարէ են եւ քանդակագործ, կան նաեւ մարմար սրէնի կտորներ: Գետնէն գտնուած են մօտ հարիւր անագապղինձէ դրամներ, որոնք 4րդէն 15 դարուն կը պատկանին:

3000 անգրոժ պակաս

Աշխատանքի նախարարութեան վերջին վիճակագրութեան համաձայն, այս շաբթու ամբողջ Ֆրանսայի մէջ նպաստընկալ գործազուրկներու թիւն է 61,486, որոնց 42,997ը այր, 18,489ը կին: Անցած շաբաթ ասոնց թիւն էր 64,485, որով պակասած են 2999 հոգի, որոնց 2500ը փարիզեան շրջանին մէջ:

Աշխատանքի նախարարութեան կողմէ 596, տեղաւորման գրասենեակներու կողմէ 889, ընդամենը 1485 օտար բանւորներու գործ հայթայթուած է մէկ շաբթուան մէջ: Տեւական կերպով ճարտարարուեստի մէջ աշխատելու համար ո՛չ մէկ օտար բանւոր մտած է Ֆրանսա: Հողագործութեան մէջ աշխատելու համար եկած են 146 հոգի, որոնց 90ը Իտալացի, 37 Պելժ եւ 19 Լեւ: Մեկնած են 1978 օտարներ:

Միսիսիփի թուրքերու ձեղնապատկեր

Ուրբաթ կէսօրէն վերջ նոր Օրլէանէն 13 մղոն հեռու 300 մեղր երկաթուղեամբ ճեղք մը բացուեցաւ տինամիթներով: Տեղացիները մինչեւ վերջին վայրկեանք ընդդիմացան, սակայն պայթուածի պահուն որ եւ է միջազգայ չպատահեցաւ: Տաք վայրկեան ընդմիջումով երեք անգույն պայթիւններ բաւական եղան խոշոր ճեղք մը բանալու, ուսկից մէկ երկվայրկեանի մէջ 250,000 խորանարդ ոտք ջուր կը հոսի: Օղանակը քննութիւն մը կատարելով հաստատեցին թէ ջուրի ճամբուն վրայ գտնուած բոլոր գիւղերու եւ աւաններու բնակիչները արդէն մեկնած են, բացի քանի մը յուսանատներէ, որոնք նախընտրած էին մեռնել քան հեռանալ: Եսողու Միթիի մօտ թուրքի մը պայթումէն ողորուեցան 1,500,000 արտավար հոգ: Ամբողջ ողորուած շրջանը 9000 քառակուսի մղոն է: Կառավարութիւնը նպատակ կուտայ 250,000 փախստականներու, 200,000 հոգիի համար ալ տեղ կը պատրաստուի: Մայիս 10ին Միսիսիփի շրջանը իր բարձրագոյն կէտին պիտի հասնի նոր Օրլէանի մէջ:

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ ՄԵԾ ԵՐԵԿՈՅԹ

Չ. Ե. Ո. ՄԻՌՈՒԹԵԱՆ ՓԱՐԻՋԻ ԿԵՐ. ՎԱՐՁՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ 7 Մայիս Եր. Ժամը 8.30ին, Salle de Géographie 184 Bld. St. Germain Նախագահութեամբ Պ. ՆԵՐՍԷՍ ՕՂԱՆԵԱՆԻ Կը բանախօսէ Պ. ՀՄԱՅԵԱԿ ԽՈՐՐՈՎԵԱՆ Գեղարուեստական Յօդ բաժին, Կայլ. պարեր, եւ այլ անակնկալներ Մ Ո Ւ Տ Ք Ը 2 Յ Ր Ա Ն Ք

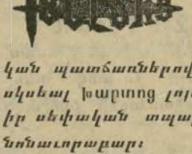
ՅՈՒՇԱՏԵՏԻ

Հ. Յ. Գ. «Ազատամարտի Սերունդ» խումբի ժողովը այսօր ժամը 4ին, 19 Rue St. Sulpice Métro Odéon: Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է: Հ. Յ. Գ. Իթալի թաղի «Աղբեր Սերունդ» խումբի ընկերական ժողովը, այսօր կիրակի կէսօրէն վերջ ժամը երկուքին, ընկերներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է: Հ. Յ. Գ. Մարտիկի Բրիտափոր Ենթակառուցիչ ընդհանուր ժողովը՝ վաղը՝ երկուշաբթի երեկոյան ժամը 8.30ին, սովորական հաւաքատեղին Ռիստ կարեւոր հարցեր: ՓՐՅԵՍՏԵՐ ՅԵՏԵՒԵՐԻՔ Մաքէր դասախօսութիւն մը պիտի ընէ Հայաստանի մասին՝ Մայիս 4 ջորքաբաժնի գիշեր ժամը 9ին Սէն-ճընի ժողովրդական հասարակարանի մէջ, Սինէմա փաթէ, Rue Catulienne: Գեղարուեստական բաժին՝ մասնակցութեամբ օրիորդներ Մ. Բաբայեանի եւ Տ. Ջառափեանի:

ՆՈՐ ԳԻՐՔԵՐ

Բ. ՄԱՍ Անտոնիոս եւ Կղզուպատրա 15 Քր., Ճամբուն վրայ 10, Նամու 10, 2ար Ոգի 10, Պատուի համար 10, Անուշ 5, Պէպէթ 10, Լէպէպիճի Հօրհօր 6, 2արտաշ 6, Արշին Մալ Այան 5, Նա Հիւի տա լինի 4, Երկու ինուեր 3, Կառքի արկած մը 2.50, Զաւալլուն 2.50, Պաշտօնս խոմբալ է 2.50, Փարոսի պահպանները 2.50, Եսլլան: Էջեր Բուշակէն 5 Քր., Հալ. րենի Բնար 12.50, Գուրեանի Բերթուածները 5, եւ Երգեր ու Տաղերը 2.50: Պօլշեիզմը եւ Հայաստան 6, Հայաստանի ջարդերը 15, Միւլին մը Հայերու ջարդը 18, Խորհուրդներ Նայ պատանիներուն 3, Հարկ. Երգարան ճարտագրուած 10, Աշուղ Հարիպ 6, Աջլոր եղբայր 7, Հրաշագործ Ճաքերը 5, Ֆրանսահայ. Խօսակցութիւն 6: ՆՈՐ ԼՈՅՈ ՏԵՍԱՒ

Հրապարակ

Կաւ 15րդ թիւը, որ պարզած էր տպարանական պատճառներով: Այս թիւէն սկսեալ խորոց լոյս կը տեսնէ իր սեփական տպարանէն կանոնաւորաբար:

Փետրեցէք ամէն տեղ: Գին ձեռքէ 1 Ֆրանք, Բաժնեկիրն 25 Ֆրանք, Ամբիկա՝ 2 տոլար: Հասցէ՝ 33, Rue Pixérécourt, Paris (20e):

ՎԱՐՁՈՒ ԲՆԱԿԱՐԱՆ

Վարձու են՝ երկու սենեակ, խոհանոց, ջուր, կազ, ելեկտրականութիւն: Վարձքը՝ Հափաւոր: Դիմել Տիկին Կիրեղեանի, 74 Rue de Lourmel, Paris (15e) (Մէթրօ Beaugrenelle):

Տ Ա Ւ Ո Ւ Է

Հնակարկատի խնամք մը, գիրքամատչելի պայմաններով: Ըպահով գործ: Դիմել 1 Rue Ste Beuve Metro: Vavin

ԳՈՐԾ ԿԸ ՓՆՏՈՒ

Պատուաւոր Տիկին մը վարժ տնական աշխատանքներու եւ երախայ նայելու: Գիմել կամ գրել՝ Mme Tamamian, Chez M. Yezguélian, Avenue Felix Faure, Sevran (S. et O.)

ՄԵԿՆՈՒՄԻ ԱՌԻԹՈՎ

ՎԱՐՁՈՒ PAVILLON Երեք սենեակներ եւ խոյանոց մը, ելեկտ. լոյս, ջուր, գիմել՝ Խաչատուր Զայգեանի՝ 45 Route de Noisy-le-Sec, Romainville. Կարողակցութիւն թրամ. 21 C Noisy-le-Sec. Իջնել՝ Chemin Trou Vassou:

Կ՝ՈՒՉԵՍ

գործաւորութիւններ, բօպի եւ քաշքոյի համար կը վճարեմ լաւ գիներ. ներկայանալ՝ Guy, 46 Rue Panoyaux, Métro: Ménilmontant:

ՆՊԱՐԱՎԱՅՈՒ ԱՆՅՈՐՎԵԼԻ ՄԷՉ

130, Rue Etienne Dolet

ԼԵՒՈՆ ՆՈՏԱՐԵԱՆ

Ամէն տեսակ Արեւելեան նպարեղներ, ապուխտ, պամիա, Յերմակ պանիր, ընտիր ծիծապուուր, եւ անուշեղէններ: Գիմեցէք անգամ մը, գոհ պիտի մնաք:

ՎԱՐՁՈՒ Է

Սեվրանի մէջ տնակ մը, երկու սենեակով, ելեկտրականութիւն: Գիմել՝ 27, Avenue Louis Ménard, Sevran (Gare du Nordէն)

ԱՍԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳԻՐՔԵՐ

ԿԸ ՀԱՅՅԱՅԹԷ ՁԵՋԻ ՀԱՅԿԱՇԷՆ ԳՐԵՏՈՒՆԸ որ հրատարակիչն է մասնաւորապէս Լուսաբեր ընթերցարաններու եւ ճեղք միջեր մը ունի մասնաւորաբար գիրքերու: Դիմել, Librairie Haigachène, 9 Agopian Han, Tchakmakdjilar, Constantinople.

ԱՊԱՌԵԼՈՒ ՄՈՏ Է

ԿՈՅՍԻ ՍԸ ՕՐԱԳԻՐԸ Յնչող յարմարութիւններ կոյս մնացած աղջկան մը կողմէ ԳԻՆ 5 ՖՐԱՆՔ Ստանալու համար գիմել նամակով Vahram Sévouni, 5 Av. Quihou St. Mandé (Seine):

ՎԱՐՁՈՒ ԵՆ

Սենեակ մը խոյանոցով եւ խանութ մը, միասին կամ առանձին գիմել՝ 54 Rue de la Renaissance Bois-Colombes:

ՍԱԿԱՐԱՆ

30 Ապրիլ 1927

Գ Ր Ա Մ Ն Ե Ր	Ֆր.
Սթերլին, L. St.	124 01
Տոլար, Dollar	25 53
Մարք (սուկի) 100 Mark	605 25
Ռիբալան Ռիթ. L. Trq.	13 10
Ռիբ. սուկի " or	112 50
Մէճիսիէ Médjidié	7 50
Լէվա 100 հարաբ Léva	18 25
Տրակաթ Drachme	33 75
Լիր " " Lire	135 40
Պելժ. ֆրանք " Fr. Belge	70 80
Չուից. " " Fr. Suisse	491 -
Լէյ 100 հարաբ Ley	15 90
Չիլիմնից (10 Roubles or)	95 -

IMPRIMERIE - MASSIS - ÉDITIONS

208bis, Rue Lafayette Paris(10^e) Le Gérant: H. TEURNIER

ՏԻԿԻՆ ԳՈՒՅԱՐ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ ԿԱՐՈՒՇԻ 12 Rue St. Sulpice Paris (6e) Métro Odéon Փորձաւոր եւ մասնագէտ մանկաբույժ, գեղեցուկ եւ ցերեկայան հրուստներ: Կը պատրաստէ վերջին նորաձեւութեամբ հոյակապ հոսիսներ եւ խոմբուկ կար: Իսկ Կիրակի օրերը բացուած է մասնաւոր դասընթացք մը ձեռագիր թեան եւ կարի: Կիրակի առաւոյտ 9-12, եւ 2-5: Անոնք որ կ'աշխատեն եւ ժամանակ չունեն, կրնան օգտուիլ:

ԲՈՇԿԱՎԻՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԴԱՐՄԱՆԱՏՈՒՆ ԵՒ ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱՐԱՆ ՏՕՔԹ. ՍԷԹԵԱՆ Téléphone: MARCADET 03-64 ՀԻՄՆՈՒԹՄ 1900ին 38, Ave. St. Ouen -o- 20, rue Fauvet -o- PARIS (18me) Մէթրօ Nord Sud: LA FOURCHE Ընդհանուր հիւանդութիւններ, սեռամիջոցներ, մարմնի, քրտանային, շնչերակային, թոքի, ծննդաբերութեան եւ կանանց հիւանդութիւններ. վիրաբուժական գործողութիւն եւ զորքի արկածներ, ելեկտրազարմանում եւ ֆ. ճառագայթ: ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱՐԱՆ Ակոյայի դարմանում, անոնց ցաւի ակոյայ քաշել 10 Քր. արուեստական ճերմակ ակոյայ 20 Քրանք, սուկի քաշել 80 Քրանքէն սկսեալ: ԱՄԷՆ ՕՐ ՈՒ ԿԻՐԱԿԻ ԲԱՅ Է

Ե. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԺԱՄԱԳՈՐԾ Կը նորոգեմ ամէն մտքէ ժամացոյցներ դիւրամալ չելի գիներով: Երաշխատեալ աշխատութիւն: 62, Rue Belleville, Métro Belleville.

ՀԵՅԿԱԿԱՆ - ՃԱՇՏԵՐԸ ԳՐԵԹԵՐԵՏՈՒՆ ԱՆԹՈՒԱՆ 20 Rue Rodier, Paris (9e) Métro Cadet ձաշարանս հիմնովին բարեփոխուած ըլլալով, ի վիճակի է իր բազմաթիւ յասանաբերներուն կատարելալ գոյացում տալ ամենախաճեղ արեւելեան կերակուրներով, անմեղի սպասարկութեամբ եւ դիւրամատչելի գիներով: Ամէն շինգաբաժնի, Շաբաթ եւ կիրակի իրիկունները ժամը 7էն մինչեւ կէս գիշեր, 3 հոգիէ բաղկացեալ ընտիր արեւելեան նուազ: ՉՐՏՈՒՄԵՐԵՐՈՒ ՄԵՌԱԿ ԺԱՄԱԳՐԱԿԱՅԻՐ ԱՆԳԱՄ ՄԷ ԱՅՅԵԼԵԹ

ՀՐԱՉ ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ ՎԻՐԱԲՈՅԹ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԹ Chirurgicalien - DENTISTE ՓԱՐԻՋԻ ԲՈՇԿԱԿԱՆ ՅԱՔԻՈՒԹԷՒՆ 126 RUE BOLIVAR (Մէթրօ Պօլիվար կամ Ժոնէս) Մասնագիտութիւն առանձնաշարերու (քաւալու թէ սակի) եւ զորքի Բոլոր աշխատանքները ԱՌՄՆՅ ՅԱՄԻ, ԳԻՆԵՐԸ ԶՍՓԱՊԻ Ընդունելութիւն ամէն օր ժամը 1.30էն մինչեւ 8ը: Այլ ատեն՝ ժամագրութեամբ:

ՏՕՔԹ. Վ. ՊՕՂՈՍԵԱՆ Ամբիկայէն նոր վերադարձած ՄԱՍՆԱԳԷՏ, ՆԵՐՔԻՆ, ՄՈՐԹԱՅԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒՆԳՈՒԹԱՅԻՆ Տարիներէ ի վեր յիւ-եօրքի յայտնի հիւանդանոցներէ մէջ մասնագիտութիւնը կատարելագործած: Կ'ընդունի 11-1 եւ 4-7: Կիրակի եւ տօնի օրերը մինչեւ կէս օր, եւ ժամագրութեամբ: 16 Bld. Saint-Denis, Paris (10e) Métro: Saint-Denis. Téléph. Provence 09-32:

ՏՕՔԹ. Վ. ՊՕՂՈՍԵԱՆ Ամբիկայէն նոր վերադարձած ՄԱՍՆԱԳԷՏ, ՆԵՐՔԻՆ, ՄՈՐԹԱՅԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒՆԳՈՒԹԱՅԻՆ Տարիներէ ի վեր յիւ-եօրքի յայտնի հիւանդանոցներէ մէջ մասնագիտութիւնը կատարելագործած: Կ'ընդունի 11-1 եւ 4-7: Կիրակի եւ տօնի օրերը մինչեւ կէս օր, եւ ժամագրութեամբ: 16 Bld. Saint-Denis, Paris (10e) Métro: Saint-Denis. Téléph. Provence 09-32:

ՀԱՅԿ. ԲՈՒԺԱՐԱՆ - POLYCLINIQUE de BELLEVILLE Տէր եւ ճնօթէ՛ ՏՕՔԹ. ԳՐԳՈՅԵԱՆ 29, Rue (Place) des Fêtes, Paris. XIX. Tél. Nord 96-61 Բաց է ամէն օր, ուր շատ մը մասնագէտ բժշկները կը խնամարարութեամբ անհետակ ներքին եւ վնասարկական հիւանդութիւնները: Այլ ֆ. մասնագէտ կ'ընդունի Գշ., Եշ. եւ Շաբաթ օրերը ժամը 3-5: Գրքի կորդի ու ականջի մասնագէտը ամէն ցերեկ. եւ Ուրբ. օրերը ժամը 11-12: Առանձնաբար ամէն օր ժամը 9էն մինչեւ 18:

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐԹԱՅԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒՆԳՈՒԹԱՅԻՆ 126, Rue du Faubourg St. Denis Métro: Gare de l'Est Téléphone: Nord 84-04 Ընդունելութեան ժամեր՝ Ամէն օր 2.30-7.30-Կիրակի եւ տօն օրեր

ՍՈՒՐՃԻ ՄԻԱԿ ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԾԻՐԱԿ ՆՊԱՐԱՎԱՅՈՒՆԱՏՈՒՆԸ Փորձիկ եւ դասաւորու հայտնի ճամբար կը պատրաստէ ՀԱՄՈՎ, ՀՈՏՈՎ, ԱՆԻՍՈՒԹԱՒ, ԹԱՐՄ ՍՈՒՐՃ Միտքաբան եւ փոքրաքանակ Անոնքիւ Ե Գիներով Մէկ փորձ բաւ է Հարողուելու, Հրաւիրուող սպասարկները անմեղի շաղէն կը սկսուին: Թէ՛ Լէ՛Ֆօմ Provence 33.63, Métro Cadet 26, Rue de Trévis Paris (9)

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՊՈՒԽՏ ԵՒ ԵՐԹԻԿ Արեւելեան ամէն տեսակ անուշեղէն եւ նպարեղներ լաւագոյնը գեղեցկ գիներով պիտի գտնէք: ՊԷԼԿԻԼ ԾԱՆՕԹ ՀԱՅ ՆՊԱՐԱՎԱՅԱՐ 3. ԱՐԹԻՆԵԱՆԻ քով 28, Rue Lesage, PARIS (20e) — Téléphone: Ménil. Métro Belleville: Tramway 5 et 26

ՏՕՔԹ. Ե. ՄԻՆԱՍԵԱՆՅ Նախկին բժշկագետ Կարմիր Խաչի հայկական հիւանդանոցի միասնագէտ ներքին, վնասարկական, միզաեւանդական հիւանդութիւններու: Ամէն օր 5-7, կիրակի 9-12 Rue des Acacias 42, Métro Ternes-Etoile, Tél. Galvani, 28-51

ՀԱՐԱՇԻ ԵՊԻՏՈՒՄ
3 տա. 6 տա. 8 տա.
ՏՐԱՆՍԻՍ 35 ֆ. 70 ֆ. 140 ֆ.
ԱՆՉԼԻՍ 20 ֆ. 40 ֆ.
ՋՈՒՆԻՍԵՐԻՍ » »
ԵԳԻՊՏՈՍ » »
ԱՄԵՐԻԿԱ 6 տ. 10 տ.
ԵՒՐՈՊԱ 100 ֆ. 200 ֆ.

"HARATCH"

Խմբագիր՝ ՇԱՎԱՐՏՇ ՄԻՍԱԿԻԱՆ
Directeur-Propriétaire : SCHAVARSCH MISSAKIAN
Rédaction & Administration : 208 bis, Rue Lafayette - PARIS (10e)
TÉLÉPHONE : NORD 57-82 MÉTRO : LOUIS-BLANC ou JAURÈS
Հասցեի փոփոխության համար պետք է վճարել 2 ֆրանք

ԵՐԵՎԱՆԻ
3
ՄԱՅԻՍ
1927
3 MAI 1927

Գ. ՏԱՐԻ ԹԻԻ 326

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԲԱՆԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԳԻՆ՝ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԱՄԵՆԻ ՊԱՅԻՍԱՐ ՄԸ

Երեկ երկուշաբթի, Անգլիոյ երեսփ. ժողովը սկսաւ վիճարկել Արհեստակցական Միութեանց դէմ պատրաստուած քննարկը...

Օրինագծին երկրորդ ընթերցումն է այս, եւ երկու ոտխաբանութիւնները...

Սոսիալիստական անգամ հրատարակուեցաւ օրինագիծը, շատ քիչ թիւով...

ՄԱՍՈՒԼ ԷՋՍԻԱՍՆԻ ԳՐԱՌՈՒՄ

Այս խորագրին տակ «Նոր երկիր», փարիզի հիւանդանոցի օր-կանը, կը գրէ (1 Մայիս)...

«Փարիզի մեր պաշտօնակից «Տառաշ» զգայացունց լուր մը հրատարակեց երեսանի կատարուած կողմէ ԷՋՍԻԱՍՆԻ...

«Ռուս կերպով բողոքելով այս հակազգային, հակառակակա-րական եւ հակաբարոյական տխուր գործընկերային դէմ, տակաւին կը հաստատուի, ինք-րենքին կը բռնադատենք...»

«Ռուս կերպով բողոքելով այս հակազգային, հակառակակա-րական եւ հակաբարոյական տխուր գործընկերային դէմ, տակաւին կը հաստատուի, ինք-րենքին կը բռնադատենք...»

«Ռուս կերպով բողոքելով այս հակազգային, հակառակակա-րական եւ հակաբարոյական տխուր գործընկերային դէմ, տակաւին կը հաստատուի, ինք-րենքին կը բռնադատենք...»

«Ռուս կերպով բողոքելով այս հակազգային, հակառակակա-րական եւ հակաբարոյական տխուր գործընկերային դէմ, տակաւին կը հաստատուի, ինք-րենքին կը բռնադատենք...»

«Ռուս կերպով բողոքելով այս հակազգային, հակառակակա-րական եւ հակաբարոյական տխուր գործընկերային դէմ, տակաւին կը հաստատուի, ինք-րենքին կը բռնադատենք...»

«Ռուս կերպով բողոքելով այս հակազգային, հակառակակա-րական եւ հակաբարոյական տխուր գործընկերային դէմ, տակաւին կը հաստատուի, ինք-րենքին կը բռնադատենք...»

«Ռուս կերպով բողոքելով այս հակազգային, հակառակակա-րական եւ հակաբարոյական տխուր գործընկերային դէմ, տակաւին կը հաստատուի, ինք-րենքին կը բռնադատենք...»

«Ռուս կերպով բողոքելով այս հակազգային, հակառակակա-րական եւ հակաբարոյական տխուր գործընկերային դէմ, տակաւին կը հաստատուի, ինք-րենքին կը բռնադատենք...»

«Ռուս կերպով բողոքելով այս հակազգային, հակառակակա-րական եւ հակաբարոյական տխուր գործընկերային դէմ, տակաւին կը հաստատուի, ինք-րենքին կը բռնադատենք...»

«Ռուս կերպով բողոքելով այս հակազգային, հակառակակա-րական եւ հակաբարոյական տխուր գործընկերային դէմ, տակաւին կը հաստատուի, ինք-րենքին կը բռնադատենք...»

«Ռուս կերպով բողոքելով այս հակազգային, հակառակակա-րական եւ հակաբարոյական տխուր գործընկերային դէմ, տակաւին կը հաստատուի, ինք-րենքին կը բռնադատենք...»

«Ռուս կերպով բողոքելով այս հակազգային, հակառակակա-րական եւ հակաբարոյական տխուր գործընկերային դէմ, տակաւին կը հաստատուի, ինք-րենքին կը բռնադատենք...»

«Ռուս կերպով բողոքելով այս հակազգային, հակառակակա-րական եւ հակաբարոյական տխուր գործընկերային դէմ, տակաւին կը հաստատուի, ինք-րենքին կը բռնադատենք...»

«Ռուս կերպով բողոքելով այս հակազգային, հակառակակա-րական եւ հակաբարոյական տխուր գործընկերային դէմ, տակաւին կը հաստատուի, ինք-րենքին կը բռնադատենք...»

«Ռուս կերպով բողոքելով այս հակազգային, հակառակակա-րական եւ հակաբարոյական տխուր գործընկերային դէմ, տակաւին կը հաստատուի, ինք-րենքին կը բռնադատենք...»

«Ռուս կերպով բողոքելով այս հակազգային, հակառակակա-րական եւ հակաբարոյական տխուր գործընկերային դէմ, տակաւին կը հաստատուի, ինք-րենքին կը բռնադատենք...»

«Ռուս կերպով բողոքելով այս հակազգային, հակառակակա-րական եւ հակաբարոյական տխուր գործընկերային դէմ, տակաւին կը հաստատուի, ինք-րենքին կը բռնադատենք...»

«Ռուս կերպով բողոքելով այս հակազգային, հակառակակա-րական եւ հակաբարոյական տխուր գործընկերային դէմ, տակաւին կը հաստատուի, ինք-րենքին կը բռնադատենք...»

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

Պէտքիստեղի պոչուրիկան գաղտնի ժողովը «Թայմզ»-ի Պոլսոյ Թղթակցից հետեւեալ նոր մանրամասնութիւնները կուտայ անցած օր Վոսիփոյի ռուսական ղեկավարատան մէջ գումարուած պոչուրիկան գաղտնի ժողովին մասին...

Գ. Միջազգայինի հովանաւորութեան տակ, Պէտքիստեղի խորհրդային ամառային ղեկավարատան մէջ գումարուած գաղտնի համաժողովին մասնակցող ռուս եւ պալքանեան համայնավարներէն շատեր ցրուեցան, ոմանք Վիեննա, ուրիշներ Պալքանեան գացին:

Այս համաժողովը պէտք է նկատել իբր նախապատրաստութիւն այն կարեւոր համագումարին, որ Մայիսի վերջը տեղի պիտի ունենայ Վիեննայի մէջ, եւ որուն պիտի մասնակցին արեւմտեան Եւրոպայի եւ Պալքանեան համայնավարները:

Պէտքիստեղի մէջ Գ. Միջազգայինի գանազան գործակալները տեղեկագիրներ ներկայացուցին վերջին քանի մը ամսուան ընթացքին կատարուածներուն մասին, անոնց հաղորդուեցան Մոսկուայէն ստացուած հրահանգները՝ Պալքանեան մէջ Գ. Միջազգայինի հետապնդիչ քաղաքականութեան շուրջ: Այս հրահանգներու զխաւորներն են՝ շահագործել պալքանեան ղեկավարան պետութեանց միջեւ գոյութիւն ունեցող վեճերը, քաղաքացիական պայքանական ձգտումները, եւ ուժ տալ հակապալքանեան քարոզութեան:

Համաժողովին մէջ անաչնակարգ դեր կատարեց Թոփալով անուն մէկը, որ Պոլսոյ մէջ կը գործէ Ռուսական նախապետի սենտիքային հաշուոյն: Այս վերջին հիմնարկութիւնն է, որ կը հայտնայի Գ. Միջազգայինի պալքանեան գործունէութեան անհրաժեշտ բոլոր գումարները:

Բացի պալքանեան խնդիրներէն, համաժողովը զբաղեցաւ նաեւ Միջազգայինի եւ Եւրոպայի հարցերով, եւ կ'ըստի թէ ծրագրեր կ'ազդուած են այս երկու երկիրներուն մէջ պոչուրիկան պրոպագանդան խստապնդու համար:

Պէտքիստեղի ժողովին մէջ արտասովոր տեղեկագիր մը կարգացուեցաւ նաեւ Ռուսաստանի մասին, որմէ կը տեսնուէր թէ գանազան առիթներով եւ զաղտնաբար ծախսուած դրամները օգտակար արդիւնքներ տուած են: Գ. Միջազգայինի գործակալները ամէնէն աւելի կը գործեն Պեսարայի մէջ եւ իրենց զբաղմունքը կը ծախսեն մասնաւորաբար կառավարական պաշտօնակցներու եւ զինուորական շրջանակներուն մէջ: Մասնաւոր ուշադրութեան առարկայ դարձաւ Յունաստանը: Վիճարկութիւն կատարուեցաւ վերջերս հելլեն կառավարութեան ձեռք անո՞ս խիստ միջոցներուն մասին: Կարգադրութիւններ եղան հաղորդակցութեան նոր ճամբաներ բանալու Յունաստանի եւ Թուրքիոյ միջեւ:

Վերջերս Պոլսոյ այցելեցին Մակեդոնիոյ դաշնակցային կազմակերպութեան քանի մը երեւելի անդամները: Թէեւ յայտնի չէ թէ ասոնք մասնակցեցան Պէտքիստեղի ժողովին, սակայն ստոյգ է որ անոր որոշումներուն տեղեկացած են: Մակեդոնացի Դաշնակցայիններուն միջեւ տեսակետներու անհամաձայնութիւն ծագած է, մեծամասնութիւնը, որուն կարկառուն ներկայացուցիչն է Վլադիմիր խմբագիր «Լա Ֆէտէրատիօն» Պալքանեան (համայնավարներու դրամով Վիեննա հրատարակուող թերթ մը) բոլոր սրտով Մոսկուայի հետ գործակցութիւն կը ջատագովէ: Փոքրամասնութիւնը կողմնակից է յարաբերութիւնները խզել Գ. Միջազգայինին հետ եւ Բալկանիոյ հետ գործակցել ընդդէմ Եւրոպայի: Գ. Միջազգայինը արտօնած է Պէտքիստեղի համաժողովին՝ դրամական մասնաւոր նուէրներ տալ այն Մակեդոնացիներուն, որոնք ղեկավարութեան նշաններ ցոյց կուտան:

Երեկ համայնավարներ ձեռքակալուած Ոստիկանութիւնը Փետրուարի 16էն ի վեր կը փնտրէ կարմիր սենտիքային ընդհ. քարտուղար կաթիլի Մոմուսով, որ զինուորները անհնազանդութեան գրգռած ըլլալու յանցանքով չորս ամիս բանտարկուած էր եւ հարցը փրկուած տուածքի դատապարտուած էր: Կիրակի, Տիւնքէթի մէջ պիտի բանտարկուէր Մայիս 1ի առթիւ: Ժամը 1ին բեմ թարծրացած էր, երբ յանկարծ ոստիկաններ ձերբակալեցին զինք եւ ուղղակի կայարան տանելով Փարիզ բերին ու բանտարկեցին:

Նոյն օրը ձերբակալուեցաւ նաեւ համայնավար կուսակցութեան կեդր. կոմիտէի անդամ Տըլուպէ, որ վերջերս կարմիր սենտիքան ներկայացուցուած էր Մոսկուայի հիւսուածեղէնի համագումարին մէջ: Տըլուպէ ոստիկանական տեսչութիւն գացած էր նորոգելու Գերմանիա ճամբորդելու համար տրուած անցագիր մը, որ կեղծ էր:

Վարանիսի մէջ ալ ձերբակալուեցաւ կարմիր սենտիքային ընդհ. քարտուղար Քիլը, որ իր ճառին մէջ կ'ըսէր թէ Չինաստանի ֆրանսացի զինուորները պէտք է եղբայրանան ֆանթիզիներուն հետ:

Մայիս մէկը խաղաղօրէն տնտեսեցաւ Փարիզի մէջ, զարմանալի խիստ զեղծեցիկ օդով մը: Աշխատակարան տօնը (Լուրերու շարունակութիւնը կարգաւ Գ. էք)

ՀԱՅԵՐԸ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՄԵՋ Վերջերս նորէն գրոյց կը շրջէր թէ Յունաստանի Հայերը Վուրիա կամ այլուր պիտի փոխադրուին, Լեզքերու Գաշակագութեան որոշումով:

Ընթացիկ արտաքին նախարարութեան օտարականներու դիւանին տօնքն Գ. Ներքափուրջ կը յայտարարէ թէ այդպիսի որոշում չկայ: Իսկ Տիւնքէի կառավարութիւնը այդպիսի խնդիր չունի սեղանին վրայ: Միայն թէ, պարտաւոր է Նախնեան անցագրերը Մոսկուայի պիտի պատրաստուի օրինակի մը յատկապէս օտարներու համար: Սկսած է նաեւ այն լուր թէ կառավարութիւնը հրամայած է գործէ հանել այն ոչ-յունահայատակ Հայերը, որոնք օտար ընկերութեանց քով կ'աշխատին:

Նոյն օրը ձերբակալուեցաւ նաեւ համայնավար կուսակցութեան կեդր. կոմիտէի անդամ Տըլուպէ, որ վերջերս կարմիր սենտիքան ներկայացուցուած էր Մոսկուայի հիւսուածեղէնի համագումարին մէջ: Տըլուպէ ոստիկանական տեսչութիւն գացած էր նորոգելու Գերմանիա ճամբորդելու համար տրուած անցագիր մը, որ կեղծ էր:

Վարանիսի մէջ ալ ձերբակալուեցաւ կարմիր սենտիքային ընդհ. քարտուղար Քիլը, որ իր ճառին մէջ կ'ըսէր թէ Չինաստանի ֆրանսացի զինուորները պէտք է եղբայրանան ֆանթիզիներուն հետ:

Մայիս մէկը խաղաղօրէն տնտեսեցաւ Փարիզի մէջ, զարմանալի խիստ զեղծեցիկ օդով մը: Աշխատակարան տօնը (Լուրերու շարունակութիւնը կարգաւ Գ. էք)

ՀԻՒՆԱԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԹԻՖԼԻՍԻ ՄԵՋ Խորհրդային թերթերը կը գրեն թէ վերջին ամիսներու ընթացքին վարակիչ հիւանդութիւնները աւելցած են Թիֆլիսի մէջ: Գունտարին համագումար 3509 դեպք, փետրուարին 3687, Մարտին 4835: Ըստից տեղը կը բուն կրիվը, որմէ Գունտարին վարակուած են 1153 հոգի, փետրուարին 1067 եւ Մարտին 1492: Յետոյ կուգայ մալարիան, Գունտարին՝ 750, փետրուարին 725, Մարտին՝ 980: Թոքախտ բուժուած են Գունտարին՝ 508, փետրուարին՝ 520, Մարտին՝ 601:

Ընթացած են նաեւ մանկական հիւանդութիւնները եւ մանուկական կապոյտ հազը:

Ընթացած են նաեւ մանկական հիւանդութիւնները եւ մանուկական կապոյտ հազը:

ՄՏԱԿՈՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Հ. Բաղուան կը խօսի արծա-
կի կորուստին մասին:
Մանրակրկիտ ու խղճամիտ
նախապատրաստ փոքրիկ ուսում,
նախընտրելի մըն է իր բերածը,
ուր որոշ գծերով կը ձևուին
Մտաւորականներու լեզուական
հարստութիւնները, Զօհրայ իր
կուռ եւ լաւ կտրուած լեզուով,
Զարդարեան իր գրական դար-
ձացած զուտանամ լեզուին
փարթաւութեամբ, վարուժանի
հմուտի լեզուն, Միամանթոյի
վազող եւ դետի մը պէս արա-
զընթաց լեզուի եւ ուրիշ շատե-
րու ընդունում արժէքներով լե-
զուններուն անհետացման բերած
բացը:

Մանրացաւ մասնատարար
արձեւնաւորութիւն վրայ, որ ա-
ռաջ եկաւ թրքահայ գրական-
կան մէջ ալ յայտնուեցաւ
կան պակասողը եւ ցոյց տուաւ
թէ որքան դժուար պիտի ըլլայ
նոր սերունդին ունենալ իր լե-
զուն, այնքան բարձր ու կա-
տարեալ, որքան որ էր անցնող
մտաւորականներու լեզուական
արժէքը:

Օր. Ռ. Ալեքսանեան կը կարդայ
սանձարձակ նոտիքի մը ընթաց-
քը ունեցող ինքնազիբ կտոր մը
Զարդարեանէ, որ ուժգոյնէն կը
գնահատուի ու կը խանդավառէ:

Հրաջ Զարդարեան երկարա-
շունչ ու խղճամիտ նախատու-
թեամբ կը ներկայացնէ Գ. Զօհի-
րայով:

Կը գծէ նախ Զօհրայի լեզուն,
պողպատեայ, յստակ, ու դժու-
րային. բազմաթիւ հետաքրքրա-
կան մէջերու մէջ կ'ըլլան Զօհ-
րայի անձնական խօսքերէն, ի
մէջ ալլող անոր յայտարարու-
թիւնը թէ.— Եթէ ես լաւ կը
գրեմ հայերէնը պատճառն այն
է որ լաւ հայերէն չեմ գիտեր:

Յետոյ Հ. Զարդարեան կ'որոշէ
Զօհրայի տեղը հայ գրականու-
թեան մէջ, եւ անոր կուտայ
գրելի մեծագոյն տեղը:

Անկէ վերջ կ'որոշէ անոր ան-
հատական դիմապնդը իր բազմա-
կողմանի զարգացումներով. կը
ճանաչանայ իր սպառնալից
կրօն առաւելութիւններուն վրայ
աւելի վեր քան սկստութեանն ու
բոճանութեանը:

Կը վերջացնէ խօսքը յար-
գանքի արտաբերութեամբով:
Մ. Մարտիկեան կ'արտա-
սանէ Կ. Զարեանի «Ասացուածք
կախարան քարոզարարի հիա-
մալը, ինքնատեղի եւ զգացու-
մով:

Շ. Նարդուեան կը խօսի «Գա-
ւառական գրականութեան կո-
րուստին մասին»:

Գաւառական գրականութեան
կորուստը մեծ է, որովհետեւ
զեռ լրեւ բանաձեւուած չէր երբ
աղէտը հասաւ: Այդ կորուստը
երկու երես ունի, — գաւառը
գրականութիւն — գաւառացի
գրողները, եւ Բ.) բանաստեղծ
գրա-

կանութիւն, — ժողովրդական ա-
նանուն տաղանդները: Գաւա-
ռացի գրողները լեզուի տեսա-
կէտէ շատ քիչ աշխատանք կա-
տարած են, իսկ զորոշմի տեսա-
կէտէ, գաւառական մայրենի
ոգիի տեսակէտէն անտարբեր,
երանդ եւ շեղումներն բերած
են պոլսական գրականութեան:
Այլընկէս գոհները այդ թան-
կազին երակներն էին: Ժողո-
վրդական անանուն տաղանդ-
ներուն հետ կորստած է ան-
գնահատելի եւ անգրասանելի
գանձ մը, մեր բանբը, որ լեզ-
ուին արեան զնդիրներն են,
երգերը, ոճերը եւ հեքիաթները:
Այս կորուստը այնքան մեծ
չպիտի ըլլար, եթէ կանուխ
չհասնէր պատերազմը: Եւ տար-
բեր պիտի ըլլար մեր ճակատա-
գիւրը, եթէ պատերազմը քիչ
մըն ալ ուշանար: Պատերազմը
անակնկալ մըն էր, եւ Մասնաճա-
ղութեան զինուորները մէջ
մեր գրողները չկրցան մինչեւ
Մեծ Պատերազմը ժողովուրդ
իրենք գրելնը: Ու գաւառը
կորուսեցաւ: Կայ սակայն, այ-
սօր, պատմական դաւառը: Ինչ-
պէս Փիէր Լուիսները, Ֆրոյտե-
ները գիտցան պիտի պատմա-
կան դաւառին գանձերը, պէտք
է, գաւառական գրականութեան
խոր պաշտամունքով մը պիտի
այն գաւառները, ուր թողուած
կը մնան մեր գրողները: Ատոր
համար անհրաժեշտ կը գտնէր
պատրաստուելու եւ չէմքիւրի
հա-
կապատերազմեան քարոզու-
թեամբ, որովհետեւ «պատե-
րազմը ստողչապահութիւն է»:

Օր. Սիրան Շահպազ կ'արտա-
սանէ ռազմախօսի կտոր մը:

Վերջին խօսքով է օրուան
նախագահը Ա. Անարոնեան:
Սաստիկ յուզուած շեշտով,
ան գրուածքը կ'ընէ մտքի
ճամբուն վրայ ինկածներուն,
մեծ կրակի մը պէս վառողնե-
րուն համար, ու կ'առաջարկէ
ուրիշ կենսի եւ մէկ վարկեան
լուծեամբ յարգել ըստ ին-
կաններուն յիշատակը:

Յետոյ շեղումներ շեշտով
մը, որ մինչեւ վերջը կը մնայ,
Ա. Անարոնեան կը խօսի: (Այա-
րոնեանի ձայնը յայտնուեցաւ):

ՉԻՆ ԶՄԵՆԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԻՋ. — Այսօրվի առաջին շաբ- թուն Հայաստանի լեռնային ու բարձր գաւառներուն մէջ սկսած է ձիւն տեղալ: Ալեքսանտրա- պոլ առատ ձիւն տեսած է:

Գաւառային գաւառներուն մէջ
շարունակ կ'անձրեւ: Անձրեւին
պատճառով, երեւանի մէջ փլած
են 6 շէնքեր, մէկ հողի մնացած
է փրատկներուն տակ եւ 6
հողի վիրատուրած:

ԱՍՌԻՆԵՐԸ. — Գուպանի շըբ-
շանին մէջ կը բնակին 500
տուն Ատորի: Միայն Կրանո-
գարի մէջ կան 400 հողի: Բո-
լորն ալ կը դրաղին կօշիկ ներ-
կելով: Կրօնամուկ են, կ'այգրին
հին աւանդական սովորութիւն-
ներով եւ բոլորովին կղզիացած:

ՄԱՐՏԱԿԱՆ ԿԵՆՏԷ

Հ. Մ. Շ. Մ. ՅԱՐՁԱԿԱՆ 2-1
Կիրակի, Jean-Bouinի նորաշէն
մարզադաշտին մէջ Հ. Մ. Շ. Մ. Մ. Մ.
Ե. խումբը յարկեց Շ. Օ. Billan-
courtի Ա. խումբին, 1ի դէմ 2
նշանակեցով: Մանրամասնու-
թիւնները յայտնուողով:

* * *

Գ Ն Գ Ա Խ Ա Ղ Ը

Գնդախաղը կամ Ֆուլթայի
խաղը, որ Անգլիայէն ծագում
առած է, օրէ օր կ'ընդհանրա-
նայ եւ մեծ ժողովրդականու-
թիւն կը շահի աշխարհի ամէն
կողմ: Երեւոյն մէջ ազգայն
խաղը զարգացնելու համար կարելի
կ'ընեն, մրցումներ կազմակեր-
պելով իրենց մէջ:

Վերջին տարիները Ֆրանսա
եւս սկսած է մեծ կարեւորու-
թիւն տալ գնդախաղին եւ ա-
նոր կազմակերպութեան հա-
մար խոշոր գոյնողութիւններ
կ'ընէ: Ֆրանս. Գետեթիօնը իր
200,000է ակնի ֆուլթայիստներ
ուն գործը դասաւորած է խիստ
կանոնաւոր եւ անոնց յառաջ-
դիմութեան համար ջանք չի
խնայեր, մեծ ու փոքր մրցու-
թիւն կազմակերպելով օտար եւ
տեղացի խումբերու միջեւ:

Ֆրանսայի Մարգակաճ Միու-
թիւններու կարգին Հ. Մ. Շ. Մ. Մ.
կազմակերպութիւններն այ հա-
մեմատաբար սկսած են զար-
գանալ: Գնդախաղը օրէ օր կը
յառաջդիմէ, կ'որ գնդակը պատ-
ճառ կ'ըլլայ որ ո եւ է քաղաքի
կամ գիւղի պատանի թէ երի-
տասարդ բոլորովին անոր շուքը,
կապուելով Հ. Մ. Շ. Մ. Մ. սկզ-
բունքներուն:

Գնդախաղի Ֆրանսայի մէջ
բազմաթիւ Հ. Մ. Շ. Մ. Մ. մաս-
նակներ կան: Փարիզի Ֆի-
ղը ըլլալով ամէնէն հինը, իր
Լիւնիւնիլը եւ Սիլաուտակա կազ-
մակերպութիւններէն զատ, ունի
ֆուլթայի կարող խումբեր, ո-
րոնց Ա. խումբը ամբողջ Հ. Մ. Շ.
Մ. Մ. միակ ներկայացուցիչ խում-
բը կրնան յիշատել: Սոյն խում-
բին յառաջդիմութեան համար
փարիզի մասնակիցը ամէն ջանք
կ'ընէ, լայնօրէն գոհացում տա-
լով անոնց բոլոր պէտքերուն: Փար-
իզի Ա. խումբը յաճախ մեծ մր-
ցումներ կը կատարէ Ֆրանսա-
կան եւ ուրիշ բարձր կարգի
խումբերու դէմ միշտ պատուա-
ւոր դուրս գալով: Այնպէս շա-
բաթուան Սable d'Olonneի Օ-ի
դէմ 4ի նշանակեցով յայտնուե-
ցաւ եւ F. C. Rouenի 2ի դէմ 2
հաւասար արդիւնքը մեծապէս
ակնցուցած են խումբին արժե-
քը: F. C. Rouenը Ֆրանսայի
ըլլալով, մեծ համբաւ կը վայելէ:
Անոր դէմ մեր խումբին կատա-
րած մրցումը շեղումապէս կը գնա,
հատուկ ֆրանսական մարզական
ընդանակներու կողմէ: Խումբին
խաղացողներէն Բուրլէն, Միլտիլ, Գամբը, Ասատուր խաղի վար-
պետներ են եւ իրենց փորձ եւ

ճարտիկ խաղով մեծ դեր կը կա-
տարեն խումբին պաշտպանողա-
կան գծին մէջ, միշտ տոկունու-
թիւն ցոյց տալով ամենագորա-
ւոր խումբերու դէմ: Իրենց ե-
տեւր ունին Վ. Տէվէնանը որ
բերականաբար ամէն յատուկութե-
աներով օժտուած է եւ ընդունակ
աւելի յառաջդիմելու:

Ֆուլթայիստներու գծին մէջ
կարգին եւ Սարգիս կարապետ-
եանները նուրբ եւ արագ խա-
ղաչափութեան մը տէր եղած են,
շնորհիւ իրենց շարունակական
փորձերուն: Ամէն խաղի միշտ ի-
րարու քով խաղալ, իրենց ներ-
դաշնակ փաստերն ունպատակա-
ւոր հարուածները մեծապէս
կ'աւելցնեն խումբին արժէքը:

Խումբին միւս խաղացողներէն
Երուանդ, Գաղոյր, Շահան, Շրայր
են Գրիգորեան շատ վար չնն
մնար միւսներէն: Իրենց եւանդն
ու կորովը գնահատելի է եւ շա-
րունակական փորձերով ապա-
գայ կը խնտանան Հ. Մ. Շ. Մ. Մ.
շարքերուն մէջ:

Գնդախաղի միայն փարիզի
ընդանակներ կան Հ. Մ. Շ. Մ. Մ.
հինգ մասնակիցը, որոնց ամէն
մէկը ունի իրեն յատուկ ֆուլթ-
այի խումբեր: Փարիզը ունի
երեք խումբ, Պէլլիլ երեք, Ար-
ժանիօյլ երեք, Ալֆորվիլ երեք,
Ֆուլթայի երկու: Կան նաեւ Հայ
Մարգակաճի երկու խումբեր:
Եթէ իւրաքանչիւր խումբ 13
խաղացող հայունք, կ'ունենանք
200 ֆուլթայիստներ: Ինչպէս ը-
սինք, բացի փարիզի Ա. խումբէն,
միւսները երկրորդական են եւ
միշտ մրցումներ կ'ունենան ի-
րենց համարժեք խումբերու դէմ:

Գ. Գաւառեան

ՕՐՈՒՆԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՀԱՐՏՆԵՐԻ ՄԸ ՊԵՏՄՈՒԹԻՒՆԸ
ՆԸ.— Սան Ֆրանչիսքոյի մէջ օ-
րերով Աւիլիմ, գրամատուս մը
մտած պահուն, գետնէն գտաւ
100 տղաք: Վերջուց եւ տարաւ
յանձնեց գրամատուս գանձապա-
հին: Գանձապահը յայտնեց որ,
եթէ 3 օրուան մէջ տէրը երեւան
չեկէ, 100 տղաքը պիտի վերա-
դարձնէ օրերով, իբրեւ իր
բախտը:

Երեք օր յետոյ, օրերով
գնաց գրամատուս.
— Բախտ չունիս եղբ, ըսաւ
գանձապահը երեկ Տարուստ մը
եկաւ եւ յայտնեց թէ կորսնցու-
ցած է 100 տղաք: Յանձնեցի:
Երկու օր անցաւ, եւ օրերով
Տարուստ մը ստացաւ ճաշի համար,
հարուստի տունը:

Օր մըն ալ անցաւ եւ օրերով
ընդունեց Տարուստի ձեռքը: Յա-
ջորդ շաբթուան ալ Տարուստը ե-
զաւ:

Այն ատեն, Տարուստը ըսաւ.
— Այս աւելի լաւ է, քան
100 տղաքը:

ՈՂՔԵՐԿԱՎԱՆ ՍԻՐ ՄԸ.—
Տիկն Իվան Պոստ, Պրիւժի մէջ,
սիրահարած էր թուրքի, ատամ-
նարոյժ նոյն քաղաքին մէջ:
Տիկնը մտաւորը ծանօթ էր իր
կնոջ գաղտնի սիրաբանութիւն-
ներուն: Կանխելու համար հաւա-
նական ոճիք մը, թուրքի եւ
Պոստի բարեկամները խորհեցան
հարստեցնել երկու աղջիկը, եր-
գուրեցնելով ատամնարոյժը, որ
աշխուս չմտորեցնէ կնոյ: Կարձ
տեւեց խաղաղութիւնը:

Առտու մը տիկն Պոստն ա-
մուսին կը յայտնէր թէ կա-
րեւոր գնումներու համար փարիզ
պիտի ելլէ: Կնոյ, սակայն, իր
սենեակին մէջ մտոցած էր նա-
մակի մը օրինակը, որով ժամա-
գրութիւն, կուտար իր նախկին
բարեկամին, փարիզի մէջ:

Ամուսինը, աշխուս յուսահատ,
որոշեց ամուսնալուծութիւն դիմել
փաստ մը ձեռք ձգելու համար,
փարիզի մէջ վարձեց գաղտնի ու-
տիկան մը, որ հետագայէ իր կնոյ
եւ յարմար ժամուսն լուր տալ
իրեն:

Ոստիկանը, երգուրեցնելէ յե-
տոյ որ Պոստն պէտք է հանգրստ
մնայ եւ ոճիք չգործէ, կը տանի
գոյն փարիզի մէջ այն պանդոկը,
ուր իրեւանած էին տիկն Պոստն
եւ թուրքի: Ոստիկանը կը գրեւ
դուրը, որ կը բացուի եւ կ'երեւի
ատամնարոյժը՝ գիշերազգեստով:
Պոստն չի կրնար զսպել ջիղերը եւ
զինուորի սուխով մը կը ձեռքէ
թուրքի կուրքը: Ատամնարոյժը
քայլ մը կ'անէ եւ կը փուռի
սանգուղին վրայ:

Պոստն, սուրը ձեռքին, դեռ
չհասած կնոյը անկողինին, զսպուե-
ցաւ ոստիկանին կողմէ, որ զինք
առաջնորդեց ոստիկանատուն:
Հոն, Պոստն յայտարարեց.
— Աւելի ամիս է որ կը տան-
ջուրի: Սուխովս, որ այնքան Գեր-
մանացիներ փուռ ձեռքսով վրայ,
ուզեցի սպաննել մրցողս:

ԱՄՐՈՅ ԸՆՏԱՆԻՔ ՄԸ.— Էվ-
բոյն մէջ դատարան բերուած
էին այլ մըն եւ ինչ մըն, որոնք
իրար կ'արժէին իրենց ստորին
նկարագրներով: Այլընտրանք
յարարեցութիւններ կը մշակէր
իր աղջկանը հետ, որ հնազան
15 տարեկան էր: Իսկ մայրը իր
տանը մտափկ անտառի մը մէջ
դուակ մը կը բերէ աշխարհ եւ
կը խեղճէ ու կը թաղէ:

ԲՅԻԿ ԲՅԻԿ ՄԵՆՅՈՒՅԻՆ.—
Վերին Ալպեան նահանգին գիւ-
ղերէն Վիլիլի մէջ, վերջերս հը-
ղէն ծագած էր հողադուրծ Թուր-
տունէն եւ արած էին 9 դրացի-
ներու տունները: Դրացիները,
ամբաստանելով հողադուրծը իբ-
րեւ հրձիգ, յարձակեցան վրան
եւ քարի, փայտի եւ երկաթի
հարուածներու տակ կտոր կտոր
ըրին զայն:

ՅԱՆԱՋ, Ի ԹԵՐԹՈՆԸ

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՊԱՇՏՈՆՈՎ

«ԱՐԳ, դեռ չենք կրցած գիտ-
նալ թէ ինչպէս անոր վերաբերալ
թղթածրարները գողցուցան,
բայց իրողութիւնը այն է որ գող-
ցուցան»
— Չար սատանայ:
— Այո՛, եւ ահա թէ ինչո՞րք
ո՛ւր է. քննութեան ընթացքին.
պիտի տեսնէք իբր դիպուածը
գործին խառնուի, լաւ կը կարգա-
րէ,— կրթի մաս մը երեւան հա-
նել, ամենէն կարեւորը այդ թղ-
թածրարին. եւ գիտէ՞ք ինչպէս:
— Նոյն իսկ չեմ կրնար են-
թագրել:
— Պարզապէս, ինձի հետ նաւ
նստող մեր մարդուկին թղթակ-
ցութիւնը հակողութեան ենթար-
կելով, Գրեթէ իր բոլոր նամակ-
ներուն գրոշմաթուղթերուն տակ

ժածկուած թղթակցութիւններ
կան, որոնց բանալին ձեռքերին է
Տիտաւրը. վերջերս, երեսուցորդին
երկրէն եկող նամակի մը գրոշմա-
թուղթերուն տակ գողցուած թղ-
թածրարէն հատուած մը կար-
նայցեք:
Եւ իր թղթապանակէն հանեց
ու մեղի ներկայացուց լուսանկար
մը:
— Հատ կարեւոր բան մըն է,
որ երեւան կը հանէք: Բայց հի-
մա ի՞նչ ընելու ենք: Պէտք է որ
երիտասարդը ձեռքազրկուի:
— Երբեք: Անոր շնորհիւ է
որ Անգլիայի, Ֆրանսայի եւ Սկան-
դինաւեան երկիրներու միջեւ շը-
բագայող «տարահանակները» ե-
րեւան հանելու վրայ եմ: Երբ
պէտք ըլլայ, պիտի կրնանք ալիք
— Այն ատեն ուրեմն, հո՞ս
չենք կրնար ո եւ է կերպով ձեզի
օգտակար ըլլալ:
— Բայց այժմ, կրնա՞ք ինձի
շատ օգտակար ըլլալ:

— Ինչպէ՛ս:
— Ինձի մեծ ծառայութիւն
մը պիտի մատուցանէք. Թոհարու-
թեան յատուկ գիրք մը հայ թայ-
թիկով ինձի:
Եւ մինչդեռ կարմազած իրեն
կը նայէինք:
— Երբեք չպիտի գիտնաք,
ըսաւ, ինչպիսի մեր գարմացումն
վրայ, աղքեցութիւնը որ լաւ կե-
րպուր մը կրնայ ունենալ, երբ
մարդ փոխ - լրտեսութեամբ կը
զբաղի:
Այսպէս է որ երեւան հա-
նեցինք, թէ եւ բոլորովին դիպու-
ածաւ, գերման լրտեսական գլխա-
ւոր կազմակերպութիւնները
մէկը:
Երկու ամիս յետոյ, այս
կազմակերպութեան բոլոր անդամ-
ները, բացի մէկէն, համաձայնա-
կան ոստիկանութեան ձեռքը կ'ի-
նային:
Ընկնեցինք նաեւ որ, Գերմա-
նիան, անկից յետոյ, չկրցաւ նոյն
սպասարկութիւնը կազմակերպել

ԼՐՏԵՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾ ՄԸ
ԼՈՒԻՆՆԻ ՄԸ: Ք
Ըստ երեւոյթի ի՞նչ կայ ա-
ւելի անջնաս քան երաժշտական
կտոր մը, որուն անունը միայն
«Ալպայի միագոթիս», բանաստեղ-
ծութիւն մը կ'արժէ:
Գուր կամ ես, որ եւ է մէկը,
հարաբարեամբ պիտի անցնէինք քան
ցուցափեղկին առջեւէն, ուր գը-
ուած էր այս կտորը, առանց անոր
վրայ մասնաւոր ուշադրութիւն
գարձնելու:
Բայց այս երաժշտական կտո-
րը, երաժշտութեան բոլորովին
տարբեր բան մը կը բովանդակէր,
Ֆրանսայի մէջ գործող գերման
լրտեսներուն ուղղուած՝ Պէլլիլի
լրտեսական կեղծումին հրափանգ-
ները:
Կը տեսնէք թէ՛ պարզապէս
ահարուր բան է:
Տեսէք թէ ինչպէ՛ս:
Այն պահուն երբ Գերմանա-
ցիները այս նոր հարքը գործող-
րուս սկսան, մեր թղթատարա-

կան հակակշիռը այնքան լաւ կը
գործէր որ, գերման լրտեսական
կազմակերպութեան կողմէ դըր-
ուած, կամ անոր ուղղուած որ
եւ է նամակ, ստիղծ ձեռքը չէր
հասնել, առանց մեր կողմէ կար-
դացուած ըլլալու:
Հետեւեանք այն եղաւ որ
յաճախ, մեծ ծախքերու շնորհիւ,
Գերմանիայ կողմէ մեր երկրին մէջ
պահուած լրտեսական ցանցը կա-
տարեւապէս խանգարուցաւ:
Գերման սպայակոյտին հա-
մար, սակաւ աղէտի մը կը հա-
ւասարէր, որովհետեւ լրտեսական
կազմը, հրամանատարութեան
ամենէն թանկագին օժանդակը
կը նկատուէր:
Առաջը աննկու էր
Այն ատեն է որ Անգլիա գտ-
նուող գերման գլխաւոր գործա-
կաններէն մէկը միջամտեց եւ իր
պիտին առաջարկեց «երաժշտա-
կան կտորի հարքը», որուն կ'ե-
րեւի հեղինակն ալ ինք էր:

կան հակակշիռը այնքան լաւ կը
գոր

ԺԱՄԱԴՐՈՒԵՑԷՔ ՄԱՅԻՍ 29ԻՆ, ՈՒՐ ?

ՄԵՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Արտասահմանի, փարիզի եւ գաւառներու մէջ կարգ մը բաժանորդներ առկա հաշիւներ ունին «Յառաջի» հին կամ նոր շրջանէն: Չանագան առիթներով ազդեր ալ ղրկուած են այդ պիսիներու:

Անշուշտ անուշադրութեան հետեւանք է այս յետաձգումը: Կը խնդրուի փակել այդ հաշիւները, որպէս զի չստիպուինք անհաճոյ կարգադրութիւններ ընել:

Վարչութիւն

ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՐՍԷՅԻ ՄԵՋ

Հ. Յ. ԳԱՆԱԿՅՈՒԹԵԱՆ «ԳՐԻՍԱՓՈՐ», ԵՆՔԱԿՈՄԻՏԷԻ
ՆՈՒՐՈՒՄՑ ԲԻՐՍԱՓՈՐ ՄԻՔԱՅԼԵԱՆԻ ՅԵՇԱՏԱԿԻՆ
Նախագահութեամբ՝ ՄԻՔԱՅԵԼ ՎԱՐՆԱԿԵԱՆ
Մայիս 5, Հինգշաբթի երեկոյ ժամը 8.30ին, Սպան Միշէլի մէջ
ԱՊՍԶՈՒԹՅԷՔ ԶԵՐ ՏՈՄՍԵՐԸ

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Հ. Յ. Գ. Պուր-Գոլոմպի «Երազոյն» խումբի ընկերները ընդ-
ժողովի կը հրաւիրուին այս-
օր երեքշաբթի, երեկոյան
ժամը 8.30ին, ծանօթ հաւաքա-
տեղին: Կերկայանալ անդամ-
տետերով:

Հ. Յ. Գ. Մարտիկի ընդ. կոմի-
տէն ընդ. ժողովի կը հրաւիրէ
«Գոտտոմ», «Գրիտտափոր», «Ե-
լան», Ջաւարան, «Շրայր», վա-
րուածան «Վարդգէս» եւնախոմի-
տէները Ուրբաթ երեկոյան
ժամը 8.30ին, ծանօթ հաւաքա-
տեղին: Կերկայանալ անդամ-
տետերով:

ՓՐՈՑԵՍՏՐ ՅԵՇՄԵՐԻՔ ՄԱՐՏԻ
Պատասխանութիւն մը պիտի ընէ
Հայաստանի մասին՝ Մայիս 4
ըրեքշաբթի գիշեր ժամը 9ին
ՍԵՆ-ՏՐԵՆԻ ժողովրդական հա-
մալսարանին մէջ, Սինէմա փա-
ռէ, Rue Catulienne: Գեղար-
ուեստական բաժին՝ մասնակցու-
թեամբ օրինորդներ Մ. Բաբայանի
եւ Յ. Ջառափեանի:

ՆԱՄՎԱԿՏՈՒՓ

- ՇԱՂՈՆ - ՍՐԻՌ - ՍՈՆ, Ա. Պ. — Ստացանք 50 ֆրանք:
- ԱԼՅՈՐՎԻԼ, Թ. ԲՆՅ. Մ. — Ստացանք 70 ֆրանք:
- ՏԵՄԻՆ, Յ. Պ. — Ստացանք 20 ֆրանք:
- Ա. ՍԵՆ-ՍՐԻՌ-ՄԷՆ, Յ. Պ. — Ստացանք 35 ֆրանք:
- Ա. ՍԵՆ-ՍՐԻՌ-ՄԷՆ, Յ. Ո. — Նոյնպէս:
- ՓՐՈՒՍԷՆՏ, Վ. Ա. — Ստացանք 75 ֆրանք:
- ՓՈՏ ՏԷՐԻՒ, Յ. Մ. — Ստացանք 50 ֆրանք: Կարգադրեցինք:
- ՎԻՂ ՏՍՎԻՔ, Մ. Մ. — Ստացանք 35 ֆրանք:

ԿԸ ՓՆՏՈՒՈՒԻ

— Կը փնտռուի բաբերդի
Արտաշ վարդերեան որ ինչ
ամիս առաջ փախիկ կը գտնուէր:
Տեղեկացնել Միջրան լեւոնտա-
նանի, 92 Route du Chatillon,
Malakoff-sur-Seine.

— Աղանի խաչատուրեան կը
փնտռէ իր հօրաբընդորդի շար-
սահմարգի (Նարեկի) Մանուկ
Բէկեանը, որ 1924ին կը գա-
նուէր Քալիֆորնիա: Կը փնտռէ
նաեւ իր բոլոր Անա թիֆանք-
ճեանը, որ 1919—1920 Հայաս-
տան կը գտնուէր: Գրել՝ A. Ka-
chadourian, 12, Rue Trabosca,
Combes, par Aubin, Aveyron,
France.

— Եոզկաղիցի Կարին Էլ-Կալի-
բեան (Թաշքեն) կը փնտռէ իր
հօրեղբորդի Արտաշէս Էլ-Կալի-
բեանը, որուն նիս ըլլաւ Կը
Կարճուի: Գրել՝ Madame Narine
Tachdjian, 39, Rue President
Wilson, Saint-Chamond (Loire).

— Կը փնտռուի Յակոբ Գար-
բինեան կոշկակար, որ 2 տարի է
ի վեր Յրանու եկած է: Գրել՝
Երուարդ ձեյլեքեանի՝ Faiancerie,
Digoon, S. et L.

Հ. Մ. Ը. Մ.

Ամբիթիկ եղանակին սկսու-
մին առիթով Հ. Մ. Ը. Մ. ի մար-
գական յանձնախումբը որոշած
է սկսել Ամբիթիկ խաղերու փոր-
ձերը, որուն ժամ առաջ ըն-
ծագր տալու համար կը հրաւիրէ
իր բոլոր անդամները արձանա-
գրուի, միտմեան կեդրոնա-
տեղին, Մարգական յանձնախում-
բին հասցէին, 74 Rue Lafayette,
իսկ կրթական առաւումները եկե-
ղեցոյ խորհրդարանը:

Ի դիմաց մարգ. յանձնախումբի
Յ. Պոզուան

ՀԱՅԿ. ԲՈՒԺԱՐԱՆ - POLYCLINIQUE de BELLEVILLE
Տէր եւ Տօքթ. ՏՕՔԹ. ԳՐԳՈՅԷԱՆ
29, Rue (Place) des Fêtes, Paris, XIX. Tél. Nord 96 - 61
Բայ է ամէն օր, ուր շատ մը մասնագէտ բժշկներ
ամէն տեսակ ներքին եւ վերաբերական հիւանդութիւններ
գեղարկուող ԳԶ, ԵԶ, եւ Շարժ օրերը ժամը 3-5: ԳԶ
կորիք ու անոնքի մասնագէտ ամէն երկուշաբթի եւ Ուրբ
11—12, Աստուարձիկ ամէն օր ժամը 9էն մինչեւ 18:

ՏՕՔԹ. Վ. ՊՈՂՈՍԵԱՆ
Ստեփանյան նոր վերադարձած
ՄԱՍՆԱԿԷՏ, ՆԵՐՔԻՆ, ՄՈՐՔՈՍԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒՆԿՈՒԹԱՆ
Մէջ մասնագիտութիւնը կատարելագործած:
Կ'ընդունի 11—1 եւ 4—7: Կիրակի եւ տօնի օրերը միջոց
կէս օր, եւ ժամադրութեամբ:
16 Bld. Saint-Denis, Paris (10e) Métro: Saint-Denis
Téléph. Provence 09-32:

ՏՕՔԹ. Ե. ՄԻՆԱՍԵԱՆ
Նախկին բժշկապետ Կարմիր Խաչի հայկական հիւանդանոցի
Մասնագէտ ներքին, վերաբերական, միզասեռական հիւանդա-
թիւններու:
Ամէն օր 5-7, Կիրակի 9-12
Rue des Acacias 42, Métro Ternes-Etoile, Tél. Galvani, 20-54

ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ՏԱՌԵՐՈՒ
ՉՈՒԼԱՐԱՆ «ԾԵՐՈՒՆԵԱՆ»
Հ Ի Մ Ն Ո Ւ Մ 1887ԻՆ
Չուլարանս օտուած ամենավերջին սիսեմ մեքենաներով
կը ձուլէ հայերէն եւ թուրքերէն ամէն տեսակ տառեր լայն
գոյն եւ տոկոս մետաղի գործածութեամբ:
Ամերիկեան չափերով տառեր եւս կը ձուլուին մասնաւոր ինքնուր
վրայ միտմամբ:
Չուլարան կ'ընդունի նաեւ ապագաները՝ տպագրական, կաղա-
րական մեքենաներու, գործիքներու եւ ամէն տեսակ պտուղներու
տպագր. թուղթ, մեկան, pâte à rouler, պղնձ գիծ՝ եւսլան, զար-
հայթաթէ ֆրանսական ծանօթ տուներէ:
Գրամ եւ ամէն ապագանը ուղղել հետեւեալ հասցեով
V. VARTANOFF, 24 rue Campo-Formio, Paris (13e)

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԿԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐՔՈՍԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒՆԿՈՒԹԱՆ
126, Rue du Faubourg St. Denis
Métro: Gare de l'Est
Téléphone: Nord 84-84
Ընդունուած ժամեր՝ Ամէն օր 2.30-7.30 Կիրակի եւ տօն օրեր

Ե. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԿԷՏ ԺԱՄԱԿՈՐԾ
Կը նորոգուի ամէն մարզէ ժամացոյցներ դիւրամա-
լէի դիւներով: Երաշխաւորեալ ար-
տուածիւն:
62, Rue Belleville, Métro Belleville.

ՉԱՆԱԶԱՆ ԳԻՐՔԵՐ
Էջեր Շաշուար 5 ֆրանք, Թա-
քեր թաշարս սէյ 5, Բեռլին գրե-
թէն փրկուած էջեր 12.50, Ար-
սէն Լիւբէն 20, Ռուսթեթին 15,
Նոմուս 12, Չար ուր 12, Պատուի
ժամը 12, Լուսթիւնը 8, Երազոյն
10, Կոյսի մը Օրպիւրը 5, Անգլո-
թեան ժամը 2, Մալկար 12.50,
Բարիքէթ 7.50, Տօքթ. Մօրի Վրէժը
5, Մալապեթու մէջ (2 շառ.) 25,
Ուկի Աքալազ 10, Թուրքի փոքր 5,
Վերջուտային տակ 5, Ճամբուս 10,
Գ. եւ Ե. Շառուրներ 50, առանձին 17.50,
Չորս Աւետարաններ 12.50, Հա-
յաստանի նկարներ Սլոյնախը 40,
Նարեկ աշխարհարար 40, Յոգիչը
եւ իր հօղեք. արժէքները 5, Երան
անու. բառարան 40, Պօլեմիք 2-
արք 20, Մանիլեթ 10, Ուղանի եր-
գը 10, Լոնդոնի հոլոստէպը (Տաֆ-
նիս եւ Կ'ուէ) 8, Վերածնունդի Օր-
թիւն 6, Թաղականին Կիսիլը 25, Միջ-
նորդ Տէր Պատան 25, Տանրեթու
տարի Պոլիէն գուրը 25, Ընդ. Փառ-
շուհի 7, Լուս Յուրը 10, Արձաճառ-
քի Չուլար 8, Անշուստած սերուր
մը 10, Միտմամբ Միտմամբ 15, Բեռլի
Մօրեղարար 2, Մերկ կնքը 12.50,
Յիտար Կոյսը 12.50, Կալսը 10, Վա-
նահանին Սէրը 20, Ապետ Լիպարիտ
35, Արտաք. Ճաթեման եւ Աստու
25, Լուսանկարութիւն 3, Les Images
d'Orient 3, Ճշմարտ. Բեմական
թուրքերի մէջ 5, Կիւրիկա Երազոյն
Թուրքերի տոճիկ երկուսը 10,
Ալեաններ եւ Ալեաններ 15, Կառքի
արժէք մը 3, Արտաքարձը 5, Նոր
ուղադրութիւն 3, Հայր. ինքզինը
5, Տար. եւ Նամական 9, Բուրեթի
8, Գոշարներ Հայ գրականութեան 30,
ԳՐԱՑՈՒՑՅԱԸ ԶՐԻ

ՎԱՐՉՈՒ Է
Սէվրանի մէջ տնակ մը
կու սննեակով, երեքօրեան
Թիւն: Գիմը՝ 27, Avenue
Ménard, Sevran (Gare du Nord)

ՍՊԱՌԵԼՈՒ ՄՈՏ Է
ԿՈՅՍԻ ՍԸ ՕՐԱԳՐԸ
Յնչոյ լայնութիւններ
մնացած աղջկան մը կողմէ
ԳԻՆ 5 ՔՐՈՒՅԻ
Ստանալու համար դիմել
մաղով Vahram Sévouni, 5
Quihou St. Mandé (Seine)

ՍՍԿԱՐԱՆ
2 Մայիս 1927
Գ Ր Ա Մ Ն Ե Ր

Սեպտիմ, L. St.	Սոլար, Dollar
Մարք (ուկի) 100 Mark	Թրքական Թրք. L. Trq.
Թրք. ուկի	" "
Մեքիսիկէ	Medjide
Լէվա 100 հարս Léva	Տրակիսի
Լիբ	" Lie
Պիւ. ֆրանք	" Fr. Belg.
Չուից	" Fr. Suisse
Լէյ 100 հարս Ley	Չեքոսլով
	(10 Roubles et)

Ա Ր Ժ Ե Թ Ի Դ Թ
Եզ. Գր. Ֆոնտի 1 Cr. Fonc. Eg.
" II
" III
Թուսիկի կրկն. Lots turcs
Comptoir Parisien de change et de
80, Rue Lafayette
IMPRIMERIE - MASSIS
208bis, Rue Lafayette Paris
Le Gérant: H. TEURNIE

Կիրակիի զուգարկած ըլլալով, բանտորները պէտք չունեցան
զործարարի դիմելու: «Թաքսիներու վարիչները, ինչպէս ամէն
տարի, այս տարի եւս չաշխատեցան. մէկը, թրամուէլ եւ եր-
կաթուղի բանեցան սովորականին պէս:

Համայնավար կուսակցութիւնն ու կարմիր սէնտիքան
փարիզեան շրջանի աշխատանքները հրաւիրած էին փարիզէն
զուր՝ Փրէ-Սէն-Փիլիպի դաշտը: Ժամը 3ին ճամբայ ելան չորս
թափօրներ: Առջեւէն կ'երթային նուագախումբեր, զրօշակներ,
եւ ցուցանակներ: Չորս բեմեր պատրաստուած էին Շափո-
Ռուտի բարձունքին վրայ. հետտորները բուն բողոք բարձրա-
ցուցին ընդդէմ կառավարութեան զինուորական ծրարներ-
րուն, մեծ պետութեանց Ձինաստանի գործերուն միջամու-
թեան, օրավարներու նուագման, ութ ժամուայ աշխատանքի
չյարգուելուն եւն:

Բազմութիւնը 20,000էն աւելի էր: Երգչախումբ մը յեղա-
փոխական երգեր երգեց: Միջազգայ մը ծագեցաւ համայնավար
եւ անիշխանական գրքոյկներ ծախողներուն միջեւ: Անիշխա-
նականներուն մէջ էր նաեւ յայտնի անարեկիչ Օր. Փերմէն Պէր-
թօն: Հաւաքոյթը վերջացաւ ժամը 6ին:

Խարաղ ցոյցեր կատարուեցան նաեւ փարիզի արուարձան-
ներէն Սէն-Փէրմէն-ան-Լէյի, Սէն-Սիրի եւ Փալէզօի մէջ:
Մարտիկոյ մեծ թատրոնին մէջ միթիւնիկ մը գումարուե-
ցաւ. երաժշտական բաժինէն վերջ, ճառեր խօսեցան Լէօն Ժու-
նո եւ Իտալացի Ամէտէօ: Նանսիի ժողովրդական Տան մէջ Ար-
հեստակցական Միութիւնը միթիւնիկ գումարեց: Սէն-Քլէմէնտի,
Լիմոնի, Սիթրապուրի, Թուլօնի, Ռուանի, Մօնփէլիէի եւն,
մէջ նոյնպէս ցոյցեր կատարուեցան: Նիսի, Բանի, Թուլուզի,
Լիոնի, Սէն-Շամնի, Լիլի, Ռուպէի եւ Թուրքուանի մէջ թրամ.
ուէյները չբանեցան: Տէրազոյթի մէջ անխանայն արկածի մը
հետեւանքով, իբրեւ սուգի նշան ու եւ ցոյց տեղի չունեցաւ:

Արտասահմանի մէջ եւս Մայիս 1ը խարաղ ստուներու
Պելիքեայի մեծ քաղաքներուն մէջ թափօրներ շրջեցան նշա-
նարան ունենալով խարաղութիւնն ու զինաթափութիւնը: Լոն-
տոնի մէջ Արհեստակցական Միութիւնները ըստ սովորութեան
թափօրներով Հայտ-Փարք գացին, ուր բանաձեւեր քուէար-
կուեցան կառավարութեան հակաշխատանքական օրինազօյն
դէմ, Ձինաստանի անդրակական բանակը եւս կանչուեւ եւ ընկեր-
վարական ու գործակցական ազգերու ընկերակցութիւն մը
կազմուեւ համար:

Մոսկուայի մէջ զինուորները զօրանցք կատարեցին Կար-
միր հրապարակին վրայ՝ կառավարութեան եւ դիւանագիտա-
կան մարմին ներկայութեան. յետոյ տեղի ունեցան ցոյցեր, ու-
րոնց մասնակցեցան մօտ մէկ միլիոն հոգի:

Պերիլին մէջ ու եւ միջազգայ չպատահեցաւ: Թողբոյի մէջ
քանի մը ձերբակալութիւններ կատարուեցան:

Շանկայի եւ Հանքէուի մէջ ոչ մէկ օտարաւեց ցոյց տե-
ղի ունեցաւ: Շանկայի ոչ-համայնավար սէնտիքաներու կազ-
մակերպած ցոյցերուն մասնակցեցան 5000 հոգի, մինչ ուրիշ
տարիներ 100,000 հոգի կը մասնակցէին:

Նազիական գերապայծառ Հոռո մեկնած

Պոլոս Հայ-Կաթոլիկ Պատրիարքարանին դէմ սարքուած
թրքական դաւադրութեան հետեւանքով, որուն գործիք դար-
ձած էին կարգ մը շահահնդիր Հայեր ալ, պատրիարքական
տեղապահ Յովհաննէս Նազիական գերապայծառ Հոռո մեկնած է
Ապրիլ 25ին: Գերապայծառ վախնալով որ թուրք իշխանու-
թիւնները արգելք կ'ըլլան իր մեկնումին, ծպտուած վիճակի
մէջ ճամբորդած է: Անցազրը հանել տուած էր արդէն Ապ-
16ին «Նազի օղու թիաննէս», վէշտ Սիլուի, Թէվէլիտ 1292»
անունով, իբրեւ պարզ անաս, տանց յիշելու իր պաշտօնա-
կան տիրոջօր: Մեկնումի պատրաստութիւնները տեղի ունե-
ցած են ծածուկ եւ արեւելեան ճեպընթացին ճամբայ ելլելէն
ժամեր յետոյ է որ եղբուրները իմացուած է:

Կ'ըսուի թէ Նազիական Կաթ. Պապին կողմէ Հոռո կանչուած է:
«Ընդդիմադիրները» երկար խորհրդակցութիւն մը ունեցած
են ստեղծուած նոր կացութեան շուրջ:

«Ճիւղիւղիչ» կ'ըսէ Թէ՛ Պատրիարքարանը Պանքա տի
Բոսնայի եւ ուրիշ կարգ մը պանքաներու մէջ մեծաքանակ դրամ
ունէր եւ եթէ՛ ստուգուի Հոռո փախած է, անպատճառ այդ
դրամները միասին տարած է: Եւ բնական է Թէ՛ բան մը չզգա-
ցնելու համար ծածկաբար մեկնած է:

«Սիւլիւլի» ալ կ'ըսէ Թէ՛ Հայ-Կաթոլիկներու միջեւ, Նագ-
լեան Ս-ի մեկնումին առիթը սկսած են զանազան գրոյցներ շը-
ջան ընել: Այս գրոյցներու կարգին կ'ըսուի Թէ՛ Նազիական Գե-
րապայծառ միասին տարած է իտալ. պանքայի մէջ աւանդ-
ըրուած եւ հասարակութեան պատկանող 65,000 ոսկիի չափ
դրամը: Ուրիշ գրոյց մըն ալ կ'ըսէ Թէ՛ Նազիական Գերապայծառ
մեկնումին առաջ այս դրամը Հոռո ճեռը բրած է:

Պապական նուիրակ Մոս. Բոսնայի կոնգրէսի մը ուղղելով Ռո-
քոսեան գերապայծառին, գինը պատր. փոխանորդ կարգած է:

Հակապոլիտիկ շարժումը Չիւսսուսի մէջ

Վերջին լուրերու համաձայն Հանքէուի շինական իշխա-
նութեանց քաղաքականութեան մէջ մեծ փոփոխութիւն արաջ
եկած է: Հաւաքոյթի մը մէջ, պատգամաւորներէն երեք քա-
նորը քուէարկած են ինպատակ զօր. Չանկ-Բայ-Շէքի, պախա-
րակելով համայնավար-ժայրայններու գործունէութիւնը: Օտա-
րատեաց շարժումը բոլորովին կարգած է:

Միսիսիսի ողորդումներ

Յաջորդական պայթումներէ վերջ, կարելի եղաւ նոր սեծ
ճեղքեր բանալ Միսիսիսիի թուրքերուն մէջ: Հիմա մէկ երկ-
վայրկեանի մէջ 250,000 խորանարդ ոտք շուր ղուրս կը վա-
զէ: Կը կարծուի թէ կարելի պիտի ըլլայ փրկել Նոր-Օրլէանը:
Ողորդումները կը ծաւալին: Երկաթուղային հաղորդակցու-
թիւնները կտրուած են Վիքտուարի քաղաքին հետ, որ 20,000
բնակիչ ունի եւ որուն ճարտարաբանական թաղերը ողոր-
ուած են: Կառավարութիւնը ազդարարեց ժողովուրդին քաղաքը
պարպել սակայն շատեր կը մերժեն մեկնել: Արքանասս գետի
յորդումը եւս ծանր համեմատութիւններ առած է:

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

ՆԵՐՔԻՆ. ՆԱՄԱՐԱՐ Ապրիլ Սարո Ամերիկայէն փարիզ վերա-
դարձաւ:
ՆԻՒՆԻՐՔԻՆ ՓԱՐՅՈՒՆ Ուղղակի Թուրք մը պիտի կատարեն այս
շարժ. օր ամերիկացի օդանավորներ Պէրթո եւ Չեմպրէյն:

ՀԱՐԱՇ 3 տառ, 6 տառ, 8 տառ. ԱՆՊԵՏՆԱՅ 35 ֆ. 70 ֆ. 140 ֆ. ԱՆԳԼԻՍ 20 ֆ. 40 ֆ. ԶՈՒԹԵՐԻՍ 20 ֆ. 40 ֆ. ԵԳԻՊՏՈՍ 20 ֆ. 40 ֆ. ԱՄԵՐԻԿԱ 6 տառ, 10 տառ, 100 ֆ. 200 ֆ.

"HARATCH"

Իմաստը՝ ՀԱՐԱՇ ՄԻՍՏՐԱՆԱԿԱՆ. Directeur-Propriétaire: SCHAVARSCH MISSAKIAN. Rédaction & Administration: 208bis, Rue Lafayette - PARIS (10e). TÉLÉPHONE: NORD 57-82. MÉTRO: LOUIS-BLANC ou JAURÈS. Հասցեի փոփոխության համար պետք է վճարել 2 ֆրանկը

ԶՈՐԵՔՇԱԲԻՒ 4 Մ Ա Յ Ի Ս 1927 4 MAI 1927

«ՈՒՅՈՒՇՄԱ» ԵՒ «ՎՈՒՐՈՒՇՄԱ»

Այսօր, երբորդ էջին մէջ կը հրատարակենք Մուսավաթի օրհանդէսը, «Եկե՛ք կազմակերպուի՛ր» Ապրիլ 27ի խմբագրականը, «Մուսավաթի» կոմիտէին կոչը:

Ինչպէս կը տեսնեն ընթերցողները, Ադրբեջանի անկախութեան կուսակցիները խոր ատելութեամբ լեցուած են Ռուսիոյ դէմ, որ լուծի տակ առած է իրենց երկիրը, եւ վրէժխնայութեամբ, կռիւի խօսքեր կ'արտասանեն: «Մուսուլմանները փրկութիւն համարելով «յարմարիլը» (ուլուշմա), առաջ կը շարժուին հարուածելու, կռուելու պէտքը (վուրուշմա):

Հասկնալի են այս բոլորը: Երբ երկիր մը պերի է, երբ ժողովուրդը մը կը հիւժի օտար լուծի տակ, հայրենասէրները լուռ կ'ընեն մնալ: Եւ Մուսավաթը այն կուսակցութիւնն է որ Ադրբեջանի հայրենասէրներուն անունով կը խօսի, անշուշտ իր հակացողութեամբ:

Բայց, տիրող լուծին դէմ ըմբոստացած ատեն, ազգերի ազգայնականները կ'ընեն լարձուն ճամբու մը վրայ, որ մինչեւ իրենց մտիկայի վրայ նստեցուց ամբողջ կազմակերպութիւնը: Վաղն ալ, ինչպէս ինչպիսի յանգի այդ ճամբան, եթէ չփոխուի արեւմտային հոգեբանութիւն մը:

Պերսի կոչին մէջ, կարմիր թելի մը պէս կը կաշիկտայ ճամբանը, — Ադրբեջանը եւ բոլոր թուրք երկիրները թուրքական մտիկայով փրկելու միտումով են: Մեզի համար գաղտնիք է որ, Պոստի Ադրբեջանի անկախութեան համար հասանելի չէր թուրքական գործընկերներ ալ տարբեր չեն մտածեր, թէ եւ աւելի զգոյշ կ'արտայայտուին:

Ուղղափառներուն համար ամէն ճամբայ Հոռոմ կը տանի: Մուսավաթի ներկայացուցիչներն ալ, իրենց բոլոր պայքարներուն վեջնական հանգրուանը կը նկատեն թուրքերէն: Իթիբակական ըլլայ թէ քէմալական: Եւ այս՝ այնքան դառն փորձեր չեստ: Անոնք, փոխանակ ամփոփուելու իրենց սամաններուն մէջ, կը մտորին «բարձր քաղաքականութեան» մը դարձնելու վրայ, անտեսելով բոլոր վտանգները, նոյն իսկ իրենց ինքն զայլք փորձանքը:

Մենք խրատներ տալու սովորութիւն չունինք: Ամէն մարդ իր անձին է որ կը հնձէ: Բայց, Ադրբեջանի ազգայնականները քիչ է հասկնան, վերջապէս, թէ ուրիշ բան է իրենց երկիրն անկախութեան ու անկախութիւնը, եւ բոլորովին ուրիշ բան՝ իրենց թեման միացումը: Տարիներ անցած են իսմայիլի ֆափփակի համաձայնական, թուրքական քարոզներէն ի վեր, եւ իր կարծիքը թէ Ադրբեջանի մէջ ալ հասած է սերունդ մը, որ իրենց այդ քաղաքականութեան վտանգները, նոյն իսկ իրենց սովորովին համար: Խրիմը, Բագանը, թուրքատար տարբեր երկիրներ են, եւ շատ մը տեսակէտներով, տարբեր ալ ազգութիւններով են: Անոնք բաժնուած են աշխարհագրական անբարձրանելի, եւ եթէ անկախութեան կամք եւ ուժ ունին, ինչպէս իրենք են որ պիտի ներշնչուին: Տարբեր երկիր մըն է նաեւ թուրքերէն, որուն օրինակով այնքան խանդավառուած են:

Արդ, ի՞նչ կը նշանակէ անվերջ հողովնութեան սիրտ», «Իրենց թեման միացում», «ազգերի մէջ համեմատ», «Ադրբեջանի ազգայնական» մըն է, եւ: Կամ ճառել «թուրք ազգային հպարտութեան» մասին: Եթէ Ազգերից կ'ընդունին որ իրենց իսկական թուրքեր են, այն ատեն որ անկախութեան մասին կը խօսին, թող պարզապէս բնիկ թէ կ'ուզեն որ թուրք երթայ եւ անկախութեան թուրքը գալ նստի իրենց գլխուն, ինչպէս եւ 1918ին:

Ոչ միայն տարրական տրամաբանութիւնը, այլ եւ իրենց ինքն իրենց վարած քաղաքականութիւնը, իրենց սովորներ, բանաձեւերը եւ գաղտնի համաձայնութիւնները այս արդարականութեան կը տանին մեզ:

Մենք այդպէս չենք հասկնար Ադրբեջանի, եւ անհասարակ ընդհանրական պատասխաններ: Եթէ լուծի փոփոխութեան մասին է խօսքը, կարելի է ընտրութիւն կատարել, համաձայն իրենց քաղաքական ժողովուրդի հակացողութեան եւ շահերուն:

Մեր գիտցածը այն է որ, կողմակի ժողովուրդները կ'ուզեն իրենց ինքն ինքն միւս լուծը, դարմանել եւ մէկուս, եւ իրենց պարտադրած անարդարութիւնը: Եւ այս՝ առանց քաղաքական հրահրուտ մարտնչելու, առանց երկրագունդի բոլոր ժողովուրդները կամ կրօնակիր հողերը եւ ժողովուրդները մէկ մակաբանելու համարմանը եւ նոր աշխարհ մը ստեղծելու յաւակնութեան:

Այ՛, անհանդուրժելի է ներկայ «ուլուշման», — եւ հարկը իրենց անտեսելի հայ ժողովուրդին համար, նոյն ինչքան իրենց կամ ճերմակ Ազգերիցը մեղացակցութեան շնորհիւ:

Բայց, ո՞ր պիտի յանգի վաղուան «վուրուշման», երբ թէ՛ Մուսավաթը եւ թէ՛ կարմիր Ազգերիցը կը շարունակեն խորքէ խորքի համաձայնական շփանդով, սոսոցած՝ իրականութեան ըմբռնումը: Մոտցած՝ իրենց իսկ դատը:

Եւ, ինչո՞ւ կը գտնուան իր կարմիր Ադամալի Օլլուներու, իրենց կողմէն վեղերովներու դէմ, որոնք հաւատարմօրէն իրենց կողմէն համաձայնական ծրագիրը, օգտուելով թուրքերէն իրենց կողմէն գաղափարակիր Մուսուլմանի թանկագին բարեհաճութեան: Իրենք ի՞նչ բաղձանք ունին որ չէ կատարուած իրենց այսօր, նոյն իսկ հայ պոլշեկներու աջակցութեամբ, — իրենց համար, նախընտրել թէ՛ Մուսուլմանը:

Պէտք է յստակ ծրագիր ունենան, «ուլուշման» վուրուշմանի վերածելէ առաջ: Այսպէս, պիտի ստեղծեն քառս մը, որուն ելքը գոռար է նախատեսել:

ՄԱՍՈՒԼ

ԹՈՒՐԿԻԱ ԵՒ ՊԱՒԿԱՆՆԵՐԸ. Պոլսոյ «Ճիմարիթ» լրագրէրը (Բէմալական), խօսելով Պալքաններու մասին շրջած գաղափարները մասին, կը գրէ:—

Փորձը ցոյց տուած է որ, արտաքին միջամտութիւններով անկախութիւն է լուծել պալքանեան տագնապը: Ընդհակառակն այդպէսով անկախութեան անվերջ խնամքները: Պէտք է իրականացնել «Պալքաններ» Պալքաններուն սկզբունքը: Եւ պալքանեան բոլոր պետութիւնները պէտք է գիտակցին այդ սկզբունքի բարձրութեանը, եւ ըստ այնմ շարժին: Պալքանները պէտք է ճշտապէս իրարմէն չէ ճնշուի իրարմէն, ճշտապէս նստան պէտք է անկողջ համաձայնութեան գալ Սերպիոյ հետ, իսկ բոլոր պալքանեան երկիրները պէտք է ընդունին թէ, Թուրքիա արդիական պետութիւն մըն է եւ լըզօնէն կը շահագրգռուի Պալքաններու ճակատագրով: Շատ մեծ սխալ է չգիտնալ թէ, Թուրքիա իր աշխարհագրական կացութեամբ եւ աշխարհի քաղաքականութեան մէջ ունեցած կարեւոր դերով շատ ազդեցիկ գործուն մըն է պալքանեան գործերու մէջ:

Այս առիթը ակամայ կը յիշենք անցեալ գրուած մը: Թէ՛ վիճիք ինչպիսի պէ՛, որ Մուսուլի ինդրին առիթը թընել գացած էր, վերադարձին Պալքանները կանգ առաւ: Սերպ կառավարութիւնը շատ լաւ ընդունելութիւն ըրաւ անոր, եւ Թագաւորին ալ ներկայացուց: Թէ՛ եւ Թուրք հանրային կարծիքը զգածուեցաւ այս ընդունելութեանը, բայց միեւնոյն ատեն խորհեցաւ թէ Սերպիա թերեւ օգտագործեց այս հանդիպումը, իտալիոյ հետ համաձայնութեան գետնին մը գտնելու համար: Զէ՛նք գիտեր թէ Սերպիա ի՞նչ պայմաններով կ'ուզէ, համաձայն իտալիոյ հետ, բայց շատ լաւ գիտէինք թէ՛ այդ տեսակ համաձայնութեան մը մեծագոյն սխալ պիտի ըլլար Պալքաններու գաղտնի համար: Իւ այն Սերպիա ինչպիսիք կը գտնէ անպատելի արդիւնքի մը առջեւ:»

Հին ՓԱՌՔԵՐԻ ԿԵՐԱՉԵՆ

Տոբը. Հէրկոթ, Գերմանիոյ փոխ վարչապետը եւ դատական նախարարը, պահպանողականներու տարեկան ընդհ. ժողովին մէջ ճառ մը խօսեցաւ, որ մեծ ուշադրութիւնը գրաւած է քաղաքական շրջանակներու մէջ:

«Գերման ժողովուրդը պէտք է հասկնայ թէ իր պատմական արեւելքի մէջ է (Ալեքսանդրի կ'անկարկէ): Կառավարութեան պարտքն է հսկել որ այդպէս ըլլաւ: Մենք ներկայիս մեծ միայն իրաւունք, այլ եւ նշարաւորութիւն ունինք գրադելու, աշխարհի առջեւ, գերմանական անցեալին խորհրդանշանով եւ այդանցեալը պատրաստող մեծ դէմքերով: Այսպէս է որ, թե՛ն ճիշտ տեսիլը կրնայ նկատուիլ օրինակ մը գէպի արեւելք տանող քաղաքականութեան: Ես կը կարծեմ թէ Գերմանիոյ քաղաքական եւ անտեսական կացութեան մասին յայտնուած մտահոգութիւնները չափազանցուած են եւ թէ Գերմանիա երբեք չպիտի ստորագրէ արեւելեան դաշինք մը: Մենք պիտի շարունակենք գործել նաեւ մեր սահմաններէն անդին գտնուած գերման փոքրամասնութեանց համար:»

Ժողովը բանաձեւ մը քուէարկեց, որով կը խնդրուի կառավարութեան մեթոդ լինիստանի բոլոր անարար պահանջները, համաձայն Գերմանիոյ հպարտութեան եւ արժանապատուութեան եւ չկրնի «արեւելեան լըգան» մը:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԴԱՐՉԵԱԼ ՊԱՒԿԱՆԵԱՆ ԿՆՃԻՌԸ

Պակարտէն կը հեռագրեն թէ նախարարական խորհուրդը երկէ գումարուած է Ալեքսանդր Թագաւորի նախագահութեան տակ, եւ կարեւոր որոշումներ տրուած են: Օրակարգին վրայ, բացի քաղաքական խնդիրներէն, կային նաեւ անտեսական եւ ելմտական հարցեր, վերջերս Ամերիկայէն կնքուած փոխառութիւնը եւ հանրօգուտ շինութեանց ծրագիրը: Արտաքին նախարար Մարինըովի Մայիս 10ին Փրակա պիտի մեկնի՝ Փոքր Համաձայնութեան խորհրդածողովին մասնակցելու համար:

Ինսպիոյ առաջարկները Պուլքարիոյ

«Նովոսի Զարէպ» թերթէն Սօֆիայի թղթակիցը կը տեղեկանայ թէ Մուսուլիի կողմէ վերջերս մասնաւոր պատգամաւոր մը հասած է Պուլքարիոյ մայրաքաղաքը Պորիս Թագաւորին եւ արտաքին նախարար Պուրօֆին բերելով հետեւեալ առաջարկները:—

«Եթէ Պուլքարիա իտալեւերէն կոչի մը պարագային, բարեացակամ չէ չգործութիւն պահէ իտալիոյ հանդէպ, բազմաթիւ շրջաններ պիտի ստանայ Մակեդոնիոյ մէջ: Իսկ եթէ ուզէ իրական դաշնակցութիւն մը կնքել իտալիոյ հետ եւ պատերազմիլ Եռկոսուլիոյ դէմ, իտալիա Պորիս Թագաւորին կնքութեան պիտի տայ իշխանութիւն ճովանանք եւ Պուլքարիոյ գե. րակայութիւնը պիտի ապահովէ Պալքաններու վրայ: Ասկէ գտաւ, Պուլքարիա պիտի վերստանայ Տոպրուճայի այն մասը, որ Պուրթէշի դաշնագրով խլուեցաւ իրմէ:»

Պուրօֆ բացարձակապէս մերժած է իտալական առաջարկը: Նախարարը յայտարարած է որ ամէն լրագրողներուն թէ Պուլքարիա բացարձակ չէ չգործութիւն պիտի պահպանէ, չուզելով ու եւ կերպով օգտուիլ դրացիներու դժուարութիւններէն:

Պատերազմի պատճառները

Նոյն թերթը կը հաստատէ թէ իտալական սահմանէն վրդովիչ լուրեր կը հասնին, որոնք կը հաստատեն թէ իտալիա տեղադրու կերպով պատերազմիլ կը պատրաստուի Եռկոսուլիոյ դէմ: Իսթրիայէն եկած ճամբորդները կը հաստատեն թէ իտալիա զինուոր կը համախմբէ: Սահմանի իտալական զինուորը բնակիչները իրենց օջախները ձգելով գէպի ներսերը կը բաշտին: Բոլոր բարեկեցիկ ընտանիքները մեկնած են Չառայէն, ուսկից պետական պաշտօնախնդիրները նոյնպէս ուրիշ տեղ փոխադրուած են: Զինուորական իշխանութիւնները կը քանդեն Աւստրիոյ կողմէ Փոլայի շուրջ շինուած հին ամրոցները, որոնց տեղ նորեր կը շինուին: Ապրիլ 22ին իտալական թորփիւրանաւ մը մտած է Եռկոսուլիոյ ցամաքային շուրջերուն մէջ եւ ցոյց մը կատարած է Մուլաք կղզիին մօտ գնդացիների կրակ բանալով: Շքոտրայի մէջ մեծ զրգոթութիւն կը տիրէ եւ խորհրդաւոր գործակալներ գէնք ու ազգամուլթ կը բաժնեն բնակիչներուն:

Ինչ կ'ըսէ սր 0. Զեմպրոյի

Անգլիոյ Երեւոյ. ժողովին մէջ արտաքին նախարարը պատասխանելով իտալեւերէն վեճի մասին ուղղուած գանազան հարցումներու, պատմականը ըրաւ այդ վեճին: Յիշեց թէ Գեկտեմբեր 1ին, երբ դեռ Թիւրանայի դաշնագիրը պաշտօնապէս չէր հրատարակուած, Մուսուլիի հաղորդեց իրեն թէ Նոյ 27ին թիւրանայի մէջ ոչ-յարձակողական եւ իրաւախոհական հիմքերով վրայ դաշնագիր մը կնքած է Ալպանիոյ հետ, ապահովելով անոր անկախութիւնը:

«Այս դաշնագիրը կնքուած է երկու գերիշխան պետութեանց միջեւ, երկուքն ալ անդամ Ազգերու դաշնակցութեան: Անգլիա ուղղակի չէ շահագրգռուած այս հարցով: Սակայն, որովհետեւ թէ իտալական եւ թէ եռկոսուլա պետութեանց հետ բարեկամական յարաբերութիւններ ունի, իր լաւազոյնը ըրաւ, որպէս զի երկուստեք ուղղակի բնակցութիւններով վեճը հարթուի: Ես բնաւ խորհուրդ չպիտի տայ յայտարար պարագայի մը մէջ Ազգերու Դաշնակցութեան դիմել: Մենք խաղաղութեան պահպանումը նկատի ունինք եւ բնաւ մտադիր չենք մէկ կամ միւս կողմին ինչպատն զիք բռնելու:»

«Պալքանները Պալքանցիներուն»

Գերմանիոյ արտաքին նախարար Միթլիքինէ փոխթեքա սերպ թերթին թղթակցին յայտարարած է:

«Փոքր Համաձայնութեան յառաջիկայ խորհրդածողովը անգամ մը եւս ցոյց պիտի տայ թէ Դաշնակցութեան միջեւ յարաբերութիւնները աւելի սերտ են քան երբեք: Համոզուած եմ որ Պալքաններուն մէջ դեռ անկախ մնացած բոլոր խնդիրները լուծելու համար անհրաժեշտ է յարմար բանաձեւ մը գտնել: Ատենց իրաձեւու ճամբուն մէջ ենք: Պալքանները պէտք է մնան Պալքանեան պետութեանց: Պէտք է անպարելի իրազորեցու համար կերտնական եւրոպայի Լոքանոս մը, որուն համոզուած շատագոյններն են: Բոլորս ալ համաձայն ենք այս անհրաժեշտութեան վրայ եւ կ'աշխատինք այդ գաղափարի իրագործման:»

Գործադուլի իրաւունքը Անգլիոյ մէջ

Արձեւատակցական Միութեանց մասին անգլ. կառավարութեան ներկայացուցած նոր օրինագիծը բուն վեճերու առարկա:

ԲԱՆԻՐՆԵՐՈՒ ՎԻՃԱԿԸ

ԹՈՒՐԿԻՆՆԵՐԸ

Թուրքիոյ առեւտրական գործադարձութիւնը օրինագիծ մը պատրաստած է, բանաւորներու շահերը պաշտպանելու համար: Օրինագիծը Ազգ. Մեծ ժողովին ներկայացնելէ առաջ, գործադարձութիւնը ուզած է իմանալ առեւտրական եւ ճարտարագործական հաստատութեանց ներկայացուցիչներուն կարծիքը: Շարք մը ներկայացուցիչներ Պոստի մէջ ժողով գումարելով, յօդուած առ յօդուած կարգացին օրինագիծը:

Պոստի ընկերութեանց եւ ճարտարաւեստական հիմնարկութեանց ներկայացուցիչները առջի օր ժողով մը գումարեցին, իրենց կարծիքը բանաձեւելու համար: Յօդուած առ յօդուած կարգացուեցաւ աշխատանքի օրինագիծը:

Գործատէրերը համաձայն գտնուեցան այն յօդուածին, որով աշխատանքի տեւողութիւնը 10 ժամ կ'որոշուի, մէկ ժամ կէսօրուան դադարով: Միայն պայման դրուեցաւ որ բանուորները անպայման 9 ժամ աշխատին, եթէ կէսօրուան դադարը մէկ ժամէն աւելի ըլլայ:

Օրինագիծին մէջ կ'ըսուի թէ յաւելուի աշխատանքի ժամերուն համար կրկնապատկի վճարում պիտի ըլլայ: Ժողովը միայն 50 առ հարիւր յաւելումը ընդունեց:

Օրինագիծին 9րդ յօդուածը կ'ըսէ թէ «գործատէրերը պարտաւոր են գիտական եւ առողջապահական պէտք եղած միջոցները ձեռք առնել, բանուորներու առողջութեան եւ կեանքի պահպանման համար: Որոշուեցաւ «պէտք եղած» ին տեղ «կարելի» բառը դնել:

Կառավարութիւնը պայման դրած էր 15 օր առաջ իմացնել բանուորին թէ ինքը գործէ պիտի հանուի: Այս պայմանաժամը մէկ շաբթուան գեղջուցաւ:

Բաւական շատ վիճարանութեան դուռ բացաւ 14րդ յօդուածը, որ կ'ըսէ:

«Երբ գործաւոր մը իր գործին հետ կապ ունեցող արկածով մը հիւանդանայ, գործատիրոջ կողմէ քիչ պիտի դարձնուի: Չիւանդութեան ընթացքին, առնուաբ 15 օր ամբողջ օրական պիտի ստանայ, անկէ իտոյ ալ առնուաբ կէս: Իսկ երբ գործաւորը անդամաւոր զուռուց, գործատէրը պարտաւոր է հատուցում ընել անոր: Հատուցման քանակը կ'որոշուի առողջապահական, առեւտրական եւ հանրօգուտ շինութեանց գործադարձութեանց կողմէ:»

ՀԱՅ-ՆՈՒՄԵՆԱԿԱՆ ՏԱՂԱՊԵՐ

Պոստի թերթերը կը գրեն թէ նազեան Գերապայեան եւ արտասահման փոխադրած է իր անունով եւ իր հրամանին վճարելի հետեւեալ գումարները:—

84,000 սովկ' Պրիմօյ պանդոկի վաճառումէն, 13,000 սովկ' Գալիսիոյ վաճառումէն, 14,000 սովկ' Սալոնիկի վաճառումէն, 14,000 սովկ' Սալոնիկի վաճառումէն, 3600 անգլ. սովկ' Պ. ճաք փափագեանի կտակած գումարը՝ Ս. Յակոբի հիւանդանոցին, 20000 սովկ' սովկ' ճաքուտ փաշայի կտակած գումարը, իր հոգեգալկին մահուամբ փոխանցուած ըլլալով Ս. Յակոբի հիւանդանոցին, 60,000 սովկ' սովկ' Գոգովի վաճառումէն, 23,000 սովկ' Ս. Յակոբի հիւանդանոցին սեփական 40 քուսովներու եւ Գրեյտի Ֆոսիէներու վաճառումէն:

ԺԱՄԱԴՐՈՒԵՑԷՔ ՄԱՅԻՍ 29ԻՆ, ՈՒՐ ?

կայ դարձաւ երեսփ. ժողովին մէջ, ուր կարգ մը միջադէպեր ալ պատահեցան: Յատկանշական է, որ վիճարանութիւնները սկսան ճիշտ անցած տարւան ընդհ. գործարարի տարեգործին օրը:

Կառավարութեան կողմէ օրինագիծը պարզեց սրբ Տուկլաս Հօկ, որուն առաջին խօսքերէն իսկ աշխատաւորականները բուն միջամտութիւններ բրին: Նախագահի ազդարարութիւնները չկրցան հանդարտեցնել ընկերվարականները, որոնցմէ ձեք ձօնս ի վերջոյ օրտէն դուրս հանուեցաւ: Այս արտաք-ստելու աւելի զարդարեց իր ընկերները, որոնք շարունակեցին տեղեկագրերի իւրաքանչիւր խօսքին բացազանչութիւններ ընել: Այս ազմուկը տեւեց երկու ժամ: Կառավարութեան գեկուցա-բերը ո՛չ մէկ համոզիչ փաստ բերաւ, իրաւական կերպով ար-դարացնելու համար կառավարական օրինագիծը:

Իրմէ վերջ խօսեցաւ ընկերվարական Գլայն, որ յարձա-կեցաւ այդ օրինագիծին դէմ եւ զայն անուանեց «վրէժի օրէնք», որուն նպատակն է կազմալուծել Արեւստակցական Միութիւն-ները եւ բանուր զստակարգը զբկել միահամուտ գործողութիւնէ: «Կը հաստատենք թէ սեւէ աշխատաւոր իրաւունք ունի թեւե-րը ծախելու սեւէ վարկեան: Ասիկա իրաւունք մըն է, որ ա-մէն մարդ ունի»:

Անկարգութիւնը վերսկսաւ, երբ բեմ ելաւ սրբ Կրիվա Լորտ, օրինագիծը պաշտպանելու համար: «Պուք իմ հայրս բանար-կեցիք» պոռաց անոր երեսին աշխատաւորական թում կրէֆ-ֆիթս: Նախագահը ինչորեց այս վերջինէն տեղը նստիլ, մինչ իր ընկերներէն մէկը կը շանար խաղաղեցնել զայն: Սակայն կրիֆֆիթս բնաւ մտիկ չէր ընել եւ աջ ու ձախ կը պոռար սպանազին՝ «գողեր, աւազակներ, սրիկաներ» անուանելով աջակողմի երեսփոխանները:

Վիճարանութիւնները չորս օր պիտի տեւեն: Փուլարկու-թիւնը տեղի պիտի ունենայ Հինգշաբթի զիշեր ժամը 11ին:

Փուլարկուի կարեւոր ձառը

Ներկայիս ամբողջ Ֆրանսայի մէջ կը զուարթուին նահան-բային ընդհանուր ժողովները: Մէջոյի նահանգային ժողովին բացման առթիւ վարչապետ Փուլարկուէ քաղաքական կարեւոր ձառ մը խօսեցաւ իր ծննդավայրին՝ Պարլը-Տիւրէ մէջ:

Վարչապետը նախ պարզեց ելմտական կացութիւնը՝ իր իշ-խանութեան զուրկ գալէն մինչեւ այսօր, ֆրանքի անկումը հետ-զհետէ բարձրացումը եւ զանձին այսօրուան վիճակը: «Յաջը-ղութեան առաջին պայմանն էր, ըսաւ, հաւատք ունենալ երկ-րի ճակատագրին վրայ...: Գիտէի թէ մեր ժողովուրդը իր կեանքի տագնապալի ժամերուն վերականգնումի եւ վերա-կազմութեան ինչ ուժ ցոյց տուած է: Ձէի կասկածեր որ քաջու-թեամբ պիտի ընդունէր անհրաժեշտ զոհողութիւնները, վերա-հաստատելու համար մեր ելմտացոյցի հաւասարակշռութիւնը, կենդանացնելու սեւ զանձը եւ բարձրացնելու մեր դրամը»: Տե-ղեկութիւններ մուտ նաեւ 1928ի ելմտացոյցին մասին:

Համայնավարութեան վրայ խօսելով, ըսաւ.

«Աւելի ծանր եւ անմիջական վտանգ մը պիտի սպանայ մեզ համայնավարութիւնը՝ եթէ օտար կազմակերպութեանց օժանդակութեամբ մեր երկրին մէջ հետապնդէ քանդումի այն ձեւերակները, որոնց նուիրուած է ամբողջ աշխարհի մէջ: Ֆրանսան պոլշեիկեան աշխարհակալութեան համար բաց փորձադաշտ մը չէ: Անիկա ունի աւանդութիւններ եւ բարձր, որոնք շատ աւելի բարձր են քան այն օրինակները, զորս կը յաւակնին առաջինը անոր. դէպի նախնական վարչաձեւեր վերադարձով չէ որ կը յուսայ գտնել քաղաքակրթութեան զար-բացումն ու մարդկութեան երջանկութիւնը: Կառավարութիւնը վճռած է թող չտալ որ Հանրապետութեան օրէնքները սեւ է կերպով տուժեն, եւ անմիջապէս զսպումի կարուկ միջոցներ ձեռք պիտի առնէ այն բոլոր ոճրածին փորձերուն դէմ, որ կրնան վտանգել բնական կարգապահութիւնը, պետութեան ապահո-վութիւնը կամ ազգին անբաժանելիութիւնը: Այս անհրաժեշտ գործողութեան մէջ հաստատօրէն մեր յոյսը դրած ենք հանրա-յին կարծիքին եւ խորհրդարանին աջակցութեան վրայ:»

Միջազգային սնտակալան համաժողովը

Այսօր ժընեւի մէջ կը բացուի միջազգային տնտեսական համաժողովը, որուն կը մասնակցին 50 ազգեր, հազար պատ-ուիրակներով: Ինչպէս գրեցինք, այս համաժողովը խորհրդակ-ցական պիտի ըլլայ եւ պիտի քննէ զանազան կարեւոր հարցեր: Համաժողովին պիտի նախագահէ Պելճիբայի նախկին վարչա-պետ Ժօրժ Թէօնիս: Ֆրանսայի պատուիրակներուն մէջ է նաեւ Աշխատանքի Ընդհ. Դաշնակցութեան ընդհ. քարտուղար Լէոն Ժուս: Թուրքիան կը ներկայացնեն Տրապիզոնի երեսփոխան Հասան պէյ, Շէրէֆ պէյ եւ ուրիշ մասնակցներ:

Կացութիւնը Չինաստանի մէջ

Նանքինէն կը հեռագրեն թէ զօր. Չանկ-Քայ-Շէք զինաթափ ըրած է 2. բանակի 7000 զինուորները եւ նանքին զրկած է 7. բանակի 20,000 հաւատարիմ զինուորները: Հիւսիսային զինուորները կը շարունակեն ոմբակոծել Ֆու-Քէուն: Մարա-շախտ Չանկ-Յօ-Լին շուտով պիտի գրաւէ չինական արեւել-եան երկաթուղին: Պոլշեիկները հակառակ կարգի մէջ ի-րենց կատարած կեդրոնացումներուն, զինեալ միջամտութիւն չպիտի ընեն: Փեքինէն կը հեռագրեն թէ խորհրդային զեպանատան մէջ ձերբակալուած 13 Ռուսերը ինչպէս եւ Տիկին Պորտլին, իր երեք ընկերները եւ «Փամիատ Լէյն» շոգենաւին նաւագ-ները, թիւով 40 հոգի, պիտի դատուին սովորական դատարանի մը առջեւ: Պաշտպան փաստաբանն է Ամերիկացի մը:

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

ԹՈՒՐԿ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ Եւ «ՄԱՅՐԻՆ ԹԷԼԵԿՐԱՖ» ընկեան միջեւ կը զուարթան համաձայնութեան մը հետեւանքով յիշեալ գոր-ծակալութեան Պոլսոյ եւ Իզմիրի գրասենեակները պիտի վերա-բացուին երկու տարի փակ մնալէ վերջ: ԹՈՒՐԿԻՅԱՆ Եւ Չինացի միջեւ կը զուարթան անտարական դաշ-նադրէն վերջ, Չինացիներ կը մտածէ զեպանատան մը հաստատել ինկիլիթի մէջ եւ զեպան նշանակել Հանրի Մարթինը, որ ստո-րաբար էր յիշեալ դաշնադրի:

ՊԱՍՏՏԻ Երկաթուղին գնելու համար Թուրք կառավարութեան եւ գերման պատուիրակներուն միջեւ տեղի ունեցող բանակցու-թիւնները խզուած եւ գերման պատուիրակները գերիին վերադար-ձած են:

Հ. Յ. Գ. ՓԱՐԻՉԻ ԾԻՋԱՆԱՅԻՆ ԿՈՄԻՏԵԻ
ՎԻՃԱԲԱՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԸ Ծ ՄԱՅԻՍ ԲԵՐՐԱԹ ԵՐԵՎԱՆԻ ԺԱՄԱԴՐՈՒԵՑԷՔ
Ջեկուցում՝ ԸՆԿ. ՇԱԽԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆԷ ՓԼԱՍ ԿԵՆՏՐՈՆԻ
Քաֆէ ար լա Լիւնի վերնաշարքը, մէկթօ՛ր Իմալի:

ՄԵՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Արտասահմանի, Փարիզի եւ գաւառներու մէջ կարգ մը բա-ժանորդներ առկա հաշիւներ ունին «Յառաջի» հին կամ նոր շրջանին: Չանազան առիթներով ազդեր ալ զրկուած են այդ պիտիներու:
Անշուշտ անուշադրութեան հետեւանք է այս յետաձգումը: Կը խնդրուի փակել այդ հաշիւները, որպէս զի չստիպուինք անհանձն կարգադրութիւններ ընել:

ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՐՍԷՅԻ ՄԵՋ

Հ. Յ. ԳԱՇՆԱԿՈՒԹԵԱՆ «ՔՐԻՍՏԱՓՈՐ», ԵՆԹԱԿՈՒՄՏԷԻ
ՆՈՒՐՈՒՄՔ ՔՐԻՍՏԱՓՈՐ ՄԻՔԱՅԷԼԵԱՆԻ ՅԻՇԱՍԱԿԻՆ
Նախագահութեամբ՝ ՄԻՔԱՅԷԼ ՎԱՐՆԱԿԵԱՆԻ
Վաղը Հինգշաբթի երեկոյ ժամը 8.30ին, Սպին Միշէի մէջ
ԱՊՍԷՆՈՎՅԷՔ ԶԵՐ ՏՈՄՍԵՐԸ

ՕՐ. ԱՐՄԵՆՈՒՅԻ ՏԷՐ ՄԻՍՈՆԵԱՆ
Ե Ի
Պ. ՔԵՐՈՎԷԼ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ
Ն Ե Ա Ռ Ա Ջ
1 Մայիս, 1927 Ս. Շամին

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Հ. Յ. Գ. Պուլարկուի «Եւրա-գոյն» խումբի ընկերները ընդհ. ժողովի կը հրաւիրուին վաղը Հինգշաբթի, երեկոյան ժամը 8.30ին, 80 Rue Charles Chefs-son:

Հ. Յ. Գ. Մարտիի յեր. կոմի-տէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ «Խոստում», «Քրիստափոր», «Իշ-խան», «Ջաւարեան», «Շրայի», «Վարուժան» «Վարդգէս» ենթա-կոմիտէները Բերրաթ երեկոյան ժամը 8.30ին, ծանօթ հաւաքա-տեղին: Ներկայանալ անդամա-տետրերով:

Հ. Յ. Գ. Տէսինի յեր. կոմի-տէն ստիպողական ժողովի կը հրաւիրէ ընկերները 8 Մայիս Կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 2.30ին զարդի սրահին մէջ: Ներկայանալ անդամատետրով, խիստ կարեւոր օրակարգ:

ՓՐՈՅԷՍՏՐ ԶԵՐԵՆԵՔ ՄԱՅԻՍ
Դասախօսութիւն մը պիտի ընէ Հայաստանի մասին՝ այսօր ջուրբշաբթի գիշեր ժամը 9ին Սէն-Տընի ժողովրդական հա-մալսարանին մէջ, Սինէմա փա-նի, Rue Catulienne: Գեղար-ուեստական բաժին՝ մասնակցու-թեամբ օրիորդները Բաբայեանի եւ Տ. Ջաւախեանի:

ՊՐԻՒՄԷԼ մեկնեցան դերա-սան Յ. Դադարեան եւ Տիկ. Ե-բանուճի Բաղալ, շաբթ մը ներ-կայացումներ տալու համար:

- ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ
ՍԷՆ ՇԱՄՍԷ, Մ. Թ.— Մտա-ցանք 50 ֆրանք:
ՓՈՒԹՈՒՍԷ, Մ. Խ.— Մտա-ցանք 35 ֆրանք:
ՓԱՐԻՉ, Տիկ. Գ. Վ.— Մտա-ցանք 100 ֆրանք:
ՏԷՄԻՆ, Կ. Օ.— 50 հատ զըր-կած ենք:
ՊԻՆՉԹ, Տ. Ս.— Մտացանք 10 ֆրանք:
ԼԱ ՅՈՒՆԹ, Ա. Ս.— Մտա-ցանք 80 ֆրանք:
ՍԻՎՈՒՆ, Մ. Յ.— Մտացանք 35 ֆրանք:
ՊԷԼՅՈՒ, Կ. Հ.— Մտացանք 35 ֆրանք:
ՊԷԼՅՈՒ, Բ. Թ.— Մտացանք 3.50 ֆրանք:
ՊՈՒՆՓԷԼ, Կ. Կ.— Մտացանք 35 ֆրանք:
ԼԻՍԷ, Ե. Վ.— Մտացանք 30 ֆրանք:
ԼԻՍԷ, Ա. Գ.— Մտացանք 35 ֆրանք:
ԼԻՍԷ, Ա. Շ.— Մտացանք 50 ֆրանք:

ԿԸ ՓՆՏՈՒՄԻ

— Կը փնտուի բարեբոյցի Արաշ Վարդերեսան որ հինգ ամիս առաջ փարիզ կը գտնուէր: Տեղեկացնել Միջին Արաշմատ-եանի, 92 Rue du Chatillon, Malakoff-sur-Seine.

ՉՐԱԶ ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ
ՎԻՐԱՐՈՅԺ - ԱՍԱՄԱՐՈՅԺ Chirurgen - DENTISTE
ՓԻՐԵՅԻ ԲԻՇԿԱԿԱՆ ՅԱՔԻԼԹԷԼԷ
126 RUE BOLIVAR (ՄԷՏՐՈ ՊՈՒՐԿԱՆ ԿԱՄ ԺՈՒՆԱ)
Մանագիտութիւն ատամնաշարքերու (քառու թէ սակի) և պրոթեզ
Բոլոր աշխատանքները ԱՌԱՅՑ ՅԱԻԻ, ԳԻՆԵՐԸ ԶՍՓՈՒՄԻ
Ընդունելութիւն ամէն օր ժամը 1.30էն մինչեւ 8ը: Որք
ատեն ժամագրութեամբ

ՀԱՅԿ. ԲՈՒՃԱՐԱՆ - POLYCLINIQUE de BELLEVILLE
Տէր եւ Տօրէն **ՏՕՔԹ. ԳՐԳՈՅԵԱՆ**
29, Rue (Place) des Fêtes, Paris, XIX. Tél. Nord 96-61
Բաց է առէն օր, ուր շատ մը մասնագէտ բժիշկներ կը խօսակց
ամէն տեսակ ներքին եւ վերնաթոքային հիւանդութիւններ: Այս ժամանակ
գէտը կ'ընդունի Գշ., Եշ. եւ Շարաթ օրերը ժամը 3—5: Գրքի կ'
կորդի ու ականջի մասնագէտը ամէն երկուշաբթի եւ Ուրբ. օրերը ժամը
11—12: Ատամաբույժը ամէն օր ժամը 9էն մինչեւ 18:

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԿԵՏ ԵՐԵՎԱՆԻ ՄՈՐԱՊԵՏԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԿՈՒՄՏԷՐԸ
126, Rue du Faubourg St. Denis
Métro : Gare de l'Est Téléphone : N°rd 84-04
Ընդունելութեան ժամեր՝ Ամէն օր 2.30.7.30—Կիրակի եւ տոն օրեր 9.12

ՍՈՒՐՃԻ ՄԻԱԿ ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ՇԻՐԱԿ ՆՊԱՐԱՎԱՅԱՌԱՏՈՒՆԸ
Փարիզի եւ գաւառներու հայութեան համար կը պատրաստէ
ՀԱՄԱՎ ՀՈՏՈՎ ԱՆԻՍՏՐԱՍԻ ԹԱՐՄ ՍՈՒՐՃԻ
Մեծաքանակ եւ փոքրքանակ Անտրեյեւի գինեղով
Մէկ փորձ բաւ է հետազոտելու հիւանդացի ապարանքները տեղ
շապէս կը զրկուին: Թէլէֆօն: Provence 38.63, Métro Cadet
26, Rue de Trévis Paris (9)

ԻՐԱՎԳԻՏԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԱԿ
ԸՆԿՐՈՒՅԵՏ ԲՈՒՐ ԳՐԱՍԵՆԱԿՆԵՐՈՒՆ
Ամէն տեսակ դատեր, ամէն դատարաններու առջեւ: Թաղա-
մանութիւններ եւ պայմանագրութիւններ ամէն լեռուով
Արմուսուլեան: ամուսնալուծումի, վիճակի, անցագրի,
եւ անմազբի գործողութիւններ:
ԱՐԱԳ ԶԵՆԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՅՐԱՆՍԱ ՄՏՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ
VAHAN YARJANIAN
CONTENTIEUX
5 Rue Cardinal Mercier Paris, (9e)
Tél. CENTRAL 96-70 կամ 97-39 Métro: CLICHY
» GUTENBERG 46-65 կամ 71-29 Nord-Sud: TRINITE
Խորհրդակցութիւններ ամէն օր ժամը 9.12 և 2.7րացի կիրակի

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՊՈՒԽՏ ԵՒ ԵՐԾԻԿ
Արեւելեան ամէն տեսակ անուշեղէն եւ նպարներ
լաւազոյնը զեղչեալ զինքով պիտի գտնէք:
ՊԷԼԷԻԼ ԾԱՆՕՔ ՀԱՅ ՆՊԱՐԱՎԱՅԱՌ
Յ. ԱՐԹԻՆԵԱՆԻ ԲՈՎ
28, Rue Lesage, PARIS (20e) — Téléphone : Mémil. 61-85
Métro Belleville: Tramway 5 et 26

ԱՍԵՆՈՒՆ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՅՐԸ
ԲԱՅՈՒՄ Է ՄԱՆՕՔ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՄԸ ԳՐ. ՃՕԼՕԼԵԱՆԻ
ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԱՅՈՒՆԸ **PHOTO ARAX**
9 RUE PAPILLON, PARIS IX
Square Montholonի դիմաց Rue Lafayetteի կից
Métro : Cadet կամ Poissonnière
Բաց է ամէն օր ամբողջ օրը: Գեղարուեստական ձայն-
պարաստուած անթերի աշխատութիւններ: Ինքնուրուիան ինքն
ուած լուսանկարներ յանձնելի ամենակարճ ժամանակի մէջ
ԳԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

ԱՍԵՆ ՏԵՍԱԿ ԳԻՐԲԵՐ
ԿԸ ՀԱՅՅԱՅԵԼ ԶԵՉԻ
ՀԱՅԿԱՇԷՆ ԳՐԱՏՈՒՆԸ
որ հրատարակիչն է մասնա-
ւորապէս Լուսաբեր ընթեր-
ցարաններու եւ ճոխ միջոց
մը ունի մասնազարանի
զերքերու:
Դիմել, Librairie Hai-
gachène, 9 Agopian Han,
Tchakmakdjilar, Constanti-
nople.

ԱՆՆՐԱԺԵՏՏ
ԱՍԵՆ ՀԱՅՈՒ ՀԱՄԱՐ
Կարգացէք եւ տարածեցէք
Ձարեանի «Կրկնաճ շաշ-
տուկի քուրթին հետ» եւ «Միաց-
եալ անկախ քուրթին» գիր-
քերը: Ֆրանսայի համար 16 ֆր.
արտասահման՝ 18 ֆրանք, փոստի
ծախք չկայ:
Գիմել՝ Léon Kévonianի 208
bis Rue Lafayette. Paris (10me.)

ԱՍԿԱՐԱՆ
3 Մայիս 1927
ԳՐԱՄԵՐ
Սօնիլին, L. St.
Տօլար, Dollar
Մարք (սակի) 100 Mark
Թրքական Գրք. L. Trq.
Թրք. սակի " " or
Մէքսիկե Մեքսիկե
Լէվա 100 հատը Léva
Տրակալի " Drachme
Լիր " " Lire
Պեժ. ֆրանք " Frc. Belge
Չուից. " Frc. Suisse
Լէյ 100 հատը Ley
Չերվոնց (10 Roubles or)

Comptoir Parisien de change et de
80, Rue Lafayette

IMPRIMERIE - MASSIS - ÉDITIONS
208bis, Rue Lafayette Paris (10e)
Le Gérant : H. TEURNIER

ՔՐԱՆԱԿ 35 ֆ. 70 ֆ. 140 ֆ.
ԱՐԿԼԻԱ 20 շաբաթ 40 ֆ.
ԶՈՒՅԵՐԻՍ 20 ֆ.
ԵԳԻՊՏՈՍ 20 ֆ.
ԱՄԵՐԻԿԱ 6 ամ. 10 ամ.
ԵՒՐՈՊԱ 100 ֆ. 200 ֆ.

"HARATCH"
Խմբագիր՝ ՇԱՎԱՐՏ ՄԻՍԱԿԻԱՆ
Directeur-Propriétaire : SCHAVARSCH MISSAKIAN
Rédaction & Administration : 208 bis, Rue Lafayette - PARIS (10e)
TÉLÉPHONE : NORD 57-82
MÉTRO : LOUIS-BLANC ou JAURÈS
Հասցի փոփոխության համար պետք է վճարել 2 ֆրանք

Հինգշաբթի
5
ՄԱՅԻՍ
1927
5 MAI 1927

ՏՄԻՒ ԹԻԻ 328

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԳԻՆ՝ 50 ԱՄԵՐԻԿ

60,000-ԻՆ ՀԻՆԳ, 870,000-ԻՆ ՀԻՆԳ

Այսօր 26-ին փակուցաւ Սորբոնային Միութեան խորհրդակցութեան 4-րդ համագումարը: Մեր ուսանակի բաժնի աշխատակիցը այսօր կը վերածէ իր ուսանակի կատարած աշխատանքները, պարզելով օրա-կարգը նիւթերը եւ տիրող միջոցառումը: Այս առթիւ, կը յիշէ իր թուանշաններ, որոնք հրաշալի գաղափար կուտան իր կորաբանակ հայրենիքին վայելած դերքին եւ ազդեցու-թեան մասին:

Սորբոնային սահմանադրութեամբ, գերագոյն իշխանու-թեան ամբողջ Միութեան կեդր. Գործադիր կոմիտէի կողմէն իր քործէ Ազգութեան խորհուրդը մը: Այդ խորհուրդին հինգ անդամներ կուտայ իրաքանչիւր անկախ եւ ինքնավար հայրենագետներէն, իսկ մէկ պատգամաւոր իրաքանչիւր ինք-նավար շրջան: Այս հիման վրայ ընտրութիւն կատարուելով, Ա-նգլանտի տեւաճ է հինգ պատգամաւոր, իր թեւարկութեան անդամներէն պատգամաւոր: Վրաստանը ընտրած է հինգ պատ-գամաւոր, իրեն ներկայ Արքայի հինգ, Աճառի հինգ, Արաբիայի Օսէթիան մէկ, համագումար՝ տասնվեց պատգ-ամաւոր: Իսկ միջուկային Հայաստանը միայն մէկ պատգամաւոր:

Որպէս զի աւելի թանձրացել գաղափար մը կազմուի Սոր-բոնային Գաղափարական (հաւասարադր) անդամին՝ Հայաս-տանի վայելած դերքին վրայ, աւելցնենք թէ՛ մեր «անկախ» կողմը, որ հինգ պատգամաւոր կուտայ, ունի 870,000 բնա-կից, իսկ «ինքնավար» Նախիջեանը, որ դարձեալ հինգ պատ-գամաւոր ունի, հարկը 60,000 թուրք բնակչութիւն կը համարէ:

Որիչ բաղադրութիւն մը, — Հայաստանը ունի իբր 30,000 քառ. վերստ կամ 26,000 քառ. քիլոմետր տարածու-թեան, վրաստանի թեւարկութեան ներթափուցած «ինքնավար» Արաբիան, որ հինգ պատգամաւոր կ'ընտրէ, 8175 քառ. վերստ, Անտիան (դարձեալ հինգ պատգամաւոր), 6129 քառ. վերստ: Այս վերջապէս, եթէ նկատի առնենք ազգութեանց խոր-հուրդին ազգային դիմագիծը, կը տեսնենք որ Անգլիոյ վրայ ընտրուած պատգամաւորներէն 13ը վրացի են, ինը թուրք, երկուքը արաբ, մէկը օս, մէկը ռուս, միայն հինգը մեր եւ այս՝ հակառակ անոր որ, 400,000 հայ ժողովուրդ մը վրաստանի մէջ եւ 250,000 ալ Ազգութեանի մէջ, առանց խորհուրդի Ղարաբաղը եւ Արեւիկան:

Այս թուանշաններուն հետ քով-քովի շարելով Հայաստանի եւ միւս կողմից անհայտ շահարկութեանց սահմանուած վար-չութիւնը, կրնաք ամբողջական գաղափար կազմել մեր երանեալ խորհրդի վայելած անսահման բարիքներուն վրայ: Գեո-գրափոխ կը հրատարակէինք հնգամեայ ծրագրի համար նախա-տեսուած վարկերու բաշխումը: Արտասպենք սէկ երկու թիւեր. — բնակչական բնակարաններու շինութեան համար 14,620,000 ֆրանկ վարկ բացուած է Ազգութեան, 9,735,000 ֆրանկ վար-չութեան, 4,690,000 ֆրանկ վարչութեան: Արեւելաբերական շինու-թեանց համար կողմից յատկացուած է 106,798,000 ֆրանկ: Հայաստանի բաժինը՝ միայն քսան միլիոն: Գաւառական շինու-թեանց համար՝ 79 միլիոն, Հայաստանի բաժինը՝ 14 միլիոն: Վերջնական շինութեան համար 65 միլիոն, Հայաստանի բաժինը՝ 14,300,000: Երկտարականցան համար որոշ ժամանակաշրջանի վրայ Ազգութեանի՝ 27,500, վրաստանի՝ 24,475, Հայաստա-նի՝ 6300

Դեռ երէկ «Սորբոնային Հայաստան» կը գրէր թէ՛ «բան-կալիստիկ» համար (բանաւորական բնակարաններու շինու-թեան եւնէ) համար Մոսկովային մէկուկէս միլիոն ֆրանկ սահմանուած էր 1926-ին, բայց յետոյ կրճատուեցաւ այդ գումարը, եւ արտօնուեցաւ երեւանի մէջ կառուցանել միայն մէկ երկարականի շէնք:

Այս ալ «շինարարական» գործունէութեան պատկերը: Եւրոպայի պատկերմամբ մը, այսօր, Մարտի 1-ի մօտակայ մէկ շինարաններ կը հրատարակենք թղթակցութիւն մը, որ կը պատմէ թէ ինչպէս հայ գաղթականները երկու տարուան մէջ ինքնուրու են խոստան տարածութիւն մը, իննսուս տուն շի-նարկով:

Մեր, «հակահայաստանեան դաւաղիւններ», խորհրդային թղթերէն քաղելով այս թուանշանները, յամառօրէն երեւանի թղթերէն եւ անոնց տրամար ինկարկուներուն ուշադրու-թեանը կը յանձնենք գանոնք:

Ու անգաղար կ'արժարենք անոնց պարզած չարիքը, ինչպէս զի սխալին, գործեն, եւ արժեքներ իրենց յաւակնու-թեանը: Այդ չոր թիւերը շատ աւելի անողոք են, քան մեզի վրայ գործած բոլոր «լաւերը»:

Բուն դաւաղիլը՝ ներսն է, խորհրդային կարգ ու սարքին իրականութեան եւ ժամիքներուն մէջ, որոնց տակ խաղաղօրէն, ինքնուրու շինարարութեամբ մը կը ծիրի շինարարութեան աշխարհը:

Հայաստանէն իրուած է թուրքի պահանջուածով Ադր-բայի կցուած «ինքնավար» Նախիջեանը՝ հինգ պատգամա-ւոր, ի դիմաց 60,000 թուրք ժողովուրդի, «ազատ եւ անկախ» Հայաստանը՝ դարձեալ հինգ պատգամաւոր, փոխան 870,000 քառ. վերստ ժողովուրդի:

Արդեօք այս թուանշաններն ալ... դաշնակցական են, ձու-լուած հակախորհրդային կապարով:

ՄԱՍՈՒԼ ԹՈՒՐԿԻԱ ՊՈԼԵՆԻԿԵՐՈՒՆ ԴԵՄ

Պէտք է քաղաքացիները պաշտօնական գաղափար ժողովին մասին Թայպի թղթակցին ըրած յարմարութեանց առթիւ, էնկիւրիէի «Հաքիմիէթը Միլլիէթ» կրտսեպաշտօն թերթը կը խօսի համայնավարներու Պոլսոյ մէջ ունեցած գործունէու-թեան վրայ: Վեր հանելով թուրք-բեւոյն անկեղծ եւ հաստատ որո-շումը սերտ համաձայնութեամբ ապրելու Սորբոնային Միութեան հետ, Մ. Բէմալի օրհանը դիտել կուտայ թէ համայնավարու-թիւնը կարելի չէ հաշտեցնել թուրքի քաղաքական եւ ըն-կերային պայմաններուն հետ: Ու կ'աւելցնէ. —

«Մեր բարեկամ Յովետանը ալ գիտնի առկա: Բնականաբար անոնք պիտի գառչուան ստեղ-ծելէ նոր կացութիւն մը, որ կրնայ վնասել խիստ անկեղծ բարեկամութեան մը: Ուստի, ա-սոր հակառակ շրջած գրոցները կարելի չէ իբր լուրջ ընդունիլ: Մենք վստայ ենք խորհրդային հանրապետութեանց միութեան ուղղամտութեան: Մնաց որ, մեր ուստիականութիւնը շատ ուշադիր կը գտնուի այս կէտին վրայ:»

«ՀԱՅ ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՅՐԵՆԻՔԸ» Պէտք է խօսի «Լի Շարք» իսլամ թերթը այս խորհրդով խմբա-գրականի մը մէջ, խօսելով 70,000 Հայերու Յունաստանէն Սուրբա փոխադրուելու զրոյցին վրայ կը գրէ. —

«Յունաստան մեզի 70,000 Հայ պիտի արտօծէ, մինչդեռ մենք Յունաստանէն այս «ապ-բանք»էն գատ ուրիշ ամէն տե-սակ ապրանքներ առած էինք: Միօրեւոր ցաւէն նախապէս լա-ցած էինք, իսկ այսօր...»

«Արեւոք Ազգերու Գաշնակ-ցութիւնը Սուրբային աւելի ըն-դարձակ տղ մը չգտաւ... Թէ ոչ մեր ենթարկուած փորձու-թիւնն ու աղքատութիւնը բա-ւական չէ՛ն մեզ համար որ այդ մարմինը բոլոր փորձանքները մէկ երկրի վրայ հաւաքելի կ'ուզէ...»

«Յունական կառավարութիւնը երկրին մէջ Հայերու ներկայու-թեան ղէմ բողոքելով իր ժողո-վուրդին եւ իր հայրենիքին հան-դէպ ունեցած պարտականու-թիւնը կատարելով: Այժմ խորիւ-րաբար, իրանանի կառավա-րութիւնը, Սուրբական եւ Ալե-քիաներու կառավարութիւնները, Սուրբային հանդէպ իրենց պար-տականութեան պէտք է կատար-են: Ոչ միայն 70,000 Հայերու Սուրբա փոխադրութեան ղէմ պէտք է բողոքեն, այլ եւ յոյն կա-ռավարութեան ըրածին պէս, մեր երկրին մէջ գտնուող Հայերէն ալ 70,000 հոգիի ուրիշ տեղ փո-խադրուելու պէտք է պահանջեն:»

«Լիբանանի, Սուրբային եւ Ալե-քիաներու այս բողոքը պէտք է ըլլայ երկրին համաձայնութեամբ եւ ստորագրութեամբ, հոգատար պետութեան միջոցաւ Ազգերու Գաշնակցութեան ներկայացուած գրութեամբ մը:»

«Կասկած չկայ, որ Յունաստան ասոր առարկութիւն չընէր, ընդ-հակառակն հոգատարութիւնը իրեն յանձնուած երկրին իրա-ւունքները պաշտպանելը փա-ստելով, շնորհակալ պիտի ըլլայ:»

«Սուրբական կառավարու-թիւնները այս պարտականու-թիւնը կատարելու մէջ եմէ վանցաւուռ գտնուին, կը հրա-վարենք Սուրբային հայրենասեր-ները, որպէսզի իրենց հայրենիքի հանդէպ ունեցած պարտակա-նութիւնը եւ ժողովուրդին փա-փաքը իրագործելու համար, բո-լոր ուղարկին զարկը:»

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԽՍԱՅԻՆԱՆԱՅԻՆ ՎԻՃԻՐ

Իտալիոյ նախարարական խորհուրդի այսօրուան նիստին մէջ Մուսոլինի երկար զեկոյց պիտի տայ իր ներքին եւ ար-տաքին քաղաքականութեան մասին: Դիկտատորը անգամ մը եւս պիտի հաստատէ թէ Իտալիա բացարձակապէս խաղաղա-ւեր է եւ բողոք պիտի բարձրացնէ օտար մամուլի չարակամ պարբարին ղէմ:

Միլանոյն կը հեռագրեն թէ դահլիճի այս նիստէն վերջ Իտալիոյ եւ Սերպիոյ միջեւ ուղղակի բանակցութիւններ պիտի սկսին: Կարգ մը շրջանակներու մէջ այն կարծիքը կը տիրէ թէ Աքուֆչինայի լուծումը մեծապէս պիտի օգնէ վէճին հար-թուելուն, քանի որ սերպ կառավարութիւնը երեսփոխաններու ազդեցութենէն ազատած պիտի ըլլայ:

Պեկրատէն կը հեռագրեն թէ Ռատէքի շուրջ ժուլէնս գիւ-ղին մօտ սերպ սահմանապահ շոկատ մը ընդհարած է Իտալա-ցի քաղաքապահներու ջոկատի մը հետ: «Լոբալ Մնցայիլը» կը գրէ թէ արտասահման ընկող ի-տալացի ուսանողները, որոնց զինուորութիւնը յետաձգուած էր, Յուլիոս 23-ի համար զինուորական ծառայութեան կան-չուած են:

ԽՍԱՅԻՆ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

«Նոյնութի Չարէպ» կը գրէ թէ Իտալիոյ եւ Սորբոնային Միութեան միջեւ բանակցութիւններ կը կատարուին ներկա-յիս ուս առեւտրական խաբիսի մը ստեղծելու համար վենե-տիկի նաւահանգիստին մէջ: Այս առեւտրական խաբիսը պի-տի ծառայէ ուս արմտիքի արտածումին: Իտալական կառա-վարութիւնը կը փափաքի կարելի եղածին չափ շուտ այս-պիսի մեծ խաբիսի մը հաստատել ուսական արտածումներու համար, որպէս զի թէ՛ շարժում ստեղծէ վենետիկի նաւահան-գիստին մէջ, — որ գրեթէ անգործ է — թէ՛ աման զինով ար-մտիք ստանայ, ու թերեւս նաեւ ազդէ սերպ արմտիքներու արտածման Միջերկրականի եւ կեդր. Եւրոպայի մէջ:

Ֆրանսիա Բաղադրութեան Եւ Ֆրանսիա

«Ճօնայէ տ'իթալիա» խօսելով Ֆրանսիա քաղաքապահնե-րու մասին, կը գրէ. — Ֆրանսիա քաղաքապահները թիւով քա-նի մը հազար են միայն, ցրուած ամբողջ սահմանին երկայնքը՝ Ֆրանսիայէն մինչեւ Վինիթիլլա, որոնք ուստիական պաշ-տօն կը կատարեն: 2. — Անոնք կարգապահ են զինուորի պէս եւ Ֆրանս. հորը կը մտնեն միայն Հոմէն տրուած հրամանի մը վրայ: 3. — Ֆրանս. հրամանատարութեան զինուորները լի ու լի կը բաւեն ետ մղելու համար քանի մը հազար քաղաքա-պահներու յարձակումը:

Կացութիւնը Չինաստանի մէջ

Նանքինի ազգայնական կառավարութեան պետ Չոր. Շանկ-Քայ-Շէքի եւ Շանկայի նախկին կառավարիչ Չոր. Սուն-Շուան-Ֆանի միջեւ հաշտութեան բանակցութիւնները խզուած են, որովհետեւ այս վերջինը բացարձակապէս մերժած է իր զինուորները ղրկել Չանկ-Յօ-Լիի դաշնակից Չանկ-Սուն-Չանկի ղէմ:

Հանքեւի կառավարութեան պոլշեկի խորհրդական Պո-րոտինի կինը ֆեբրին փոխադրուեցաւ եւ պիտի դառնուի իբրեւ ֆեբրին կառավարութեան ղէմ դաւադրութիւն սարքող: Չորսոյ կը շրջի թէ Սուն-Շանկ-Սէնի կնոջ ղէմ մահափորձ կատարուած է: Ֆրանսացի համայնավար Տորիօ եւ իր անպիտան ու ամերիկա-ցի ընկերները Մայիս 1-ին ճառ խօսած են Հանքեւի մէջ:

Հինգ մեծ պետութիւնները նոր ծանուցազրով մը դարձեալ հատուցում պիտի պահանջեն Նանքինի խզուածութեանց համար: Ֆեբրինի մէջ մահապատիժի ենթարկուեցան երեք նոր չի-նացի համայնավարներ: Նոր մահապատիժներու կը սպասուի:

Շխոյղներու օղակալ

Թուրքիոյ մէջ տեսնուող գործունէութիւն կը տիրէ օղանա-ւային տորմիլը զորացնելու համար: Էնկիւրիէն հեռագրի մը համաձայն, երեսփոխան մը Ազգային ժողովին առաջարկ մը ներկայացուցած է, որով այսուհետեւ Ռէժիմի սիկառէթի տու-փերը 20-ի տեղ 19 սիկառէթ պիտի պարունակեն: Այս ձեւով ձեռք բերուած ինսպորտութեան դուրսբով օղանաւեր պիտի գնուին:

Աշնուսակցական Միութեան օրինակիչ

Անպիտան երեսփ. ժողովին մէջ Արեւմտակցական Միութեանց մասին կառավարական նոր օրինադիւնի վիճարանութիւնները կը շարունակուին: Վերջին ժողովին մէջ խօսեցաւ Ճօրժ Սփէն-սըր, նախկին նախագահ Նոթինիլայի անխաղործներու ըն-կերակցութեան, որ գործադուլի վերջին օրերը հանքատէրե-րուն հետ անշատ համաձայնութիւն մը կնքած ըլլալով աշ-խատանքական կառակցութիւնէն փտարուած եւ աղքատական կուսակցութեան մէջ մտած էր: Սփէնսըր աշխատանքական-ները կը քննադատէր, երբ ընկերավարական երեսփոխանները ընդ-միջեցին զինքը: Ճօրժ Ճօնս, որ նախորդ օրը սրահէն դուրս (Լուրերու յարունակութիւնը կարգալ Գ. ԷՅ)

Կ Ո Ւ Ի

ՀԱՅԵՐՈՒ ԵՒ ԱՍՈՐԻՆԵՐՈՒ ՄԻՋԵՒ Երուսաղէմէն կը գրեն մեզի. — Հատիկ խթան օրը, Ս. Յա-րութեան տոնարին մէջ, Վուսա-ւորեալի թանգարանի մէջ, Վուսա-ւորեալի մասին կոխ մը ծագեցաւ Հայերու եւ Ասորիներու միջեւ Ուստաւորներու բացմութիւնը, սարսփած վայրաղ տեսարա-նէն, տաճարէն դուր խուճեց, ի-րար կ'օխտակուի: Բացմութիւ անպիտան եւ տեղացի զինուոր-ներ յարձակեցան երկու կողմե-րուն վրայ, որոնք բերեցով կը կուռէին, եւ հազի յաշողեցան արհուհողութեան առաջը առ-նել: Գրգռիչներէն Ասորիներուն թարգմանը եւ շատեր ձերբա-կալուեցան: Հարիւրապետ Իպ-րահիմ պէյ այս առթիւ տեղե-կազրը մը ներկայացուց, որ նպատակ է Հայիարուն:

ՀԱՅ ՀՈՒՄԻԼԻՏԵՐՈՒՆ ՎԷՃԸ

Պատրիարքական փոխանորդ Ռոքոսեան գերապայծառ նիստի կանչելով ժողովուրդապետ եկեղե-ցականները, Թեոփոքր է ա. նոնց ճանչնալ նոր վարչական ժողովը եւ անոր յանձնել գոյ-քերն ու հաշիւները: Ժողովուրդա-պետները մերժած են: Ասոր վրայ, վարչական ժողովը պէտք տեսած է նիւթական բացառիկ միջոցներ գտնել, մանաւանդ Ս. Յակոբի հիւանդանոցի առօրեայ պէտքերուն համար: Անդամնե-րէն Պ. փոյ Այան իր անձնակա-նէն 1000 ոսկի տրամադրած եւ ստանձնած է Պատրիարքարանի դիւանապետութիւնը:

Նոր վարչութեան անդամնե-րէն մէկը «Միլիթէթ» յայտնած է թէ իրենք պոլշեկի չեն, այլ օրինական միջոցներով կը գոր-ծեն:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆՈՐ ԳԱՍԱԳԻՐՔԻՆ

Հայաստան եւ Արարէյճան խնդրած են զրատանի ազգա-յին փոքրամասնութիւններու խորհուրդէն, որպէսզի նախա-կրթարաններու դասագիրքերու պատրաստութեան համար ընտրէ յարմար գրուածքներ: Այդ գրե-ուածքները պիտի թարգմանուին եւ պիտի դրուին դասագիրքե-րու մէջ, ծանօթացնելու համար դրացի երկիրներու գրականու-թիւնը մատաղ սերունդին:

ՀԱՅԵՐԸ ԱՐԵՎԻԿԱՅԻՆ ՄԷՋ

Վարչապետի վերադիմէ (Սուլուս-մէն 20 փետր հետեւ) կը բնա-կին 60 տուն Հայեր եւ 200 տուն Յոյներ: Հայերը գրեթէ կը բաղ-կանան Թրքիայ գաղթական-ներէ, որոնք, հակառակ երկրին քարտու եւ անշարժար հնազա-մանքին, կը մշակեն ծխախոտը: Համբաներու պակասէն գիւղա-ցիները շատ կը տառապին: Քանի անգամներ փորձած են ձամբաները շինել իրենց ծխա-քերով, եւ խնդրած են կեդրոնէն կարգ մը գործիքներ, բայց ոչ որ ուղարկուին դարձուցածէ:

ՎՐԱՅԻ ՌԻՍԱՆՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

Վրաստանի Ղուսաւորութեան գործավարը Ռուսաստանի բարձ-րագոյն վարժարանները ղրկելու համար արձանագրած է 160 ու-սանոց, գանազան մասնագիտու-թիւններու հետեւելու համար:

ՊԱԹՈՒՄԻ ՀԱՅ ԲԱՆԻՈՐԵՐԸ

Պատմութի ճովգրքերին վրայ աշ-խատող բանուորներուն մէջ աշ-խերուն թիւը կը հասնի 300-ի: Ասոնց մեծամասնութիւնը կը բաղկանայ Թրքիայ գաղթա-կաններէ:

Կրօնի ՀԱՄԱՆՈՒՄԻՆ. — «Մար-տակոյ» (20 Ապրիլ) կը գրէ. — Թիֆլիսէն մինչեւ Բագու, եր-կամուրիի գիծին երկայնքին, կրօնի սարսփելի համաձայնակ մը կը տիրէ: Միայն Գանձակի մէջ կայ հիւանդանոց մը, որ անբաւական է:

Table with subscription rates: 3 months, 6 months, 1 year, 2 years, 3 years.

"HARATCH"

Director - Propriétaire: SCHAVARSCH MISSAKIAN
Rédaction & Administration: 208 bis, Rue Lafayette - PARIS (10e)

Ռ Ի Ր Բ Ա Թ
6
Մ Ա Յ Ի Ս
1927
6 MAI 1927

ԱՄԻՆ ԹՈՒՐԻՔ, ԱՆԻՆ ԹՈՒՐԻՔ

Խորհրդային Միության խորհուրդները 4րդ համադուսա-
րանի մեջ որոշ համաձայն պատկերը տունք երկի, Աղբյուրների
պայքարամառը Սաֆի կուլի օղու Մեմէտ Քերիմ թուրքերին
համար խոսեցաւ, մասնաւորապէս ծանրանալով արտաքին
քաղաքականութեան վրայ:

Պատգամաւորը, «հաւատալով հանդերձ թուրք յեղափոխա-
կան կառավարութեան անկեղծութեանը», զարմանք յայտնեց
որ այդ կառավարութիւնը «մինչեւ այժմ ալ իր սահմաններուն
մէջ կը հանդուրժէ Աղբյուրների գիւղացիներու եւ բանւորներու
կողմէ քննուած մուսալիվաթականներու եւ սպիտակ պա-
տիշաններու (ուսու, վրացի հակապոլշեկիներ) գործունէութեան»:

Նոյս Ապրիլ 19ի):
Իրմէ առաջ, Օրախիւղազիի, Վրաստանի ղիկտատորը, մատ-
նանշած էր այդ վերջը, աւելի կտրուկ:

«Մենք բարեկամաբար համաձայնեցանք Թուրքիոյ հետ,
սակայն անպակաս գետին վրայ մարտաբար ամբարտաւեր կառու-
նակող համար: Բայց, ինչ կ'ըլլայ, եթէ կատարեալ երաշխիք ու-
նենք թէ Թուրքիոյ հողին վրայ չեն գտնուիր մեր երկրի սահ-
մաններէն վնասուած այն հրոսախուժները որոնք, պատրոյգը
ուրաւ առած, կը սպասեն մրպէս զի պայմաններն մեր ամբարտաւեր:
Վերջ է միանգամ ընդ մրպէս լուծել այս խնդիրը»:

Աւելի առաջ, Բագուի մէջ, Աղբյուրների վարչապետ Մուսա-
բեկովը ցաւ յայտնած էր այդ մասին: Հայ պոլշեկիները խո-
նտութիւն կը սեպեն բերան չբանալ:

Բայց այդ հարցը չէ՛ որ պիտի շօշափենք այսօր:
Սաֆի կուլի օղուն շարունակելով իր ճարը, ըրաւ հետեւ-
եալ նշանաւոր յայտարարութիւնը:

«Խորհրդային Աղբյուրների կից կը գտնուի պարսկական
Աղբյուրներ, որուն բնակիչները, ինչպէս եւ խորհրդային Աղբյու-
րների բնակիչները Թուրքեր են: Պարսկական Աղբյուրների եւ ամ-
բարտաւեր Պարսկաստանի աշխատաւորները հակած են խորհրդային
Աղբյուրների կողմը: Եւ դեռ աւելին, ո՛չ միայն բանւորներն ու
գիւղացիները, այլ եւ վաճառականները հակած են մեր կողմը»:
Հետաքրքիր էինք իմանալու թէ՛ ինչ զգացին ունկնդիրներ-
ը, հայ, ուսու կամ վրացի պոլշեկիները, եւ բոլոր անոնք որ
կը սիրեն «գառանցանք» համարել թուրքանկանութեան
կանգը»:

Ահաւասիկ «ընտրեալ» մըն ալ, որ կ'արտայայտուի ճիշդ
այն հոգեբանութեամբ, ինչպէս թուրք օլախի հիմնադիրը մը,
կամ թունդ ազգայնական Մուսալիվաթը: Ի՞նչ է տարբերութիւ-
նը Մուսալիվաթի Պոլսոյ օրկան «Ենի կովկասիա»ի խմբա-
րկաններուն, եւ այս ճառին: Մէկը ղեկավար մըր, ձուլա-
ծող ուժերը, «բանւորներ եւ գիւղացիներ» բացատրութիւնը,
կը մնայ մէկ հիմնական գաղափար, — «թրքութեան միացում»,
քանի որ նորահնար Աղբյուրներն ալ թուրք է, պարսկական,
պատմական Ատրպատականն ալ:

Եւ Սաֆի կուլի օղուն պէտք չի տեսներ, երեւոյթները
պիտի համար, ըսել թէ «պարսկական Աղբյուրների աշխատա-
ւորները հակած են խորհրդային Միութեան կողմը»: այլ կ'ըսէ
շիտաւորապէս. — Այդ երկրի եւ ամբողջ Պարսկաստանի եւ աշ-
խատաւորները եւ վաճառականները հակած են խորհրդային Ա-
ղբյուրների կողմը:

Թէ համաթրքական շարժման վարիչները կը ձգտին
Բագուի միացնել պարսկական Ատրպատականը, — նոր բան չէ:
Այդ գտնին վրայ մասնաւոր ճիւղեր կը թափուին տարիներէ
վերջ:

Տակաւին վերջերս, մենք հրատարակեցինք շարք մը ու-
ղարաւ իրողութիւններ, որոնք սահմանուած են կոյրերուն
աշխատիքի վրայ: Եւ ինչպէս արեւելեան բոլոր գործերու մէջ,
այստեղ ալ ձեռք ձեռքի են համաշխարհային յեղափոխութեան
արտաքին Մուսալիվաթի, եւ համաթրքութեան յառաջապահ ին-
տելիգենցիան: Անոնք խորի չեն ղենք միջոցներու մէջ: Թաւրիզի
ուսական հիւսնատոս Տուպտոս յեղափոխական գործ կը հա-
մարէ սերտ կապեր հաստատել պարսիկ հոգեւորականութեան
եւ զգոն տարբերուն հետ, Ատրպատականը կեդրոնէն բաժնե-
րա համար: Նոյն ճամբուն վրայ իրար կը ղիմաւորեն թուրք-
իկոյ լրտեսներն ու գործակալները, զարձեալ Ատրպատականը
անհատաւոր համար:

Ուշագրաւ է որ, քանի մը ամիս առաջ, երբ թէհրանի կա-
ռավարութիւնը որոշեց Ֆարսացիներ Ատրպատականը, այսինքն
Վրաստանուտեղ բուն պարսկական լեզուն եւ մշակոյթը, որ
արեւելու ընթացքին տեղի տուեր է թրքականին, ամէնէն ա-
մբողջ թուրք տարբեր գոլու վերցուցին, եւ սպանալիքներ
հետապնդին: Եւ այսօր ալ շփոթ է կացութիւնը, որովհետեւ թէհ-
րանի նոր իշխանութիւնը թէեւ արթնացած է, բայց տակաւին
համարաւոր ուժ չունի, իր կամքը պարտադրելու համար: Ան-
շուշտ պարսիկ երեստարողութիւնն ալ գիտակից է արիական
պայքարութեան սպաննացող վտանգին:

Սաֆի կուլի օղունները շատ անկեղծ են իրենց յայտարա-
րութեանց մէջ: Եւ միանգամայն քաջ, քանի որ, կոմիւնալիստ
ուսանին, Մուսալիվաթի մէջ անգամ չեն ծածկել իրենց միտում-
ները: Ապրիլ թուրք, անդին թուրք: Եւ խոր համակրանք «դե-
մոկրատիկ» Աղբյուրներին: Ի՞նչ արգելք կայ որ չմիանան
Աղբյուրներն ու Ատրպատականը...
Իսկապէ՛ս: Մասնաւորապէս, երեւանի կարգաւորող պատրաստ
ուստասերու նաեւ այս եղանակին վրայ:

ՄԱՄՈՒԼ
ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ԴԵՄ

Այս խորհրդով խմբագրա-
կանի մը մէջ, Պէրուսի Ազգակը
(13 Ապրիլ) պարզելով քանի մը
իմաստակներու համախառնա-
կան մարզանքները Յունաստա-
նի, Սուրիոյ մէջ եւ այլուր, կը
զրէ:

«Մեր ժողովուրդի շահը
կը պահանջէ, որ մենք ամենու-
րեք դէմ ըլլանք համայնավար
յործանքին, եւ մասնաւորաբար
զարուծներու մէջ, չի վտան-
գելու համար մեր փափուկ
դիւրքը, ամէն գնով արգիլելով
այդ ուղղութեամբ եղած բարո-
զութիւնները: Անհրաժեշտ է
նաեւ մամուլի եւ յարաբերու-
թիւններու մրցոյցաւ՝ պարզել
թիւրիմացութիւնները՝ մեզ հիւ-
րնկալող ժողովուրդին մէջ:
Բացատրել, որ չի կայ աշխարհի
վրայ ո եւ է ժողովուրդ, որ
շնորհիւ իր ազատամիտ խառ-
նուածքին այնքան բուն կեր-
պով հակառակ ըլլայ համայնա-
վարութեան, որքան մեր ժողո-
վուրդը»:

«Պէտք է ցոյց տալ, որ Արե-
ւելի այս տառապալկոծ ժողո-
վուրդը, որ ծովերով արիւն է
անցեր՝ իր անկարողութեան հա-
մար, էջ կարող տարուի կար-
միր յործանքին եւ մէկ օրէն
միւսը Թաղի իր երազները»:

«Բոլոր երկիրներու համայ-
նավարները ճանչցուած են իբր
տարբ մը, որ հանրային սպա-
հովութիւնը կը խանգարէ: Իսկ
այդ տարբին մէջ երբ կը գրտ.
նուրն օտարականներ, ժողո-
վուրդներու զայրոյթը կը դառ-
նայ անսոսիման: Յրանալի մէջ
գտնուեցան ականաւոր մարդիկ,
որոնք ինք բուն իր համայնա-
վար ցոյցներու մէջ օտարներու
մասնակցութիւնը՝ պահանջեցին
բոլոր ստարակները վտարել
Յրանալի»:

«Բացորոշ է սպաննացող
վտանգը: Կը մնայ արտասոսի-
մանի հայտնութեան մէկ ձեւատ
կազմել, խօսքով եւ մամուլով
ցոյց տալ որ հայ ժողովուրդը
հեռու է համայնավար գաղա-
փարներէ եւ գործերէ»:

ԵՐԿ ԵՒ ԱՅՏՈՐ

Գամակոսի «Էլ Մուքեմապա»
մասնատական Թերթը, որ ծա-
նօծ է իր նախորդ տարուան
հակահայ քուժութիւններով, այժմ
իր վերջին Թերթին մէ-
կուն մէջ հրաւեր կ'ուղղէ Հա-
յերուն, որ երթան տեղաւորուին
գամակոսի մէջ, պարզապէս մնա-
ցած եւ Թրքական հպատակու-
թիւնը ընդունելով Թուրքիա
մեկնելը 30,000 մասնատակա-
ններու տուններուն մէջ:

«Յող գան անոնք եւ աշ-
խատին միգ հետ վերաշինել
մեր երկիրը: Ինքն իրենց եղ
կով պիտի տանք»:

ՍՈՒԹԱՆ ԱՇՄԵՏԻ ՊԵՂՈՒՄՆԵՐԸ

Սուլթան Ահմէտի պեղումները
տեղաւորելու կերպով կը շարու-
նակուին: Հնագէտներուն ուշա-
դրութեամբ ամէնէն աւելի կե-
դրոնացած է Տիբիմիանէի գաւի-
վարին վրայ բացուած փոսին
մէջ, ուրկէ բերական շոր-
ջանի յատուկ երկու շատ հին
պատերու մասեր գտնուած են:
Կը սպասուի որ մտերս երրորդ
պատ մը եւս երեւան գայ:

ԻՏԱԼԻՅՆ նախկին վարչա-
պետ Նիթթի Է Փարիզի դեսպան
կամ Աֆրոզա իտալական հպա-
տակութեան պիտի զբոսնի:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

Ռուսերը Պոլիսին կը վստարուին

Պոլիսին հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Թուրքիոյ նախկին մայրա-
քաղաքին մէջ ընակող բոլոր սպիտակ Ռուսերը կառավարու-
թեան հրաման ստացան յառաջիկայ Օգոստոս ին հեռանալ
թրքական հողէն:

Այս միջոցը ձեռք անուած է սովետական կառավարու-
թեան ինդրանքին վրայ:

Պատասխաններ Պոլսոյ մէջ

Սուրիոյ թերթերը կը գրեն թէ Էնկիւրիէն հասած վերջին
հրամանի մը վրայ, Պոլիս գտնուող բոլոր ղեկավարներն ու պա-
տերազմական զոյքերը Անատոլու փոխարուեցան: Միեւնոյն
ժամանակ տեղական ոստիկանութիւնը եւ կառավարութիւնը
տեղապահ աշխատանքի լծուած են եւ մարդ չի գիտեր թէ ինչ
խորհրդաւոր մեքենայութիւններ կը լարուին: Շատ մը զորոյց-
ներ շրջան կ'ընեն: Կ'ըսուի թէ Պոլսոյ մէջ գաղտնի չէթէյա-
կան կազմակերպութեան ձեռնարկուած է, մինչեւ անգամ 10
հազար մարդիկ արձանագրուած են: Ժողովուրդին մէջ շրջան
ընող այս տուր կը հաստատեն նաեւ կարգ մը դժգոհ պաշտօն-
եաներ, որոնք իրագրել են այս ներքին կազմակերպութեան:

Անգլիա Մերձաւոր Արեւելի մէջ

Անգլիոյ գաղթային նախարար Էմըրի Պրոմիսկէմի մէջ
հրապարակային հաւաքոյթի մը պահուն ճառ մը խօսեցաւ:
Մերձաւոր Արեւելի անգլիական քաղաքականութեան մասին:
Յիշեց հանգուցեալ վարչապետ լորտ Պիքլիսֆիլտի (Տիգրայէի)
տուած կարեւորութիւնը Միջերկրականի Անգլիոյ նաւային ու-
ժի տեսակէտէն:

Խօսելով Միջերկրի մասին, նախարարը յայտարարեց թէ
այդ երկիրը հազար տարիէ ի վեր այնքան բարօրութիւն, ա-
պահովութիւն եւ բարեկեցած չէր տեսած, որքան պատե-
րազմին առիթն: Այժմ խաղաղութիւնը կը տիրէ այն շրջաննե-
րուն մէջ, ուր աւազակութիւնն ու տեղական կոհները ան-
խափան կը շարունակուէին դարերէ ի վեր: Գալով Պաղեստինի,
ոնեւ Անգլիացիի համար իրական հազարութիւն մըն է այդ
երկրին այսօրուան վիճակը բարդաւոր նոյն իսկ տասը տարի
առաջուան կացութեան հետ:

«Մեր ամբողջ նաւային ռազմագիտութիւնը այսօր կը կա-
յանայ այն բանին մէջ, որ մեր նաւատորմը կարենայ այս
երկրէն ապաստան շարժիլ եւ Միջերկրականէն ու Սուէզի
ջրանցքէն անցնելով, երթալ դէպի արեւելեան ովկիանոսները,
ոնեւ դժուար կացութեան մը դարման տանելու համար, որի-
նակ ներկայիս Չինաստանի խնդիրը: Սուէզի ջրանցքին ապա-
հովութիւնը կարելի կ'ըլլայ պահպանել այն ատեն միայն, երբ
Անգլիա զօրաւոր է ջրանցքին երկու եզրերէն մտնող վրայ, ու
երբ անոր կից երկիրները բարեկամ ձեռքերու մէջ են՝ հեռու
թշնամի ամէն միջամտութենէ: Այս տեսակէտէն, եզրպատսի
մէջ մեր ձեռք բերած դիրքը եւ այն որ ձեռք բերելու վրայ
ենք Պաղեստինի եւ Մերձաւոր Արեւելի մէջ, անհուն երաշ-
խարհութիւն մըն են բրիտանական կայսրութեան ընդհանուր
ապահովութեան համար, հիմնուած նաւատորմին վրայ»:

«Քաղաքակրթութեան այս հին կեդրոններուն բարգաւաճ
նոր կենք մը տալով եւ թոյլ տալով որ Արաբները դարձեալ
առաջնորդող ազգ մը դառնան աշխարհի մէջ, մենք կ'ընենք
այնպիսի բան մը, որ Արեւելի մէջ մեր իրական ուժն ու համ-
բար պիտի աւելցնէ: Պատերազմէն ի վեր, անգլ. բոլոր կառա-
վարութիւնները յաջողութեամբ աշխատեցան Անգլիոյ համար
զիրք մը շինել Մերձաւոր Արեւելի մէջ»:

Նախարարը վերջացուց, ըսելով որ այս ձեռով պիտի իրա-
գործուի մեծ երազը պահպանողական մեծ վարչապետ Տիգրա-
յէի, որուն յիշատակը կը յարգեն այդ գիշերը:

Միջազգեսի ֆարիզները

Թայմզի Թիթակիցը Պարտատէն կը հեռագրէ Մայիս 3 Թուա-
կանով:

Այսօր Ֆէյսալ թագաւորը պաշտօնական բացումը կատա-
րեց Ալմանտ քարիւղի գտարանին, որ շինուած է անգլիապար-
սիկ ընկերութեան ճիւղերէն «Խանաքիւնի քարիւղի ընկերու-
թեան» կողմէ: Այս առթիւ խօսած ճառին մէջ, թագաւորը ը-
սաւ թէ Միջերկրի ժողովուրդը այսուհետեւ աժան վտակա-
նիւթ պիտի ունենայ. շեշտեց նաեւ թէ շնորհիւ ռոտղոմներու
եւ երկրագործական ձեռնարկներու, երկիրը մեծապէս պիտի
բարգաւաճի:

«Կը յուսանք թէ, աւելցուց թագաւորը, մօտ ապագային
պիտի կրնանք բարի լուրեր տալ աշխարհի: Միջազգեքէն մին-
չեւ Միջերկրական քարիւղատար խողովակի գիծ մը (Pipe line)
պիտի հաստատուի»:

Այս արարողութեան ներկայ ըլլալու համար Պարտատէն
Խանաքիւն մասնաւոր կառախուժ մը ճամբայ հանուեցաւ: Ներ-
կայ էին բազմաթիւ երեւելի հիւրեր եւ նախարարներէն մեծ
մասը: Հիւրերը մեծ հրացանով դիմեցին գտարանին գործիւր:
Կը յուսացուի թէ այս գտարանը անմիջապէս պիտի կրնայ
հայթայթել իրաքի համար անհրաժեշտ ամբողջ քարիւղը:

ԱՍԶ ԶԿԱՅ, ՅՈՒՐԻՔ

Թիւրք օճաղներու տարեկան
համաժողովը փակուեցաւ Պոլսոյ
մէջ: Վերջին նիստին մէջ բուն
վիճարանութիւններեղան: Խորհի
պատուիրակը խօսք առնելով
ըսաւ:

«Լազուկիւնը չենք ընդու-
նիր. լազուկիւն չկայ. Թուրք
ենք»:

Միամայնութեամբ եւ բուն
ծափերով որոշուեցաւ բոլոր օ-
ճախներուն մէջ կախել պատ.
կերները վարչապետ ըսելու
եւ ընդ. սպայախոյտի պետ Ֆէվիկ
փաշաներուն, որոնք մեծ ծառա-
յութիւններ մատուցած են Թըր-
քութեան:

«Վագրեթ»-ի էնկիւրիի Թըր-
թակիցը կը գրէ:

«Նիստը շատ յուզումնա-
լից եղաւ: Պատուիրակ ընթեր-
սելու պէջ գանգաւորեցաւ Թէ կեդրո-
նական վարչութիւնը իր պար-
տականութիւնը չէ կատարած
եւ միշտ տեսականին մէջ մնա-
ցած է»:

Ետևով Ազգայն պէյ (Պոլսոյ
երեսփոխան) անցեալ նիստին
ընադատութիւններ ըրած էր,
ըսելով թէ Թըրքութեան քարո-
զութիւնը ընող ժապաւէն (Ֆիլմ)
մը ներկայացուած է էնկիւրիի
օճախին մէջ, եւ դրամի համար
ժողովուրդին ազգայնական գա-
ցումները վիրաւորուած են: «Ա-
սիկա յիմարութիւն է», աւել-
ցուց պատուիրակը:

Կիրատուի պատուիրակը ցաւ
յայտնեց որ կեդր. վարչութիւնը
Յոյն մը կը ծառայեցնէ իր տալա-
րանին մէջ: Համառոտ Մուպիի
պէյ պատասխանեց թէ, այս
մարդը անուած է միայն տալա-
րանի հիմնուածի համար, եւ
շուտով պիտի արձակուի:

Կարգացուեցաւ ընթացի ջիւ-
տի պէյի մէկ նամակը, որով կը
հրաժարէ Միսոպի պատուիրակի
վաշտոնին: Նամակին ամփո-
փուժը սա է. —

«Յճախը վրան գոց ձեւով հա-
մաժողովին ընդունել տուաւ ազ-
գէն եւ կառավարութեանէն իր
աւած հազարաւոր ոսկիներուն
հաշիւները: Եթէ այս գոց տեղա-
կանները հրապարակ հանուին,
ամէն բան կը ճշդուի: Կեդր-
վարչութեան տեղեկագիրը ըն-
դունուեցաւ 57ի դէմ 71 ձայնով:
Մինչդեռ եթէ 71ին հանեք
վարչութեան եւ մշակոյթի յանձ-
նաժողովին անդամները, փոք-
րամասնութիւն կը մնայ մէջ-
տեղը: Ուրիշ խօսքով, վարչու-
թեան տեղեկագիրը մերժուած
կ'ըլլայ: Քմահան որոշումներով
ուղարկուեցան չափ դրամ ծախ-
սուած է: Աշխարհի մէջ ոչ մէկ
տեղ այս տեսակ բաներ կան»:

Ասկէ յետոյ խօսուեցաւ այն
2000 ոսկիի մասին, գոր աւած է
Համառոտ Մուպիի պէյ, իր հի-
մադրութեան միջոցին: Խօսք ե-
ղաւ նաեւ կարգ մը անգամնե-
րու տրուած 300ական ոսկի ամ-
սականի մասին:

ԳԱՏԱՊԱՏՈՒՄՈՒ ՔԻԻՐՏԵՐԸ
Կ'ԱՔՍՈՐՈՒՆ

Սեբաստիայէն կը գրեն թէ
Արեւելեան Անկախութեան Ատ-
եանին կողմէ զատապարտուած
92 քաղաքական բանտարկեալ-
ներ Ապրիլ 24ին յիշեալ քա-
ղաքը հասնելով, կեդրոնական
բանտը առաջնորդուեցան:
Հանապետ պատմիչներու զա-
տապարտուած այս բանտարկ-
եալներէն 15ը Սեբաստիա, իսկ
միւսները շրջակայ նահանգները
պիտի ղրկուին: Մէկ երկու օր-
ուան հանգիստէ վերջ ճամբայ
պիտի հանուին:

վի մը մասին: Պոլսոյ խորհրդային հիւպատոսարանը կը հերքէ անդ: Թերթին այս լուրը: Սակայն թուրք ստորկանութիւնը իրար անցած է եւ խիստ քննութիւններ կը կատարէ՝ ստուգելու համար այս կարեւոր դէպքը:

Յունաստանի մէջ ձերբակալուած է մարդ մը, որ Պալքաններու մէջ պոլիտեխնիկական շարժում առաջ բերելու պաշտօն ունէր:

Պողոպոսէ Սաղաւարսակիրներու ցոյցը

Ինչպէս գրեցինք, Գերմանիոյ Պողոպոսէ սաղաւարտակիրները՝ այսօր պաշտօնական մուտք պիտի գործեն Պերլինի մէջ: Զինուորապաշտ ազգայնականներու այս ցոյցին մեծ կարեւորութիւն կը տրուի: Ընկերակցական կազմակերպութիւններ իրենց անդամներուն խորհուրդ կուտան բացարձակապէս չէզոք մնալ եւ ո եւ է միջամտութիւն չփորձել, ու 48 ժամուան համար փողոցի սաղաւարտակիր ձգել ազգայնականներուն: Ինչ համայնավարները ընդհանուր զօրաշարժի կը հրաւիրեն ամբողջ բանաւոր դասակարգը: «Պէտք է որ, կ'ըսեն, Պողոպոսէ սաղաւարտակիրները՝ իրենց յանդուրժեան պատիժը կրեն: Մենք աշխատաւորներս, ընչազուրկներս ցոյց տանք անոնց թէ տրամադիր չենք հանդուրժելու իրենց զրոգութեանց: Հակացոյցներով պատասխանենք իրենց ցոյցներուն:»

Պերլինի փողոցներէն պիտի անցնին 150,000 սաղաւարտակիրներ, ուղղաւորուելով երգերով ու 5-600 դրօշակներով, որոնց մէջ պիտի տիրապետեն ծիածանի բոլոր գոյները, բացի սև, կարմիր եւ սպիտակէն, որոնք գերման չանրապետութիւնը կը խորհրդանշեն:

Պերլին չանրապետութեան միջնաբերդն է: Պողոպոսէ սաղաւարտակիրները շատ յանդուրժ քայլ մը կ'անեն: Իրենց պետը հարկւարական Զէլտիէ գերման աշակողմեան թերթերու 60 ներկայացուցիչներուն առջեւ յայտարարեց. «Գերման հանրային կարծիքը շուտով բազմաթիւ առիթներ պիտի ունենայ հաստատելու թէ «Պողոպոսէ սաղաւարտ» բառական զօրաւոր է Գերմանիան արագորէն ազատելու համար օտար զբաւումը»:

Փրոսիոյ ներքին նախարար կըրցէնզնաքի ընկերակարական, «Ֆոսիշէ Յայթունկի» մէջ կը գրէ թէ ժողովուրդը վախճանուած է պատճառ չունել, եւ թէ ամենախիստ միջոցներ ձեռք առնուած են՝ որպէս զի կիրակի օր ամէն ինչ կատարեալ կարգապահութեամբ անցնի:

Գերման չանրապետութեան նախագահ Հինտէնպոլերի, որ միաժամանակ պատուոյ նախագահն է «Պողոպոսէ սաղաւարտակիրներու», ընդունեց անոնց ներկայացուցիչները, որոնք մարաշխտին ներկայացուցին իրենց հաւատարմութիւնն ու 150,000 «սաղաւարտակիրներու» ողջոյնը:

Համայնակարները որոշած են օղբ հանել այն բոլոր կամուրջները, ուսկից պիտի անցնին «սաղաւարտակիրները» Պերլին փոխադրող 65 մասնաւոր կառախումբերը:

Համպուրի մէջ Գայթեր Խոսելով Մեծն Գերմանիոյ մասին, ըսաւ.

«Ձի բաւեր պահանջել միայն Աւստրիոյ կցուելը՝ մենք պէտք է վերստանանք բոլոր գերմանաբնակ երկիրները, եւ այն բոլորը որ մեզմէ խլուեցան: Ճամբան, որուն վրայ մենք պիտի կռուինք, Ռիկայէն մինչեւ Թրիէսթէն կը տանի:»

Գործադրութիւնը միշտ կը մեղմանայ

Վերջացող շաբթուան ընթացքին նպաստընկալ գործազուրկներու թիւէն 3024 հոգի եւս պակսեցաւ, 61,486էն իջնելով 58,462ի (40,388 այր եւ 18,074 կին):

Ճարտարարուեստի մէջ աշխատելու համար Ֆրանսա մտան 4 օտարներ, երկրագործութեան մէջ աշխատելու համար 155 հոգի: Սակէ գատ 232 օտար բանուոր ալ առ առուելն երեք ամսուան պայմանաժամով ներս մտան:

Աշխատանքի նախարարութեան կողմէ 662, տեղաւորման գրասենեակներու կողմէ 976, ընդամենը 1642 օտար բանուորներու գործ հայթայթուեցաւ վերջացող շաբթուն:

Սակէ գատ Ֆրանսա վերադարձան 275 օտար աշխատաւորներ, որոնք գործազուրկութեան տաղանապին հետեւանքով իրենց երկիրը մեկնած էին:

Անունները փրանսացիներու ստուգարկ

Ռոնի երեսփոխան Շառլ Լամպէր, օտարահպատակները ֆրանսական քաղաքացի դարձնելու իր ջանքերը շարունակելով, երեսփ Ժողովի դիւանին ներկայացուց նոր օրինագիծ մը, որով կ'առաջարկէ, «ֆրանսացիներ» անունները բոլոր այն օտարականներուն, որոնք ֆրանսական հպատակութիւնը կ'ընդունին: Այսպէս, երբ մէկը Ֆրանսուէի մը հետ ամուսնանալէ վերջ, ինք ալ ֆրանսահպատակութիւնը կ'ընդունի, կրնայ իր կենդ մականունը առնել: Ֆրանսացու մի դիմումը կը կատարուի ֆրանսական հպատակ ընդունուելէ մինչեւ հինգ տարի վերջ: Իմունները պէտք է կատարուին դատական նախարարին: Անհամաձայնութեան կամ մերժում պարագային, վերջին վճիռը կուտայ քաղաքային դատարանը:

Հացը կը աղի, կարը կ'աժանկայ

Ալիւրին դիւր թեթեւ բարձրացում մը կրած ըլլալով, Մայիս 12էն սկսեալ քիօս պիտի ծախուի 2 ֆր. 20ի:

Իսկ կաթը 10 սանթիմ պիտի աժանայ այսօրուէն սկսեալ, ու լիտրը փոխանակ 1.60ի, 1 ֆր. 50ի պիտի ծախուի:

Կեղծարարութիւնը մը Երեւանի հանուած

Ոստիկանութիւնը երեւան հանեց խմբակ մը կեղծարարներու, որոնք ազատազրուած գաւառներու բնակչութեան հատուցումի թուղթերը կը գնէին 100ի 15-40 զեղչով, եւ իրենք իրենց կատարական միջնորդի հանգամանք տալով: Ասոնք մինչեւ հիմա իրենց ձեռքը անցուցած են քանի մը տասնեակ միլիոն արժէքով Ազգային Պաշտպանութեան արժեթուղթեր եւ անփութանցիլ մուրհակներ: Հարիւրաւոր վաւերացուցիչներ եւ արժեթուղթեր գրաւուեցան: Դատական իշխանութիւնները քննութիւնը կը շարունակեն:

ԺԱՄԱԴՐՈՒԵՑԷՔ ՄԱՅԻՍ 29ԻՆ

“ՅԱՌԱՋ, Ի ԲԱԺԱԿԻ ՄՐՑՈՒՄԻՆ, ՈՒՐ?”

“ՄԱՅԻՍ 28” ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ
29 Մայիս Կիրակի երեկոյ ժամը 8ին, «Փրփի Ժուռնալի» սրահը:

Մանրամասնութիւններ մօտ օրէն:

ՄԵՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Արտասահմանի, Փարիզի եւ գաւառներու մէջ կարգ մը բաժանորդներ առկա հաշիւներ ունին «Յառաջի» հին կամ նոր շրջանէն: Զանազան առիթներով ազդեր ալ լրկուած են այդպիսիներու:

Անշուշտ անուշադրութեան հետեւանք է այս յետաձգումը: Կը խնդրուի փակել այդ հաշիւները, որպէս զի չստիպուինք անհամոյ կարգադրութիւններ ընել:

Վարչութիւն

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Հ. Յ. Գ. Փարիզի շրջանային կոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ Զաւարեան խումբի բոլոր անդամները այսօր Կիրակի առաւօտ ժամը 10ին ծանօթ հաւաքուելու:

Հ. Յ. Գ. Հրազդան խումբի ժողովը 12 Մայիս եշերեկոյ ժամը 8.30ին Avenue des Gobelinsի ծանօթ սրահում:

Հ. Յ. Գ. Լիոնի «Կայծակ» խումբի ընկերները ստիպուաբար ժողովը կը հրաւիրուին, Դեկտեմբր ժամը 8.30ին, Գրադարանի սրահին մէջ:

Հ. Յ. Գ. Մարսէլի քրիստափոր ենթակոմիտէի ընդհ. ընկերական ժողովը վաղը երկուշաբթի երեկոյ ժամը 8.30ին սովորական սրահին մէջ, բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է:

Հ. Յ. Գ. Լիոնի Քեռի խումբի ընդհ. ժողովը երեքշաբթի Մայիս 10ին զրազարանին մէջ, 75 Rue Paul Bert, Ներկայանալ անդամատերերով:

Հ. Յ. Գ. Լիոնի «Կուլուեան» խումբի ընդհ. անդամական ժողովը 12 Մայիս չինգլաբար 8ին, ընկերական ժամը 8ին, գրադարանի սրահը, 75 Rue Paul Bert, Ներկայանալ անդամատերերով:

ՀՈԳԵՂԱԳԻՍՏ

Հանգուցեալ Տիգրէն Գոհարեկ Ե. Գաղաթեանի մահուան Ա. տարեկիցին առթիւ պատարագէն վերջ Հոգեհանգիստ պիտի կատարուի այսօր Կիրակի, փարիզի Հայոց եկեղեցիին մէջ, 15 Rue Jean-Goujon.

ԿԸ ԽՆԳՐՈՒԻ Յարուածիւն ԱՆԻՄԱՆԻ ԻՐ ԿԱՅԵՆ ԻՄԱՅՆԻՒ Զարիւր Գալիթեանի, Laboratoire Usine de St-Auban (B. A.)

Հ. Մ. Ը. Մ.

Աթլետիկ եղանակին սկզբնաւորութեան յաւաքիկայ Ողիմպիական հիանդէսի պատրաստութեան համար, Հ. Մ. Ը. Մ. Ի փարիզի մասնաճիւղը, փորձերու սկսած է եւ այդ առթիւ վարձած է երկու մարզարաններ: Կը հրաւիրուին բոլոր մարզիկները, 20րեքշաբթի օրերը ժամը 6.30էն 8 Սեւա ժան փրէի-ժան, իսկ Կիրակի առաւօտները՝ ժամը 9ին փորձ տ'ոլէյան, երթալու համար C. A. Montrougeի մարզարանը:

(Կնիք)

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ

Հայաստանի գուճաւոր նոր քարտէսը՝ դրացի երկիրներով, պատրաստ է Գ. Բաւաճեան: Ատարիան 1-1,000,000, գին Ֆրանսա եւ գաղթականներ 3 ֆր.: Ընտրի Թուղթով լաթի վրայ 7.50: Արտասահման 20 եւ 40 սէնթ: Դիմել՝ ՊԱԼԵՑ գրաստուն 233 Fbg. St. Martin, Paris (10e):

Comptoir Parisien de change et de Crédit 80, Rue Lafayette

Հ Ա Յ

ՏԻՎԻՆՆԵՐՈՒ ԵՒ ՕՐԹՈՐԳՆԵՐՈՒ համար իրենց տունը ժեքսէ բուրձի վրայ առատ գործ, շաբաթը երկու անգամ լանձում եւ լաւ վճարուած: Դիմել՝ 20 Rue de Bezons, Courbevois:

ՆՈՐ ԳԻՐՔԵՐ

Բ. ՄԱՍ Անտոնիոս եւ կղզուպատրա 15 ֆր., Ճամբուն վրայ 10, Նամուս 10, Չար Ոգի 10, Պատուի համար 10, Անուշ 5, Պէպէքս 10, Լէպէպէի չօրօր 6, Չարտաշ 6, Արշին Մալ Ալան 5, Նա չլինի սա լինի 4, Երկու կուլեր 3, Կարգի արկած մը 2.50, Չափալըն 2.50, Պաշտօնա խումբը է 2.50, Փարսի պահպանները 2.50, Եւրոպ:

Էշեր Բուչակէն 5 ֆր., Հայրենի Բնար 12.50, Դուրեանի Բերթուածները 5, Եւ Երգեր ու Տաղերը 2.50:

Պօլշեկգոմ եւ Հայաստան 6, Հայաստանի շարքերը 15, Միլիոն մը շաշերու շարքը 18, Խորհուրդներ հայ պատանիներուն 3, Հայի. Երգարան ճարտագրուած 10, Աշուղ Զարիկ 6, Աբրահ Կոբար 7, Հրաշագործ Չափերը 5, Չրանսայ. խոսակցութիւն 6:

Մարտիմ Կորբի ՄԱՇԱՅԻՍ ՍԵՐ, ցնցող պատմութեան գնչուներու կեանքէն, 3 ֆր.:

Կը Հայթայթուին նաեւ ուրիշ ամէն տեսակ գիրքեր: փոսթի ծախք չառնուելը: Պահանջել գրացուցակը: Գիմել նամակով հետեւեալ հասցէին.—

L. Mozian, 51 Bld. Auguste Blanqui, Paris (13e):

ՄԱԿԱՐԱՆ

7 Մայիս 1927

Գ Ր Ա Մ Ե Ր	Ֆր.
Սեպտիմ, L. St.	124 01
Տուար, Dollar	25 52
Մարք (սուկի) 100 Mark	604 50
Միքսական թղթ, L. Trq.	13 25
Ռրք. սուկի " or	111 50
Մէճիաիէ Médjidié	7 50
Լէվա 100 հարապ Léva	18 20
Տրախմի " Diachme	34 —
Լիբ " " Lire	135 —
Պել. ֆրանք " Fr. Belge	70 80
Չուից " Fr. Suisse	490 50
Լէլ 100 հարապ Ley	16 15
Չերվոնց (10 Roubles or)	95 —

ԱՐԺԵԹՈՒՂԹ
Եզ. ֆր. Ֆոնտիէ 1 Cr. Fonc. Eg. 3150 —
" II " " 1960 —
" III " " 1540 —
Բոսնիի երկիւղ. Lots turcs 170 —

IMPRIMERIE - MASSIS - ÉDITIONS 208bis, Rue Lafayette Paris (10)

Le Gérant: H. TEURNIER

ՍՈՒՐՃԻ ՄԻԱԿ ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԶԻՐԱԿ ՆՊԱՐԱՎԱՅԱՌԱՏՈՒՆԵՐ

Փարիզի եւ գաւառներու Հայութեան Համար կը պատրաստէ ՀԱՍՈՎ, ՀԱՏՈՎ, ԱՆԽԱՐԻՒԹԻՒ ԹԱՐԲ ՍՈՒՐՃԱ

Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ Անարգէլի գինեով Մէլ փորձ բաւ է Համոզուելու, հետախօսով ապագայները ամեն շապէս կը զբոսին: Թէլէֆոն: Provence 38.63, Métro Cadet 26, Rue de Trévisse Paris (9)

ԲԺՇԿԱՎԱԿԱՐԱՌԻԺԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՆՍՏՈՒՆ ԵՒ ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱՐԱՆ

ՏՕՔԹ. ՍԵԹԵԱՆ
Téléphone: MARCADET 03-64 շԻՄՆՈՒՍՆ 1900ին
38, Ave. St. Ouen -o- 20, rue Fauvet -o- PARIS (18me)
Մէթրօ NORD SUD: LA FOURCHE

Ընդհանուր հիւանդութիւններ, սեռամիզային, մորթի, ֆրանսիական, շնչերակային, թոքի, ծննդաբերութեան եւ կանանց հիւանդութիւններ. վիրաբուժական գործողութիւն եւ գործարկաներ, էլէկտրադարմանում եւ ֆ. ճառագայթ:

ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱՐԱՆ
Ակուայի դարմանում, առանց ցաւի ախտայ քաշի 10 ֆր. արուեստական ձերմակ ախտայ 20 ֆրանք, սուկի քուրս 80 ֆրանքէն սկսեալ:

ԱՄԷԼ ՕՐ ՈՒ ԿԻՐԱԿԻ ԲՍՅ Է

ԲԱՑՈՒԱԾ Է

ՖԵՊԻՍ ՎԱՅ ԴԵՐՉԱԿԱՍՈՒՆԸ
1 Boulevard Poissonnière, մուտք 37 Rue Poissonnière
(Ֆէպիս լուսանկարչատան յարակից) Tél. Louvre 68-53

Գերմականացած մէջ կը պատրաստուին փարիզեան շիք եւ անգլ. վերջին տրոյթով չարլսթօն եւ չափու վրայ զգեստներ: Կոր եղանակին առթիւ ունինք ֆրանսական եւ անգլիական ապրանքներու ճիւղ մեքեր մը:

Գերմականացած բացառաբար օժտուած է շոգէտարով անքնայով:

Զեռ-ՄԸ ԶԻՒՏ ԿԱՐԵԼ ՏՈՒՆԻՆ ՊԵՏ ՏՐՈՒԻ կտրու մը 12 անգամ ձրի արդուկելու համար իր գգեստը Սկզբունք, գոհացում տալ ամէնէն դժուարահասներուն

ԳՐԵՐԸ ԴԻՐԱՄՄԱՏՉԵԼԻ ԵՒ ԱՆՄՐՅԵԼԻ

ՀՐԱՉ ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ
ՎԻՐԱԲՈՅԺ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ Chirurgien - DENTISTE

ՓԱՐՏԻՑ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՖԱԲԻԼԹԷԼԵՆ
126 RUE BOLIVAR (Մէթրօ Պոլիվար կամ Ժոնէյ)
Մասնագիտութիւն ատամնաշարժարու (քառչու թէ սուկի) եւ պրոթէզ
Բոլոր աշխատանքները ԱՌԱՅՑ ՑԱԻԻ, ԳՐԵՐԸ ԶԱՓԱՌՈՐ
Ընդունելութիւն ամէն օր ժամը 1.30էն մինչեւ 8ը: Ուրիշ ատեն ժամադրութեամբ:

ՏՕՔԹ. Վ. ՊՈՂՈՍԵԱՆ

Ստերիլիզացնող արդուարձած
ՄԱՍՆԱԳԷՏ. ՆԵՐՔԻՆ, ՄՈՐԹԱՑԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՇԻՌԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ

Տարիներէ ի վեր Նիւ-Եորքի յայտնի հիւանդանոցներու մէջ մասնագիտութիւնը կատարելագործած:

Կ'ընդունի 11-1 եւ 4-7: Կիրակի եւ տօնի օրերը միջուկէս օր, եւ ժամադրութեամբ:

16 Bld. Saint-Denis, Paris (10e) Métro: Saint-Denis
Téléph. Provence 09-32:

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՊՈՒԻՍ ԵՒ ԵՐԹԻԿ

Արեւելեան ամէն տեսակ անուշեղէն եւ նպարեղից լաւագոյնը գեղեցիկ գինեով պիտի գտնուէք:

ՊԷԼԼԻԵ ՍԱՆՏԹ ՎԱՅ ՆՊԱՐԱՎԱՅԱՌ

Յ. ԱՐԹԻՆԵԱՆԻ քով
28, Rue Lesage, PARIS (20e) — Téléphone: Ménil. 61-55
Métro Belleville: Tramway 5 et 26

ՏՕՔԹ. Ե. ՄԻՆԱՍԵԱՆՑ

Նախկին բժշկապետ Կարմիր Խաչի հայկական հիւանդանոցի մասնագէտ ներքին, վնասական, միզասեռական հիւանդութիւններու:

Ամէն օր 5-7. Կիրակի 9-12
Rue des Acacias 42, Métro Ternes-Etoile, Tél. Galvani, 28-55

ՏՐԱՄԱԴՐԵԼԻ ԴՐԱՍ

ԿՈՒՑՆԻՔ փոխ դրամ, տունի խանութի, հողի վրայ գրանցուած կանոնով:

Կ'ամբողջացնենք սկսած գործի մէջ դրամագուլտը, փոխառութիւնը եւ անոնց հետեւեալ գործը: Այլ փոխառութիւնները կ'ընդունին 9-2, Եշ. եւ Շարաթ օրերը ժամը 3-5: Գրքեր կ'ընդունին մասնագէտը ամէն երկուշաբթի եւ Արք. օրերը 11-12: Ատամնաշարժ ամէն օր ժամը 9ին մինչեւ 18:

18 Rue Meudon, Billancourt Boulogne (Seine).

ՀԱՅԿ. ԲՈՒԺԱՐԱՆ - POLYCLINIQUE de BELLEVILLE

Տէր եւ Տնօրէն **ՏՕՔԹ. ԳՐԳՈՅԵԱՆ**
29, Rue (Place) des Fêtes, Paris. XIX. Tél. Nord 96-61

Բոց է ամէն օր, ուր շատ մը մասնագէտ բժշկներ կը խնայուին ամէն տեսակ ներքին եւ վնասական հիւանդութիւններ: Այլ փոխառութիւնները կ'ընդունին 9-2, Եշ. եւ Շարաթ օրերը ժամը 3-5: Գրքեր կ'ընդունին մասնագէտը ամէն երկուշաբթի եւ Արք. օրերը 11-12: Ատամնաշարժ ամէն օր ժամը 9ին մինչեւ 18:

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐԹԱՑԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՇԻՌԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ

126, Rue du Faubourg St. Denis
Métro: Gare de l'Est Téléphone: Nord 84-04
Ընդուն

ՉԻՆ-ՎԱՅՊԱԿԱՆ ԵՂԲԱՅՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

“ԱՐՑԻՓՈՒՐ” ԶՈՒՆԻՆ ԱՌԱՍԳԵԼԸ ԿԸ ՇԱՀԱԳՈՐԾԵՆ ՌՈՒՄԷՆ ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՉՆԵՐ

(Մեր սեփական թղթակցէն)

ՊՈՒՔՐԷՆ, 2 Մայիս

Արքան ալ տարօրինակ եւ ծի-
ծարկի թուի մեր վերնագիրը,
իր ծագումը կ'անէ բուն հայ-
կական իրականութենէն, խորհր-
դային շայտատանէն, ուր աշ-
խարհի ամէնէն աշխարհակ
ները իմաստութեան ու քաղա-
քական շարժառուցիչ մակ-
դիրքն են մկրտուած յաճախ:

Երեւանը վարող հայ համա-
նամակները, իբրև տարբեր մոդ-
երակի մը ծնունդները, բոցորովին
տարբեր հայկացի ունին Չինաս-
տանի ներքին կոնիւնքը շուրջ:

Բաւական չէին ամիսներու
զրոյթագին յոգուածներն ու լրա-
տուութիւնները, բաւական չէին
ամէն մէկ պատեհ ու անպատեհ
առիթով կրկնուած ու ծամծուած
զեկոյցներն ու տոնքիջօժական
շաղկապատութիւնները, բաւական
չէին, վերջապէս, Ռուսաստանի
չորս ծագերուն վրայ շինական
հարցի հանդիմանում վեճերուն
համար թափուած արտակարգ եւ
անհասկնալի եռանդն ու աշխա-
տանքը, եւ հայ ինդիւրը հասեր
է մինչեւ Հայաստան:

«Երեւանի աշխատակու-
մեան դէմքին կարելի է կարգալ
զինաստանի քաղաքացիական
կոնիւնքի ընթացքը»: («Ռ. Ն.»
19 Ապրիլ, N. 88):

Ար օրէն ի վեր է որ Երեւան-
ցիները եւ ընդհանրապէս Հայաս-
տանի աշխատակուծները իրենց
բանն ու գործը ձգած, շինական
առեկծուածի սիրահարներն ու հա-
ւատարմներն դարձած, որպէսզի
իրենց գէժքի արտայայտութե-
նէն իսկ հետեւութիւններ կամ
եզրակացութիւններ հանել փոր-
ձէին հայ պոլիտիկները, — ինչ-
պէս ընել կը յանձնարէին թուր-
քերը Հայ երես մասին Մեծ Պա-
տերազմի օրերուն Պոլսի «Հայկե-
րու երեսը նախընտրել կը հասկնաք
թէ ո՞ր է յաղթողը», կը գրէր
Գարակիզ:

Մենք եւ մեզի հետ հայ
ժողովուրդն ու Հայաստանցին
ճանչցողները, բնականաբար, հեզու-
թեամբ պիտի կարգան նման բո-
վանդակութեամբ գրուած որ եւ
է յոգուած, բայց խորհրդային
լրագրի լեզուն այնքան սրտա-
ուռ է, որ կ'արժէ արտասպալի:

«Եւ (Երեւանի աշխատակու-
ծութիւնը) ուշի ուշով հետե-
ւում է այդ կոնիւնքին եւ ար-
ձագանգ է տալիս յեղափոխու-
մեան առաջադրանքներն կամ
պարտութեան իւրաքանչիւր
քայլին: Այդ հետաքրքրութիւնն
առանձնապէս աչքի է ընկնում
վերջին օրերս, երբ խօսակցու-
մեան նիւթը տանը թէ փողո-
ցուցման-կայ-ճին է, Կոմիտեա-
նը, չինական յեղափոխութեան
նոր փուլը»:

Մեր ժողովուրդը այսօր տեղ
գնողները միայն պիտի յանգնէին
այսքան արտասոց վերագրումներ
ընել: Սակայն եւ այնպէս կայ
պարագայ մը, որ մեզ կը ստիպէ
ընթերցողներու ուշադրութեան
յանձնել:

Խորհրդային երկիրներու մէջ
ինչպէս հանրածածկ է, հասա-
րակութիւնը ոչ մէկ ձար չունի
պոլիտիկական գաղափարներ
թուր: Սակայն եւ այնպէս կայ
պարագայ մը, որ մեզ կը ստիպէ
ընթերցողներու ուշադրութեան
յանձնել:

Չինական տակնուվրայութիւն-
ները այնքան խանդավառ են
մոլորակներ էին պոլիտիկ պետերն
ու հասարակ շարքերն անգամ,
այնքան շարժառուցիչ ու

աշխարհակուծ էին անոնք խոր-
հրդային մամուլին մէջ, ամիս-
ներէ ի վեր, որ երեւանի «աշխա-
տակուծներն» ալ, արդի Ռուսաս-
տանի որ եւ է մէկ շրջանի մահ-
կացուներուն պէս, ապահովաբար,
տարուած էին կանուխու շարժա-
ռուցիչ ազդուներէն ու պոռտու-
ներէն:

Երչ գերագրգիտ եւ շինծու
միմոյթութիւն տակ չէր որ «Ար-
լիայի մէջ խորհրդային իշխա-
նութիւնն իրատեսութեամբ ըլլալու»
առաջադրանքը իրեն ճշմարտութիւն
աարածեցին հայ պոլիտիկները,
Երեւան, անգլիական հասարակ-
ներու վերջին գործադուլին ատեն,
ամբողջ երկու օր: Կեղծիքը շու-
տով հրապարակ ելաւ, այն մի-
ջոցին, բայց հայ պոլիտիկները
նման մանր գէպերով չէ որ
պիտի ամենայնիւ...

Տեսէք մեր անթիւ, բոպիկ եւ
տկլոր հայ գիւղացիներն ու բանու-
րին «գրասակարգային գիտակցու-
թիւնը», ըստ պոլիտիկ թերթի:—

«Գեւ բաւական առաջ երե-
ւանի բանուրութիւնը գործա-
նանկարում ու արտադրական
մուտքովութիւններում օրը օրին
իր հաւաքական խօսքն էր ա-
տուճանային գրաւման, նախ-
քինի կոտորածներ, իմպերիա-
լիստները դաւերի եւ չին պրո-
լետարիատի յաղթանակի առ-
թիւ: Բաղաքական այս հետա-
քըրուութեան արտայայտութիւնը
Կերակի, Ապրիլ 17ի միտինգն էր
գաւառային գործադուլի կոնիւնքի
հրապարակում, որտեղ ժամի
12ին արիւստակցական միութե-
նական դրօշակներով եւ բազ-
մաթիւ երաժշտականներով ամ-
բողջ հրապարակը բունած երե-
ւանի բոլոր աշխատակուծները,
կարմիր բանակն ու պիտներները
(կարմիր սոյ սքառութիւնը) իրենց
գայրոյթն արտայայտեցին նոր
պատերազմ նիւթով միջազգային
իմպերիալիստներն եւ իրենց
իմպերիալիստները գրաւմութիւնը՝
չին պատագրուող պրոլետար-
իատին»:

Միայն երեւանի «աշխատա-
կուծներն» ու «բանուրները» չեն
որ շինական հարցով գինոյցած են,
այլ նոյն իսկ կարմիր բանակը,
եւ պատանի «պոլ-սքառութիւն»-
ըն:— Կարգացէք, եւ մի ծիծա-
ղիք, եթէ տրամաբարութիւն ունիք:

Լսենք մի թիւնիկ նախագահին
որոտուցի պատգամը:—
«Շայտատանի արիւստակ-
ցական միութիւնները խորհուրդն
այսօր կոչ է անում մեզ միշտ
աշխուրջ հետեւի քաղաքական
անցուղւորներն, հետեւի ջինաս-
տանի յեղափոխութեան ընթաց-
քին եւ պատրաստ լինել բարո-
յապէս եւ նիւթապէս աջակցելու
400 միլիոն աշխատակուծներու
ագատագրմանը: Կորչի՛ իմպե-
րիալիզմը: Կեցցէ՛ ագատագրուող
զինաստանը»:

Իրաւ են այս ամէնը: Իրաւ-
ցուն է երեւանի թշուառ աշխա-
տակուծները պարտաւորութիւններ
ունին՝ պարտաւորել «բարոյա-
պէս եւ նիւթապէս օգնել» հա-
մար 400,000,000 շինծողութիւն,
որովհետեւ այսպէս կը գառնացէ
պոլիտիկ ճառագոս մը:

Կամուխտ պաշտօնաները
աւելորդ անգամ մը եւս ապա-
ցոյցը կուտան իրենց խառնածին
մտայնութեան, եւ կրկին ու
կրկին արգահատել կը գառնան
թէ երկրի եւ թէ արտասահմանի
հայութեան առջեւ:

ՆՈՒՐԵՆ
ԿԱՅՄԱԿ.— Ապրիլ 20ին, սաս-
տիկ անմտի մը ժամանակ, Հա-
յաստանի մէջ, երեւան-Աշտարակ
խճուղիին վրայ աշխատող բան-
ուրները քաշուած էին վրանին
տակ, երբ յանկարծ կայծակ ին-
կան եւ երկու բանուրներ, Յով-
հաննէս Մարկոսեան եւ Հայկ
Գասպարեան, տեղիւ տեղը սպա-
նուեցան: Վիրաւորուեցան նաեւ
երկու ուրիշ բանուրներ:

Ռուսին քաղաքական կեան-
քին հետեւողները զիտեն որ
կուսակցական պայքարը յաճախ
ժայրայից չափերու կը հասնի
այս երկրին մէջ, որովհետեւ դա-
ղափարական հակադրութիւն
աւելի անձերն ու անձնակառու-
թիւններն են որ դեր կը խաղան
առհասարակ այդ պայքարնե-
րուն մէջ: Իրեն կուսակցութիւն
այս պահուս Ռուսաստանի մէջ
գործիւն ունին՝

Ա.— Ժողովուրդի կուսակցու-
թիւնը՝ նախագահութեամբ Զօր.
Ալէքսեւի: Այժմ իշխանու-
թեան գլուխ է ան, եւ հեղհեղեղ
իր մէջ կը ձուլէ միւս կուսակ-
ցութեանց այն տատանող ու
ժերը, որոնք ամէն ատեն օր.
ուսն իշխանութեան հետ վար-
ժուած են դարպասելու:

Բ.— Ագատական կուսակցու-
թիւնը՝ Պ. Իօն Պրեժմանովի նա-
խագահութեամբ, որ մեծապիս
դերը խաղացած է Ռուսին ժո-
ղովուրդի վերջին յիսուն տար-
ուան պատմութեան մէջ, եւ որ
գրեթէ կամաւ թողոյց իշխա-
նութիւնը Զօր. Ալէքսեւի:

Գ.— Ազգային-գիւղացիական
կուսակցութիւնը՝ ԻովիւՄանովի
եւ Միխայլաքէի նախագահու-
թեամբ, կազմուած վերջերս Ազ-
գային եւ Գիւղացիական կու-
սակցութեանց ձուլումով:

Դ.— Ազգային կազմակերպու-
թիւնը՝ նախագահութեամբ Իրոֆ.
Ենրիկայի, որ պէտք տեսաւ վե-
րակազմել այս կուսակցութիւնը,
չկարենալով հաշտուել գիւղա-
ցիական կուսակցութեան հետ
միացմամբ յառաջ եկած նոր
զրույթեան:

Ե.— Գիւղացիական կուսակ-
ցութիւնը՝ նախագահութեամբ
Տօքթ. Լուիփուի, որ քաշուելով
ձուլումը կուսակցութեան, վե-
րակազմեց իր ին կուսակցու-
թիւնը:

Ասոցմէլ գատ կան նաեւ
քանի մը փոքր կուսակցութիւն-
ներ, ինչպէս Բրիտանական
Պաշտպանութեան Լիկան եւ
Ռուսին ընկերվարական կուսակ-
ցութիւնը որոնք մեծ դեր մը չունին
ռուսին քաղաքական կեանքի
մէջ:

Այս ինչպէս կուսակցութիւնները
իրարմէ բաժնորդ, ինչպէս ը-
սինք, գաղափարական տարբե-
րութիւնները չեն աւելի, այլ
մասնաւորաբար անձնական ազ-
գեցութիւններն ու ձգտումները,
եւ անոնց իրարու միջեւ մղած
պայքարն ալ առհասարակ անձ-
նական հանգամանք կը կրէ:
Պայքարը վերջերս բուն է մա-
նաւոր Ազգային-Գիւղացիական
եւ Գիւղացիական կուսակցու-
թեանց պետերուն միջեւ, որոնք,
երկէ կուսակցական ընկերներ,
այժմ կատարել ուսուցիչ դար-
ձած են: Այդ պայքարի բուն
գիծը շեշտուած է մասնաւորա-
պէս Գիւղացիական կուսակցու-
թեան պետ Տօքթ. Լուիփուի, եւ
Ազգային-Գիւղացիական կուսակ-
ցութեան պետերէն երեսփոխան
եւ համաբարոյ հեղուր Պ. Վիր-
ճի Մամառուի միջեւ, որ կը
նկատուի այս երկրին ապագայ
մեծագործ ղեկավարն մէկը եւ ո-
րուն մէջ չափազանց ուժով է
պայքարող դիմը: Իր հակառա-
կորդները յաճախ ուրիշ գէջք
չեն ունենար գործածել իրեն
զէ՛մ, բայց ի՞նչ պտուղ երեսին.

— Դուն չա՛յ ես:
Անցնալ տարի խորհրդարա-
նին մէջ նման ընդմիջում մը ե-
ղաւ Պ. Մամառուի մէկ ճառա-
խօսութեանը ընթացքին: Ընդ-
միջող երեսփոխանը նոյն իսկ
պրոպ. Պ. Մամառուի երեսին:

«Արցիփուրդին գնալ:
Հարցը կարճ մըն ալ փակ-
ուեցաւ այն ատեն: Այս տարի
Տօքթ. Լուիփուի է որ իր նախ-
կին ղեկակցին բաժնուելէն նա-
ղեր, թէ Հայերը անոր համար
պահ է ալ կը պահեն եղբ, թէ
անոնք իրենց մկրտութեան
ընթերցում կերակուրներուն մէջ
արդեւութիւն կը խառնեն եղբ

Չերս լոյս տեսաւ խաղաղական
յոգուած մը Պ. Մամառուի ղէ՛մ,
ուր թերթը սա իմաստով կ'ար-
տայայտուէր:

— «Տարիներէ ի վեր համաշ-
խարհային մամուլին մէջ կը
հրատարակուին բողոքներ թուր-
քիով կողմէ Հայոց վրայ գործ
դրուած ջարդերուն ղէ՛մ: Երբեք
չէինք կըքցած ըմբռնել թէ՛ այդ-
քան ջարդերէ յետոյ ինչպէս
այսքան Հայեր դեռ կ'ապրին
աշխարհի վրայ, եւ թէ ինչո՛ւ
թուրքերը այսքան արեւմտիկ
յամատութեամբ մը կը հայանեն
Հայերը, որոնց մասին ուրիշ բան
չէինք գիտեր, բայց միայն այն
որ անոնք կը զբաղին բերքի եւ
զորգի առեւտուրով, որ անոնք
անդակաւ այնպիսի ոչժիմ մը
ունին որուն մասին անպատշաճ
է հասարակութեան մէջ խօսիլ
եւ որ անոնք այնպիսի պօզալի
պաշտամունք մը ունին, որուն
մէջ զլխաւոր դերը կը վիճակի
Արցիփուրդ կոչուած շունին՝ իբր
պաշտամունքի առարկայ: Բայց
որմէ յետոյ ճանչցանք Պ. Մա-
մառուն այն ատեն ըմբռնցիք
թէ ինչո՛ւ կը ջարդուին Հայի-
րը...»:

Այս յոգուածը կը շարունակ-
ուի Մամառուի ղէ՛մ նախատինք-
ներով:
Այս յոգուածը մեծ լուրում
յառաջ բերաւ ոչ միայն հայ շը-
ջանակներու մէջ, այլ նաեւ բո-
լոր այն Ռուսներուն մօտ, ո-
րոնք Հայը մօտէն կը ճանչնան
եւ կը գնահատեն հայ տարբի-
նաւորացած ճառագիւծները
այս երկրին եւ առհասարակ քա-
ղաքութեան:

Բայց աւելորդ չէ լիշուր թէ
Պ. Մամառու երբեք հայկական
ճառագիւծ չունի, ինչպէս ինքն իսկ
յայտարարեց քանիցս աւելցնե-
լով որ պատիւի պիտի սեպէր իրեն
Հայ եղած ըլլալը: Այս պարա-
գան զիտեն նոյն իսկ իր քաղա-
քական հակառակորդները, բայց
կը սիրեն անոր անուշը խառ-
նել զգուցիկ առասպելներու հետ՝
կարծելով զինքը սեպցնել այս-
պէս:

Ու քանի մը խօսք ալ արդ
առասպելներուն մասին՝ որուն
հաւատալու համար Տօքթ. Լու-
իփու կամ իր ընթերցողները
պէտք է ապրած ըլլալին դարեր
առաջ, երբ կրօնական մոլեռան-
դութիւնը կը սիրէր մօր քսել
ուրիշ դուստրները մը վրայ:

Արցալու այն տարիներուն
կըր օրթոտոքս կղերք չէր հան-
դութիւն հայ եկեղեցիներ, եւ մա-
նաւոր պայքար կը մղէր անոր
զէ՛մ պարբաններ՝ երկիրներու
մէջ, սիրած է պօզալի ցուցնել
հայ եկեղեցիներ: Ոչ միայն օրթո-
տոքս եկեղեցականները բերնէ
բերան պատրուցած են զգուցի-
կառասպելներ, այլ բարձրագոյն
կղերականութիւնն իսկ դեր իւր
ղացած է հայ եկեղեցիներն ղէ՛մ
մղուած հայաճանքներուն մէջ,
նոյն իսկ Յենիամին օրթոտոքս
պարտաբար կ'անգակ մը հրա-
տարակած է Հայերը հերետիկոս
հռչակելով ինքնաթիւններն ու
ալ յարաբերութիւնները: Յետա-
գային Ռուսի կ'օրկիւսն ար-
քիւնդով ինքնաթիւններն ու
ալ յարաբերութիւնները: Յետա-
գային Ռուսի կ'օրկիւսն ար-
քիւնդով ինքնաթիւններն ու
ալ յարաբերութիւնները: Յետա-
գային Ռուսի կ'օրկիւսն ար-
քիւնդով ինքնաթիւններն ու
ալ յարաբերութիւնները:

Մարդ ամօթ կը գգայ այդ
առասպելները բերան անելով
իսկ Իրբեւ թէ Հայոց եկեղե-
ցիներուն մէջ Արցիփուր կոչ-
ուած շուն մը կը պաշտուի ե-
ղբ, թէ Հայերը անոր համար
պահ է ալ կը պահեն եղբ, թէ
անոնք իրենց մկրտութեան
ընթերցում կերակուրներուն մէջ
արդեւութիւն կը խառնեն եղբ

ANTHOLOGIE INTERNATIONALE (J. L. D'Arthey)

Գիրք մը որ նման է քրան-
սայի մայրաքաղաքին: Աստղի
Փարիզ ծաղկաբաղ մըն է գոյնը-
գոյն ազգերու եւ պայքարի ճա-
շակներու: Աճառատուները լի-
ցուն են քարտիտանի գորգերով,
Արարիտ խոնկերով եւ ճափնա-
կան անօժներով, պանդոկները՝ ա-
ծուկէ մարդերով, պղինձէ կինե-
րով եւ սպիտակամիտ աղջիկներով:

Այս ճաշակը գրականութեան
ներս Գրական խառնուրդի փուն-
ջեր,— ծաղկաբաղ: Կը ճանչնամ
նման հաւաքածոներու բազմու-
թիւն մը, մէկը միւսէն աւելի
հարուստ: Կը ծաղկաբաղը հրեա-
կան գրականութեան, ծաղկաբա-
ղը պարսկական, խաչիչիկեան, ճա-
փնական, հելլենական գրակա-
նութիւններու:

Ծաղկաբաղը ունի թերու-
թիւն մը, զոր գծուար է սրբա-
գրիւ փէր Հիւմպուրի կընէ թէ
«Կարելի չէ կատարել ծաղկա-
բաղ մը տալ»: Եւ, ինչպէս կը
գրէ Անտրե տը լա Փէրրին, «Ծաղ-
կաբաղի մը էջերով» գծուար թէ
կարելի ըլլայ ճանչնալ շրջանի մը
կամ երկրի մը գրականութիւնը»:
Ասան զի ծաղկաբաղի մը մէջ
կամ պիտի սպրդին մտացումներ,
կամ բոլոր հեղինակները ներկա-
յացնելու հարկին տակ՝ գիրքը
պիտի դառնայ զուգակ ղէ՛մ քե-
րու:

Ծանօթ ծաղկաբաղերու մէջ,
ամէնէն յաջողն է Իփան Կոչի հա-
ւաքածոն, Les cinq continents,
որ կը բանայ տեղեկական հա-
մայնապատկեր մը: (Հին Հայերը
ներկայացուած են Նիդա Տէմիր-
ճիպաշանի եւ Հըսան Կազար-
եանի բանաստեղծութիւններով):
Սակայն այս գերիշխալըս եւ
«Երաշխան» Ազգացի կը
մասնէ կողմնակալութիւն մը իր
ընտրութիւններուն եւ թարգմա-
նութիւններուն մէջ:

Արդ, տ'Արթիւրի ընտրու-
թիւնները թարգմանութիւններ
չեն: Անոր պարտեղը շինուած է
ուրիշ ճարտարագիտութեամբ, եւ
ծաղկաբաղը, այդ պատճառով,
նուազ հետաքրքիր է հայ գրա-
կանութեան համար: Տ'Արթիւր
փունջ կը կապէ բոլոր այն ճա-
ղիկներէն, որոնք կ'աճին, քրան-
սային գուրու, այլ Ֆրանսական
շրթներով, օտար ցեղերու պար-
տեղներուն մէջ: Իր գիրքը ուղ-
ղուած է առաւելապէս Ֆրանսացի
հարուստներու, ճանօթացելու
համար անոնց՝ կէս-Ֆրանսացի
գրողները, ինչպէս «Գանձարն»
կոչուած գրասպարքերով, զարդե-
րու մէջ, մեկը կը ծանօթացնէին
գրագէտներու բազմութիւն մը:
Ու Տ'Արթիւր իր գիրքը կ'անուա-
նորով հանրէն, որովհետեւ աս-
պարեկ կ'ունի մէջ աշխարհի
ներկայացնէ «Տիեզերական քրան-
սան», որովհետեւ իր բոլոր բա-
նաստեղծները գրած են Ֆրանսե-
րէնով: Ան կը խօսի մասնաւոր

եւային... Այս յերիւրանքներուն
զուցէ մինչեւ այսօր ալ հաւա-
տացողներ գտնուին տղան ամ-
բողիւն մէջ, բայց որքան կոր-
գաքական կուսակցութեան մը
պիտի...
Մարդ ամօթ կը գգայ այդ
առասպելները բերան անելով
իսկ Իրբեւ թէ Հայոց եկեղե-
ցիներուն մէջ Արցիփուր կոչ-
ուած շուն մը կը պաշտուի ե-
ղբ, թէ Հայերը անոր համար
պահ է ալ կը պահեն եղբ, թէ
անոնք իրենց մկրտութեան
ընթերցում կերակուրներուն մէջ
արդեւութիւն կը խառնեն եղբ

գորգուրանքով մը իր քերթ-
ներուն մասին եւ տեսակ մը
ճոյսագատարութիւն ունի զան-
փունջի կապելու համար: Եւ իր
Տիւ թէ՛ տարիներ առաջ Ֆրան-
սացի գրողները, արհամարհա-
կը թափելէն առջեւ օտար բանա-
տեղներուն վրայ, որոնք կ'ուզէին
Ֆրանսերէնով գրել իրենց ներքին
չունները: Պարզապէս ուղիւ
վառնել Տ'Արթիւրի: Տ'Արթիւր
ներկայացնէ նոր սերունդը
անոր գորգուրանք բոլոր օտա-
րներուն հանդէպ, որ կ'ուզէ
Ֆրանսերէն գրել:

Իր ծաղկաբաղ կոմիտեն
մուտ է Ֆրանսական գրական
ութեան լաւագոյն

ՀԱՐԱՇ 33 ր. 70 ֆ. 140 ֆ. ԱՆՊԵՏՊՈԼ 20 շ. 40 շ. ԶՈՒՆՆԵՐԻՍ 20 շ. 40 շ. ԵՊԻՏՈՍ 20 շ. 40 շ. ԱՄԵՐԻԿԱ 6 ալ. 10 ալ. ԵՐՈՍՏՈՍ 100 ֆ. 200 ֆ.

"HARATCH"

Իմպրիմի ԵՍՍՈՒՍՏՈՍՆԵՐԸ
Directeur-Propriétaire : SCHAVARSCH MISSAKIAN
Rédaction & Administration : 208 bis, Rue Lafayette - PARIS (10e)
TÉLÉPHONE : NORD 57-82 MÉTRO : LOUIS-BLANC ou JAURÉS
Հասցի փոփոխության համար պետք է վճարել 2 ֆրանկ

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
11
ՄԱՅԻՍ
1927
11 MAI 1927

Ֆ. ՏԱՐԻ ԹԻԻ 333

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԳԻՆ՝ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԶԳԱՍՏԱՑՈՒՄ ԹԵ՛ ԶՆԱՐՔ

Ինչպէս գրեցինք, «Թուրք Օձաղըններու համաժողովը, որ յայտն ին փակուեցաւ Էնկիւրի մէջ, երկու կարեւոր փոփոխութիւններ կատարած է իր ծրագրին մէջ:

Մարտի փոփոխութեան առթիւ, խմբագրականներ գրեցին թուրք թերթերը, մասնաւորապէս կիսապաշտօնական «Միլիթը» եւ «Ազադըթ», որոնց ամփոփումը տուած ենք: Երկու թերթերն ալ, հետեւելով օրուան կարգախօսին, կը փորձեն ապացուցանել թէ թրքական օջախը սկիզբէն իսկ «մէլմէլ-մէլմէլ» էր, այսինքն իր ամբողջ գործունէութիւնը թուրքերոյ կը սահմանափակէր:

Սակայն, օչախի հիմնարկութեան տարիներուն, այդ կազմաւորութիւնէն դուրս ճնած էր Թուրքականութեան գաղափարը, որով տուաւ մեր մտաւորականներուն եւ լրագրողներուն սխալ ըմբռնումներ: Ասոր հետեւանք այն եղաւ որ, մեր թշնամիները իրենց միտքներով ձգտուելով խառնելու արեւմտեան հակա կայսրութիւնը մը հիմնելու դատին հետ, եւ շարունակեցին կասկածի լի լինելով: («Միլիթը», 2 Մայիս):

Այս թիւրքականութիւնը հարթելու համար կատարուած է փոփոխութիւնը, որպէս զի բոլորն ալ հասկնան թէ ոչ մէկ յապտորութիւն կայ անխելք բախտախնդրութեանց եւ խելացի խելախելութեան միջեւ:

Վարդ մը օտար երկիրներ օչախը կը նկատէին համարձակուած ան տղայ մը նշան: Տրուած որոշումով, ամէն մարդ պիտի տեսնուի թէ Թուրք օչախին գործունէութիւնը ո՛ր եւ է ձեռով պիտի տարածուի արտասահմանի մէջ: («Ազադըթ»):

Այո, միայն թէ ամէն մարդ համոզուի... Փոփոխութիւններ կատարել եւ արձանագրել անպատճառ դատարանով չի նշանակեր, կամ չբարձրաւորեր անոնց գործունէութիւնը: Ինչ օսմանեան կայսրութեան օրերուն, շատ խելացի օրէնքներ կային թուրքերոյ մէջ, որոնց գործադրութիւնը մէկն անոնց պետութեան շահերուն պիտի օգնէր: Բայց օրէնքները կարանքու մէջ մնաց, իբրեւ թանկարանի նիւթ, իսկ կայսրութիւնը քայլեց այնպէս ինչպէս ծրագրեր եւ որոշեր վարչները, անդունդէ անդունդ գործելով ոչ-թուրք ժողովուրդները, թուրքերն ալ միասին:

Այսօր ալ տարբեր չէ պատկերը: Արդիական բոլոր բնածններն ու օրէնքները թարգմանուած են քեմալական թուրքերոյ մէջ, եւ արձանագրուած՝ պետական սահմանադրութեան մագաղակին վրայ: Հանրապետութեան օրէնքը, որ շատ քիչ ժամանակէն կ'արձանագրուի, շատ քիչ ժամանակէն կ'արձանագրուի: Բայց, խելացի է, ամենօրեայ իրականութիւնը ո՛րքան կը անպատասխանէ այդ գեղեցիկ բանածններուն: Զարգը թոյլութիւն է հանրապետական կարգերու տակ: Զուիցեբիական կարգով կ'արտօնէ՝ որ աւարի արուիս ոչ-թուրքերու անհատական եւ հաւաքական հարստութիւնները, իբրեւ «լքեալ» գոյք, ան պետութիւնը բարոյապէս եւ նիւթապէս կեղծեք փոքրատնային անոնց զարգացումը, թուրք ուսուցիչներ եւ լրտեսներ զարգացնելով անոնց գլխուն, եւ անոնց ծախքով:

Պատահաբար կը յիշենք այս կէտերը: Ըսել կ'ուզենք թէ թրքական օջախներու գործունէութեան մասին կատարուած փոփոխութեան ալ նոյն ճամբով պիտի ընթանայ:

Ողբը քաղաքական օգնամարտի մըն է, քան իրապատասխանութեան ինքնամիտքով: Ընթացողները կը յիշեն թրքական խորհրդային համագումարներու մէջ, վրացի եւ թուրք գործիչներ իսկ լեզու ելան, տեսնելով որ եղբայրական հարաբերան կը հանդուրժէ, Մուսափաթի եւն. գործունէութեան օրէնքը, ստիպուած է փրկել երեսնամեակը, եւ ատոր հաջորդած է քաղաքականութիւն մը, որ սա իմաստը ունի:

Կ'ուզէք ըրէք, գլխացաւ չպատճառեք. ես գիտցած չըլլաւ: Ինչ դժուար բան է Պոլսոյ մէջ կատարուած գործի օգնութիւնը մը կեղծելու կամ հասցնել... Պերլին Մարտի փոփոխութեան օջախներու մասին: Ենդը մնացած փոփոխութիւնը կրնայ ցուցնել ծրագիր - կանոնադրութիւնը, թէ թրքական օջախներու գործունէութիւնը քարոզութեան կատարելու նախնականի, Ղարաբաղի կամ պարսկական օջախներու մէջ, անմեղունակ նշանաբանքով մը, - թրքական օջախներու մշակողի անունով:

Եթէ թուրքերի իսկապէս կ'ուզէ համոզել թէ «ոչ մէկ յապտորութիւն կայ անխելք բախտախնդրութեանց եւ խելացի խելախելութեան միջեւ», թէ չի ձգտիր «ասիական հակա-թուրքութիւնը մը հիմնել», մէկ խօսքով, եթէ անկեղծօրէն հրատարակուած է թուրքականութեան գաղափարէն, ինչո՞ւ կը յատարարուած է թուրքականութեան տակ պահել, օրինակ, Մուրադուլու եւ Երուսաղէմի նախնականը, շահագործելով Արքեպիսկոպոսի անունը... Ե.

ՄԱՐՍԵՅԻ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

(Մեր մասնաւոր թղթակցէն)

ՄԱՐՍԵՅԻ, 9 Մայիս
Կերակի օր, 8 Մայիս, ատուանժամը 7ին, արդէն լեցուած էր եկեղեցիին բակը հետաքրքիրներու հոծ բազմութեամբ: Պատերուն վրայ փակցուած էր Մարտի 23 ընտրելիներու Երասպանի ցանկը, 69 հոգի, նոյնպէս ազգ. տուրքի մասնակցողներու անունները, իրենց մանրամասն ծանօթութիւններով:

Ժամը 8ին, Ազգային Դպրոցի մէջ սրահներէն մէկուն մէջ, ընտրական յանձնախումբի անդամները իրենց մասնաւոր տեղերը գրուած էին սեղանի մը շուրջը: Կաթնոլ. պատերազմի Գրիգորիս կապի. Պալաքեան, որ Փարիզէն յատկապէս կ'ապրէր, ֆրանսական եւ հայկական դրօշակներու մէջտեղ, թիկնաթոփ մը վրայ բազմած կը նախադասէր ընտրութեանց: Սաաշնորդը իր երկու ձեռքերը ստապիտելու կը քրտնէր քուէտափն վրայ դրած, կը հակէր քուէներուն ու արձանագրութիւններու կանոնադրութեան:

Ներկայ էին Զ. Յ. Դաշնակցութեան եւ Ս. Գ. Հնչակեան կուսակցութիւններէ երեքական ներկայացուցիչներ, «Յատաշ»ի, «Նոր Լուր»ի, «Նոր Երկիր»ի եւ «Ժամանակ»ի թղթակիցները, «Հայ Սերբ»ի եւ «Նիւստ»ի խմբագիրները:

Ընտրողներ իրենց զխառկաները հանելով, երկիրաձուլութեամբ կը մտենային քուէտափն եւ արդարեւ տուրքի արձանագրութեան տարին մէջ իրենց անունին դէմ ստորագրելէ վերջ, քուէթուղթը կը ներկայացնէին Մարտի վարդապետին, որ ստուգելէ յետոյ իր ձեռքով կը ձգէր քուէտափին մէջ:

Համաձայն ընտրական յանձնախումբի որոշման, ժամը 2ին զոգուեցաւ քուէտափը եւ մէկ ժամուան դադարէ վերջ, բոլորին ներկայութեամբ Պալաքեան կապի. բանալով քուէտափը, համարեցան քուէները, 441 հոգի արգային տուրք վճարած էին, իսկ 394 հոգի քուէարկութեան մասնակցած:

Քուէները չորս մասի բաժնուելով, կարգաւորուեցան մէկ մէկ, Պալաքեան կապի. ու Մարտի վարդապետի հողորութեամբ ժամը 7.30ին լրացաւ ընթացումը եւ երկուսն եկաւ հետեւեալ արդիւնքը. —

1. Յակոբ Մէլեան 387 քուէ (չէզոք), 2. Գարեգին Շահաբեան 387 (դաշնակց.), 3. Վրթանյա Ղազարեան 385 (չէզոք), 4. Լեւոն Մարտիրոսեան 385 (դաշնակց.), 5. Արգաթ Արզումանեան 384 (դաշնակց.), 6. Եղիշէ Թորոսեան 384 (չէզոք), 7. Արշակ Թորոսեան 383 (դաշնակց.), 8. Նշան Էրեղեան 381 (չէզոք), 9. Հայկազուն Գույումճեան 380 (չէզոք), 10. Տիրան Թէքէեան 380 (չէզոք), 11. Աստուկ Աստուկեան 379 (չէզոք), 12. Յակոբ Պալաքեան 378 (դաշնակց.), 13. Արամ Թէքէեան 377 (չէզոք), 14. Յարութիւն Ժամկոչեան 377 (դաշնակց.), 15. Հայկ Սէրէն-կիւրեան 376 (դաշնակց.), 16. Սահակ Գրանճեան 374 (չէզոք), 17. Մարտիկ Գույումճեան 373 (դաշնակց.), 18. Պերճ Թաշճեան 370 (դաշնակց.), 19. Պողոս Տ. Պողոսեան 366 (դաշնակց.), 20. Մարգրիտ Արթուրեան 365 (չէզոք), 21. Արարամ Արարեան 364 (չէզոք):

364 (հնչակց.), 22. Դանիէլ Թորոսեան 361 (հնչակց.), 23. Թորոս Ա. Մերկերեան 353 (հնչակց.):

Պալաքեան կապի. այս անունները բարձրաձայն կարգաւորել վերջ, իր շնորհակալութիւնները յայտնեց մարտիրոսալ գաղութիւն ու մասնաւորապէս Ընտր. Յանձնախումբին, որ պարտաճանաչութեամբ ու կանոնադրութեամբ տարած էին իրենց աշխատանքը եւ յայտարարութիւններէն մէկ մէկ օրինակ տուաւ, տանելու համար Լիւն եւ Փարիզ:

Նոյն օրը Մէլ-Փիլիքէն եւ Մէլ-Լու եւս ընտրողներ իրենց պատգամաւորները: Մէլ-Փիլիքէն ընտրուած է Գրիգոր Պաղտասարեան 39 քուէով (դաշնակց.):

Մէլ-Լուէն Գարեգին Ելքովանեան 29 քուէով (դաշնակց.):

Մէլ-Փիլիքէն մէկ ազգային տուրքի մասնակցողներու թիւն է 69, քուէարկող 42: Մէլ-Լու ազգ. տուրքի մասնակցող 33, քուէարկող 29:

ԷԶՄԱՍՆԻ ՏԱԳՆԱՊԸ

ԼՈՅՍԸ ՊՈՒՍԷՆ ՊԻՏԻ ՇԱԳԻ

Պոլսոյ մէջ լրջօրէն մտահոգ են էլ միտման կայսրութեան մասին, հակառակ արուած «Տեղ-քուէներու, որոնք ոչինչ կ'ապացուցանեն եւ որոնց աղբիւրը մէկ է:

Սառն ժողովը միջոցներ ձեռք առած է, վաւերական տեղեկութիւններ ստանալու համար:

Միտքերը այնքան պղտորած են որ «Նոր Լուր» այժմէն կ'առաջարկէ երուսաղէս փոխադրել Ամենայն Հայոց կաթողիկոսութիւնը:

Պոլսոյ խորհրդային փոխ-հիւպատոս Պ. Աստուրեան հետեւեալ կայսրութեան թիւները ըրած է «Ազադըթ» (Ապրիլ 5):

— Գեռ լուր չունինք թէ էլ միտմանը գրաւուած է թէ ոչ: Միայն սոս ստոյգ է թէ՛ մասնաւոր օրէնքի մը համաձայն, որոշեալ պայմանաբաժնի մէջ կառավարութեան չլրիմող եկեղեցիներուն փակումը անհրաժեշտ կը դառնայ: Եւ որովհետեւ այս օրէնքը Ապրիլի սկիզբը գործադրուածն է պիտի դուրս, եթէ որոշեալ ժամանակամիջոցին էլ միտման ալ չէ դիմած կառավարութեան, էլ միտման եկեղեցիներուն վախումը օրինական անհրաժեշտութիւն մըն է: Սա ալ պետք է աւելցնել թէ՛ կառավարութիւնը այս օրէնքով կը ձգտի կրօնական ազատութիւնը ապահովել:

«Նոր Լուր» (4 Մայիս) դիտել կուտայ թէ «Պ. Շախվերտեան ալ լուր մնայ կ'ուզէ եւ վերջին անգամ երբ իրեն դիմում կատարեցինք, բաւականացաւ ըսելով թէ տեղեկութիւն չունի»:

Կացուցեան մասին զապա. փար կազմելու համար, կը թելադրենք ուշադրութեամբ կարգաւ Ռուսոյ ուրիշ մասերուն մէջ կատարուած դարձողութիւնները, «Օրը Օրին»ի բաժնին մէջ:

ՄԵՏՆՆԵՐԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿԵՐՊԱՆ

Մեզի կը հարգողներ ձեռք առնալի Մեզիցներուն կողմէ պատուիրակութիւն մը ներկայանալով խորհրդային զեպագնատուն, յայտնած է թէ կ'ուզեն Հայաստան կրթել:

Դեպքայնատան քարտուղար Պ. Ս. Փերոսեան յանձնարարած է ցանկերը պատրաստել, խոստանալով դիմել Երեւան եւ արտօնագիր ստանալ:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

“ԿՐՈՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐՈՒ ՕՐԵՆՔ”ԻՆ ԳՈՐԾԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ

ՀԱՏ ՄԸ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐ ԱԿՈՒՄԲԻ ՎԵՐԱԾՈՒԱԾ 50 ԲԱՐՁՐԱՍՏԻՃԱՆ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆՆԵՐ ԶԵՐՐԱԿԱՆՈՒԱԾ ԲԱՆԻՈՐԵՐԸ ՆՈՐ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐ ԿԸ ՇԻՆԵՆ

Շաբաթ օր գրեցինք թէ խորհրդային իշխանութեան հրամանով Ուկրայինայի մէջ բազմաթիւ եկեղեցիներ փակուած են: Նոր տեղեկութիւններ կը հաստատեն թէ «Կրօնական համայնքներու օրէնք» միայն Հայաստանի եւ էջմիածնի չի վերաբերիր, այլ կը գործադրուի ամբողջ խորհրդային Հանրապետութեանց փոխութեան մէջ: «Քայմլի»-ի Ռիկայի թղթակիցը այս մասին հետեւեալ մանրամասնութիւններ կը հարգողէ Մայիս 8 Թուակիր հեռագրով մը. —

Ուկրայինայի խորհրդային կառավարութիւնը հրահանգներ տուաւ փակելու կարգ մը հոռոմէական, օրթոտոքա եւ հրէական աղօթատեղիներ, յախանէ անուանէ յիշատակելով Ռուսոմ եւ Նոյս Արեւմտադրոջ գիւղերու կաթողիկ եկեղեցիները, Զէր-վինի եւ Օվիանիքոֆ գիւղերու օրթոտոքա եկեղեցիները եւ կարգ մը սինակոլներ:

Պաշտօնական գեղեցիկ մէջ կ'ըսուի թէ այս վայրերը կը փակուին զլրատարաբար անոր համար որ «անոնք կը ծառայեն աւելի բուրժուա տարրերու քան աշխատաւորներու կրօնական պէտքերուն»: Գրաւուած եկեղեցիները կ'աւերուին փերածուին: Ասոնք առանձնակի դէպքեր չեն: Իրապէս, ամբողջ խորհրդային միտքեան բազմաթիւ շրջաններուն, մասնաւորապէս Լէնինկրատի մէջ այս գարնան վերաբարձուեցաւ հակալրտական գործունէութիւնը, ոչ միայն Արեւմտահայաստանի ինքնակրօնական, այլ նոյն ինքն խորհրդային իշխանութեանց կողմէ:

Շատ տեղեր, ուր եկեղեցիները ակումբի վերածուած են, աշխատաւորները իրենց մէջ դրամահանգանակելով սկսած են նոր եկեղեցիներ շինել՝ արհամարհելով համայնաւարներու սպառնալիքները:

Խորհրդային իշխանութիւնները ձեռքաւարած են 50 բարձրաստիճան «Թիխոնկան» եկեղեցականներ, որոնց մէջ նաեւ մետապոլիտ Սերգէյը՝ նոր պատրիարք մը ընտրելու ամբաստանութեամբ: Ընտրութեան համար անհրաժեշտ էր հաւաքել առնուազն 60 եկեղեցականներու ստորագրութիւնը: Կէսէն աւելին հաւաքուած էր արդէն, երբ Օկիոն (Զեկա) ձեռքաւարեց բոլորը միասին:

ՓԱՐԻՋ ՆԻՒ - ԵՐՔ ԾՊԱՆԱԻՈՎ

ՈՉ ՄԷԿ ԼՈՒՐ ՖՐԱՆՍԱՍԻ ՕՂԱՆԱԻՈՐԴՆԵՐԸ ԽԱՆԴԱՎԱՌՈՒԹԵՆԷՒ ՎԵՐՁ ՀԻԱՍՔԱՓՈՒՄ

Երկուշաբթի ամբողջ օրը յուզումի մէջ անցուց Ֆրանսայի, մասնաւորաբար Փարիզի ժողովուրդը: Նոսմէսթի եւ Գոլիի մէջ թոփշոթով Փարիզէն Նիւեօրք երթալը աննախընթաց երեսնամեակէ ի վեր անոր յաջողութիւնը իրական եւ համաշխարհային յաղթանակ մը պիտի կազմէր Ֆրանսայի համար: Թերթերը ամէն վայրկեան յաւելուածներ կը հանէին՝ ստացուած նոր տեղեկութիւնները հարգողներու համար: Միշտեւ կէսօր լուրերը հակասական էին: Կէսօրէն վերջ լուրերը շատցան եւ թէր Նեօլէն վերջապէս Ֆրանսայի (Նոր-Սիլոմիտի), Շուլիզիէն, վերջապէս Պառլիքի վրայէն անցնիր աւետոյ հեռագիրներ իր յաջողութիւնը: Մեծ պողոտաներուն վրայ, մէթրօներու գլուխը, խմբագրատուններու առջեւ եւ ամէն կողմ հազարի բազմութիւն խնուած թերթերը իբրեւ ձեռք էր յափշտակելին: Ու ժամանակ մը այլ ևս կարելի չեղաւ թերթ գտնել: Բոլորը սպառուած էին: Խանդավառութիւնը իր գագաթնակէտին հասաւ ժամը 6ին ատենները, երբ իրիկուան թերթերը իրենց Գ. տպագրութեան մէջ կը ծանուցանէին թէ «Սպիտակ թոչուներ» ժամը 16.50ին Նիւ-Եօրքի նաւահանգիստին մէջ, Ազատութեան հակա արձանէն 200 մէր անդին ծով իջած է: Պատերազմական նախարարութիւնը պաշտօնապէս կը հարգողէր այս լուրերը: Իրիկունը օդանաւեր բարի լուր հարգողներ ժողովուրդին օդին մէջ Ն գիրը (Նոսմէսթի) գծելով եւ գոյնզգոյն լոյսեր արձակելով:

Գիշերը հասած նոր հեռագիրները հերքեցին այս բոլոր լուրերը: Նիւ-Եօրքէն իրարու հետեւ հեռագիրներ հասան, որոնք կը յայտնէին թէ ոչ մէկ լուր կայ ֆրանսացի օդանաւորներէն: Ու խանդավառութեան յաջողութեան հիասթափումը, որ կը տեսէ դեռ այս տղիքը գրուած պահուն:

Բոլոր արձարաններու մէջ նուազախումբերը խանդավառութեան կը հնչեցնէին «Մարտիկեպը եւ հայրենասէրներ յաղթական օդանաւորներու կենաց կը խմէին: Իրիկուան թերթերէն շատեր նոյն իսկ կը նկարագրէին օդանաւորներու փառաւոր ընդունելութիւնը... Նիւ-Եօրքի մէջ, աւելցնելով որ 58 ամերիկեան օդանաւեր ընկերացած են Սպիտակ-Թոչուներին դէպի Պէրլիքի Փարք:

Օդանաւը 3860 լիւր պէնզին առած էր հետը, ինչ որ 46 ժամ միայն կրնար բաւել 450 ձիու ուժ ունեցող շարժիչ մեքենային համար: Արդ այս պայմանաւոր անցած է, եւ ունէ լուր չկայ:

(Աւերելու յարունակութիւնը կարգաւ Գ. էջ)

ները ու պղծությունները: Աստիճանա-
կան ջոկատ մը, որ օգուտներ
Տասու, չկրցաւ հանդարտեցնել
քանակութիւնը մնաց, որ օստիկան-
ները ալ նահատակ դառնալին
այս աստիճան կատարի պատե-
րութիւնը: Վերջապէս կանչուեցան
որոշ մեքեր, որոնք զէնք գործածե-
ցին եւ ցրուեցին ամբողջ, վերա-
բերելով ձեռքով ուղղակի յայտնու-
եցաւ:

Այս ալ ըմբոսանքն են, որ
համարապէս դատուեցին, եւ որոնց
սպաննալ մահապատիժը:
Քրիստոսը համարապէս փոր-
ճուեցին պաշտպանել եւ ազատել
այս տանտեսի մը մարդիկը, ու-
րաք զի հինքն են տգիտութեան եւ
խեղճութեան բարբարոս
հաստատութեան: Սակայն
ժողովան մարդկայնապաշտ»
ներն են քաշուեցան:

ՄԱՍԻՆԻ ԳԵՆԵՐԱՆԵՐԷՆ

«ՄԱՍԻՆԻ ԳԵՆԵՐ ՈՒՉԵՐ»
ՄԱՍԻՆԻՆ.— Ատենին «Յա-
նայի հարցարանին պատասխա-
նելով, նկարագրեր էի այս ար-
արձանին դիրքը ու տեսքը եւ
նշանակութիւնը: Տարբերութիւն
նշանակութեամբ մը: Անցեալ տարի
Երուսաղէմի անշարժ Եզրայի
Մասին հետ համարադրուող մէջ
որոնք մատուցու ու մանկապար-
տիկ հիմնել Սէն Լուի կեդրոնին
գործունէութիւնը պարագայ հորդմանը
Երուսաղէմի Եզրայի եւ ուրիշներ
կրթական, շարունակ սակար-
տութեան կը սկսին հողին տիրոջը
հետ, որ ամէն կերպով կ'աշխատի
հարստանալ գործը: Վերջապէս հո-
րոն հողին կը հաւանի եւ կը
հարգանքով: Սէն Լուի կեդրոնը հա-
մարադրուեցին կը հրամայեն
համարապէս Սէն Լուի կեդրոնը
համարապէս Սէն Լուի կեդրոնը
գումար մը կը գոյացնեն:

Սէն Լուի մէջ այն, նոյն
հիմնականներն հայ կաթողիկոս
ժողովի ապա հոծաւ անուն ուսմ-
անք մը կը սկսի համարադրու-
եցին հաւաքել խմբագրելով հե-
տագալը: «Կատարելով որ ֆրան-
սական կառավարութիւնը չօգր-
ծուի ժողովրդին դպրոց ու կեդրո-
նները, նկատելով որ ֆրան-
սական վարժարան գաղտը 50 է

աւելի մը պղծություններ հանելով
հայ դպրոցի մէջ դատարարակեր
մեծ իրարանցում մը առաջ պիտի
բերէ տեղացի քրիստոնեաներու մէջ
եւս, ուստի մենք որոշած ենք Սէն
Լուի մէջ ոչ դպրոց ունենալ եւ ոչ
ալ կեդրոններ:

Առաջնորդը 30—15 հոգիի
ստորագրութիւնը կրող այս հան-
րագրութիւնը նկատի առնելով եւ
ինքն եւս իւրացնելով անոնց տե-
սակէտները՝ ամէն ինչ կը ձգէ ե-
րեւի վրայ ու անգամ մը եւս էր
շնորհալի գէտք չի ցուցներ Սէն
Լուի կեդրոնը, իսկ համարապէս
դրամները կը վերադարձուն իրենց
տէրերուն: Տարուան մը անհոգու-
թեան շրջանին կը սկսի կազմա-
կերպուել Սէն Լուի երիտասարդու-
թիւնը եւ կը կազմէ «Սէն Լուի» մար-
դկան միութիւն մը, կուսակա-
նակալ շարժումներ, Տարաքոյններ
վիճարանական ժողովներ են:

Վերջերս Մարտի 21 ընտրա-
կան յանձնախումբը Սէն Լուի
համար կ'որոշէ մէկ պատգամա-
ւոր: Օրերը կը յաջորդեն օրերուն:
Ու մէկ շաբաթ: Վերջապէս Եր-
ուսաղէմի Եզրայի միութիւնը իբր
կառավարութիւնէն վաւերացած
պաշտօնական միութիւն, հարգարկ
կ'ընէ Սէն Լուի կեդրոնը ձայնը
նշանակութեամբ համար: Ամէն
տուն տպագիր յայտարարութիւն-
ներ ցրուեցին ընդհ. ժողովի կը
հրատարակուի ընդհ. ժողովը
35 հոգիանոց ընդհանուր ժողովի
մը մէջ կ'ընտրեն Սէն Լուի ընտ-
րական յանձնախումբը եւ վաւե-
րագում կը խնդրեն Մարտի 21-ին:
Այդին մեր քաջամարտիկ հերոս-
ները դարձաւ կը սկսին հանրա-
գրութեան, միջոց միւսերուն յան-
կերպը: «Սէն Լուի դպրոց ու կեդրոնի
չէնք ուղիք»: Մամբրէ վարդա-
պետն ալ հանրագրութիւնը մէջ
բերելով, չուզի վաւերացնել ու
կրպիտ հարցաքննել յանձնա-
խումբի երկու թրքախօս պատ-
ուիրակները:

ՄԱՍԻՆԻ ԳԵՆԵՐԱՆԵՐԷՆ

«Սեյր Գաշնակցական» մը
տրեք. եօքսա շնորհներ մը:
— «Պիզ նէ դաշնակ նէ տէ
հեշակը» պատասխանին վրայ,
«հայտն գուք գացէք ես ինքս
կուգամ եւ կը կարգադրեմ այդ-
տեղի գործերը» ըսելով, առկա
կը ձգէ ամէն ինչ:

Տասնհինգ օր ի դուր սպասելէ
վերջ, տեսնելով որ ուրիշ գործերու
առաջ մարդ չկայ Սէն Լուի մէջ,
նամակով մը կ'իմացնեն վաւերա-
գումը: Եւ գերագոյնները երկու-
ները տունէ տուն շրջելով, երկու
օրուան մէջ 30 հոգի կ'արձանա-
գրեն «Սեյր. տուրք»ի ստմարին
մէջ:

Այսպէս եղաւ սկիզբը: Վաւե-
րածան է շահակար:

Ս. Միլտոնեան

**ՈՉ ՀԱՄԱՐԱԿԱՆ
ՈՉ ԱՆ ԹՈՒՐՆԱԿԱՆ**

Երեկ հրատարակեցինք
«Միլիտէ» ի խմբագրականի
միւլը օժտողներու համագու-
մարին ծրագրային նոր փոփո-
խութեան մասին: Այս առիթիւ
«Վազը»-ն եւս խմբագրականի
մը մէջ շնչոտելով որ համագու-
մարը որոշած է միայն թուրքոյ
սամաններուն մէջ գործնական
աշխատանքներ կատարելը գրէ:

«Մարդին մէջ միշտ է հիմա
որոշակի ճշգրտած էր այս կտոր:
Ասոր համար, կարգ մը ասոր
երկիրներ Օսմալը կը նկատէին
համարապէս Սէն Լուի տեսակ մը
նշան եւ այս կասկածը շարու-
նակուեցաւ վերջերս ալ, երբ
թուրք հանրապետութիւնը շատ
ուժեղ քաղաքով հաստատեց թէ
ինքն ու է նպատակ չի սնուցա-
ներ արտասահմանի թուրքե-
րուն եւ իսլամներուն վրայ:

«Այսպէս է որ յաճախ կը
լսէինք սատեսակ խօսքեր:
«Քիտնք թէ թուրք կառավա-
րութիւնը քաղաքական ցան-
կութիւններ չունի իր սահման-
ներէն դուրս, բայց հաւանական
է՛» միթէ թիւրք օժտողներու
միջոցաւ այս իմաստով քարո-
զութիւններ ընել:

«Վերջին որոշումին վրայ, այլ
եւս ամէն մարդ պիտի հասկնայ
թէ, թուրք Օսմալը իր զորու-
նեւթիւնը ու է ձեռով չպի-
տի տարածուի արտասահմանի
վրայ»:

ՋՈՒՐ, ՋՈՒՐ.— ՋՈՒՐԻ ԿԱԿԱՆ

ՋՈՒՐ, ՋՈՒՐ.— ՋՈՒՐԻ ԿԱԿԱՆ
տաճանով է դարձած
չայտատանի մէջ: Երեւան, Վա-
ղարապատ եւ գանապան գա-
ւառները կը գանգատին ջուրի
համար: Վաղարապատէն կը
գրեն «Թորիք» շաբաթականի (22
Ապրիլ) թէ «ջուր չենք խմեր»,
այլ տեսակ մը քաքս: Առու-
ներու աղտոտ ջուրը կը խառ-
նուի աղբիւրներուն եւ ամբողջ
քաղաքին ջուրը կը դառնայ ցելի:
Այս քաքսի նմանող ջուրը մեծ
հիւանդութիւններու պատճառ
պիտի դառնայ շուտով, երբ
սկսի Արարատեան դաշտի
տաքը, որուն կարելի է ցան-
դուրով միայն մաքուր ու զով
չուրով»:

ՀԱՆՔԱՆՈՒՄԵՐՈՒ ԲԱՆԻՍՏՆԵՐԷՐԸ
— Վափանի «Կարմիր Չոկոտե-
քեր» հանքերուն տեսուչ Միլոդո-
եանի յայտարարութեան համա-
ձայն, հանքերու եւ գործարան-
ներու բանուորներուն բնակարան-
ները անսխալմելի վիճակ մը
ունին: Դախ այդ բնակարան-
ները հարկէ 500 հոգիի կը բա-
ւեն, մինչդեռ բանուորներու
միւլն է 2050, որոնց մասմասա-
նութիւնը ծանրաբեռնուած է
ընտանիքով: Այս ապի պիտի
չիսուի 6—7 շէք:

Վափանի «Կարմիր Չոկոտեք»
հանքերուն մէջ կ'աշխատին 500
բանուոր, իսկ Ալլաիվէրտի մէջ
2000 բանուոր:

ՄԱՍԻՆԻ ԳԵՆԵՐԱՆԵՐԷՆ

Վերակի օր Հ. Մ. Բ. Մ. ի (Ա)
խումբը իր վերջին օրերու յաղ-
թանակներու շարքին վրայ կա-
րուար մը եւս աւելցուց' յաղթե-
լով V. G. A. Saint-Maurի (Ա)
խումբին 4ով 2:

Մրցումը Գանդիսի մար-
զադաշտին մէջ ժամը 3 շտ
4ին, Ֆրանսացիներու յաղթանակ-
ողականով շակառակորդը ան-
միջապէս սեղմեց հայ բերդը եւ
մօտ 15 վայրկեան խաղին տի-
րացիները: Այս միջոցին, Ֆրան-
սացիները «փէնայթի»ով մը ք-
րին առաջին նշանակէտը: Ասոր
վրայ շայտը սկսան կանոնաւոր
յարձակողականներ գործել, ի-
րենց կարգին փոսնեղի մատնե-
լով հակառակորդի պաշտպա-
նողականը: Երբ տարցած կ'ե-
րուէր, եւ շայտը գտած էին
իրենց փասերու ճշտութիւնը,
այս միջոցին անոնք նշանակե-
ցին առաջին նշանակէտը որուն
յաջորդեց երկրորդը: Մեր յառա-
ջապահները շատ չանցած լաւ
վարեջքով մը նշանակեցին եր-
րորդը: Այլ եւս շայտը բոլոր-
վին խաղին տիրակալուած էին:
Առաջին խաղամասը լիմնալու
հինգ վայրկեան կար երբ շայտ-
ը նշանակեցին չորրորդ նշա-
նակէտը եւս: Առաջին խաղա-
մասը լիմնալու Հ. Մ. Բ. 4 նշանա-
կեւ, V. G. A. Saint-Maur 1:

Երկրորդ խաղամասին արեւը
Ֆրանսացիներուն ի նպատ էր
եւ իրենց խաղը աւելի բարձր
քան առաջին խաղամասին ա-
տուր: Բայց մեր պաշտպանողա-
կանը ոչինչ չէր ձգեր անցնել:
Հինգ վայրկեան շանցած կեդրո-
նի միջնապահը՝ երուսաղէ վի-
րաւորելով ստիպուեցաւ դաշ-
տը ձգել, որով մինչեւ երկրորդ
խաղամասի վերջը Հ. Մ. Բ. Մ.
տաքը հոգաւ խաղաց: Լաւ վայ-
րեջք մը վերջ, հակառակորդը
նշանակեց երկրորդ եւ վերջին
նշանակէտը: Գնդակը մէկ կող-
մէն կ'որդէ կ'երթար քայց ոչ
մէկ կողմը չէր շարժի: Երկրորդ
խաղամասի ընթացքին երկու
խումբերն ալ հաւասար խաղա-
կութիւն մը ունեցան եւ խաղը
վերջացաւ Հ. Մ. Բ. Մ. ի յաղթա-
նակով 4ով 2:

Նոյն օրուան բոլոր հայ խա-
ղացողներն ալ իրենց կարելին
ըրին ու շնորհալուրութեան ար-
ժանի են:

Հ. Մ. Բ. Մ. ի նորակազմ
խումբը խումբը, իր կարգին շատ
կարեւոր մրցումը մը կատարեց
Միտրի մէջ, բայց 21 դեմ 3 նշա-
նակէտով պարտուեցաւ C. A.
Միտրի համապատասխան խում-
բին: Պէտք է ըսել որ հակառակ
այս պարտութեան, խումբը խումբ
միւլն ձեռք բերած արդիւնքը շնոր-
հաւորելի է, մասնաւոր ուր
Միտրի բուն Ա. խումբին չորս
խաղացողներ կը գորացնէին
խումբը խումբը:

Գ. Կարապետեան

ՊԵՆՏԱՆԻ ԽՈՒՄԲԸ ՀԱՆՔԱՆՈՒՄԵՐԷՐԸ

Կիրակի օր տեղի ունեցաւ
Պենտանի խումբին մրցումը Մոն-
մօրանսիի խումբին դէմ:
Ժամը չորսին սկսաւ խաղը
հակառակորդին յարձակողակա-
նով, մօտ հինգ հարիւր հոգիի
բազմութեան մը ներկայութեան:
5 վայրկեան վերջ Ֆրանսացի-
ները շահեցան Ա. նշանակէտը:
Մոնմոնանսիի կ'ուզէր դարձա-
նել երկու տարի առաջ կրած
պարտութիւնը Հ. Մ. Բ. Մ. ի Ս.
խումբին: Գնդակը միշտ մեր
բերդին առջեւ կը խաղար: Խառ-
նաշփոթութեան մը միջոցին:
Պատուաբը կողմնակալութեամբ
անտեղի փէնայթի մը սուկեց
հակառակ մերկներու բողբոջին:
Մոնմոնանսիի առիթէն օգտուե-
լով գնդակը քաշեց բերդին մէջ՝
երբ մեր բերդապահը դուրս ե-
լած էր:

Երկրորդ կիսախաղին մերկն-
երը անմիջապէս սկսան յար-
ձակողականի, բայց միշտ մեր
մղուեցան, քառորդ ժամ վերջ
դատաւորը սուկեց երկրորդ փէ-
նայթին: Մոնմոնանսիի շահեցաւ
կէտ մը եւս, եւ եղաւ 3ով 0:

Սաղը վերջանալու քառորդ
ժամ մնացած, սպիտակեցի վար-
կանները կզան ներկաներուն
համար: Գծուած փասերով եւ
կանոնաւոր չիւթով շայտը շա-
հեցան առաջին նշանակէտը:
Մեր տղայը ցոյց տուած տու-
կուտութիւնը շուտով մատնեց
հակառակորդը: Գնդակը մէջտեղ
գալէ եւ խաղը վերսկսեց վար-
կեան մը վերջ շահեցանք երկ-
րորդ նշանակէտը:

Վերջանալու չորս վայրկեան
մնացած, դատաւորը պատիժի
սուլի մը գարկաւ ի նպատ մն-
գի: Տասնու մէկ հարուածով մօտ
քառասուն մէջքէն նշանակեց
երրորդ կէտը, որ եղաւ վերջինը
եւ խաղը լրացաւ 3—3ով:

Պատուախալ ալ իրմէ անհամե-
մատ վեր, Մոնմոնանսիի պա-
հեստին հետ նոյնպէս մէկով
մէկ հաւասար մնաց: Մեր փոք-
րիկ խաղացողները դարձանք
պատճառեցին Ֆրանսացիներուն:

Թ. ձէլպետան
* * *

Հ. Մ. Բ. Մ. ի ՊԵՆՏԱՆԻ ՄԵՋ

ՊԵՆՏԱՆԻ.— Հ. Մ. Բ. Մ. ի ՊԵՆՏԱՆԻ
սէլի մասնաճիւղը այս տարի
ունի, բացի ֆուտպոլէն, Թէ-
նիսի քաժէն մըն ալ, որուն
կ'անդամակցին արդէն 30էն ա-
ւելի անձեր եւ որուն պատուա-
կալ նախագահն է Պ. Ալիք. Մա-
թոնեան:

Թէնիսի մրցումներու շարքը
պիտի բացուի Մայիս 15ին, Ան-
վէրսի «Նայ Երիտասարդաց Մի-
ութեան» հետ կազմակերպուած
մրցումով մը, որ տեղի պիտի
ունենայ Պիլեսէի մէջ Հ. Մ. Բ.
Մ. ի խաղապարհին վրայ (Avenue
Jean Stobart à Schaerbeek):

Երկու հայ միութիւններու
այս հանդիպումը կը խոստա-
նայ բաւական հետաքրքրաշարժ
ըլլալ:

(Կնիք)

ՕՐ. ԱՐՄԵՆՈՒՅԻ Ն. ՕՉԱՆՏԱՆ

ԳՈՒՆԻՅԻ ԳԵՆԵՐԱՆԵՐԸ
Ն. ՕՉԱՆՏԱՆԻ ԱՐ
Փառք Սէն-Մոր 4 Մայիս 1927

ՕՐՈՒՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՍԻՐՈՅ ՈՃԻՐ.— Դարբին
Ռուսլէ, որ կը բնակէր Մոնմո-
րանսի, հակառակ ամուսնացած
ըլլալուն, ետեւէն ինկած էր հի-
ւանդապահուէի Պլանշ Թիլլիի,
որ կը բնակէր Սէն-Տընի: Հի-
ւանդապահուէին քանի՜ անգամ-
ներ մերժած էր դարբինին ա-
ռաջարկները: Առջի օր, դարձ-
եալ կը ներկայանայ օր. Թիլլիի
եւ կ'առաջարկէ միասին փախ-
չիլ արտասահման: Կարող մեր-
ժումին պատճառով, դարբինը
կը կրակէ հիւանդապահուէին
վրայ, որ կը փառի գետին՝ օգ-
նուիլուն ազատակերպ: Ոճրա-
գործը կը փախչի Ռուսիաները
կը հասնին եւ կը ճարտարներն:
Վերադարձը կը յայտնէ ոճրա-
գործին անունը: Ռուսիան մը
կառք կը ցատկէ եւ ուղղակի
կ'երթայ դարբին Ռուսլէի
տունը: Առանց իր ինքնութիւնը
յայտնելու, կը ինչոքն ոճրագոր-
ծին կոշմէն, որ դուրս ելլէ ա-
մուսնը: Ռուսլէ սենեակէն
դուրս կ'ելլէ եւ երբ կը տեսնէ
ու կը ճանչնայ ոստիկանը, ա-
րածնապէս կը հանէ եւ հինգ
անգամ կը կրակէ: Ռուսիանը
ճանրօրէն վերադարձ, կը յաշտի
սանդղէն վար իջնել, կառքը
նստի եւ երթալ հիւանդանոց,
ուր քիչ վերջ կը մեռնի:

Ռուսիանութիւնը լուրջ առ-
նելով, խուճախով կը պաշարէ տու-
նը: Միւսերուն ատեն, Փարիզ հե-
տադրելով, կը խնդրեն որ հեղ-
ձուցի կողբուող գործիքներ դր-
կեն Ռոճրագործը, որու կինը
փախած էր կանուխ, իր տանը
մէջ, ներսէն ամբասցնելով ամէն
մուտք, կը սկսի կրակել ոստի-
կաններուն վրայ, առանց վերա-
դարձ յաշտելու:

Վերջապէս, ոստիկանապե-
տին խիստ սպանալիքին վրայ,
հեղձուցիչ կողբուող միջամտու-
թեան հարկ չմնաց, ոճրագործը
բացաւ դուռները եւ անձնա-
տուր եղաւ:

ԳՈՒՆԻՅԻ ՎԱՆՏԱՆԸ.— Վերջի
մէջ ձերբակալուեցաւ ճարտա-
բազմ մը, էջի, որ կը պար-
պէր նորագութիւն կատարելու
համար մտած բոլոր տունները
Ամբողջ գողցած պարսկները
կը պահէր գանապան միջերա-
նոցներու մէջ: Ձերբակալութեան
պահուէն խաստովանեցաւ գողու-
թիւնը եւ ցոյց տուաւ նախ այն
պարսկները, որոնք տարած էր
սարքեր թաքստոցները: Պէտք
եղաւ բազմաթիւ ինքնաշարժ-
ներու, փոխադրելու համար դո-
ղունները: Երբ վերջին թաքս-
տոցն ալ ցոյց կուտայ, տան մը
Երկրորդ յարկը բարձրացած ա-
տեն, բացաւ պատուան մը եւ
նկատուեցաւ վար: Չարդուիչուր
եղաւ քարերուն վրայ:

ՅԱՌԱՋ, Ի ԹԵՐԹՈՆԸ

(15)

ՄԱՍԻՆԻՆՈՐ ՊԱՇՏՈՆՈՎ

Մեր թրջուած հագուստնե-
րուն մէջ, ցուրտէն դողողալով
կամարի մը տակ պահուեցած եւ
աշքերնիս յառած գիւնտան, կը
սպասեմք որ գիւնպանին «կա-
կածելի» յաճախողները գային:
Զանկարծ, մտաւայ ժողոգէ մը
չորս մարդեր դուրս ելան: Անոնց
մէ երեքը գիւնով էին. չորրորդը
ընդհակառակն, խելքը գլուխ էր.
երգ մը մ'աւտարով մեր քովէն
անցաւ, յետոյ, մ'իջնուա իր ըն-
կերները փողոցին մէջտեղը կանգ
կ'առնէին, ալ, գէպի գիւնտան
յառաջանալով միմեկեց, «Գառնուած»
կառ մը սկսաւ երգել: Այդ երգը
նշան մը ըլլալու էր. որովհետեւ
գիւնտան ներսէն գերմաներէն
երգ մը լսուեցաւ:

Արեւն գիւնտան ներքը՝ գեր-

մանայի մը կար որ գարգացած
մէկը ըլլալու էր. որովհետեւ իր
երգած երգը, ծանօթ էր հաս-
րակութեան: Սպայ մըն էր, կամ
առնուազն, աստիճանաւոր մէկը:

Եւ որովհետեւ, մեր հսկած
միջոցին չէր որ ներս մտած էր, ու-
րեմն մեր հասնելէն առաջ, արդէն
հոն էր:

Ինչու ուրեմն գիւնպանը
այդ մասին բան չէր ըսած:

Այս մարդը, հետզհետէ ա-
ւելի կասկածելի կը դառնար: Ըն-
կերներու գառնալով իմ կասկա-
ններս անոց, յայտնեցի եւ գա-
նուք Տրուսիոյի օր, ամէն պա-
տահալանութեան հանդէպ պատ-
բաս գտնուին:

Ռեկորդները ձեռքերնիս
սպասեցինք: Հաա շանցած գեր-
մանները գուրս ելան. բայց այս
անգամ, փոխանակ չորսի, հինգ
էին: Անոնցմէ երկուքը օղիի հա-
ղաղակը կը կրէին, մ'իւս երկուքը՝
մեծկակ կապոցներ:

Գալով հինգերորդին, սիկառ
մը շրթուներն, ձեռքերը գրգա-
նը, առջեւէն կ'երթար, չուրջը եւ
մ'ուժ անկիւնները քննելով:

Բայց չէր կրնար մեկ տեսնել
Գրեթէ մեկի քսուելով, անցաւ
մեր քովէն, առանց մեկ նշա-
րելու:

Թոյլ տուին որ առաջանան
եւ մեր կարգին մեկնեցանք...:

Թէ ի՞նչ ՊԵՆՏԱՆԻՆԵՐԸ
Ս—13 ԸՆԿՈՒՄԵՐՈՒՄԸ
Տարբերակ բան, երբ որ գեր-
մանները քաղաքէն դուրս ելան եւ
մ'առն ծովագերբի ձամբուն վրայ,
անոնց գիւնուութիւնը կարծես փա-
րատեցաւ:

Գանդաղ, բայց հաստատ քա-
ղաքով, սկսան այս ամառի եւ քառ-
սային ծովագերբի խոռոչներէն մե-
կը ուղարկել:

Ամէն պատշաճութեան ձեռք
առնելով, հետուէն անոնց կը հե-
տեւեմք:

Մերթ ընդ մերթ, գերմա-

նացին, որ իմ կարծիքով սպայ մը
ըլլալու էր, եւ կը դառնար, տես-
նելու համար թէ իրենց հետեւող
կայ:

Բայց մեր կողմէ ամէն
զգուշութիւն ձեռք առնուած ըլ-
լալով, եւ մ'իւս կողմէ գեղերը
վրայ հասած ըլլալով, չէր կրնար
մեկ նշաքեր:

Այսպէս, գրեթէ հինգ քիւր-
մեկը ձամբայ կարեցինք:

Զանկարծ, մեր մարդերը ան-
հետացան ժայռի մը ետին, եւ
գեղերուան մէջ «Ո՛վ է ան» կոչը,
մեկ իմացող թէ, մեր նպատա-
կին կը հասնելինք: Ապահովաբար,
մեր մարդիկը իրենց մէկ պահա-
կին ազդարարութեան առջեւ կը
գտնուէին:

“ՅԱՌԱԶ,, Ի ԲԱԺԱԿԻ ՄՐՑՈՒՄԸ ՄԱՅԻՍ 29 ԻՍՐԱՏ ԷԼԻԶԱՊԵԹ

“ՄԱՅԻՍ 28” ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

29 Մայիս Կիրակի երեկոյ ժամը 8 1/2, «Փրփի Ժուռնալի» սրահը:
Մանրամասնութիւններ մօտ օրէն:

ՄԵՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Արտասահմանի, փարիզի եւ գաւառներու մէջ կարգ մը բաժանորդներ առկա հաշիւներ ունին «Յառաջի» հին կամ նոր շրջանէն: Զանազան առիթներով ազդեր ալ դրկուած են այդ պիսիներու:
Անշուշտ անուշադրութեան հետեւնք է այս յետաձգումը: Կը խնդրուի փակել այդ հաշիւները, որպէս զի չստիպուինք անհաճոյ կարգադրութիւններ ընել:

Թ Ա Տ Ր Ո Ն “ Ա Ր Ա Ք Ս ”

Հ. Յ. ԴԱՇՆԱԿՈՒԹԵԱՆ ԲՈՆՍՔԱՆՑԱՅԻ ԿՈՄԻՏԷՆ
կազմակերպած է շքեր ներկայացում մը, որ պիտի բեմադրուի Մայիս 15 Կիրակի օր, կէս օրէ ետք ժամը 9 1/2, մասնակցութեամբ Տրամաթիք խումբին: Կը ներկայացուի ԱՄՐՈՆԵԱՆԻՆ՝
“ԱՐՑՈՒՆՔԻ ՆՈՎԻՏԸ,,
Յուզիչ տրամ 4 արար Իժէիսէօր-Գեր. Ս. Չարգարեան

ՅԱՐԳՈՂԻ ՀԻՆԳՇԱԲԹԻՆԵՐԸ

«Յարգող» գրական երեկոն, վաղը Հինգշաբթի, ժամը 9 1/2, Ֆլորիայի սրահը: Կը խօսի Շ. Նարդունի, Նիւթ՝ Ռասնաւորին զինտրիւնը եւ Ջ. Պարոյի քերթածները: Գեղարուեստական բաժին, կը նուագէ (դաշնակ) Օր. Ն. Գալփաբեան, կ'արտասանէ Մարուսեան: Կը հրաւիրուին անդամներն ու համակիրները:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Հ. Յ. Գ. Պուա Բոյոմպի եւագոյն խումբի ժողովը Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8 1/2, 80 Charles Chefon.

Հ. Յ. Գ. Լիւնի «Կուկունեան» խումբը ընդհ. անդամական ժողովը վաղը Հինգշաբթի եւ ընկերան ժամը 8 1/2, զարդարանի սրահը, 75 Rue Paul Bert. ներկայանալ անդամատերներով:

Հ. Յ. Գ. ՊէլճՈՒԻ ընկերները եւ համակիրները կը հրաւիրուին արձանագրուի շաբաթ եւ Կիրակի կէս օրէն յետոյ ընկեր Սիմոն Գալլիանի տունը, Caserné Offmont:

Հ. Մ. Ը. Ս.

Ամբիւթիկ եղանակին սկզբնաւորութեան յաւաքիկայ Ողիմպիական հիմնադրի պատրաստութեան համար, Հ. Մ. Ը. Ս. Ի փարիզի մասնաճիւղը, փորձերու սկսած է եւ այդ առիթը վարձած է երկու մարզարաններ:

Կը հրաւիրուին բոլոր մարզիկները, ցորեքաբեկ օրերը ժամը 6.30էն 8 Սեպտ ժան փրփի-ճան, իսկ Կիրակի առաւօտները՝ ժամը 9 1/2 փորթ Թոլլայն, երկուսու համար C. A. Montrougeի մարզարանը: (Կնիք)

ԿԸ ՓՆՏՈՒԻ

— Կը փնտուի Պոլտոյ Գուլէ. իի նախկին սաներէն Բաղէշի Տափալանք գիւղացի Ներսէս Միքեան, այժմ Յունաստան ըլլալ կը կարծուի. իմացնել՝ Samson Alexianoff, Rue Damesme 54, Paris (13me):

Կը խնդրուի արտասահմանի թերթերէն արտատպել:
— ձեռք գրի գրի Պապօեան, Սահակ Գրիգոր Պապօեան, Կիրակոս Սիմոնեան Էկմալցի, Եսայի Պատէյեան Կիրաշէնցի (Գան): Տեղեկացնել կարգապետ Պապիկեանի No. 18 Landsberger Str. 108 Berlin, կամ 21 Rue de la Saussaie, Viroflay (S. et O.) France:

— Թէրմէ զուտոն, Գոճման Պաշի գիւղէն Պոլտոս Ուստիեանի օրդին Տրապա, կը փնտուի իր ազգականները.— Եղբայրը Նուպար, Գնէլ, քորիքը Մեմլուք, Էլմա՝ լուր տուողին 200 ֆրանք նուէր:

— Թոգալի Պոլտոս Գիւղացի Պոլտոս Փէշիկեանի աղէկը Պալ. ծառ կը փնտուի իր ազգականները. իմացնել՝ K. Ousdian 1/3 Rég. Etr. Matricule 7575 Poste Immozuer, par Misson, Maroc:

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ “ՅԱՌԱԶ,, ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

Թերթիս գործակալ Գ. Թերիկեանի ՅԱՐՍԷՅՈՒ-ՅԱՐՍՏՈՒՆԸ 15 ԻՐԸ ԵՒ ՏՕՄԻՆԻՔԷՆ

ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ “ՅԱՌԱԶ,, ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

«Բարձր շաբթ» ճաշարանը 202, Rue Boileau, Արարատ ճաշարանը 116, Tête d'Or: Թերթին գործակալն է Պ. Խաչիկ Զօմարեան, 202, Rue Boileau.

ՎԱՆԱՆՍԻ ՄԷՋ “ԿՐՕՇԱԿ” ԵՒ “ՅԱՌԱԶ”

Գործակալն է H. Der Sarkissian 10 Rue du Paradis Valence (Drome)

ՄԱՐՍԷՅՈՒ ԿՈՐԲԻԻ ՄԱՀԱՑՈՒ ՄԷՐԸ

(Սնցող պատմութիւն) Գնչուներու կեանքին Գրե. Յ. ՅԻՐԱՆԻ Գրե. Լ. Mozian 18, Quai Beaubourg, Joinville - le - Pont (Seine) France.

Վերջին հեռագիրներու համաձայն, ամբողջ ամերիկեան եւ Կերքը մշուշապատ է եւ ձայն չկայ օդանաւէն: Միակ ստորոգ տեղեկութիւնը, որ կայ, սա է թէ Կիրակի առաւօտ ժամը 6 1/2, այսինքն մեկնելէն 40 վայրկեան վերջ՝ օդանաւը տեսնուած է անգլիական եզերքին վրայ, անկէ ի վեր ստացուած բոլոր լուրերը շինծու են:

Ամերիկացիները ամէն յոյս կորած են եւ կը վախնան թէ օդանաւը արդէս հանդիպելով Ատլանտեան ինկած է: Ամէն կողմ փնտուողներ սկսուած են: Ճամբայ ելած են 18 ամերիկեան թորփիւհաւաճներ, որոնք Ատլանտեանի հիւսիսային եզերքին վրայ պիտի փնտուեն Սպիտակ թռչունը: Նիւ-Եորքի քաղաքապետը եւ Նոնթէսէրի եղբայրը փնտուողներուն մէջ են:

Ամերիկացիները պիտի փորձեն

Նիւ-Եորքէն հեռագիր մը կը կ'ըսէ որ եթէ Ֆրանսացի օդանաւորները մինչեւ Մայիս 10 (երէկ) մէջտեղ չելլեն, Ամերիկացի օդանաւորները Լոյտ Պէրթրոտ եւ Քլեյրեն Չէմպլէնը ղէպի փարիզ ճամբայ պիտի ելլեն իրենց հսկայ Պէլլանքա օդանաւով:

Համայնապար յրեւելեալ խնդիրը

Ոստիկանութիւնը եւ հարցաքննիչ դատաւորը նոր եւ ջախջախիչ փաստեր ձեռք ձգած են համայնապար լրտեսական կազմակերպութեան մասին: Մարտիլոյ մէջ հարցաքննուեցաւ մետաղագործներու պոլիտեխնիկական սէնտրիկային քարտուղար Ռուսէ, որ հետեւեալ տեղեկութիւնները տուաւ.—

«Մարտիլոյ մէջ իրեն հետ տեսակցութեան պահուն Ռուպաթէ բացատրեց ինծի թէ Ֆրանսայի մէջ կազմակերպուած էր տեղեկատու դեւան մը, որ կ'աշխատէր ի հաշիւ սովետներու: Մտածեր էինք վաւերացնելու Ֆրանսայէն Ռուսիա փոխադրուող համար օդային սպասարկութիւն մը կազմակերպել. սակայն այդ միտքէն հրաժարեցանք, որովհետեւ շատ սուղի պիտի նստէր եւ պէտք պիտի ըլլար գաղտնիքին տեղեկ պահել բազմաթիւ անձեր: Նախասեծար համարեցինք այս վաւերացնելու փոխարէն զիւրանագիտական պայուսակով, քանի որ Ֆրանսայի եւ Ռորիդային Միութեան միջեւ յարաբերութիւնները պիտի վերակարգէր»:

Ռուսէ յայտնեց նաեւ թէ 1924 Յուլիսին յարաբերութեան մէջ մտած է Քրէմլին բարեկամունի Լուիզ Քլարաքի հետ, որ իրեն հարցարան մը յանձնած էր հրասայլերու (թանգ) մասին: Թերթերը մանրամասնօրէն կը հրատարակեն այս հարցարանը, որ բազմաթիւ յօդուածներէ կը բաղկանայ: Ռուսէ տեղեկութիւններ տուաւ նաեւ Լուիզ Քլարաքի Մարտիլա կատարած բազմաթիւ ճամբորդութեանց մասին ու ըսաւ թէ Ընդհանուր Ապահովութեան խորհուրդով անկարելի էր վաւերացնել յանձնած էր օրիորդին: Այս վերջինը իրմէ ուրիշ տեղեկութիւններ ալ ուզած էր ամբողջութեանց, ուսմբերու պահեստներու եւնի մասին: Ու աւելցուց.

«1925 Յուլիսին Լուիզ Քլարաք յայտնեց ինծի թէ մօտ օրէն Մարտիլա պիտի գայ փարիզի թաղապետական խորհրդական Քրէմլէ եւ թէ ամենայն վստահութեամբ կ'ընային անոր հարցողի այն տեղեկութիւնները, զորս մինչեւ այն ատեն պիտի քաղէի»:

Քրէմլէ Մարտիլա չեկաւ, բայց զրկեց նամակ մը, որով իրեն կը յանձնարարէր Արիւի անուն մէկը: Ռուսէ ասոր յանձնեց վաւերացնելու Քրէմլէ անուն եւ հասցէին ուղղուած պահարանի մը մէջ դնելով:

Հարցաքննուեցաւ նաեւ Սէն-Նագէրի երկաթուղիի պաշտօնակալ Լը Տօրք, որ յայտնեց թէ 1925ի սկիզբը Նանթ հրաւիրուեցաւ Քրէմլէի կողմէ: Այս վերջինը երկար խօսակցութեան մը վերջ, պաշտօն տուաւ իրեն, Սէն-Նագէրի մէջ գտնել վստահելի թղթակից մը, որ կարենար տեղեկութիւններ հայթայթել Փէնսիլի զինարաններուն մէջ շինուելու վրայ եղող նոր շրջաճախի մը մասին, ձեռք ձգելով նաեւ անոր յատակագիծը: Քրէմլէ նոյնպէս տեղեկութիւններ ուզեց իրմէ թրիւնաքի մետաղագործարանին, թնդանթներու, վառօդի եւ ռազմաիւթի փոխադրութեան մասին: Քրէմլէ յետոյ նաեւ թնդարանին մէջներկայացուց երկու «ընկերուհիներ», որոնցմէ մէկը՝ Լուիզ Քլարաք հարցուց Քրէմլէի. «Իմն չմոռցար: Ընդձովեաներու մասին խօսեցար»: Քրէմլէ պատասխանեց.

— Պէտք չկայ, նաւաշինարաններէն անհրաժեշտ տեղեկութիւնները պիտի ստանամ:

Այս երկու վկայութիւնները ցոյց կուտան թէ ինչ ընդարձակ գետնի վրայ կը գործէր համայնապար լրտեսական կազմակերպութիւնը:

Խոսիլին պատանդը Անգլիայէն

«Թայմզ» Պոլտոյ թղթակիցը կը հեռագրէ թէ եգիպտոսի նախկին խոսիլ Ապպաս Հիլի փաշա Պոլտոյ անդաւթուրք իրաւաբար խառն դատարանին առջեւ դատ բացած է անգլ. կառավարութեան դէմ եւ 3 միլիոն արծիւն կը պահանջէ իրեն հատուցուած 1914ին իր գահընկէցութեան առթիւ եգիպտոսի մէջ դրուուած իր կալուածներուն համար:

Անգլ. կառավարութիւնը կ'առարկէ որ յիշեալ դատարանը իրաւասու չէ այդ խնդրով զբաղուելու: Խոսիլին դատը կը պաշտպանեն երկու փարիզցի փաստաբաններ՝ Քայզեր եւ Պէրժերի:

Քոնսիլիս կրկին ստապարեգ կ'իջնի

Ամէնքէն հեռագիր մը կ'ըսէ թէ դարձեալ քաղաքական ստապարեգ իջած է զօր. Գոնտրիլ, որ անցեալ Օգոստոսին Փանկալօսի թրիկատարական վարչութիւնը տապալել է ժամանակ մը նոր կառավարութեան գլուխ մնալէ վերջ, Նոյեմբերին քաղաքական գործունէութենէ քաշուած էր: Գոնտրիլի հիմա վերակազմած է իր հանրապետական կուսակցութիւնը եւ ներկայ միացեալ կառավարութեան դէմ ընդդիմադիր դիրք բռնած:

Զօրավարը երկար ճամբ խօսելով, բացատրեց իր առած այս քայլին պատճառները: Ըսաւ թէ կառավարութիւնը անպատիժ թողուց փանկալօսը եւ հակառակ իր ջանքերուն, չկարողացաւ վարչաձեւի խնդիրը, հարկային սխալ քաղաքականութեան հետեւեցաւ եւն:

Աս բոլորին դարման պիտի տանի միայն իր վերակազմած կուսակցութիւնը:

Ե. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԺԱՄԱԳՈՐԾ

Կը խորհուրդ տա՞նք մտքէ Ժամացոյցներ դիւրամատ չելի գիներով: Երաշխաւորեալ աշխատութիւն: 62, Rue Belleville, Métro Belleville.

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՊՈՒԽՏ ԵՒ ԵՐԹԻԿ

Արեւելեան ամէն տեսակ անուշեղէն եւ նապրեղիկաց լաւագոյնը զեղչեալ գիներով պիտի գտնէք:

ՊԷԼՎԻԻ ԾԱՆՕԹ ՀԱՅ ՆՄԱՐԱՎԱՋԱՌ

Յ. ԱՐԹԻՆԵԱՆԻ քով

28, Rue Lesage, PARIS (20e) — Téléphone : Mémil. 61-85
Métro Belleville : Tramway 5 et 26

Կ. ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

ՌՈՊԷՐԹ ԳՈՒՆՏ 1915, ՆԱԿԻՆ ԳԱՏՏ ՕՍՄ՝ ՊԱՆԲԱՅԻ

ԿԸ ՍՏԱՆՁՆԷ

- Անգլիերէնի եւ Գերմաներէնի դասեր.
- Ֆրանսերէն, Անգլիերէն եւ Գերմաներէն նամակագրութեամբ.
- Հաշուակալութիւն եւ հաշուեցումներ.

ԴԻՄԵՆ ՆԱՄԱԿՈՎ 37, Rue de Maubeuge, Paris

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐԻՍԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՌԱՆԴՈՒԹԵԱՆՆԸ

126, Rue du Faubourg St. Denis
Métro : Gare de l'Est Téléphone : Nord 84-04
Ընդունելութեան ժամը՝ Ամէն օր 2.30-7.30—Կիրակի եւ տօն օրեր՝ 9-12

ՀԱՅԿ. ԲՈՒԺԱՐԱՆ - POLYCLINIQUE de BELLEVILLE

Տէր եւ Տնօրէն՝ ՏՕՔԹ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

29, Rue (Place) des Fêtes, Paris, XIX. Tél. Nord 96-61

Բաց է ամէն օր, ուր շատ մը մասնագէտ բժշկները կը խնամուին ամէն տեսակ ներքին եւ վնասական հիւանդութիւնները: Այլ քի մասնագէտը կ'ընդունի Գշ., Եշ. եւ Շարաթ օրեր ժամը 3—5: ԲՅԻ, Կրկնի ու ականջի մասնագէտը ամէն Երկուշաբթ. եւ Ուրբ. օրերը ժամը 11—12: Առանձնաբար ամէն օր ժամը 9էն մինչեւ 18:

ՏՐԱՄԱԴՐԵԼԻ ԴՐԱՍ

ԿՈՒՍԱՆՔ փոխ դրամ տունի, խանութի, հողի վրայ գրասկանով:

Կ'ամբողջացնենք սկսած գործի մէջ դրամագուլթը, Գիմի՛ ամէն օր կէսօրէ վերջ ժամը 2—5 Սեպտեան եւ Սիմոնեանի 18 Rue Meudon, Billancourt Boulogne (Seine).

ՍՈՒՐՃԻ ՄԻԱԿ ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԾԻՐԱԿ ՆՄԱՐԱՎԱՋԱՌՍՈՒՆԸ

Փարիզի եւ գաւառներու հայութեան համար կը պատրաստէ ՀԱՄՈՎ, ՀՈՏՈՎ, ԱՆԻՍՐԱԿԱՆ ԹԱՐԲ ՍՈՒՐՃ

Մեծաքանակի փոքրաքանակ Ամառցեղի գիներով

Մէկ փորձ բաւ է համոզուելու, հետախոսող տապալանները ամբողջապէս կը զրկուին: Թէէլֆօն: Provence 38.63, Métro Cadet 26, Rue de Trévis Paris (9)

DOCTEUR PROY

Ex - Interne des Hopitaux Médaille d'argent

Տօքթ. Յ. ԽՈՒՊԵՐԵԱՆԻ Աշխատակցութեամբ կը խնամէ ներքին, կանանց, մորթային, վնասական հիւանդութիւնները եւ ըրակալայնութիւնները (varices) հիմնական դարմանութեամբ գործողութեան:

Ամէն օր ժամը 10-12, եւ 2.8, Կիրակի եւ տօն օրեր 9-12:

142 R. DU FB. ST. DENIS
Կատ տը Լ'Էնթի մօտ, Հեռաձայն՝ Nord 31-49:

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳԻՐԲԵՐ ԿԸ ՀԱՅՔԱՅԹԷ ՁԵՅԻ ՀԱՅԿԱՇԷՆ ԳՐԱՏՈՒՄ

որ հրատարակելու է մանուկներու լուսաբեր ընթերցարաններու եւ ճախ միջոց մը ունի մատենագրարանի գիրքերու:

Դիմել, Librairie Haigachène, 9 Agopian Hous Tchakmakdjilar, Constantinople.

ԱՆՆՐԱԺԵՇՏ ԱՄԷՆ ՀԱՅՈՒ ՀԱՄԱՐ

Կարգապէս եւ տարածեցէք Չարեանցի «Իրան» շաբաթաթուի թուրքին հետ» եւ «Միացեալ անկախ թուրքի» գիրքերը. Ֆրանսայի համար 16 ֆր. արտասահման՝ 18 ֆրանք, փոստի ծախք չկայ:

Գիմել՝ Léon Kévonianի 208 bis Rue Lafayette-Paris (10me)

Հ Ա Յ

ՏԻԿԵՆԵՐՈՒ ԵՒ ՕՐԻՈՐԳՆԵՐՈՒ

համար իրենց տունը ժէրնէ քօպի վրայ առատ գործ, շաբաթը երկու անգամ յանձնուած եւ լաւ վճարուած Դիմել՝ 20 Rue de Bezons, Courbevoise:

Թերթիւն.	Լ. Տ.
Տուրք.	Dollar
Մարք (սուի)	100 Mark
Թրքական Թրթ.	L. Tjg.
Թրք. սուի	» or
Մէճիսիէ	Méddjide
Լէվա 100 հասար	Léva
Տրախի	» Drachme
Լիբ	» Lire
Պիւլ. Գրանք	» Fr. Beige
Չուլից	» Fr. Suisse
Լէյ 100 հասար	Ley
Զիլվոնց	» (10 Roubles or)

ԱՐԺԵՆՈՒԹԻՒՆ

Եւ. Գր. Յոմարի 1 Cr. Fonc. Eg. 3081

» II » 1940

» III » 1323

» III » 173

Բոսնիկ երկմիդ. Lots turcs

Comptoir Parisien de change et de Crédit 80, Rue Lafayette

IMPRIMERIE - MASSIS - ÉDITIONS 208bis, Rue Lafayette Paris (10e)
Le Gérant : H. TEURNIER

ՅԱՐԱՏԻՉ
3 տա. 6 տա. Տար.
ՅԱՐԱՏԻՉ 35 ֆ. 70 ֆ. 140 ֆ.
ԱՆՊԵՏՆՊՈԼԻՍ 20 շ. 40 շ.
ՋՈՒՆԻՆԻՍ 20 շ. 40 շ.
ԵԳԻՊՏՈՍ 20 շ. 40 շ.
ԱՄԵՐԻԿԱ 6 ամ. 10 ամ.
ԵՒՐՈՊԱ 100 ֆ. 200 ֆ.

"HARATCH"

Իմպրիմի ԵՄՍԵՎՅԱՆ
Directeur-Propriétaire : SCHAVARSCH MISSAKIAN
Rédaction & Administration : 208 bis, Rue Lafayette - PARIS (10e)
TÉLÉPHONE : NORD 57-82
MÉTRO : LOUIS-BLANC ou JAURES

ՈՒՐԲԱԹ
13
ՄԱՅԻՍ
1927
13 MAI 1927

ՏԱՐԻ ԹԻԻ 335

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳԱՂՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԳԻՆ՝ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԳՈՐԾԸ ԱՆՈՆՑ, ՄԱՂՔԱԿԱՆ ՄԵԶԻ

Ապրիլ 26ին, խմբագրականով մը կը պարզէինք Սուբիոյ լայնարակ տարազիրներուն տեղաւորման ծրագիրը, որուն շրջադրութեան ձեռնարկուած է արդէն:

Ինչպէս կը յիշեն ընթերցողները, առաջին աթիւր պիտի տեղաւորուին տասը հազար հոգի, կայաններու բնակիչներէն: Արդարեւ մէկ քան հազար հոգի: Այս գործին համար ծախքը յաշուարկուած է 120,000,— մարդ զլուխ վեց սգերլին: Գուրդին կէտը պատրաստ է, իսկ միւս կէտը հայթայթելու համար անհրաժեշտութիւններ կը կատարուին: Անգլիոյ մէջ:

Արդէն սկսած են շինել 300 երկայրկանի տուններ, 600 անասնոցի համար, Պէյրուսի երկու ժամ հեռու: Ծրագիրը յիշերէն հիմնական կէտեր. 1. Գաղթականները տեղաւորուելու համար, 2. կարելի եղածին չափ հեռու մանկէտական դպրոցներ, ծովեզերայ շրջաններու մէջ:

Արդէն լուրի մը համաձայն, Յունաստանէն ալ տասը հազար գաղթականներ պիտի փոխադրուին: Կը կարծենք թէ կանխահաս է այս լուրը. թէ անոր շրջանին է պատասխանատու անձ մը, Ազգերու Գաշակցութեան Պոլսոյ ներկայացուցիչը: Որքան կրցած ենք ստուգել, որքան գաղթականներ տանել է առաջ, գործին կազմակերպիչները կ'ուզեն թեթեւեղ Սուբիան, մասնաւորապէս Պէյրուսի եւ շալպի կայանները, որոնք ակնհայտ անպատեհութիւններ չեն ներկայացնեն:

Ուրիշ լուրի մը համաձայն, Ամերիկեան նպատակացոյցն այս անգամ առած է գործուն ավակցութիւն ընծայել այս հրապարակային լուծման: Այդ կազմակերպութեան կողմէ երկու ներկայացուցիչներ, Պ. Պ. Էյնսըն եւ Պէյրուսի Պոլսոյ մեկնած են Սուբիայ օր, եւ Սուբիայ պիտի գտնուին յառաջիկայ Յունաստանի վրայ ուսումնասիրելու համար ծրագիրը: Իրենց տեղեւորները վրայ, շարժման մէջ պիտի գրուին գանազան օրակներ:

Այս հարցի մասին որոշապէս յայտնած ենք մեր տեսակէտը: Սուբիոյ լուրի էր որ արամադրելի գումարը եւ աշխատանքները յաշուարկուելէն չայստանին, եւ այս քան-երեսուն հազար տարազիրներ ալ իրենց բոլոր շինէին մեր հայրենիքին մէջ: Այս խորհրդային իշխանութեան համար, մեր բազմաթիւները ամ ժողովուրդի մը բնական իրաւունքները չեն որ արժէք ունենան, այլ կոմիտէներին կամքը, կողմը եւ միակողմանի: Սուբիոյ գաղթականները չեն կրնար տարիներով սպասել կոմիտէի անհրաժեշտութեան, ափ մը հող ստանալու համար: Ոչ ալ տեղաւորուելու իշխանութիւնը կրնայ հանդուրժել ներկայ վիճակին, անտուգած, վատառողջ, թշուառ քեմիկներու քաղաքները:

Եթէ Մոսկուա, Թիֆլիս կամ Երեւան տրամադիր են ո՞ր եւ ինչպէ՞ս ընկնու, գաղթական չի պակսիր: Ահա Մշակուցիչները, որոնք պաշտօնապէս իրմեր են եւ պատասխանի կը սպասեն: Այդ պատասխանը կրնայ ճամբար բանալ ուրիշ գաղթականներէն, կամ վհատեցնել բոլորը մէջ: Կոմիտէներու բարի կամքէն յաշուարկուած ունի ամէն բան...

Ուրեմն, ընդունելով անխուսափելի, մեզի կը մնայ թելադրել որ, Սուբիոյ տարազիրները ջանան օգտուել այս պատեհութիւնէն, եւ իրենց նոր բոլոր հաստատեն սահմանուած հողերու վրայ, ծովափը, ազատ օդի եւ դաշտերու մէջ: Որքան հեռու քաղաքներու ժխտելն, այնքան լաւ է եւ ինչպէ՞ս անբողջ հաւաքականութեան համար: Ապահովութիւն, անվտանգ մը եւ ափ մը հող, արդար վատապիտիւն. ուրիշ ինչ պատեհութիւն կրնայ ունենալ հայ գիւղացին, օտար հողի վրայ: Ուրիշ թելադրութիւն մըն ալ— այսպէս կոչուած ազգային տարմիններուն համար:

Որքան գիտենք, այդ մարմինները գործին կը հետեւին իբրեւ անկողնի հիմունքներ: Ճիշտ է, Պէյրուսի մէջ կազմուած անհրաժեշտութեամբ հայ անդամներ ալ կը համրէ: Բայց, կը թուի թէ, փարիզէն մինչեւ Պէյրուս, մերիները կը սպասեն որ ուրիշները գործեն եւ իրենք օրհնեն: Հարեւանցի հետազոտողները մը հարկ կը նշմարուին: Ինչպէս որքերու պարզապէս, որքան մնացած ատեն իրմումներ կը կատարենք, կարեկցութիւն մը մտաւոր, բայց գործնական ծրագիր կամ աշխատանք ունենան, օտարներուն պարտքն է...:

Օրինակ, մեր իրաւասու մարմիններէն ո՞րը լրջօրէն զբաղած գաղթականներու տեղաւորման այս ծրագրով, գտնէ այնքան օտար կազմակերպութիւններ: Եւ ո՞վ է պատասխանատու, եթէ թիւրիմացութիւններ ծագին, կամ սխալներ ծագին: Տարիներով գանգատեցնանք որքերու խնամատարութեան մասին, անոնց տիրաբար հետեւելու անոնց ճակատաբար, պարզապէս բազմաթիւ յայտներով եւ աղբիւրներով: Մինչ ուրիշները կը գործեն, մեր գրասենեակները թուղթ մտնեն, այն ալ պատահաբար, երբ դիմում ըլլայ, կամ բողջ մը արտայայտուի:

Գործախառնարար, աւելի շատ յափրացում եւ յօրանում կը զբաղուինք ազգային շրջանակներու մէջ, քան իրական գործ: Ծրագիրը, աշխատանքը անոնց, հատաչանքն ու մարդը մեզի:

ՄԱՍՈՒԼ

ԻՆՁՈՎ ԿԸ ԶԲԱՂԻՆ ՕՃԱԽՆԵՐԸ

Թիւրք Օճաղներու հիմնադրներէն եւ գործն անդամներէն զբաղեց տեղաւորութիւնը պէյրուսի հրաժարական տուաւ, ներքին վեճերու հետեւանքով: Այս աթիւր Պոլսոյ «Միւլիթի»-ն մէջ յօդուած մը գրելով, դիտել կուտայ:

« Ընթերցողները կը յիշեն թէ, ասկէ առաջ ըսած էի որ Թուրք Օճաղը ամէն բանով կը զբաղի, բացի իր նպատակէն: Վերջին համաժողովին հետեւողները չպիտի վարանին իրաւունք տալու ինծի: »

Համաժողովին սրաջին պատերուն վրայ իբրոք ընդհարող ձայներուն ամփոփումը ի՞նչ է.— Կիրք, նախանձ, ատելութիւն, մտափառութիւն եւ դրամական կապիւր — ամբաստանութիւններ: Իսկ բացարձակ անտարբերութիւն՝ բարձր նպատակներու հանդէպ...

Մենք դէմ չենք վիճարանութիւններու ընդհակառակին: Ինչ փոթորիկու նիստերու ներկայ գտնուած ենք: Երբեք են ատեններ, երբ մինչեւ առաւօտ վիճարանութիւն եւ պայքար մղուած է: Բայց — հոս խօսքը կ'ուղղուի Քաջապուրի Սուլթի պէյի — ո՞վ օճախին կրակու եւ անխնայ վատակաւորը, երբ դրամական հաշուի գծուած խնդիրը կը կրցած է նոյնիսկ հինգ վայրկեան խօսակցութեան նիւթ դառնալ օճախին մէջ: Երբ քեզ յանդիմանած են թէ ինչ ո՞ւր այսքան ծախք ըրիր այս ինչ տեղը, ինչ ո՞ւր այսքան դրամ առիր այն ինչ տեղէն: Ըսէ՛, տեսնուած է որ այս տեսակ մանր խնդիրներ տեղ գտնեն համաժողովի օրաւ կարգին մէջ: Խեղճ վարչութիւն, եթէ նախագահը իր պերճախօսութեամբ լուրջ պատերազմը զայն ո՞վ գիտէ մէջ պատուիրակները ի՞նչ մանր եւ ցած խնդիրներու պիտի խառնուէին:

Օճախին մակարդակը այնքան ինկած է այսօր որ, Համաժողովի Սուլթի պէյի նման անսահմանօրէն լաւատես, քաջ եւ դիմացուն մարդիկ անգամ չեն կրնար այլեւս հանդուրժիլ: Պատիկ եւ նեղ մտայնութիւններու յարձակումներուն առջեւ, անոր ալ թափը կուտած է, եւ հիւստեքը խախտի սկսած է: »

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՅ ԳԱՂՔԱԿԱՆՆԵՐԸ

Ազգերու Գաշակցութեան Պոլսոյ ներկայացուցիչ Պ. Շարփանիթի, որ վերջերս քննական պտուտ մը կատարած էր Պաշտօնական երկիրներուն մէջ, Պոլսոյ վերադարձած ըլլալով, հետեւեալ յայտարարութիւնները ըսած է լրագրողներուն.—

Յրանսական եւ հելլեն կառավարութիւններու միջեւ գոյացած համաձայնութեան վրայ, որոշուեցաւ առ այժմ 10 հազար հայ գաղթականներ զրկել Սուբիայ: Իսկ ամեն շայտանք պիտի զրկուին: Ազգերու Գաշակցութեան մասնաւոր պաշտօնեաները ներկայիս Յունաստանի մէջ այս խնդրով կը զբաղին:

Ներքին գործադրութիւնը հարողած ըլլալով որ չպիտի զբաղի Թուրքիոյ հայ գաղթականներով, ներկայիս մենք կը զբաղինք մի միայն ռուս, վրացի, եւ հինգ գաղթականներու վերաբերեալ խնդիրներով: Այն սպիտակ ձուկերը, որ

Թրքախառնութիւնը չեն ընդունած, ստիպուած պիտի ըլլան օգոստոս 1էն հեռանալ Թուրքիոյ սահմաններէն: Այս խնդրին շուրջ համաձայնութիւն մը գոյացնելու նպատակով, բանակցութեան պիտի մտնեմ կառավարութեան հետ: Այս պատճառով մօտ օրէն Էնկիւրի պիտի մեկնիմ:

Ռուս գաղթականներուն ընդհանուր թիւը երեք հազար չանցնիր: Ասոնցմէ 1000 հոգի, պատկան իշխանութիւններուն մօտ նեոնարկներ կատարած են, Թրքախառն արձանագրուելու համար:

ՍՈՒՐԻՈՅ ՀԱՅ ԳԱՂՔԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ ՏԵՂԱՆՈՐՈՒՄԸ

ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱՆ ՆՊԱՍՏԱՄՍՈՅՈՅԸ

Մերմաւոր Արեւելի նպատակաւոր ընկերութեան արտասահմանի ընդհանուր սնուրէն Մ. Պարբի Էլիսըն առջի օր փերիզէն Պոլսոյ մեկնեցաւ, ընկերակցութեամբ նպատակաւոր Սուբիոյ ներկայացուցիչ Մ. Կորտըն Պէրբի: Վերջին տեսակցեցան Անգլիոյ հայասէր ընկերութեանց ներկայացուցիչ Գեֆֆըն ձեռնարկը, ինչպէս նաեւ ժընեւի Միշագգային կարմիր խաչի եւ Աշխատանքի Միջազգային Գրասենեակի ներկայացուցիչ Պ. Ռեմոն Շէմմէրի հետ: Խօսակցութեանց առարկան էր Սուբիոյ հայ գաղթականներուն տեղաւորման խնդիրը:

Մ. Էլիսըն կը յայտարարէ թէ Սուբիոյ գաղթականներուն տեղաւորման հարցը Մերմաւոր Արեւելի վերաբերեալ ամէնէն կարեւոր խնդիրն է ներկայիս: Յրանս. կառավարութիւնը եւ Ազգերու Գաշակցութիւնը յանձնուած են լուծել այս խնդիրը քանի մը հազար ընտանիքներու մնացուն տուններ հայմայնելով: Պէյրուսի հայ գաղթականները պիտի տեղաւորուին նորաշէն ժամանակ առողջապահիկ շէնքերու մէջ, իսկ անոնք որ երկրագործութեան ընդունակ են, պիտի տեղաւորուին ագարակներու մէջ՝ մասնաւոր ծրագրի մը համաձայն: Գաղթակալաններուն պարզութեամբ կրկան վտանգի մը առաջը պիտի առնուի վերջին ամիսներու ընթացքին Պէյրուսի, շալպի եւ իսթանուլի շրջանի հայ գաղթականները պիտի վտանգուած էր:

Մերմաւոր Արեւելի նպատակաւոր ընկերութեան աշխատակից Մ. Կորտըն այս ձեռնարկին, ու Ապրիլ 28ին Նիւ Եորքի մէջ գործադիր կոմիտէի նիստ մը գումարելով որոշեց աշակցիլ: Աշխատութեան ստանձանը պիտի որոշուի երբ Պէրբի եւ Էլիսըն նպատակաւոր տեղեկագիր ներկայացնեն: Անոնք Սուբիայ պիտի երթան Յունաստան խնդիրը ուսումնասիրելու:

Մ. Էլիսըն վերադառնելով իր յայտարարութիւնները, կ'ըսէ թէ այս խնդիրը խիստ ստիպողական կարեւորութիւն ունի եւ իր գոհունակութիւնը կը յայտնէ որ Ֆրանս. կառավարութիւնը այսպիսի գործնական միջոցով մը կ'ուզէ վերջնական լուծում մը տալ այդ հարցին:

ՎԵՐԵՂԱՅ ՄԸ ԲՈՒՐԳԵՐՈՒՆ ՄԷՋ.— Բուրգերու վրայ աշխատող ճարտարագէտները երկուսուսուս կառավարութիւնէն արտօնութիւն խնդրած են շինելու համար վերիկալ մը ամենաբարձր բարձրն համար:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

Անկերց խորհրդակցութիւններ

Թերթերը կը գրեն թէ նախագահ Տումէրիկ Լոնտոն այցելութեան աթիւր, երկարօրէն պիտի տեսակցին Պոլսոյ եւ Չեմպրիզին, մասնաւորապէս գերմանական հարցին աթիւր: Գերմանիոյ արտաքին նախարար Շթրէյզման նորէն պահանջած է որ զիջուներ ըլլան Հոնոսի գրաւման զօրքը պակսեցնելու համար. որպէսզի կարենայ դիմանալ ազգայնականներու բռն յարձակումներուն: Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի նախարարները պիտի խորհրդակցին թէ ո՞ր լաւ է, ո՞ւր տալ Շթրէյզմանի, Եւրոպայի խաղաղութեան համար, թէ ընդունիլ ազգայնական արտաքին նախարար մը, որ Գերմանիոյ տիրական տեսակէտին արտայայտիչ ըլլայ: Կ'ըսուի թէ Ֆրանսա այլեւս անօգուտ կը գտնէ զիջումներու եւ սակարկութեանց քաղաքականութիւնը: Եթէ Շթրէյզման այնքան տկար է, կ'ըսեն, ի՞նչ օգուտ ուժ տալէն, երբ քանի մը ամիս յետոյ նորէն տաղանապ պիտի ծագի: Իսկ Լոնտոնի մէջ կը կարծեն թէ լաւ է որ Շթրէյզման պաշտօնի վրայ մնայ կարելի եղածին չափ երկար:

Գերման սպանները նորէն մերժեցին արտօնել որ դաշնակից սպանները աչքէ անցնեն արեւելեան ամրութեանց քանդումի աշխատանքները:

Ռուսներու անկախութեան յիմնաւեակը

Երեքշաբթի օր Ռուսներու ստանց իր անկախութեան յիմնաւեակը: Պուրէշ զրօշազարեղուած է: Գաւառներէն բազմաթիւ պատուիրակութիւններ հասան մայրաքաղաք: Առտուն ժամը 10ին գոհարանական հանդիսաւոր արարողութիւն մը տեղի ունեցաւ Մայր-Եկեղեցիին մէջ, նախագահութեամբ Պատրիարքին: Ներկայ էին թագուհին եւ արքայական ընտանիքը:

Ժամը 11.30ին խորհրդարանը արտակարգ հանդիսաւոր նիստ մը գումարեց: Վարչապետ զօր. Ալէքսեւը կարգաց արքայական թուղթ մը, որուն մէջ Ֆեբրինան թագաւոր յարգանքով կ'ոգեկոչէր յիշատակը կարող թագաւորին եւ իր խորհրդակցանքներուն, որոնք կրցան իրագործել ռուսներու ժողովուրդի ազատութիւնը: Վարչապետը կոչ ըրաւ ներկայ սերունդին՝ հետեւել իրենց նախորդներու օրինակին՝ Մեծն Ռուսներու ազգային սահմանները ամրապնդելու համար: Զօրավարը յիշելով վերջ 1877ի քաղաքական դէպքերը, վեր հանեց այն կարեւոր դերը զոր կատարեց ժան Պրաթիանօի դահլիճը, Միշէլ Բուկարիստեանի եւ Կոստանդին Ռօզէթիի գործակցութեամբ: Ազգային միահամուռ համերաշխութեան ցոյցով մը, բոլոր կուսակցութիւնները ձայնակցեցան զօր. Ալէքսեւի խօսքերուն:

Ժան Պրաթիանօի բացակայութեան, ազատական կուսակցութեան կողմէ խօսք առաւ յիշեալին եղբայրը Վիլիլիա Պրաթիանօ. ազգային գիւղացական կուսակցութեան կողմէ խօսեցաւ Ժիւլ Մանիու, որ թրանսիլվանիոյ Ռուսներուն անունով յուզիչ խօսքեր ըրաւ իրենց մասնա տիրապետութեանց արգաւորելով Մայր Հայրենիքին միանալուն մասին: Փրոֆէսօր Նիքոլա Եօրիա եւ Տօքթ. Լուիու եւս իրենց կուսակցութեանց խօսքը ըսին այս ուրախ աթիւր: Խօսք առին նաեւ գերման եւ մասնա փոքրամասնութեանց ներկայացուցիչները, որոնք իրենց ազգակիցներու հաւատարմութիւնը յայտնեցին Ռուսներու:

«Տէյլի Թէլէկրաֆ»-ի լիւանալիտական աշխատակիցը կը գրէ թէ գերմանական Տիւրքո-Սեպտեմբրիստի զրամատուներ, անգլիական զրամատուներու միջամտութեան վրայ 10 միլիոն սղերլինի փոխառութիւն մը պիտի ընէ Ռուսներու: Վարչապետ Ալէքսեւը մօտ օրէն Լոնտոն պիտի երթայ 15 միլիոն սղերլինի փոխառութիւն մը կ'ընելու համար, վճարելի երեք տարիէն:

Էնկիւրի-Կեսարիա գիծը

Էնկիւրիէն կը հեռագրեն թէ Էնկիւրի-Կեսարիա երկաթուղիի գիծը գետեղուած են արդէն մինչեւ 370րդ քիլոմէթր: Էնկիւրի-Սեբաստիա երկաթուղիի երթելու անօրէնութիւնը յայտարարած է թէ Յունիս մէկին պիտի բացուին Ուլիան, Գանլըճա, Քանիկիլի, Փաշալը, Հիմմէթ Տէրէ, Են Տէյրմէնի եւ Կեսարիոյ կայարանները: Ուղեւոր փոխադրող կառախուսները Էնկիւրիէն Կեսարիա պիտի մեկնին Շարաթ, Երկաթուղիի ու Չորեքշաբթի օրերը, եւ կիրակի, Երեքշաբթի ու Հինգշաբթի օրերը պիտի վերադառնան:

Երկաթուղիին պաշտօնական բացումը տեղի պիտի ունենայ երկու շաբաթէն:

Հայ, Քիւրս եւ Չեքիզ արտախուսը

Պաղէ գաւառակէն կը հեռագրեն Առանայի «Թիւրք Սէօգի»-ի մէջ:

«Լուր անուած է թէ ժամանակին թուրք բանակին մէջ հարիւրապետ եւ թրքական հացով մանող Չեքիզ Ֆէնիի անուն թափառաշրջիկի մը հրամանին տակ, Հայերէ, Քիւրսերէ եւ Չեքիզներէ բաղկացած 150 հոգինոց աւազակախումբ մը կ'աշխատի Սուբիայէն մեր հիւսիսային սահմանագիծը մտնելու: Կառավարութիւնը այժմէն ձեռք առած է ամէնէն արագ

(Լուրերու շարունակութիւնը կարգալ Գ. Ե.)

ԿԵԱՆՔԸ ԱՆՎԵՐՍՈՒ ՄԷՋ

Չ. Ո. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ

ԵՆՎԵՐՍՈՒ ՄԷՋ... Երբ գաղութը...

Սալ տը Ժեօկրաֆիի մէջ...

Չալ Երկու Միութիւնը (ո-...

Սալ տը Ժեօկրաֆիի մէջ չա-...

Երեկոյցը ընդհանուր առու-...

Որքերը իրենց կենսունակու-...

ԿԵԱՆՔԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

(Թարգմ. Խորհրդ. Թերթերէն)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ... Հայաստանի հողին մէջ Թաղ-

նման փորձանքեր մեր պատ-...

Այս ցանձնախումբը պահա-...

ԳԻՏԱԿԱՆ ԱՐՅԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ... Գիտական արշաւները մեր

Արեւելեանի ղեկավարութեամբ...

Գործիչի ղեկավարութեամբ...

յատուկ այբուբենի վրայ Ունին...

ԱՐՅԱՆԻ ԳԻՒՂԸ... Այնքան-...

ՀԱՅՏԵՐԻ ԳԵՆԵՐԱՆՆԵՐԸ

ԿԵԱՆՔԸ ՊՈԼԷՆԻ ՄԷՋ

ՊՈԼԵՆ... Միապաղպղ կեանք...

Ելոք քանի մը երիտասարդ-...

Մայիս 7ի Հաբաթ իրկուրը...

Մ. Մառի ղեկավարութեամբ...

ՆՈՐ-ԱՐՄԱԳԻԻ... Խորհրդա-

ԿՈՅՐԵՐԸ... Այնքանորա-

ՀԱՍ... Հաճոյի նորակազմ...

ԳԵՆԵՐԱՆԻ ԳԱՐԵՆՈՒԹՅՈՒՆԸ... Գ. Գեղեցիկ

ՄԻՈՒԹԵԱՆԻ ԳԵՆԵՐԱՆԻ ԳԵՆԵՐԱՆԻ... Գ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԵՊԵՐԸ

ՈՂՋ ՈՂՋ ԱՅԻՆՅԱՆ... Մոս-...

Անոնցմէ մէկը, խաղալիք...

Երկուքը, փոքրիկ աղջիկներ...

ՈՏՐԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆԸ... Պա-

Բանի մը տարիներու երջա-

Աստու մը, երբ Օր. Մարկիթ...

Կարգացէք և տարածեցէք...

ԳԻՆԵՐԱՆԻ ՀԱՅԵՆՈՒԹՅԱՆ... Գ.

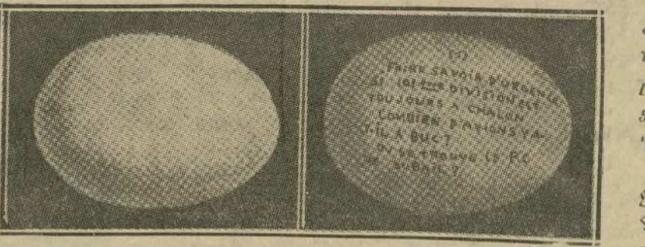
ՅԱՆԱՋ, Ի ԹԵՐՅՈՒՆ

(17)

ՄԱՍՆԱՆՈՐ ՊԱՇՏՈՆՈՎ

ՀԵՂՁՈՒՅԻՉ ԳԵՆԵՐԱՆԻ... Երբ Գեղեցիկը...

Կաշտօնապէս պատկանելու մեր...

Հ Ե Ն Կ Ի Թ Կ Պ Ո Ւ Զ Է Գ... Ը Հ Ե Ն Ը Ս Ի Կ

Կերմանացիները ինչպէս կը...

Եսոր հետ մեկտեղ, քանի մը...

Ես կերպով էր որ իմացայ...

ԳԻՆԵՐԱՆԻ ՀԱՅԵՆՈՒԹՅԱՆ... Գ.

եւ ապահով միջոցները, անոնց չարագործութեան եւ անիծապարտ արարքներուն դէմ»:

Նոյն թիւերը կը գրէ թէ քանի մը օր առաջ Ֆէլզի փաշայէն Այնթապի գաղտնի օրհամօսիւրը Ըսլահիյէ Իզէրի Սուլթան անուն տեղին մէջ կեցուցուած է երեք զինեալ աւազակներու կողմէ, որոնք մէկ ժամու չափ ընդհարում ունենալէ վերջ պահնորդ ժամտարմներու հետ, անոնց քաջարի ընդդիմութեան հետեւանքով չեն կրցած բան մը ընել եւ փախած են:

Պարսիկ պաշտօնակներու գործադուլը

Թէհրանէն կը հեռագրեն թէ Մայիս 10ին ընդհանուր գործադուլ հռչակեցին պետական պաշտօնականները, իբրեւ հետեւանք խորհրդարանի մէկ որոշման որ 10 առ հարիւր կը զեղչէ թոշակները: Երեսփոխանները կը հաշուեն թէ այս 10 առ հարիւր զեղչը պիտի բաւէ կրտսեպոյցի բացը զոցելու: Նոյն երեսփոխանները 1000 դրան (20 սթերլին) աւելցուցած էին իրենց թոշակը, հակառակ երկտական պատուիրակին (Ամերիկացի) խորհուրդներուն: Այս պատուիրակին պաշտօնավարութեան շրջանը կը լրանայ Սեպտեմբերին: Կառավարութիւնը կ'ուզէ կրճատել անոր իրաւասութիւնները, բայց Ամերիկացին չի համակերպիր: Վարչապետը հրովարտակով մը ապօրէն կը հռչակէ այս գործադուլը եւ հրամայած է ձերբակալել վարիչները, որոնք կը կարծուի թէ բարձրաստիճան պաշտօնեաներ են:

Ուրիշ հեռագրի մը համաձայն, իրանի կառավարութիւնը կը շարունակէ հեռացնել օտար ազդեցութիւնները: Մայիս 11ին պետութեանց զրկուեցաւ ծանուցագիր մը, որով Շահը կը ջնջէ ընկիւններու եւ օտարներու համար սահմանուած մասնաւոր դատարանները ուր օտար հիւպատոսները աթոռ ունին եւ վէթոյի իրաւունք: Այս պայմանագրին ժամանակը կը լրանայ 1927ին:

Մ'չ մեկ յուր օղանաւորդներէն

Թերթերը կը շարունակեն արձագանգ ըլլալ զանազան զրոյցներու, որոնք սակայն ո'չ մէկ պաշտօնական արդիւրէ կը հաստատուին: Երէկ ալ գրուեցաւ թէ Պոսթընի մէջ շրջած զրոյցներու համաձայն, Նոնմէյէր եւ Քոլի ովկիանոսին մէջ տեղը վար իջած եւ Քիւնարտ Լայնի «Քամերոնիա» շոգեւար ապաստանած են: Քիւնարտ Լայնի Փարիզի եւ Լոնտոնի կեդոնները վերջին պահուն կը հերքեն այս լուրը: Անգլիոյ ծովային նախարարութեան ստացած մէկ հեռագրին նայելով, 11 50 ընդոճովան կիրակի օր առտուան ժամը 7-15ին տեսած է սպիտակ օդանաւ մը, որ Իրլանտայի եզերքէն 20 մղոն դէպի հարաւ, 1000 ոտք բարձրութեան վրայ կ'անցնէր:

Անձկութիւնը կը շարունակուի Ֆրանսայի մէջ: Ամերիկայէն հեռագիր մը կ'ըսէ թէ պետական մարդէն մինչեւ պզտիկ տղաքը, բոլոր Ամերիկացիները հետաքրքրուեցան կը հետեւին բոլոր թերթներուն եւ զինոյցներուն, Ֆրանսացի օդանաւորդներուն մասին պզտիկ տեղեկութիւն մը առնելու համար:

Ամերիկեան 40 թորփիլահալածներ, անհամար չորոգանաւոր շարժման մէջ դրուած են եւ ովկիանոսին ամէն անկիւնը փնտնողներ կը կատարեն: Կառավարութեան հրահանգով «Նոս Անճէյոս» հակա զեկաւոր օդապարիկը, որ Ատլանտեանը կտրած է արդէն, ովկիանոսին վրայ փնտնողքի պիտի ելլէ անմիջապէս: Ատլանտեանի մէջ ճամբորդող բազմաթիւ շոգեւարներ իրենց ուղեգիրը փոխած են՝ օդանաւին հանդիպելու յոյսով: Նոնմէյէրի կրտսեր եղբայրը Լէոն Շերպուրկէն Ֆրանսական «էլէթ» թիւղնոթակիւրը նստաւ՝ փնտնելու համար իր եղբայրը:

Ֆրանսական «Փարիզ» անդրատլանտեանը առջի օր Նիւ-Եորք հասաւ, նաւապետը յայտարարեց թէ օդանաւորդներուն ճամբայ ելած օրը արեւելեան ատլանտեանի վրայ սաստիկ փոթորիկ կը տիրէր եւ դժուար թէ ազատած ըլլան:

Վարչաւարի վրայ թռիչք կատարող լեհ զինուորական օդանաւ մը առջի օր կէսօրէ վերջ հովի սաստիկ հոսանքի մը ընդունելով ամբողջովին շրջեցաւ, մեքենան կրակ առաւ եւ 1500 ոտք բարձրութեան գետին ինկաւ՝ պանդուկի մը տանիքին մէկ մասն ալ փլցնելով:

Իպեր Սուուս եւ Անգլիա

«Թայմզ»ի թղթակիցը կը հեռագրէ թէ ձէտտայի մէջ բանակցութիւններ պիտի կատարուին անգլիական ներկայացուցիչ Սըր Ճիլբերթ Բլէյքթընի եւ Հիւսթի թագաւոր Իպեր Սուուսի միջեւ: Աս առթիւ ձէտտա կանուցեցան թագաւորին գլխաւոր խորհրդական Շէյխ Հաֆըզ Վահպա եւ արտաքին նախարար Լամուզի, որոնք Բլէյքթընը կը գտնուէին:

Ասոնք ինքնաշարժով Պարսա, անկէ օդանաւով Գահիբէ գացին եւ մէկ շաբթուան մէջ ձէտտա պիտի հասնին: Հին հաղորդակցութեանց միջոցներով այս ճամբորդութիւնը մէկ ամիսէն աւելի կը տեւէր:

Երկարուլիի պաշտօնայ մը կսոր կսոր

Մայիս 11ին, Մարսել-Թուլուս երկաթուղիի պաշտօնեաներէն Անսօ, հայր հինգ զաւակներու, սպաննուած գտնուեցաւ ճամբուն վրայ: Կ'ենթադրուի թէ պաշտօնեան քնացած առնէ, մարդասպանը վակոնին մէջ յարձակած, ոճիրը գործած եւ դուրք բանալով դիակը նետած է: Բիչ յետոյ Մարսելէն հասած ուրիշ կառախուր մը գրակին հանդիպելով կտոր կտոր ըրած է:

Արևեսակցական Միութեանց դէմ

Անգլիոյ երեսփ. ժողովը Չորեքշաբթի օր սկսաւ յօդուած առ յօդուած քննել Արհեստակցական Միութեանց դէմ պատրաստուած օրինագիրը: Կառավարութիւնը կ'աճապարէ անյապաղ քուէարկել օրէնքը, եւ ատոր համար որոշած է գիշերն ալ նիստ գումարել, մինչդեռ կանոնադիրը կը արամազրէ գիշերուան ժամը 11ին դադարեցնել ամէն քուէարկութիւն: Կը կարծուի թէ վիճարանութիւնները 12 օր պիտի տեւեն:

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԱՄԲՈՒՐԳԻ ԿԵՆՏՐՈՆԱՆ ՄԱՐՏԵԼ ԲԱՇԷՆ Ի ԲԱՅԱԿԱՅՈՒԹԵԱՆ մէկ տարի քանտարկութեան եւ 2000 ֆր. տուգանքի դատաւարտուեցաւ նանթի դատարանէն, իբրեւ զինուորները բժրատուութեան հրակիրը:

“ՅԱՌԱՋ,, Ի ԲԱԺԱԿԻ ՄՐՑՈՒՄԸ ՄԱՅԻՍ 29Ի ՍԹԱՏ ԷԼԻԶԱՊԷԹ

“ՄԱՅԻՍ 28” ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ
29 Մայիս Կիրակի երեկոյ ժամը 8ին, «Փրքի ժուռնալ»ի սրահը:
Մանրամասնութիւնները մօտ օրէն:

ՄԵՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ
Արտասահմանի, Փարիզի եւ զաւառներու մէջ կարգ մը բաժանորդներ առկա հաշիւներ ունին «Յառաջիկ հին կամ նոր շրջանէն: Չանազան առիթներով ազդեր ալ զրկուած են այդպիսիներու:
Անշուշտ անուշադրութեան հետեւանք է այս յետաձգումը: Կը խնդրուի փակել այդ հաշիւները, որպէս զի չստիպուինք անհաճոյ կարգադրութիւններ ընել:

ՄԵԾ ԵՐԵԿՈՅԹ ՄԱՐՏԵՅԼԻ ՄԷՋ
ՆՈՒՐՈՒՄ ԲԲՈՍԱՓՈՐ ՄԻՒՍՅԷԼԵԱՆԻ ԱՆՄԱՋ ՅԵՇԱՍԱԿԻՆ
Վաղը քաբած երեկոյ ժամը 8.30ին, Le Bon Theatre, Rue Chappe
Կը ԽՈՍԻ ԸՆԿԵՐ Պ. ԱՐՕԵԱՆ
Երգ, արտասանութիւն, կենդանի պատկեր, կ'երգէ օր. ՀԱՅԿԱՆՈՒՆ ԹՈՐՈՍԵԱՆ: Կը բեմադրուի Ա. Ախարոնեանի «Աշուղը»:

ՄԵ ԲԱՍՏԱՑԻՆԵՐՈՒՆ
Շուտով տպագրութեան պիտի յանձնուի երկաթուղիին մը Սեբաստիոյ մասին:
Կը խնդրուի վերապրող հայրենակիցներէն, ըլլան գիւղերէն թէ քաղաքներէն, մոռացութեան փոշիներէն փրկելու համար, շուտափոյժ ինձ զրկել:
Ա.— Ժողովրդական խաղեր, երգեր.
Բ.— Առակներ.
Գ.— Հանելուկներ եւ հէքեաթներ:
Գրել՝ Vahan Hampartoumianի, 77, Rue de St. Cloud, Billancourt (Seine) France.

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ
Հ. Յ. Գ. Պուա ֆոյսովի Երազոյն խումբի ժողովը այսօր Ուր. երեկոյ ժամը 8ին, 80 Charles Chefsou.
Հ. Յ. Գ. Իթալի թաղի Ազդեր Սերոր Խումբի, դասախօսական ժողովը, 15 Մայիս Կիրակի կէս օրէ վերջ, ժամը 2ին, 4 Passage St. Hippolyte, մէթրօ Իթալի:
Հ. Յ. Գ. Շափիլի եւ շրջակայքի Ազդութեան երթակոմիտէին ընդ. ընդ. ժողովը վաղը Շք. 14 Մայիս, երեկոյն ժամը 9ին: Հաւաքավայր, 188 Grande Rue de Chaville. Կը խնդրուի դեռ չարձանագրուած ընկերներէն, անպատճառ ներկայ գտնուիլ:
Հ. Յ. Գ. ՊէլճՈՒԹԻ ընկերները եւ Կառնիքները կը հրաւիրուին արձանագրուիլ քաբած եւ Կիրակի կէս օրէն յետոյ ընկեր Սիմօն Զալքեանի տունը, Caserne Offmont:
Հ. Յ. Գ. Մարսելի Պատանեկան միութեան ընդ. ժողովը՝ Կիրակի կէսօրէն վերջ ժամը 1ին, սովորական հաւաքատեղիին:
Հ. Յ. Գ. Լիոնի Գունտի խումբի ընդ. ժողովը՝ երկուշաբթի երեկոյ ժամը 8.30ին Գրադարանի օրակի, խիտ կարեւոր օրակարգով: Ներկայանալ անդամատերներով:
Հ. Յ. Գ. Լիոնի Կոմիտէին ընդ. ժողովը կը հրաւիրէ Լիոնի բոլոր ընկերները, Կիրակի 15 Մայիս, առաւօտեան ժամը 8.30ին, Լիոն, Ա. Վեր. Հ.— Մտացանք 35 ֆրանք:
ԹՈՒՐ, Գ. Պ.— Մտացանք 70 ֆրանք:
Լիոն, Գ. Պ.— Մտացանք 40 ֆրանք:
ՄԱՐՍԷԼ, Ա. Ս.— Մտացանք 35 ֆրանք:
ՀԻՐՈՒՄ, Լ. Պ. Մտացանք 35 ֆրանք:
ՍԿԱՆՔ, ՍԿԱՆՔ զրկել Մայիս 10էն:

Ե. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԺԱՄԱԳՈՐԾ
Կը ԼՈՐՈՂԵՄ՝ ամէն մտքէ ժամացոյցներ դիւրամասն չելի զինորով: Երաշխաւորեալ աշխատութիւն:
62, Rue Belleville, Métro Belleville.

Կ. ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ
ՌՈՊԵՐՏ ԳՈՒՆՁ 1915, ՆԱԽԿԻՆ ՊԱՇՏ. ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻ
ԿԸ ՄՍԱՆՁԷՆ
1. Անգլիերէնի եւ Գերմաներէնի դասեր.
2. Ֆրանսերէն, Անգլիերէն եւ Գերմաներէն նամակագրութիւն.
3. Հաշուակալութիւն եւ հաշուեքննութիւն.
ԴԻՄԵՆ ԼԱՄԱԿՈՎ 37, Rue de Maubeuge, Paris

ՀԱՅԿ. ԲՈՒԺԱՐԱՆ - POLYCLINIQUE de BELLEVILLE
Տէր եւ Տնօրէն՝ ՏՕՔԹ. ԳՐԳՈՅԵԱՆ
29, Rue (Place) des Fêtes, Paris, XIX. Tél. Nord 96-61
Բաց է ամէն օր, ուր շատ մը մասնագէտ բժիշկներ կը խնամարարեն տեսակ ներքին եւ վերնոտան հիւանդութիւններ: Այստեղ գէտը կ'ընդունի Գշ., Եշ. եւ Շարժ. օրերը ժամը 3-5: ԳՔԹ. Կորդի ու անոնքի մասնագէտը ամէն երկուշաբ. եւ Ուրբ. օրերը ժամը 11-12: ԱՏՄՆԱՐՅՈՅԹ ամէն օր ժամը 9էն մինչեւ 19.

ՏՐԱՄԱԳՐԵԼԻ ԴՐԱՄ
ԿՈՒՏԱՆՔ փոխ դրամ, տունի, խանութի, հողի վրայ գրաստանութիւն:
Կ'ամբողջացնենք սկսած գործի մէջ դրամագումար, դիմել՝ ամէն օր կէսօրէ վերջ ժամը 2-5 Սեփուտեան եւ Միլանեանի 18 Rue Meudon, Billancourt Boulogne (Seine).

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐՈՒՑԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՌԱՆԴՈՒՅԵԱՆ
126, Rue du Faubourg St. Denis
Métro : Gare de l'Est Téléphone : N°rd 84-04
Ընդունելութեան ժամեր՝ Ամէն օր 2.30-7.30—Կիրակի եւ տօն օրեր 2.30-7.30

ՍՈՒՐՃԻ ՄԻԱԿ ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ԾԻՐԱԿ ԿՈՒՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՄ
Փարեզի եւ զաւառներու հայրենակցներ համար կը պատրաստէ ՀԱՄՈՎ ՀԱՏՈՎ ԱՆԻՍՏՐԱԿԻ ԹԱՐԾ ՍՈՒՐՃԱ
Մեծաքանակ եւ փոքրքանակ Ամբողջի գիներով Մէկ փորձ բաւ է համոզուելու, հեռախօսով տպագրանքները անմիջապէս կը ըստուին: Թէլէֆօն: Provence 38.63, Métro Cadet 26, Rue de Trévis Paris (9)

ՍՍ.ԿԱՐԱՆ
12 Մայիս 1927
ԳՐԱՄՆԵՐ

Պոլիմ, L. St.	130
Տուար, Dollar	200
Մարք (սակի) 100 Mark	600
Պրքական Թղթ, L. Trq.	110
Պրք. սակի " " " " " " " "	110
Մէճիսիէ Medjidié	150
Լէվա 100 հատր Léva	300
Տրախի " " " " " " " "	150
Լիր " " " " " " " "	150
Պելժ. ֆրանք " Frc. Belge	700
Չուլի " " " " " " " "	400
Լէյ 100 հատր Ley	150
Չերվոնց " " " " " " " "	150

ՄԵՐ ՓՈՐՁԱՌՈՒԹԻՒՆ ՈՒՆԵՄ ՓԱՐՁԻ ԿԵՐԿԱՐԱՎԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐՈՒՆ
ԿԸ ՄՍԱՆՁԷՆՄ ԻՆՉԱՆԵՐԿԻ, ձեփի, պատեր թղթերու ամէն կարգի աշխատանք: ՎԵՐԱՆՈՐԳՈՒՄ ճաշարաններու եւ խանութիներու բարեխիղճ եւ արագ աշխատանք, դիրքամատչելի գիներով:
ԴԻՄԵՆ ԼԱՄԱԿՈՎ, 30 Passage Menilmontant, Paris (11e)

IMPRIMERIE - MASSIS - ÉDITIONS
208bis, Rue Lafayette Paris (10e)
Le Gérant: H. TEURNIER

ԲԱՅՈՒՄ Ե ԶԱԹԱՐԱՆ
CAUCASE FILS
10, RUE RAMPAL, PARIS (19e), Métro: Belleville կամ Buttes Chaumont
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՀԱՄԵՆԻ ԿԵՐԱԿՈՒՐՆԵՐ
Նախկին ուսական պարտի խոհարար կը պատրաստէ ամէն օր պորշ, շրդրմայ, շիշ քէպպա, շաղորպիլ եւ զանազան հաւերէն կերակուրներ:
ՊԱՂ ՊԱՂԱԿ ՍՈՒՐՃ ԹԷՅ
ՃԱՇԱՐԱՆԸ ԲԱՅ Ե ԱՌԱՌՏԵԱՆ ԺԱՄԸ 11.30ԷՆ ԳԻՇԵՐՈՒՄԸ ԺԱՄԸ 10.30.
ՏՐԱՄԱԳՐԵԼԻ ՄԱՐՁ ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ՀԱՒԱՔՈՅԹՆԵՐՈՒ ԵՒ ԽՆՃՈՅՔՆԵՐՈՒ

ՀԱՆՐԱՎԱՌՔԻՆ ՄԷՋ

Կուսմ են: քիչ է մնում շապիկներն էլ հաննա:

Հանրակառք կանգնեց: Կառուցողը անբաց, ճոճուաց, մի կերպ մտերը հաւաքեց, ու լիկալաւով ցած իջաւ, իսկ նի-հարն ատամները բաց մնաց նրա ետեւից նայելիս:

ՀԱՅՍՏԱՆԻ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹ ԻՆԷՐ Ե Ի ՀԱՍՏԱՅԱՎԱՐ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹ ԻՆԷՐ

Վերջերս խորհրդային հայ մամուլը անձկութեամբ կը քննէ հայ համայնավար երիտասարդութեան գործունէութիւնը եւ ոչինչ կը գտնէ միտմարակամ: Երիտասարդները չեն կուտակ-հաւանանար, հիպոտակ ձեռք առնուած միջոցներուն: Հայաստանի մէջ գոյութիւն ունի Բիւր-ձիւն մը, Լեւոնեան կոմունիստ երիտասարդներու Բիւր-ձիւն (ԿԿՑԲ), որուն անդամակցելու հրահրուած են Հայաստանի պատանիներն ու երիտասարդ-ները: Այս Բիւր-ձիւն խորո-վակով վարիչները կը խորհին տարածել համայնավարական-կուսակցական միտքերը չէ՞գոք անդամներուն մէջ: Ասցեալ տարի որոշում տրուած էր «100ին 100 համեմատութեամբ կուսակցականացնել ԿԿՑԲի ան-դամները եւ գորացնել կուսակ-ցական կորիզը»: Հակառակ այդ որոշում — ձեռնուկն, տարբեր է պատկերը, գոր ցոյց կուտայ «Խորհրդ. Հայաստան» (21 Ապ-րիլ): 1926 տարուան Մայիսին, Ալեքսանդրապոլի գաւառին 135 բնակչութեամբ 619 անդամներուն մէջ կուսակցականներուն թիւն է 7, թեկնածուներուն թիւը 38: Նոյն թեկնածուներն, Կիլիկիան գա-ւառին 97 բնակչութեամբ 377 ան-դամներուն մէջ կուսակցական-ներուն թիւն է 26, թեկնածու-ներուն թիւը 54:

Իսկ Հոկտեմբեր ամսուան մէջ Ալեքսանդրապոլի թեկնածու անդամներուն թիւնն պակասած էին 8 հոգի: Կիլիկիան գաւառ-ին կուսակցական անդամներուն թիւնն պակասած են 22 հո-գի, թեկնածուներէն 23 հոգի:

Յունուարի սկիզբը, 315 բնակչ-ւորուն քարտուղարներուն մէջ կուսակցութեան անդամ էին 5 հոգի, թեկնածու՝ 59 հոգի:

Բնակչութեան անդամները չեն մասնակցիր բնակչութեան վերաբար-կան աշխատանքներուն, համա-րելով այդ՝ միութեան կանոն-քին խնդիր: Ձեռն իսկ հետաքրք-րուի թէ ո՞վ կը մտնէ վարչու-թեան մէջ, դարապետաբար գաւառ-ին մէջ, գիւղի մը բնակչին բար-տուղարը չէր ծանոթար Բիւր-ձիւն կուսակցական բնակչին քարտու-ղարը: Առ երբ կը հարցուի, կը պատասխանէ. «Երբ շահիլ-ջու-հուները օրը մի քարտուղար են փոխուած: Ինչո՞ւ, սակայն, «օրը մի քարտուղար են փոխուած», այդ ալ կը նշանակէ թէ որքա՞ն գորաւոր է կուսակցական այդ բնակչներու խամաճիկ կազմա-կերպութիւնը:

Վա՛ր, Յի՛շտ ես ատում, հա-նիկայր, եւ նոյնպէս ժպ-տը բայց խնդրողական, ան-տասի ժպտով: Գէ՛, ասա՛, մի ել մեզ կը հասնի, էլի՛: Եթէ՛ յաջողեց, բեզ համար կուսակցութեան:

Կատարուեց պէտք չէ, մի բուրի տայիր, մի որ եւ է անէի:

Կատարուեց մի շարժում գոր-պայներն՝ ցանկացաւ շար-ժում գործել, բայց անպտու-ղար: Գէ՛, փնչ արցնո՛ւ նա, ան-տասի բան է, եւ նոյնպէս ինչ-պիսի չի կարելի, մեզ մաշ-

Վա՛ր, Յի՛շտ ես ատում, հա-նիկայր, եւ նոյնպէս ժպ-տը բայց խնդրողական, ան-տասի ժպտով: Գէ՛, ասա՛, մի ել մեզ կը հասնի, էլի՛: Եթէ՛ յաջողեց, բեզ համար կուսակցութեան:

Կատարուեց պէտք չէ, մի բուրի տայիր, մի որ եւ է անէի:

ՔԱՐԻՁԻ ԱՂԲԱՏԱՆԱՄԸ
Փարիզի Աղբատանամի գրասենեակէն մեղի կը հարգու-ղին թէ հարկենակց մը 1000 ֆրանք նուիրած է: Վերջին ժո-ղովին մէջ, հաստատուեցաւ թէ Աղբատանամի միջոցներով ճաշ ընող հայ գործադուրիներու թիւը զգալապէս պակասած է: Տեսնուապէս գործադուրիներն տագնապը կորսնցուցած է իր ազդեցութիւնը, ինչ որ միտմար-րական է: Ժողովը վաւերացուց Գ. Ռուբին Որբերեանի ջանքե-րով կազմուած Հայ Օրբորդաց Մասնախումբը նէօրիլի մէջ: Մաս-նախումբին վարչութեան ան-դամներն են հետեւեալները.— Օր. Մարգարեան՝ ատենադպետ, օր. Կիլիկիական ատենադպիր, օր. Իգիլիքեան զանձապահ եւ օրբորդներ Ստարուկեան, Մատթէ-նեան, Միլիքեան, Տէր-Օհան-նեան եւ Բէրէսթէճեան: Նորա-կազմ մասնախումբը որոշեց հայ կարօտ ազդիկներու ճիւղակե-ղէն պատրաստել: Պէտք եղած կտաւը հայթաթելու խոստում տուաւ Աղբատանամի ատենա-պետը:

ՀԱՅՅԵՐ ԳԵՆՏՈՒ ՄԷՋ
Պէլժոն.— «Յատու» մէջ քա-նի մը անգամ գրուած է այս գաղտնի մատին: Կ'ոչեմ լրե-տեղեկութիւններ տալ այս ան-գամ:

Պէլժոնի մէջ կան 350—400 Հայեր, որոնք եկած են 1923ին, պայմանագրութեամբ, մէկ տարի կամ վեց ամիս: Մեր հայրենակիցները ցրուած են քաղաքին չորս կողմը, Պոստո, Օֆսոն, Վալուա եւ կեդրոնը: Մեծամասնութիւն կը կազմեն հարկեղծները, կէմէրեղծները, յետոյ կուգան Ա. Գ. Գարահիսար-բիները ու Երասիկեցիները: Կան մեծ թիւով երիտասարդներ որոնք կը փափաքին ամուսնա-նալ, բայց աշխիջ չկայ: Այրիքը կ'աշխատին Société Alsacienne մէջ եւ կը ստանան 20—22 ֆր. օրական, իսկ կիները D. M. C.ի մէջ ու կը շահին 12—15 ֆր. 8 ժամ աշխատելով:

Հայ մայրերը գործի եղած պահուն, իրենց գաւառները կ'եր-թան ֆրանսական ուղտը, ոմանք ալ կը մնան փողոց մինչեւ երե-կուն:

Չունենք ազգային ոեւէ կազ-մակերպութիւն, որ հոգ տանի այս մասնակիցներուն, որոնք գրե-թէ կէս ձուլուած կը համարուին, եւ թուրքերը պէս կը խօսին տեղական լեզուով:

Այս շտապ տարուան ընթաց-քին այստեղ կազմուած են քա-նի մը անգամ երիտ. Միութիւն-ներ, բայց բոլորն ալ լուծուած են, շնորհիւ քանի մը խանգա-րիչներու: 1927ին առաջին ամ-սուն կազմուեցաւ երիտ. Միութիւն մը որ կարճ կեանք ունե-ցաւ, նորէն շնորհիւ կարգ մը անգղամիներու: Եթէ՛ ոչեւորու-

Չունենք ազգային ոեւէ կազ-մակերպութիւն, որ հոգ տանի այս մասնակիցներուն, որոնք գրե-թէ կէս ձուլուած կը համարուին, եւ թուրքերը պէս կը խօսին տեղական լեզուով:

Այս շտապ տարուան ընթաց-քին այստեղ կազմուած են քա-նի մը անգամ երիտ. Միութիւն-ներ, բայց բոլորն ալ լուծուած են, շնորհիւ քանի մը խանգա-րիչներու: 1927ին առաջին ամ-սուն կազմուեցաւ երիտ. Միութիւն մը որ կարճ կեանք ունե-ցաւ, նորէն շնորհիւ կարգ մը անգղամիներու: Եթէ՛ ոչեւորու-

Չունենք ազգային ոեւէ կազ-մակերպութիւն, որ հոգ տանի այս մասնակիցներուն, որոնք գրե-թէ կէս ձուլուած կը համարուին, եւ թուրքերը պէս կը խօսին տեղական լեզուով:

Այս շտապ տարուան ընթաց-քին այստեղ կազմուած են քա-նի մը անգամ երիտ. Միութիւն-ներ, բայց բոլորն ալ լուծուած են, շնորհիւ քանի մը խանգա-րիչներու: 1927ին առաջին ամ-սուն կազմուեցաւ երիտ. Միութիւն մը որ կարճ կեանք ունե-ցաւ, նորէն շնորհիւ կարգ մը անգղամիներու: Եթէ՛ ոչեւորու-

Այս շտապ տարուան ընթաց-քին այստեղ կազմուած են քա-նի մը անգամ երիտ. Միութիւն-ներ, բայց բոլորն ալ լուծուած են, շնորհիւ քանի մը խանգա-րիչներու: 1927ին առաջին ամ-սուն կազմուեցաւ երիտ. Միութիւն մը որ կարճ կեանք ունե-ցաւ, նորէն շնորհիւ կարգ մը անգղամիներու: Եթէ՛ ոչեւորու-

Այս շտապ տարուան ընթաց-քին այստեղ կազմուած են քա-նի մը անգամ երիտ. Միութիւն-ներ, բայց բոլորն ալ լուծուած են, շնորհիւ քանի մը խանգա-րիչներու: 1927ին առաջին ամ-սուն կազմուեցաւ երիտ. Միութիւն մը որ կարճ կեանք ունե-ցաւ, նորէն շնորհիւ կարգ մը անգղամիներու: Եթէ՛ ոչեւորու-

Թիւն ստեղծող տարր մը կայ, այն ալ գաշնակցական երիտա-սարդներն են որ կանանց զաշ-տերուն մէջ ման կուգան իրենց հարկենակցական երեզրով: Ժիշտ այս կէտն է որ կը կատ-ղեցնէ մեր անարժան հակառա-կորդները, որոնք այժմ հեռա-ցած են մեր քաղաքէն:

Գաշնակցական ընկերներ ու համակերպեր յաճախ կուգան ի-րարու քով ու կը վիճարանին օգտակար նիւթերու շուրջ: Այս ամսու սկիզբը գաշնակցական ընկերներ իրենց առաջին հա-ւաքովը ունեցան, ու կազմա-կերպեցին Հ. Յ. Գ. խումբ մը, այն հաստատ համոզումով որ միայն այս կազմակերպութեան շնորհիւ կրնանք ձուլման եւ ալ-լատեման վտանգէն զերծ մնալ, միեւնոյն ժամանակ զազդութիւն մէջ լսող պահելով սէրը հան-ղէկ հայրենիքի:

Չունենք ազգային ոեւէ կազ-մակերպութիւն, որ հոգ տանի այս մասնակիցներուն, որոնք գրե-թէ կէս ձուլուած կը համարուին, եւ թուրքերը պէս կը խօսին տեղական լեզուով:

Այս շտապ տարուան ընթաց-քին այստեղ կազմուած են քա-նի մը անգամ երիտ. Միութիւն-ներ, բայց բոլորն ալ լուծուած են, շնորհիւ քանի մը խանգա-րիչներու: 1927ին առաջին ամ-սուն կազմուեցաւ երիտ. Միութիւն մը որ կարճ կեանք ունե-ցաւ, նորէն շնորհիւ կարգ մը անգղամիներու: Եթէ՛ ոչեւորու-

Այս շտապ տարուան ընթաց-քին այստեղ կազմուած են քա-նի մը անգամ երիտ. Միութիւն-ներ, բայց բոլորն ալ լուծուած են, շնորհիւ քանի մը խանգա-րիչներու: 1927ին առաջին ամ-սուն կազմուեցաւ երիտ. Միութիւն մը որ կարճ կեանք ունե-ցաւ, նորէն շնորհիւ կարգ մը անգղամիներու: Եթէ՛ ոչեւորու-

Այս շտապ տարուան ընթաց-քին այստեղ կազմուած են քա-նի մը անգամ երիտ. Միութիւն-ներ, բայց բոլորն ալ լուծուած են, շնորհիւ քանի մը խանգա-րիչներու: 1927ին առաջին ամ-սուն կազմուեցաւ երիտ. Միութիւն մը որ կարճ կեանք ունե-ցաւ, նորէն շնորհիւ կարգ մը անգղամիներու: Եթէ՛ ոչեւորու-

Այս շտապ տարուան ընթաց-քին այստեղ կազմուած են քա-նի մը անգամ երիտ. Միութիւն-ներ, բայց բոլորն ալ լուծուած են, շնորհիւ քանի մը խանգա-րիչներու: 1927ին առաջին ամ-սուն կազմուեցաւ երիտ. Միութիւն մը որ կարճ կեանք ունե-ցաւ, նորէն շնորհիւ կարգ մը անգղամիներու: Եթէ՛ ոչեւորու-

Այս շտապ տարուան ընթաց-քին այստեղ կազմուած են քա-նի մը անգամ երիտ. Միութիւն-ներ, բայց բոլորն ալ լուծուած են, շնորհիւ քանի մը խանգա-րիչներու: 1927ին առաջին ամ-սուն կազմուեցաւ երիտ. Միութիւն մը որ կարճ կեանք ունե-ցաւ, նորէն շնորհիւ կարգ մը անգղամիներու: Եթէ՛ ոչեւորու-

Այս շտապ տարուան ընթաց-քին այստեղ կազմուած են քա-նի մը անգամ երիտ. Միութիւն-ներ, բայց բոլորն ալ լուծուած են, շնորհիւ քանի մը խանգա-րիչներու: 1927ին առաջին ամ-սուն կազմուեցաւ երիտ. Միութիւն մը որ կարճ կեանք ունե-ցաւ, նորէն շնորհիւ կարգ մը անգղամիներու: Եթէ՛ ոչեւորու-

Այս շտապ տարուան ընթաց-քին այստեղ կազմուած են քա-նի մը անգամ երիտ. Միութիւն-ներ, բայց բոլորն ալ լուծուած են, շնորհիւ քանի մը խանգա-րիչներու: 1927ին առաջին ամ-սուն կազմուեցաւ երիտ. Միութիւն մը որ կարճ կեանք ունե-ցաւ, նորէն շնորհիւ կարգ մը անգղամիներու: Եթէ՛ ոչեւորու-

Այս շտապ տարուան ընթաց-քին այստեղ կազմուած են քա-նի մը անգամ երիտ. Միութիւն-ներ, բայց բոլորն ալ լուծուած են, շնորհիւ քանի մը խանգա-րիչներու: 1927ին առաջին ամ-սուն կազմուեցաւ երիտ. Միութիւն մը որ կարճ կեանք ունե-ցաւ, նորէն շնորհիւ կարգ մը անգղամիներու: Եթէ՛ ոչեւորու-

Այս շտապ տարուան ընթաց-քին այստեղ կազմուած են քա-նի մը անգամ երիտ. Միութիւն-ներ, բայց բոլորն ալ լուծուած են, շնորհիւ քանի մը խանգա-րիչներու: 1927ին առաջին ամ-սուն կազմուեցաւ երիտ. Միութիւն մը որ կարճ կեանք ունե-ցաւ, նորէն շնորհիւ կարգ մը անգղամիներու: Եթէ՛ ոչեւորու-

ՔԱՐԻՁԻ ԵԿԵՂԵՑԻՆ
Փարիզի եկեղեցիի հոգաբար-ձուութիւնը կը խնդրէ մեզմէ հրա-տարակի նիւտեւայ տեղիկու-թիւնները:—

Վարչական կանոնագրի 14րդ յօդուածին տրամադրութեան համաձայն, Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ եկեղեցւոյ վարչական ժողովն զազրած տասնեակ անդամներուն տեղ, նոր ընտ-րութիւն կատարուեցաւ 27 Մարտ Կիրակի օր, եւ քուէ-ներու մեծամասնութեամբ ընտ-րուեցան նոր 11 անդամներ:

Ապրիլ 4ին, նորընտիր վար-չական ժողովը, իր առաջին նիստը գումարելով, զբաղեցաւ. 1. Իր դիւանին կազմութեամբ, 2. Բնիկ Յանձնաժողովի, 3. Ե. Լեւոնի, Յանձնաժողովի եւ 4. Ս. Եկեղեցւոյ հոգաբարձութեան նոր ընտրութիւններով: Վարչա-կան դիւանը կազմուեցաւ այս-պէս. Պ. Պ. Պ. Էսմէրեան՝ Ա. ատե-նապետ, Ա. Յրէնիկեան՝ Բ. ատե-նապետ, Վ. Թադեւոսեան՝ Ա. ատե-նապետ, Ս. Բուլճեան Բ. ատե-նապետ: Բնիկ յանձնաժո-ղովի անդամ ընտրուեցան Պ. Պ. Էսմէրեան Պողոս, Գոնչկիկ Արամ, Ճէվահիրեան Հրանտ, Մանուկեան Լեւոն, Սիւսեան Քերովի: Եւ լեւոնից Յանձնաժո-ղովի անդամ ընտրուեցան Պ. Պ. Էսմէրեան Պողոս, Թադեւոսեան Վաղարշակ, Ճէվահիրեան Ա. ատե-նապետ, Սիւսեան Խաչիկ եւ Յրէնիկեան Մշտու: Իսկ Ս. Եկե-ղեցւոյ հոգաբարձութիւնը կազ-մուեցաւ հետեւեալ կերպով. Պ. Պ. Գալպէսեան Յակոբ, Կէվ-րէկ Աղոկտոս, Համբարձումեան Արսենակ, Ներսէսեան Խաչա-տուր, Փափազեան Սեդրա:

Նորակազմ հոգաբարձութիւնը 25 Ապրիլ Բշ. օր, իր առաջին նիստը գումարելով, կազմեց իր դիւանը հետեւեալ կերպով. Ատենապետ՝ Խաչ. Ներսէսեան, Ատենապետի Եւր. Գալպէսեան, Գանձապետ՝ Աղոկտոս Կէվրէկ:

Նկատի ունենալով փարիզա-հայ գաղութին օր ըստ օրէ ստաւարացումն եւ հետեւեալ դիւանական գործողութեանց ա-ճումն, վարչական ժողովի որոշ-ման համաձայն, եկեղեցւոյ ընդ-հանուր քարտուղարութեան պաշտօնին հրաւիրեց Պ. Գառ-նիկ Բարուսեանը որը իրա-ւաստութիւններով:

Ընդհ. քարտուղարը, ամէն օր մինչեւ կէս օր, պիտի ընդունի ժողովուրդին այն ամէն զիմուե-ները, որոնք կապ ունին իր պաշտօնին հետ, ինչպէս՝ մկր-տութիւն, պատկ. յուղարկաւո-րութիւն եւ այլ դիւանական ամէն տեսակ գործողութիւն: Ընդհ. քարտուղարը, իր ընդու-նած զիմուեներու մասին կա-տարուած ստորիութիւններուն պիտի հսկէ եկեղեցւոյ հոգե-ւոր պետին եւ հոգաբարձու-թեան հաւանութեամբ:

Վերջ. քարտուղարը, ամէն օր մինչեւ կէս օր, պիտի ընդունի ժողովուրդին այն ամէն զիմուե-ները, որոնք կապ ունին իր պաշտօնին հետ, ինչպէս՝ մկր-տութիւն, պատկ. յուղարկաւո-րութիւն եւ այլ դիւանական ամէն տեսակ գործողութիւն: Ընդհ. քարտուղարը, իր ընդու-նած զիմուեներու մասին կա-տարուած ստորիութիւններուն պիտի հսկէ եկեղեցւոյ հոգե-ւոր պետին եւ հոգաբարձու-թեան հաւանութեամբ:

Վերջ. քարտուղարը, ամէն օր մինչեւ կէս օր, պիտի ընդունի ժողովուրդին այն ամէն զիմուե-ները, որոնք կապ ունին իր պաշտօնին հետ, ինչպէս՝ մկր-տութիւն, պատկ. յուղարկաւո-րութիւն եւ այլ դիւանական ամէն տեսակ գործողութիւն: Ընդհ. քարտուղարը, իր ընդու-նած զիմուեներու մասին կա-տարուած ստորիութիւններուն պիտի հսկէ եկեղեցւոյ հոգե-ւոր պետին եւ հոգաբարձու-թեան հաւանութեամբ:

Վերջ. քարտուղարը, ամէն օր մինչեւ կէս օր, պիտի ընդունի ժողովուրդին այն ամէն զիմուե-ները, որոնք կապ ունին իր պաշտօնին հետ, ինչպէս՝ մկր-տութիւն, պատկ. յուղարկաւո-րութիւն եւ այլ դիւանական ամէն տեսակ գործողութիւն: Ընդհ. քարտուղարը, իր ընդու-նած զիմուեներու մասին կա-տարուած ստորիութիւններուն պիտի հսկէ եկեղեցւոյ հոգե-ւոր պետին եւ հոգաբարձու-թեան հաւանութեամբ:

Վերջ. քարտուղարը, ամէն օր մինչեւ կէս օր, պիտի ընդունի ժողովուրդին այն ամէն զիմուե-ները, որոնք կապ ունին իր պաշտօնին հետ, ինչպէս՝ մկր-տութիւն, պատկ. յուղարկաւո-րութիւն եւ այլ դիւանական ամէն տեսակ գործողութիւն: Ընդհ. քարտուղարը, իր ընդու-նած զիմուեներու մասին կա-տարուած ստորիութիւններուն պիտի հսկէ եկեղեցւոյ հոգե-ւոր պետին եւ հոգաբարձու-թեան հաւանութեամբ:

Վերջ. քարտուղարը, ամէն օր մինչեւ կէս օր, պիտի ընդունի ժողովուրդին այն ամէն զիմուե-ները, որոնք կապ ունին իր պաշտօնին հետ, ինչպէս՝ մկր-տութիւն, պատկ. յուղարկաւո-րութիւն եւ այլ դիւանական ամէն տեսակ գործողութիւն: Ընդհ. քարտուղարը, իր ընդու-նած զիմուեներու մասին կա-տարուած ստորիութիւններուն պիտի հսկէ եկեղեցւոյ հոգե-ւոր պետին եւ հոգաբարձու-թեան հաւանութեամբ:

Վերջ. քարտուղարը, ամէն օր մինչեւ կէս օր, պիտի ընդունի ժողովուրդին այն ամէն զիմուե-ները, որոնք կապ ունին իր պաշտօնին հետ, ինչպէս՝ մկր-տութիւն, պատկ. յուղարկաւո-րութիւն եւ այլ դիւանական ամէն տեսակ գործողութիւն: Ընդհ. քարտուղարը, իր ընդու-նած զիմուեներու մասին կա-տարուած ստորիութիւններուն պիտի հսկէ եկեղեցւոյ հոգե-ւոր պետին եւ հոգաբարձու-թեան հաւանութեամբ:

ՄԱՐՁԱՎԱՐ ԿԵՆՏՐ
Հ. Մ. Բ. Մ. (1) - GALLIA CLUB (1) Վարչ. Կիրակի ժամը 4ին Stade Municipal Ivryի մարզադաշտին վրայ կը միջին Հ. Մ. Բ. Մ. (1) եւ Gallia Club (1):

Այս մրցումէն առաջ Հ. Մ. Բ. Մ. Ի նորակազմ խումբ խումբը պիտի մրցի Galliaի համապա-տասան խումբին հետ ժամը 2ին: Ժամադրավայր՝ Gare St. Michel ժամը 3ին 1.30ին: Իրաւ-րամասնութիւնները յայտնուի:

ՍՄՐՍՍՓԵՆԻ Է.— Լիոնի մօտ Տարտէլի մէջ կը բնակէր իտալացի հողագործ մը, Էվան-ճէլիսի, 64 տարեկան: Ունէր կին մը, 50 տարեկան եւ երեք երիտասարդ զաւակներ: Հողի մը խնդիրով, Իտալացին բար-կացաւ կնոջը վրայ եւ դանա-կով կտրեց անոր ձախ անութը, բանալով լախ երակները, ուրկէ արհեստը շարունակի՝ պէս պար-պուցաւ: Վարկենական մե-տաւ կինը: Երեք զաւակները, որ սկանաւես եղած էին այս անակալ մարդասպանութեան, յարձակեցան իրենց հորը վրայ, կապեցին զայն եւ յանձնեցին ոստիկանութեան:

ԿԻՆ ՄԷ ՋՍԲՆՈՒՄԸ.— Լոն-տոնի 25 բնիկ Գրոս կայարանին մէջ, երկաթուղիի պաշտօնեանե-րը, չափազանց նեղուած՝ զար-շահոտութեան, որ կուգար պահ-դրու

սնդրելու համար, կառավարութեան խնդրեցի որ Հանովրի թրքական ընդհանուր հիւպատոս կարգէ ձեր հայրենակից Պ. Պէհ-րինկը: Յոյս ունիմ որ այս վերջինը իր այս նոր պաշտօնով պիտի նպաստէ երկու երկիրներու միջև զոյուծիւն ունեցող բարեկամական յարաբերութիւններու ամրապնդման:

Քէմալէտտին Սամի փաշա իր ճառը վերջացուց բաժակ պարպելով ի պատիւ գերման ազգին, եւ հանրապետութեան նախագահ մարաշախա Հինտէնպուրկի:

Կեանքի Պէյրուսի մէջ

Պէյրուսի վրանաքաղաքին մէջ բացուած է մայրանոց մը, զոր կը կառավարէ Նիբ Իսիթ Բըլիֆը: Մարտ ամսուան ընթացքին մայրանոցին մէջ ծնած են 80 երախաներ, որոնց մէջ երկուորեակ մը եւ անբնական ծնունդ մը: Նորածիններու 39ը մանչ, 41ը աղջիկ: Մեռած են 3 երախայ, իսկ մայրերուն մէջ մահ չէ պատահած:

Մայրանոցին մէջ կը պաշտօնավարեն Տոքթ. Խոսրով Գրիգորեան, վկայուած մանկաբարձուհի մը, հիւանդապահուհի եւ օգնական մը: Մայրանոցի շէնքը տախտակէ տաղաւոր մըն է, սակայն՝ մաքուր, լուսաւոր եւ օդաւուն:

Մայրանոցը ունի 14 անկողին: Մինչեւ վերջին ամիսը (մայրանոցի շինութեան ի վեր 4 ամիս), քննուած են 155 մայրեր, որոնցմէ 61ը դեռ ծննդաբերութիւն չեն ունեցած:

Մայրանոցի հաստատութիւնը գաղթականներուն մէջ տրպար եւ անհրաժեշտ կազմակերպութիւն մըն է:

Պէյրուսի Բաղաքապետութիւնը անցեալ տարի գրաւած էր Հայոց հին գերեզմանատան մէջ մասը, ընդարձակելու համար ճամբան: Գրաւուած հողամասին փոխարժէքը, 1725 տուր-ուսի, վճարուած ըլլալով, Գերեզմանատան Յանձնախումբը նոյն գումարով գնած է գերեզմանատան կից 370 կանգուն հող, այսպէս շարունակելով նաեւ շինել կիսատ մնացած մատուռը: Գերեզմանատան Յանձնախումբը ձեռնարկած է նաեւ պատ քաշել գերեզմանի հողին շուրջ:

Թրքական հպատակութիւն ընդունողներուն առաջին խումբը Դամասկոսէն մեկնած է Թուրքիա, Պէյրուսի վրայով:

Ի խնդիր Օղակաւորներուն

Նիւ Եորքէն հեռագիր մը կ'ըսէ թէ ֆրանսացի օդանաւորդները գտնելու յոյսերը հեռագծեմէ կը մարին, քանի որ հակառակ երեք ազգերու կողմէ կատարուած մանրակրկիտ փնտրութիւններուն, ոչ մէկ իրական հետք կարելի եղաւ ձեռք բերել:

Եւրոպայէն, Բանատայէն եւ ամբողջ ամերիկեան եղբրքի երկայնքէն առնուած լուրերն ու անթիւ հեռագիրները մէկ բան միայն կը հաստատեն, այն թէ՛ ոչ մէկ նորութիւն կայ: Նիւ-Ֆրանստէտիցիսի վրայ կատարուած փնտրութիւնները անհետեւեանք մնացին, մարելով յոյսի վերջին նշոյնն ալ: Ուաշինկթընէն Ռէյմընտ Օրթէյի, որ երկու տարի առաջ 25,000 տոլար մրցանակ խոստացած էր Նիւ Եորք—Փարիզ թռիչքը կատարող առաջին օդանաւորին, հիմա 5000 տոլար կը խոստանայ անոր, որ ստոյգ անհետկութիւն մը պիտի տայ կորսուած օդանաւորդներուն մասին: Պոսթընէն ուրիշ վաճառական մը, որ անունը չի տար, «Սպիտակ Թռչուն»ը գտնողին 1000 տոլար կը խոստանայ:

«Լոս Անձէլոս» ղեկավոր օդանաւը 14 ժամուան մէջ 600 մղոն ճամբայ կտրելէ եւ շոգնաւերուն համար փտանալու կէտերու վերեւ փնտրութիւններ կատարելէ վերջ, իր կեղծոնը դարձաւ: Օոփային նախարարութիւնը կը մտածէ «Լոս Անձէլոս»ը ղրկել մինչեւ Լապրատոր, վերջին փորձ մըն ալ ընելու համար:

Իտալացի օդանաւորը տը փրկէսօ, Ամերիկայի մէջ հաց-կերոյթի մը ընթացքին յայտարարեց թէ ամէն յոյս կորուած է եւ թէ Նոնտէսէր ու Քոլի անպատճառ մեռած են՝ ինչպիսիք ովկիանոսին մէջ:

Օղին աննպատակեան պատճառով Ամերիկացի օդանաւորները երէկ ճամբայ չկրցան ելել դէպի Փարիզ:

Գործադրուեալ մեղմացումը

Աշխատանքի նախարարութեան պաշտօնական վիճակագրութեան համաձայն, Մայիս 12ին նպատակաւ գործազուրկներու թիւն էր 54,252, որոնց 37,044ը այր, 17,208ը կին: Անցած շաբաթ առնց թիւն էր 58,463, որով մէկ շաբթուան մէջ պակասը է 4210 հոգի: Գործազուրկութիւնը իր ամենաբարձր աստիճանին հասաւ Մարտ 10ին, երբ 81916 նպատակաւներ կային:

Վերջացող շաբթուան ընթացքին աշխատանքի նախարարութեան կողմէ 774, տեղաւորման գրասենեակներու կողմէ 929, ընդամենը 1703 օտար բանւորի գործ հայթայթուած է: Ասոնցմէ ճարտարարուեստի մէջ աշխատելու համար նոր Ֆրանսա մտածներուն թիւն է 42, բոլորն ալ իտալացի: Իսկ երկրագործութեան մէջ աշխատելու համար Ֆրանսայէն մէկ շաբթուան մէջ մեկնած են 1822 օտար բանւորներ, որոնց 970ը իտալացի, 233ը Սլոնիացի, 184ը Լեհ եւն: Բացի վերիններէն, առաւելագոյն երեք ամիս ճարտարարուեստի մէջ աշխատելու համար Ֆրանսա մտած են 52 իտալացի եւ 12 Պելժ բանւորներ: Ասիկէ գատ, արձակուրդով իրենց երկիրը մեկնող 343 օտար բանւորներ վերադարձած են:

ՅՈՒՇԱՏԵՐ

Հ. Յ. Գ. Իթալի թաղի Աղբիւր Սերբ խումբի գաղափարական ժողովը, այսօր կիրակի կէս օրէ վերջ, ժամը 2ին, 4 Passage St. Hippolyte, մէթրո Իթալի:

Հ. Յ. Գ. Լիոնի գիւնի խումբի ընկ. ժողովը վաղը թշ-երեկոյ ժամը 8.30ին Գրա-դարանի սրահը, խիստ կարեւոր օրակարգով: Ներկայանալ անդամատեղութիւնը:

ԶՈՓԱՇԱՍ ԱՐԲԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ փարիզի մայր դիւանը տարեկան ընդ-ի ժողովի կը հրաւրէ բոլոր անդամները այսօր կիրակի կէս օրէ յետոյ ժամը 2.30ին Ֆլորիա Գալարանը (61 Rue Mr. le Prince): Թրակարգ՝ 1. վարչութեան համարատուութիւն, 2. Պիւտե՛, 3. մամուլ, 4. ընտրութիւններ:

ԱՐԻՆԵՐՈՒ Գ. ՏԱՐԵԿԱՐԱՆ ԱՅՅՈՐ

Փարիզի Հ. Մ. Բ. Մ. Ս. սկաւա-տական խումբը իր հիմնարկու-թեան երրորդ տարեկցին առ-ճիւ, կազմակերպած է դաշտա-յին հանդէս մը, որ տեղի կ'ու-նենայ այսօր կիրակի կէսօրէ յետոյ, ժամը 2ին Meudonի անտա-ւին Patte d'Oie դաշտին վրայ: Կը հրաւիրուին հետաքրքրուող հայրենակիցները: Ծանօթ՝ Շոգե-կաղը Invalidesէ կամ Pont Mirabeauէն իջնել Meudon-Val-Fleury կայարանը, ուր ժամը 1-2 ա-ռաջնորդող սկաւաւներ պիտի սպասեն:

ՆՈՐ ԳԻՐՔԵՐ

Անտոնիոս եւ Կղնպատրա 15 ֆր., ճամբուն վրայ 10, Նա-մուս 10, Չար Ողի 10, Պատուի համար 10, Անուշ 5, Պէպէթ 10, Լէպէպէթի Հօրհօր 6, Չար-տաշ 6, Արշէր Մալ Ալան 5, Նա Ղինի սա լինի 4, Երկու Խուրի 3, Կառքի արկած մը 2.50, Չափալին 2.50, Պաշտօնս խումբալ է 2.50, Փարոսի պա-հապանները 2.50, Եւային: Էջեր Բուշակէն 5 ֆր., Հայ-րենի Բնար 12.50, Կուրեանի Բերթուանները 5, եւ Երգեր ու Տաղերը 2.50:

Պաշտօնագրի եւ Հայաստան 6, Հայաստանի Հարգերը 15, Մի-լիոն մը Հայերու Հարգը 18, Խորհուրդներ հայ պատանինե-րուն 3, Հայկ. Երգերու Ճանա-գրուած 10, Անուշ Զարիպ 6, Աքլոր եղբար 7, Հրաշագործ Յաքերը 5, Ֆրանսահայ. խո-սակցութիւն 6:

ՆՈՐ ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ

Մաքսիմ Կորբի ՄԱՇԱՅՈՒ ՍԷ-րը, ցնցող պատմուածք գնչու-ներու կեանքէն, 3 ֆր.:

Կը Հայթայթուին նաեւ ուրիշ ամէն տեսակ գիրքեր: ֆօսի ծախք չառնուիր: Պահանջել գրացուցակը: Գիմի նամակով հետեւեալ հասցէին.— L. Mozian, 51 Bld. Auguste Blanqui, Paris (13e):

«Բուժակի»

Լոյս տեսաւ 11րդ թիւը (Մայիս) պատկերագրի եւ ճոխ բովան-դակութեամբ: Կը ծախուի Պէլ-վիլի եւ Սէն-Միշէլի լրագրա-վաճառներուն քով:

Ի ԲԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ԳՐԱՅԵՆԵԱԿ Է. ՍԹԷՖԷՎԻ

Վ. Կ. ԱՅՈՒՍՏ

Ի ԲԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹԱՆՑ ՅԱՔԻԻԼՈՒԷՆ 106, AVENUE KLÉBER, 106

Téléph. Passy 72-56

Ամէն տեսակ վեճիկ գոր-ծեր ամէն դատարանի առջև: Զեւակերպութիւններ Ֆրան-սա մասերու համար: Բնա-կութեան խնդրի կանոնա-ւորման համար հարկ եղած ձեւակերպութիւններ:

ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆՈՒԹԻՒՆԵՐ Ամէն օր ժամը 4—7

ՄԵՆ ՓՈՐՁԱՌՈՒԹԻՒՆ ՈՒՆԻՄ ՓԱՐՁԻ ՆԵՐԿԱՐԱՍԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐՈՒՆ

ԿԸ ՄԱՏԱՉԵՆՄ Իւղաների, ձեկի, պատեր թղթերու ա-մէն կարգի աշխատանք:

ՎԵՐԱՆՈՐԴՈՒՄ Տաշա-բաններու եւ խանութներու բարեխիղճ եւ արագ աշխա-տանք, դիւրամատչելի գի-նեքով:

ԴԻՄԵՆ 2.ի, 30 Passage Menilmontant, Paris (11e)

ՍԱԿԱՐԱՆ

14 Մայիս 1927

ԳՐԱՄՆԵՐ	Ֆր.
Սիւրբիլի, L. St.	124 02
Տոլար, Dollar	25 52
Մարք (սոկի) 100 Mark	604 75
Ֆրանկան Թոթ. L. Trq.	43 39
Ֆր. սոկի " or	114 —
ՄԵՇԻՍԻԷ Medjicie	7 50
Լէվա 100 հայտ Léva	18 40
Տրախի " Drachme	33 75
Լիւր " " Lira	138 —
Պել. ֆրանք " Fr. Belge	71 —
Չուիք. " Fr. Suisse	491 —
Լէյ 100 հայտ Ley	16 15
Չեկովնեք (10 Roubles or)	97 50

ԱՐԺԵԹՈՒՎ Թ

Եզ. ֆր. Ֆոնիլի I Cr. Fonc. Eg. 3100 —

" II " " 1920 —

" III " " 1480 —

Թոս.Վիլի երկդ. Lots turcs 165 —

Comptoir Parisien de change et de Crédit 80, Rue Lafayette

IMPRIMERIE - MASSIS - ÉDITIONS 208bis, Rue Lafayette Paris (10e)

Le Gérant: H. TEURNIER

ՀԱՅԿ. ԲՈՒԺԱՐԱՆ - POLYCLINIQUE de BELLEVILLE

Տէր եւ Տօրէն՝ ՏՕՔԹ. ԳՐԳՈՅԵԱՆ

29, Rue (Place) des Fêtes, Paris, XIX. Tél. Nord 96 - 61

Բաց է ամէն օր, ուր շատ մը մասնագէտ բժշկները կը խնամուին ամէն տեսակ ներքին եւ վերաբերական հիւանդութիւնները: Աչքի մասնա-գէտը կ'ընդունի Գշ., Եշ. եւ Շարժք օրերը ժամը 3—5: Բժի. կը կորչի ու սկսածի մասնագէտը ամէն Երկուշ. եւ Ուրբ. օրերը ժամը 11—12: ԱՏԱՄԱՐՈՒՄԻՅԵՐ ամէն օր ժամը 9էն մինչեւ 19:

ԲՈՇԿԱՎ. ԻՐԱՐՈՒԺԱԿԱՆ ԴԱՐՄԱՆԱՏՈՒՆ ԵՒ ԱՏԱՄԱՐՈՒԺԱՐԱՆ

ՏՕՔԹ. ՍԷԹԵԱՆ

Téléphone: MARCADET 03-64 ՉԻՄԵՈՒՍԵՐ 1900ին

38, Ave. St. Ouen -o- 20, rue Fauvet -o- PARIS (18me)

Մէթրո ՆՈՐԴ ՍՈՒԴ: LA FOURCHE

Ընդհանուր հիւանդութիւններ, սեռամիջոցի, մարմնի, Ֆրան-սախի, շնչերակային, թորի, ծննդաբերութեան եւ կանանց հիւանդութիւններ. վերաբուժական գործողութիւն եւ գործ-արկաններ, էլէկտրադարմանում եւ ֆ. Տառապայթ:

ԱՏԱՄԱՐՈՒԺԱՐԱՆ

Ակույի դարմանում, ստանց ցաւի ակույ քաշել 10 ֆր. արուեստական ճերմակ ակույ 20 ֆրանք, սոկի քուրս 80 ֆրանքէն սկսեալ:

ԱՄԷՆ ՕՐ ՈՒ ԿԻՐԱԿԻ ԲԱՑ Է

ՀՐԱՉ ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ

ՎԻՐԱԲՈՅԹ - ԱՏԱՄԱՐՈՅԹ Chirurgen - DENTISTE

ՓԱՐԻՅԻ ԲՈՇԿԱԿԱՆ ՅԱՔԻԻԼՈՒԷՆ 126 RUE BOLIVAR (Մէթրո Պօլիվար կամ ֆոնէյ)

Մասնագիտութիւն ատամնաշարքերու լքումը, թէ սոկի) եւ պրիթի Բոլոր աշխատանքները ԱՌԱՅՑ ՅԱԻԻ, ԳԻՆԵՐԸ ԶԱՓԱՌՈՐ

Ընդունելութիւն ամէն օր ժամը 1.30էն մինչեւ 8ը: Ուրբ. առեւ ժամադրութեամբ:

ՏԻԿԻՆ ԳՈՒՅԱՐ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

ԿԱՐՈՒՇԻ

12 Rue St. Sulpice Paris (6e) Métro Odéon

Փորձուած եւ մասնագէտ մանթոյի, դիւրեւան եւ ցերեկուան շա-գուաններու: Կը պատրաստէ վերջին նորածնութեամբ հագուաններ, ճա-շակաւոր եւ իմամեալ կար:

Իսկ կիրակի օրերը բացուած է մտնուած դասընթացք մը ձեւա-թեան եւ կարի:

Կիրակի առաւուս 9—12, եւ 2—5: Անոնք որ կ'ընտրուին եւ ժամանակ չունեն, կ'ընան օգտուել:

ՏՕՔԹ. Վ. ՊՕՂՈՍԵԱՆ

ՄԱՐՏԱՔԷՏ. ՆԵՐՔԻՆ, ՄՈՐՈՒՅԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՉԻՒՆԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Տարիներէ ի վեր Նիւ-Եորքի յայտնի հիւանդանոցներու մէջ մասնագիտութիւնը կատարելագրած:

Կ'ընդունի 11—1 եւ 4—7: Կիրակի եւ՝ տօնի օրերը մինչեւ կէս օր, եւ ժամադրութեամբ:

16 Bld. Saint-Denis, Paris (10e) Métro: Saint-Denis, Téléph. Provence 09-32:

Կ. ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

ԲՈՊԵՐՈՒ ԳՈՒԷՅ 1915, ՆԱԿԻՆ, ՊՈՇՏ. ՕՍՄ. ՊԼԵՔՍՅԻ

ԿԸ ՄԱՏԱՉԵՆ

1. Անգլիերէնի եւ գերմաներէնի դասեր.
2. Ֆրանսերէն, Անգլիերէն եւ գերմաներէն նամակագրութիւն:
3. Հաշուակալութիւն եւ հաշուեցմանութիւն.

ԴԻՄԵՆ ՆՍՄԱԿՈՎ, 37, Rue de Maubeuge, Paris

ԲԱՑՈՒՍԵ Է

“ՖԷՊԻՒՍ, ՀԱՅ ԴԵՐՁԱԿԱՏՈՒՆԸ

37 Rue Poissonnière «Մաթէնի» դիմաց

(Ֆէպիւս լուսանկարչատան յարակից) Tél. Louvre 69-83

Գերմանատան մէջ կը պատրաստուին փարիզեան շիք եւ անգլ. վերջին նորոյթով շարքերու եւ չափու վրայ զգեստներ: Նոր եղանակին առեւիւ ունինք ֆրանսական եւ անգլիական ապրանքներու ճոխ միտերը մը:

Գերմակաւորուած բացառաբար օժտուած է շոգեարդուկ մե-րենայով:

Զեւո՛ք ՄԸ ԶԵՍԱ ԿԱՐԵԼ ՏՈՒՈՂԻՆ ՊԻՏԻ ՏՐՈՒԻ

կործն մը 12 անգամ ձիւ արդուկելու համար իր զգեստը: Սկզբունք, գոհացում տալ ամէնէն դժուարահասցնեցուն

ԴԻՆԵՐԸ ԴԻՐԱՄԱՏԱՉԵՆԻ ԵՒ ԱՆՄՐՅԵԼԻ

ՏՕՔԹ. Ե. ՄԻՆՍԱՍԵԱՆՑ

Նախկին բժշկապետ Կարմիր Խաչի հայկական հիւանդանոցի լրասնագէտ ներքին, վերաբերական, միզասեռական հիւանդու-թիւններու:

Ամէն օր 5-7, կիրակի 9-12

Rue des Acacias 42, Métro Ternès-Etoile, Tél. Galvani, 28-54:

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՊՈՒԻՏ ԵՒ ԵՐԾԻԿ

Արեւելեան ամէն տեսակ անուշեղէն եւ նպարեղիմայ լաւագոյնը զեղչեալ գիներով պիտի գտնեք:

ՊԷԼՎԻԻ ԾԱՆՕԹ ՀԱՅ ՆՊԱՐԱՎԱՋԱՌ

Յ. ԱՐԹԻՆԵԱՆԻ քով

28, Rue Lesage, PARIS (20e) — Téléphone: Ménil. 61-85

Métro Belleville: Tramway 5 et 26

Ե. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԻՏ ԺԱՄԱԳՈՐԾ

Կը *linorquel*՝ ամէն մասը ժամացոյցներ դիւրամատ-չելի գիներով: Երաշխաւորեալ աշխա-տութիւն:

62, Rue Belleville, Métro Belleville.

ՍՈՒՐՃԻ ՄԻԱԿ ՄԱՍՆԱԳԻՏ

ԾԻՐԱԿ ՆՊԱՐԱՎԱՋԱՌԱՏՈՒՆԸ

Փարիզի եւ գաւառներու հայտնեան համար կը պատրաստէ ՀԱՄՈՎ, ՀՈՏՈՎ, ԱՆԻՍՈՒԳՈՒ ԹԱՐՄ ՍՈՒՐՃ

Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ Ամրակի կ'ընտրուի

Մէկ փորձ բուէ համարողներու հետախույզ ապագրանքներ ամր-ջապէս կ'ըրկուին: Թէլ. Էֆոն Սոլուս 38.63, Métro Cadet 26, Rue de Trévis Paris (9)

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ՃԱԾԱՐԱՆ

CAUCASE FILS

10, RUE RAMPAL, PARIS (19e), Métro: Belleville կամ Buttes Chaumont

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՀԱՄԵՂ ԿԵՐԱԿՈՒՐՆԵՐ

Նախկին ուսանական պալատի խոնարարը կը պատրաստէ ամէն օր պորչ, ջրբրդայ, շիշ քէպպայ, ջագողպիլի եւ զանազան հաւեղէն կերակուրներ:

ՊԱՂՊԱՂԱԿ ՍՈՒՐՃ ԹԷՅ

ՃԱՇԱՐԱՆԸ ԲԱՑ Է ԱՌԱՍԻՏԵԱՆ ԺԱՄԸ 11.30էն ԳԻՇԵՐՈՒՆ ԺԱՄԸ 10.30.

ՏՐԱՄԱԳՐԵԼԻ ՍՐԱՆ ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ՀԱՒԱՔՈՅԹՆԵՐՈՒ ԵՒ ԽՆՃՈՅՔՆԵՐՈՒ

ՀԱՐԱՇԻ ԿՈՒՆՍԵՆՍԱՆ ԳՐԱԳՐԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵ
3 տառ, 6 տառ, 8 տառ, 10 տառ
ՏՐԱՆՍԿՐԻՍՏ 35 ֆ, 70 ֆ, 140 ֆ
ԱՆՊԵՏՐՈՎ 20 շ, 40 շ
ԶՈՒՆՆԵՐԻՍ 20 շ, 40 շ
ԵԳԻՊՏՈՍ 20 շ, 40 շ
ԱՄԵՐԻԿԱ 6 մլ, 10 մլ
ԵՒՐՈՊԱ 100 ֆ, 200 ֆ

"HARATCH"

Խմբագիր՝ ՇԱՎԱՐՇ ՄԻՍԱԿՅԱՆ
Directeur-Propriétaire : SCHAVARSCH MISSAKIAN
Rédaction & Administration : 208 bis, Rue Lafayette - PARIS (10e)
TÉLÉPHONE : NORD 57-82
MÉTRO : LOUIS-BLANC ou JAURÈS
Հասցեի փոփոխման համար պետք է վճարել 2 ֆրանք

ԵՐԵՎԱՆԻ
17
ՄԱՅԻՍ
1927
17 MAI 1927

Գ. ՏԱՐԻ ԹԻԻ 338

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԳԻՆ՝ 50 ԱՆՆԹԻՄ

ՄԱՍՈՒԼ

ՅՈՅՆԵՐԸ ԵՒ ԻԶՄԻՐԸ

Պոլսոյ «Ազադամ» թերթին մէջ, խմբագրապետ Ղեկմատին Սատրապի կողմէն...

«Հեղինակները պատերազմական նախաբարին տուած հրամանին վրայ, Սեւանիկի 51րդ զօրաբաժինը մեծ շուքով տօնած է Իգմիրի զբաղման տարեկանը: Բեմին մէջ կողմը դրուած է կղեր մետաղադրոսը...»

«Ամէն ազգ կը տօնէ իր յաղթանակները, բայց տեսնուած չէր այսպէս զին. հանդիսութիւններով տօնել արեւմտոս Եւրոպայի, որ պէտք է մոռցուէր պատմութեան առջեւ: Իր զին. պատերազմային բաժանումները ազգ մը միայն սուղով կրնայ յիշել մը ստեղծող օր մը: Իգմիրի գրատուքը, բարոյական է պատմութեան անհատական համար:»

«Այս բանակը, որ թուրքին վրեժառու զենքերուն առջեւ վերաւոր զազաններու նման խուճապահար կը փախչէր, ահա իր բնակարաններուն միջոցաւ առանց անհաշու իգմիրի մատին կը խօսի, եւ զինուորական քաղաքը կը հնչեցնէ, բարեւի կենտրոնով հրեզնիի նկարին առջեւ:»

«Քիրիսա Յուսիպետոս, չեմ կարծեր որ համարձակիս ոտք զնիլ իգմիրի քարափին վրայ: Նոյն իսկ, երբ Իգմիրը վերագրուած է մէջ կը ճառէ իր, երբ շարժման մէջը էր իրենց (կուրա՛յ) պոստը, հրեզնի պատերազմող նկարը տեսնելով ինքզինքը թրքական հողին վրայ պիտի կարծէր, ձեր ազգային քայլերը թուրք հեծակազօրքի հանած ձայնին սպառնալովները պիտի թողուր, հանդէպ, ճարտ, Սիրիոսթոմոսի պատկերը եւ զօրաբաժինը միջոցով, ինչո՞ք նման պիտի փախչէր: Սեւանիկի փողոցներուն մէջ, պոստով:»

«Երկուցից, Երկուցից, Մուսթաֆա Բէճմալ...»

ՆՈՐ ՆԱՄԱԿՆԵՐ ԷՋՄԻԱՏՆԻՆ
Էջմիածնէն Պոլսու՝ Գարեգին եպսկոպիտի հասած նամակով մը կը հերքուի այն լուրը թէ Ստեփաննոս արքեպիսկոպիտը քանչեւ քան քան իրրեւ առաջնորդ Պոլկարաբայ թեմին: Ընդհակառակը կը յանձնարարուի պատուիրակ Գարեգին եպսկոպիտի որ անմիջապէս մեկնի եւ պետք եղած կարգադրութիւնները ընէ: Պատուիրակին տեղեկագրութեան յետոյ միայն վերջնական որոշում պիտի տրուի: Նամակներ ուղարկուած են նաեւ Ստեփաննոս արքեպիսկոպիտի եւ Պոլկարաբայի առաջնորդական տեղապահ Գարեգին Ա. Բախանյանի: Առաջինին կը յանձնարարուի երեւոյթները վերին մարմնին կարգադրութեան, իսկ երկրորդին՝ շարունակել իր պաշտօնը, ցնոր անօրինակութիւն: Երեւանէն Մարտիկ զբուռած անձնական նամակ մը մէջ կը կարդանք. «Չայտատանի անխորհուրդ փորձները սեւ ճապակի մը անցնել տուին մեզի»:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

Անգլիա ռուս վեճը

ԽՈՒՋԱՐԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒՆ

Մոսկուայի պաշտօնաթերթ «Իզվեճի» խօսելով Լոնտոնի ծանօթ խուզարկութեանց մասին, կը գրէ թէ Լոնտոնի կառավարութիւնը ներշնչուեցաւ ֆեբրինի օրինակէն: Ասիկա սկիզբն է երկու երկիրներու միջեւ յարաբերութիւնները խղճաբար մասին սրբ օտթերն Չէմպլայնի ըրած սպառնալիքին իրագործումին: Անգլիոյ ներքին քաղաքականութեան մեքենայութիւններէն մէկն է այս. Արհեստակցական միութեանց նոր օրէնքը գործադրելու համար, պէտք ունի հասարակութեան ուղարկութիւնը ուրիշ կողմ դարձնելու: Ասոր համար կ'օգտագործեն պոլիտիկական վտանգը, որ արդէն անգամ մը օգտակար եղաւ պահպանողականներուն: Այս միջադէպը նոյնպէս հարուած մը կուտայ գործունէութեան միջազգ. տնտեսական խորհրդատուներին, որուն մասնակցեցաւ խորհրդային Միութիւնը մեծ պետութեանց, մասնաւորապէս Անգլիոյ պնդումներուն վրայ, որովհետեւ ասոնք հաշուած էին թէ առանց իր մասնակցութեան կարելի չէ եւրոպայի տնտեսական կեանքը վերանակնելու: Յարաբերութեանց խղճումը հաճոյք չպիտի պատճառէ Անգլիոյ առեւտրական եւ սեղանաւորական շրջանակներուն, որոնք դիտեն թէ շատ պիտի փնտսեն կորսնցնելով խորհրդային շուկան, անոնք պիտի փնտսուին աւելի քան խորհրդային Միութիւնը, որ կրնայ դիմել Անգլիոյ բազմաթիւ մրցողներուն:

Անգլիախորհրդային յարաբերութեանց խղճումը չարաշուք ազդեցութիւն պիտի ունենայ ամբողջ եւրոպայի տնտեսական կացութեան վրայ: Այսպիսի աղէտի մը պատասխանատուութիւնը պիտի ինչո՞ք թէ խորհրդային Միութեան վրայ, որ միշտ խաղաղութեան կը ձգտի, այլ ամբողջովին անգլ. կառավարութեան վրայ, որ կեղծիքով սկսաւ եւ «փոկրոմ»ով մը վերջացուց:

Անգլիախորհրդային յարաբերութեանց մէջ: Բազմաթիւ կարեւոր վաւերացումներ գրաւուելով յանձնուեցան ներքին նախարարին, որ երկէ այս մասին յայտարարութիւններ պիտի ընէր երեսփ. Ժողովին մէջ: Միայն դեռ չէ գտնուած երեք ամիս առջ նախարարութեան մը գոյցուած կարեւոր վաւերացումներ: Բոլոր արկղերը երեւան հանուելով բացուեցան երկուտրական ծակիչ մեքենաներով եւ Յ ժամուան զիշերային տքնաձայն աշխատութիւններէ վերջ: Արկղի մը դուռը երեք միջր բարձր էր եւ հազար քիլօ կը կշռէր: Հարկ եղաւ քանդել քանի մը կրողներէ պատեր, որոնք մէջ խոշոր արկղեր թաքնուած էին: Արկղերուն մէջէն երեւան հանուեցան մտադեայ հաստ տուփեր, որոնք մէջ զանազան վաւերացումներ կային: Կարգ մը թուղթեր կը վերաբերէին Յրանսայի հանրապետութեան նախագահ Տուլմէրի Լոնտոն այցելութեան: Գտնուեցաւ ցանկը պոլիտիկական այն գործակալներուն, որոնք անցած տարի ընդհ. գործադուլի համար պրոպագանդ մղած էին. երեւան հանուեցաւ նաեւ կեղծ անցագրիներ տուող կազմակերպութիւն մը:

Լոնտոնի մէջ ռուս առեւտրական պատուիրակութեան փոխտնօրէն Պեթի հրատարակեց երկար զեկոյց մը, որով կը բողոքէ «գիւնապիտանական առանձնաշնորհներու բնաբարման» ղէմ, եւ կը պահանջէ որ ռուս ներկայացուցիչ մը ներկայ ըլլայ խուզարկութեանց: Յետոյ կ'աւելցնէ թէ ամէն պարագայի տակ «Սովիէթ Հաւակ»ի մէջ չէ որ կը գտնուի նախարարութեան մը գոյցուած վաւերացումները:

ԲՈՂՈՔԻ ՑՈՅՅԵՐ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ

Ամբողջ Ռուսիոյ մէջ բողոքի բուռն ցոյցեր տեղի կ'ունենան Լոնտոնի խուզարկութեանց առթիւ: Ճառախօսները անարգալից կերպով կ'արտայայտուին «անգլիացի աւազակներուն ղէմ, որոնք կ'ուզեն պատերազմի մղել խորհրդային միութիւնը»: Մեծ քաղաքներուն մէջ հետադիմները կը պահանջեն, որ խորհրդային կառավարութիւնը տնտեսական պոլսթի հոչակէ անգլիական ապրանքները ղէմ:

Մօտ 40,000 հոգի շրջապատուած հեծելազօրքի քանի մը զուռներով, կիրակի օր թափօր կազմած անցան Մոսկուայի անգլ. դեսպանատան առջեւ: Շէնքը լաւ պաշտպանուած էր եւ ռեւէ միջադէպ չպատահեցաւ:

ԻՆՉ Կ'ԸՍԷ ՄԻԿՈՅԵԱՆ

Առեւտրական գործադրութեան շէնքին առջեւ տեղի ունեցած բողոքի հրապարակային միջինի մը ընթացքին գործավար Միկոյան յայտարարեց թէ իրենց այս արարքով Անգլիացիները կ'ըզմանեն առեւտրական համաձայնութիւնը, քանի որ առեւտրական պատուիրակութեան շէնքը անձնամիջին էր: Յիշելէ յետոյ որ վերջերս համաձայնութիւնը մը կ'ըջուած է անգլ. զանազան կարեւոր հաստատութեանց հետ, Միկոյան շեշտեց որ անգլ. կառավարութիւնը փոխանակ անգլ. ճարտարաբանաբար գործադրեցաւ եւ գործադրութիւնը մեղմացնելու, անգլիախորհրդային առեւտուրը քանդելու կ'աշխատի: Խորհրդային Միութիւնը գալիքացած այս միջադէպէն, կը սպասէ իր ներկայացուցիչի բողոքագրին անգլ. կառավարութեան տալիք

(Լոնդոն շարունակութիւնը կարգաւ Գ. Է)

ԿԱՐՄԻՐ ՃԵՐՄԱԿ ԴԷՄ ԴԻՄԱՅ

Օրուան կարեւոր դէպքն է, Մայիս 12էն ի վեր, Լոնտոնի խուզարկութեան արշաւը ռուսական «Արգոս» ընկերութեան շէնքին վրայ:

Խուզարկութիւնները կը շարունակուին մինչեւ այսօր, որտեղ անոր խստութեամբ: Արեւմտեան երկիրներու մէջ, հազարավոր են այսպիսի պարագաներ: Մանաւանդ բրիտանական խուզարկութիւնը քիչ անգամ այսքան չլազարգիւ ժողով մը չի թարկուած է:

Ինչպէս կը տեսնեն ընթերցողները, պահպանողական կառավարութիւնը լարած է զաղտնի լրտեսութեան, բարակներու արտոյժ ցանցը, երեւան հանելու համար իր փնտնածը. Գործողութեան գուռը կանգնած է ներքին նախարարութիւնը, որ մէջ միջոց կը փորձէ, մինչեւ անգամ բռնի բանալով նկուղային խոր թաղուած ամրակուռ արկղերը: Եւ պողպատեայ զանգուղիները անոն, որոշ բացատրութիւններ չի տար իր արժողութեանց մասին:

Եթէ հաւատանք օրուան լուրերուն, կառավարութիւնը կը փնտէ նաւային յատակագիծ մը, որ կորսուած է եղբ երկուցիք ամիսէ ի վեր, եւ որուն իրրեւ վերջին թաքստոց, ցոյց տար են Արգոսը (Համառուական գործակցական ընկերութիւն): Բառը կազմուած է այս բացատրութեան անգլիէն իրանաւորութիւն մասին: Իրողութիւնը այն է որ, Անգլիոյ պահպանողական կառավարութիւնը կը կատարէ յանդուգն անարկ մը, մերկացնելու համար խորհրդային իշխանութեան փոխտնօրէնները: Պիտի յաջողի՞ թէ ոչ, ուրիշ խնդիր է: Անգլիոյ հանրային կարծիքը ամէն միջոց ունի վարկաբեկելու կառավարութիւնը, եթէ անոր հաւատարմութիւնը եւ պնդումները քիչ հանուին: Աշխատաւորականները եւ քիչ-շատ ազաւական տարրեր զարմանք յայտնեցին առաջին օրէն. բայց, ինչո՞ք անոն կը զգուշանան յախուռն շարժումներէ: Ժամակի երբեք ուշ չէ պատասխանատուութիւնները ճշդելու համար:

Այս բիրտ գործողութեան հանդէպ, յատկանշական է Մոսկուայի դիրքը: Ճիշտ է, բողոքագիր տրուեցաւ, ցոյցեր կը ցուցակերպուին խորհրդային Միութեան ամէն մէկ կողմերը, անոնք մինչեւ հրաւա, մինչեւ երեւան եւ Նախիջևան: Սալան առնալ սովորական ձեւեր են, ամբողջարական մարտնչներ: Կացութեան մասին իրական զաղափար կազմելու համար, պէտք է կարգաւ խորհրդային մամուլը, որուն առաջին արտօնական արտայայտութիւնը շատ զուռայ է, եւ եթէ անգլ. նկուն: Մ'ըր այն ռուսացիկ «Երկր»ները զանազան ստեղծումներով, եւ ո'ւր ներկայ շրջանայեաց, պահպանողական լեզուով: «Իզվեճիսի» ամէնէն խոշոր սպառնալիքը այն է որ խուզարկական առեւտուրը պիտի տուծէ...:

Կը հետեւի թէ, լրջօրէն տեղի տուած է պոլիտիկաներուն խուզարկական թափը, 1921էն ի վեր: Կա' մ այն է որ Մոսկուայի խուզարկական վտանգ է իր անմեղութեան վրայ եւ համբերութեամբ կը սպասէ Անգլիոյ «պինդոլուսներուն անանկութեան»: Կա' մ, անանկալ հարուածին եւ զալիք յայտնութիւններուն հետեւ, խոհմութիւն կը սեպէ իւր չլեցնել կրակին մէջ, աւելի թէ չարիքներ կանխելու համար:

Երկու պարագաներուն մէջ այ, հետաքրքրական է ելքը: Խուզարկային պահպանողականները, որքան ալ մոլեգնած ըլլան, ամբողջ չեն անդամանիկ կացութիւն մը ստեղծելու եւ պատերազմ յարմարանելու: Խորհրդային իշխանութեան ալ այդպիսի միտք չունի. չունի եւ միջոց: Բայց Լոնտոնի խուզարկային սպառնալիքը իր ազդեցութիւնը պիտի ունենայ բոլոր խուզարկիչ երկիրներու, եւ առաջին առթիւ՝ Չինաստանի վրայ: Ուր շուտ խաւարեցաւ կոմիստերնի արեւը:

Ուղարկու է որ, խուզարկութեանց ամէնէն տաք շրջանին, Լոնտոնի կը համար Յրանսայի հանրապետութեան նախագահը, իրանի հետ միասին: Շատոնց որոշուած էր այս պտղաբեր Անգլիոյ հիւրերը անշուշտ իրրեւ «օճիւր-արկած» չէ որ իրան լսեն Արգոսի խուզարկութիւնը: Մանաւանդ որ, Յրանսայի մէջ ալ առեւն մը ի վեր հրատապ հարց է դարձած պոլիտիկաներու գործունէութիւնը, եւ ներքին նախարարը նեղուցիչ չի քաշեր ամէնէն կտրուկ բռնորդ գործածելու համար: Չիս պիտի զանէք ձեր ղէմը:

Ուսուսակի նորէն ղէմ դիմաց կարմիր եւ ձերմակ պոլիտիկաները: Այս անգամ ձերմակներն են որ յարձակողականի կը լինեն, գործածելով իրենց բոլոր հնարքները եւ ոստիկանական ցանցը: Բարիք պիտի ծնի այս անանկալին թէ չարիք, խաղաղութեան տեսակէտէն:

Դժուար է պատասխանել: Պոլիտիկան իշխանութիւնը խուզարկ մը կ'ենթարկուի, ղէպի ալ կամ ղէպի ձախ դառնալու համար: Ամէն պարագայի մէջ, անգամ մըն ալ կը փակուին դուռերը, արեւմտեան զբաղմաններէն վարկ ստանալու համար: Ինչ որ փորձուեցաւ 1921էն ի վեր, ոչ իսկ ճամբան հարկաւոր Անգլիոյ համաձայնութիւն կ'ըջեց, բայց մէկ փէնի վարկաւոր: Յրանսա կը քաշքշէ 18 ամիսէ ի վեր: Գերմանիա եւ իրան իրենց խղովը կը տապալուին: Իսկ հիմա...:

ԹՈՒՐԿԻԱՅԷՆ ՓԱԽՉՈՂՆԵՐԸ

Ազգ. Ժողովի ներքին յանձնաժողովը ընդունեց օրինագիծ մը, որուն համաձայն 8 ամիսէն 3 տարուան բանտարկութեան եւ 500էն 1000 ոսկիի տուգանքի կը դատաւարտուին բոլոր անոնք, որ վտարուած են Թուրքիայէն կամ վերադարձնել արտօնութիւն չունին, եւ սակայն գաղտնաբար կը վերադառնան, ու իրենց ինքնութիւնը կը ծածկեն:

ՀԱՅ ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԸ ԽՂԳՈՒՄ

Պէշուրի մէջ Ջէյթուսի ծոփերը, Ալֆոնսի մօտ, քէլէկեան օրհանոցի նախկին պաշտօնեաներէն բնիկ Գոնիացի Թաֆայէ Թօսուեան անուն հայ երիտասարդի մը դիակը գտնուած է:

Կրտսի թէ երիտասարդը բաց նամակ մը ձգած է ոստիկանութեան, յայտնելով որ ո եւ է մէկուն ներութիւն չպատճառեն, որովհետեւ ինքը իր ձեռքով անձնապահանջութեան կը դիմէ: Պատճառը անյայտ է դուռ:

ՀԻՍՏԱԼ ԵՒ ԵՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳԻՄ

Թուրք երաժշտանաբանութեան միութիւնը վերջերս միացած է գեղարուեստասիրական միութեան հետ: Միութիւնը ժողով գումարած եւ որոշած է բուռն պայքար մը մղել Պոլսոյ մէջ գաւառած օտար երաժիշտներուն դէմ:

Միութիւնը գիտում կատարած է քաղաքապետութեան եւ խալը

վերջ տրուի գործունէութեանը ռուս երաժիշտներուն, որ Պոլսոյ երաժշտութիւնը աւած են իրենց ձեռքին մէջ:

Միութեան նախագահ Սէյֆետին պէս յայտարարած է թէ երազայեան վերադարձնել, ինքզինքը Բուսիոյ մէջ կարծած է, տեսնելով որ բոլոր սրահներուն եւ պարտէզներուն մէջ ռուս երաժիշտներ միայն կը գործեն: Նախագահը կը հաւատարմութիւնը երաժիշտները շատ աւելի բարձր են իրենցէն, որոնք իրենց օտարականի հիմարքովը միայն արժեք ստացեր են զանազան հաստատութիւններու մէջ:

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ԱԶԳ. ՔԱՅԼԵՐԳ

Լիբանանեան ազգային քայլերակ մը ընտրութեան համար կազմուած մասնաւոր յանձնաժողովը Մայիս 20ին նիստ պիտի ունենայ երաժշտութեան ազգային դպրոցի սրահին մէջ, ուր պիտի փորձուին բոլոր քայլերգները: Յետոյ յանձնաժողովը անոնց մէջէն լաւագոյնը պիտի ընտրէ որպէս Լիբանանի ազգային քայլերգը:

ՔԵՐԵՆԻՍԻՆԵՆ ՎԵՐՋ ՄԻԼԻՈՒԹՅՈՅ

Կը յիշուի թէ ռուս առժամեայ յեղափոխական կառավարութեան վարչապետ Բեթէնսիկ Ամբրիկայի մէջ հրապարակային բանախօսութեան մը պահուն պատակուեցաւ ռուս կնոջ մը կողմէ: Չուսկանները կը հարորդեն որ նոյն բանտին արժաւնացած է յիշեալ կառավարութեան արտաքին նախարար եւ փարիզի «Փոլիտիկա Նովանի» թերթին խմբագրապետ Միլիոսեֆի, անցած ինչգաղթի օր Ռիկայի մէջ ճառ մը խօսած պահուն: Ապա Կապիտոն է Վիտայի Անտէրքաս անուն 19 տարու երիտասարդ մը, որ մերթապալուելով յայտարարեց թէ Միլիոսեֆի կառավարութեան երեսէն իր ծնողը ու եղբայրը անօթութեան մեղաւ, նոյնպէս Միլիոսեֆի եւ ընկերներն են պատճառը որ այսօր պոլիտիկան տիրապետութեան աակ է իրանի: Լաթփոյ խորհրդարանի անդամ մը ցաւ յայտնեց միջադէպին համար եւ Միլիոսեֆի շարունակեց բանախօսութիւնը:

ՏԱԳԵՍՊԻ ՄԱՏՆՈՒՄԸ
ՀԱՅԵՆԱԿԻՑՆԵՐ

Ներսիս և Իրեմիայի շինած բու-
նեքն շինանալու համար, բայց
յուսահատելով, շատերը ստիպ-
ուեցան Իրեմիայի ընտանիքներին
բաժնուկի և հետո տեղեր եր-
թալ:

Ահա մայր կը յիշեմ քանի մը
սրտաճմելի տեսարաններ. Հայ
մը որ 7 հոգիները ընտանիքի
տէր է, չէ՞ս պարտիկներով, (ա-
մէնէն մեծը 8 տարեկան), ստիպ-
ուեցաւ հետո տեղեր երթալ հա-
ցի համար: Ուրիշ երիտասարդ
մը, որ անցեալ տարի ամուսնու-
ցած էր, ամիս մը առաջ գաւա-
մը ունեցաւ: Նրբակիւն անձու-
թեան պատճառով կը ընդ չկրցա-
լաւ դարձնուիլ: Ե՛՛հ հիւանդանոց
իմացաւ, նորածին երախտն յանձ-
նուեցաւ ուրիշ հայ ընտանիքի
մը, իսկ ինքը տան բանալին
կը տիրոջ վերադարձելով,
գնաց գործ գտնելու մինչև ալ պ-
հան սահմանադրուիլ: Ո՞ր մէկը
պատմեն:

Գարունը անցնելու վրայ է,
զեւ շատ մը Հայեր անգործու-
թենէ կը տառապին: Ո՞վ կընայ
վատահեցնել որ ամառն ալ ալ-
պէս չպիտի անցնի: Ո՞վ կընայ
կրաշխատուիլ որ այսօր քիչ
շատ գործ ունեցողն ալ միեւ-
նոյն բախտին չպիտի ենթար-
կուի:

Անցեալները «Յառաջ» կը
զերթ թէ Պուլկարիով մէջ եղած
զինուորական վրայ, Պուլկարիով
Սելջուտանքի նախադարձիկները
հրամայած է չարձակել հայ աշ-
խատուողները: Դժբախտաբար
չեղաւ նման լուրը ձեռնարկ մը
Ֆրանսահայերուն համար: Ազ-
գային վարիչները պէտք է
ազգու միջոցներու զինու: Աշ-
խատանքի ընդարձակ միջոցներ
մէջ հայ բանուորները թիւը թե-
րուս 20 հազարը շանցնելը, այն-
պէս որ ամանաւոր դժուարու-
թիւն մը չկայ:

Դժբախտ ժողովուրդ. բա-
զուկներ ունիս աշխատելու, թե-
ւեւր կը կապուի, կը ճգնիս թոյն
հաստատել, քանզի ուժը շուտ
կը հասնի, կ'աշխատիս ստեղծել
խաղաղ կեանք, անմիջապէս
փոխընդունելու կը մասնու-
նեն: Այնչափ շատ պաշտպաններ ու-
նիս որ անասուններն կը նա-
խանձիս, հարկներք մը ունիս,
բայց թիւփառական գնչուներուն
երանի կուտաս...

Հ. Պէլլերեան

Հնոնիտիկներ. — Հողագործ
մը, Ալեք-Շապուրի մէջ (Երև) արքո
ախօսած ատեն, կը գտնէ երկու
կիսանդրիներ, որոնք կը ներկա-
յացնեն ինչ պատերազմիկները,
սողաւորապիւր եւ վախճանոր:
Այս կիսանդրիները կը պատկա-
նին քրիստոսէ ինչո՞վ դար առաջ-
ուսն շրջանի մը: Կիսանդրիներ-
ընէ մէկուն տակը կը գտնուի
համառօտ գծագրութիւն մը
որ կը բացատրէ նախնական ար-
հեստագիտութիւնը: Գտնուած իր-
գիտական թանկարանին գտնած
են կիսանդրիները եւ դրվուած
փարթի:

ՄԵՆԵՐԵՆ ԵՆՏՈՑ ՊՁՏԻԿՆԵՐԸ

ԿՐԱՍ. — Հօգի անդամներէն
Ս. Տ. վեց ամիս առաջ կուի Ե-
րուս ատենապետ Ա. Չարաբ-
եանին հետ եւ հրատարականը
տուաւ: Անցեալ շաբաթ հաշ-
տուելով կրկին անգամագրուե-
ցաւ, այս անգամ Հայաստան
երթալու մտադրութեամբ:

Որովհետեւ, մէկիկ մէկիկ
սկսած էին շօզէն հրատարակել,
ժամանակ մը եւս քաջքուցու-
համար շաբաթը անգամ մը բա-
նախօսութիւն կը սարբին եւ
զանազան աւետիսներ կուտան:
«Անցեալ տարուս» (Հայաստան
գացողներուն մասին) գրուած
ները թող պատրաստ ըլլան, նոր
արձանագրուածներուն ցանկը
մեզի զրկեցէք» եւն. եւ որովհե-
տեւ Հայաստան զրկել կամ
չզրկելու կարգադրութիւնը ա-
տենապետին որոշումով կ'ըլլայ,
Ս. Տ. յանձն կ'առնէ 60 ֆրանք
տալ եւ ատենապետին հետ
հաշտուիլ: Դարձեալ Հօգի ան-
դամներէն Մ. Պ. իր սենակը
հինգ ամիս կը տրամադրէ ա-
տենապետին: Հինգ ամիսը լրա-
նալէ յետոյ, վարձքը կ'ուղի
շատ գործ ունեցողն ալ միեւ-
նոյն բախտին չպիտի ենթար-
կուի:

Լայպտի, որ կը գտնուի,
կրտսի եւ Քանի մէջ տեղեր, ունի
կողմերի գործարարներ մը որ
կ'աշխատին տանեակ մը Հա-
յեր եւ Իտալացիներ: Մեր 25—
30 հարկեակներն ալ իրենց
յարգանքի բաժնիք բերին Ապ-
րիլ 11—24ի իշխատակին, հա-
ղէս մը սարքելով. ներկաները
ունեցող այս հակայ պետութեան
մէջ հայ բանուորները թիւը թե-
րուս 20 հազարը շանցնելը, այն-
պէս որ ամանաւոր դժուարու-
թիւն մը չկայ:

Դժբախտ ժողովուրդ. բա-
զուկներ ունիս աշխատելու, թե-
ւեւր կը կապուի, կը ճգնիս թոյն
հաստատել, քանզի ուժը շուտ
կը հասնի, կ'աշխատիս ստեղծել
խաղաղ կեանք, անմիջապէս
փոխընդունելու կը մասնու-
նեն: Այնչափ շատ պաշտպաններ ու-
նիս որ անասուններն կը նա-
խանձիս, հարկներք մը ունիս,
բայց թիւփառական գնչուներուն
երանի կուտաս...

«ՏՈՒՎ» ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ

ՄԵՆԵՐԵՆ. — 1925 Մայիս
10էն ի վեր իր գոյութիւնը կը
պահէ Մարտի 1 «Ծովք» երիտ.
Միութիւնը:

Միութիւնը իր շարքերը
խտանելով կրցաւ 1925 Կրկին
Յին իւր անգործակի ներկայացու-
մը տար Ուրիշ ընտանեկան երկրոր-
դներէ գոյացած գրամով կրցաւ
օգնել Մարտի 1 եւ Յունաստանի
Հայրենակիցներուն:

Արտասահմանէն ալ քաջայն-
բութիւն չպակտեցաւ: Պերիլէն օ-
ժանդակ անգամ գրուեցաւ քնիկ
Ձէյթուցի Պ. Հայկազուն Ա-
րամեան:

Միութեան նպատակն է ամ-
փոփել զժբախտացած ու վշտա-
հար Հայրենակիցները եւ նեղ
պարագային օգնել անոնց, վատ
պահել Հայրենի գիտակցութիւնը:

Այս ընթացքով, ահա գրպանս
են. քուկներն որ ո՞ր են:
— Կը տեսնեմ որ վրաս վս-
տահութիւն չունիք:

— Բայց այժմ, միայն թէ
ինձի այնքան տարօրինակ բաներ
պատմեցիք, որ ուղիմ չուզեմ
ձեզմէ քիչ մը պիտի կասկածիմ:

— Լաւ ուրեմն, պատրաստուե-
ցէք աւելի անօրինակ բաներ տես-
նելու. բայց եթէ կ'ուզէք, մեկ-
նինք ալ, որովհետեւ տեղին մուտ-
քը ոստիկանութեան կողմէ ար-
գիլուելէ առաջ պէտք է որ ձեզ
տեղափոխուեմ. ձեզ մը գիտեմ ուրիշ
պիտի կրնաք փորձը կատարելա-
պէս գիտել:

Մեկնեցանք եւ անտանելի
ձամբաներէ հասանք փորձին վա-
րը, որուն մէջտեղը, այսինքն փոր-
ձի թնկանութիւններէ 200 մեղք ան-
գին հարկերեակ մը ոչխարներ
կային:

— Աշխարհը հոգ ի՞նչ գործ
ունի, հարցուցի ընկերոջս:

ու ազգային զգացումները եւ
ապրել նոր Ծովք մը ստեղծելու
գաղափարով:

Երիտ. Միութիւնը այս տարի
ալ իր ընտանեկան երկրորդը
տուաւ ընդարձակ արահի մը մէջ,
որ լեցուն էր երկեսու բացու-
թեամբ:

Այս առթիւ լուեկան երգեր,
արտասանութիւններ եւ բան-
խօսութիւն:

Միութեան կողմէ ժամա-
գոյց մը վիճակահանութեան
գրուելով, գոյացաւ 103 Քր.:

Մ. Կ. Մ.

ՄԻՇՏ ՑԻՐՈՒՑԱՆ

ԼՈՒԵՐ. — Մեր քիւլաքաղա-
քին մէջ կ'առնուին ազգից գոր-
ծադրութեան ազգնապը: Usine
d'Assailly երկաթի գործարանը,
ուր բաւական հայ երիտասարդ-
ներ կ'աշխատէինք, միշտ իրարմ
անբաժան, գործադրութեան հե-
տեւեակով մեզ բորբոս ալ արձա-
կեցին, բացի 2-3 հոգիէ, որոնք
ընտանիքի տէր են: Երկու ամիս
վիճել ճարահատ ազգին անդին
թախտեցանք, մինչեւ ղէջնուէն
եւ թուրուզէն լսեցինք մեր ըն-
կերներուն ձայնը: Այսպէս քան-
զուեցաւ մեր բոլոր: Մենք հինգ
ընկերներ ասոյն անդին թափա-
ռելով բաւական ձաճութեամբ ը-
րինք շուէն ամիս եւ վերջա-
պէս առաջուս երկաթի գործա-
րանը մտանք, բայց ուրիշ տեղ
մը տուին: Շաբաթը հինգ օր
կ'աշխատէինք միայն հարկ գրամ
ձարելով: Վերջերս չորս օր, իսկ
հիմա երեք օրուս զեղչեցին: Կը
կարծուի թէ պիտի գործի գոր-
ծարանը, մինչ միւս գործարան-
ները կը բանան իրենց գոնըրը:

Վերջերս նորէն հանցին քա-
նի մը հայրենակիցներ, եւ մենք
ստիպուած ենք մեկնել Մինչեւ
երբ այսպէս:

Յ. Արեւեան

ՀՐԱՍԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՀԱՅՍՏ-
ՏՈՒՆ ՄԵՋ. — Լէօ հրատարակած
է իր «Հայոց նորագոյն պատմու-
թեան» ր. մասը, 432 էջ:

Ս. Միլիքեան եւ Գ. Գարուաշ-
եան հրատարակած են (Գրական)
«Վանայ ժողովրդական երգերը»,
50 հատորով մտակը կազմեն այն
հարկեր երգերուն, որոս քաղ եր-
կու երաժշտագէտները բացած
են վանցի գաղթականներէն
էրը 1915ին վանի պատմական
նախանցն յետոյ, ապաստանած
էին Ռիֆին:

Վանի ժողովրդական երգերը
նշանաւոր են, կ'ըսէ Միլիքեան,
ուրիշից ողորմելու հարատու-
եան հարցը երգերուն, որոս քաղ եր-
կու երաժշտագէտները բացած
են վանցի գաղթականներէն
էրը 1915ին վանի պատմական
նախանցն յետոյ, ապաստանած
էին Ռիֆին:

Միլիքեան ունի նաեւ, աշխա-
տակցութեամբ Ա. Տէր Ղեւոնդ-
եանի, «Շիրակի երգերը»:

Ճպտեցաւ նախ իստոյ,
— Այս ոչխարները, բաւ, կը
նեղակայեն Ֆրանսացի խոզերը
եւ երկու խոզ ընդլիցանները. ո-
րոնց մասին անցեալ օր կը խօսէի
ձեզի. քիչ յետոյ կը տեսնէք թէ
անոնցմէ քանի՞ հոգի ողջ պիտի
մնայ:

— Այս ոչխարներն են, որ
իրը թիրախ պիտի ծառայեն:

— Ի՞նչ կայ գործանալու.
անշուշտ չպիտի ուզէիք որ փորձը
մարդերու վրայ կատարուէր:

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊԵՐԸ

ՆԻՒԵՐՈՒՄԻ ՄԵՆ ԱՍՁԱԿ-
ՆԵՐԸ. — Երկու նշանաւոր գործեր,
Նիւ-Եօրթի մէջ, կ'առնուանք
երկու միլիոնատէրեր, Շարքէն
եւ թէյլըր, որոնք հակա դրա-
մապաշտներ ունին:

Գողբը կը կապեն իրենց հա-
րուստ զոհերուն աշխարհ, եւ
ինքնաշարժով կ'առաջնորդեն
հետաւոր տեղ մը, տուն մը: Հոն,
կը մերկայանեն զանոնք, միայն
չապիկ մը կը թողուն, եւ աշ-
քերը կապած, չուսնով մը մար-
մին մարմինի փաթեթած, կը
բանտարկեն երկու շաբաթ:

Թէնե ամէն օր կ'առաջնորդեն զա-
նոնք, սակայն երեք օր կապա-
չըրին զոհերուն մտնողը, կաթն
ու պտուղը: Կը խորհէին հակա-
յական դուստր կողմի իրքիւ-
փրկակցին Տան մէջ իրենց արա-
մադրութեան տակ ունէին զըն-
դացիները, հրացաններ եւ ար-
ցունք բերող ուժանակներ, ի
հարկին պաշտպանուելու հա-
մար ոստիկանութեան յարձակ-
ման դէմ:

Երկու շաբաթ յետոյ զոհե-
րուն ստորապրել տալէ յետոյ
չէք մը, կը հագուեցնեն եւ ինք-
նաշարժով կը բերեն Նիւ-Եօրթի
զերեզմանատան մօտ, ուր կը
քակեն աշխարհ եւ կը հրամա-
նեն որ քակեն առաջ, առանց
նայելու:

Չունեք, երբ քաղաք կը
մտնեն, անմիջապէս կ'իմացնեն
ոստիկանութեան, եւ կը յաջո-
ղին յատակ տեղեկութիւններ
տալ այն թաքտաղի մասին, ուր
բանտարկուած էին: Ոստիկան-
ները կը հասնին, սակայն ուշ:
Գողբը մեկնած էին երկու ժամ
առաջ, պարզելով ամբողջ ոսգ-
մամբերը:

Իստիկանութեան հանդիպումը,
եւ կատարի կուրի մը միջոցին,
աւագակներէն մէկը կը սպան-
ուի, իսկ միւրը ծանրապէս կը
վիրաւորուի: Մտնող վրայէն կը
գտնուի նաեւ չէքը:

ԳՐՈՇՄԱՅԻՆՈՒԹԻՒՆ ԳՈՂԵՐԸ
ԲՆՈՒԹԵՅԱՆ. — Վերջերս մէկ
միլիոն գրամով զոգողուած
էր Արմաթիլօյի հարկահաւաք
մասնաճեղանը: Ոստիկանները
խիստ հետազոտութեան մը վերջ,
անցած օր, Պէլլիլ թաղին մէջ
յաջողեցան պաշարել գողբը,
երբ գողները կը փոխադրէին:
Աւագակները յաջողեցան փա-
խուստ տալ, բացի մէկէն, որ օ-
ձիքը տուաւ ոստիկանին ձեռքը:
Խիստ զիտադրութեան մը միջո-
ցին, գողը խոց ոստիկանին ա-
տուհանակը եւ ճիշդ կրակելու
պահուս, զինքնաշարժը Ան
ատեն ոստիկանը ինք կրակեց
աւագակին վրայ, որ ալ զի-
տան իրաւորուեցաւ: Յետոյ նե-
տեցին զայն ինքնաշարժը մը
մէջ: Կառքին մէջ, աւագակը,
հակառակ իր վերաւոր վիճակին,
կտորելով ապակիները, ուղեց
փախիլ, չյաջողեցաւ, խաճա-
ստիկանին ձեռքերը, բայց
դարձեալ չյաջողեցաւ:

Միւս ոստիկանները հետա-
պնդեցին զինքնաշարժը, որ
հետադարձ շարժուեցաւ: Միւս
ոստիկանները չյաջողեցան զին-
քնաշարժը յարկահաւաքի մօտ
ստիպելու:

Միւս ոստիկանները չյաջողեցան
զինքնաշարժը յարկահաւաքի մօտ
ստիպելու:

ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԿԵՆՐԷ

Հ. Մ. Բ. Մ. ՅԱԳՐԱԿԱՆ 1-0
Հ. Մ. Բ. Մ. Ի փարիզի ֆուտ-
պոլի Ա. խումբը կարեւոր յաղ-
ութեակ մը եւս աւելցուց յաղ-
ութեակ Gallia Clubի Ա. խումբին
0ի դէմ 1 նշանակէտով: Մանրա-
մասնութիւնը յաջողով:

պնդելով աւագակին ընկերները,
ձեռքադրեցին զանոնք զժուար
պայքարէ մը յետոյ: Աւագակնե-
րը չուզեցին խօսիլ հարցաքն-
նութեան պահուս, սակայն ոս-
տիկաններուն ծանօթ է անոնց
անցեալը, դատապարտուած ըլ-
լալով զանազան առթիւ, յան-
դուզն գողութիւններու պատ-
ճառով:

ԹԻՒՊՊՈՒՄՆԵՐՈՒ ՓԱՆՈՒՄՏ.
— Չորս մարդապաններ, որոնք
թիւապարտութեան դատապար-
տուած էին, անցեալ դիշեր փա-
խան Պէլլիլի (Բրաւտա) բանա-
լէն եւ նոյն դիշերը հետա-
ցան երկրին սահմաններէն: Կէս
դիշերէն յետոյ, երբ թիւապար-
տուած իմացան, որ իրենց մեղա-
կեցները ինքնաշարժով եկած կը
սպանեն բանտին պատերուն
տակ, յարձակեցան բանտապա-
նուսուն վրայ, կապակեցին, եւ
առնելով զանախները ու ատր-
ճանակները՝ վազեցին բանտին
բակը: Միայն առած էին իրենց
անդրիներուն սաւանները,

զորս ողորդել չունի վերանցեցին,
իրարու կապակեցին եւ մէկ ծայր
նետեցին պատին վրայէն դուրս:
Դուրսի ընկերները բռնեցին:
Ճարտէր, եւ թիւապարտները չու-
նին օգնութեամբ մազկեցան
պատին վրայ, նետուեցան կառ-
քին մէջ եւ նոյն դիշերը հետա-
ցան երկրէն:

ԼԱՒԻ ՄԵՆԵՐԸ... ՔԱՆ ԶԻՆ-
ՈՒՄՆԵՐԸ. — Լիֆիսի գիւ-
ղերէն մէկուն մէջ, Վիլմէն, ա-
մուսնացած եւ երկու գաւակի
հայր, երբ զինուորութեան կոչ-
նապի ստացաւ, այնքան յու-
սահաստեցաւ, որ ինքզինքը կա-
խեց ձեռքուն:

Երկու նշանաւոր գործեր,
Նիւ-Եօրթի մէջ, կ'առնուանք
երկու միլիոնատէրեր, Շարքէն
եւ թէյլըր, որոնք հակա դրա-
մապաշտներ ունին:

Գողբը կը կապեն իրենց հա-
րուստ զոհերուն աշխարհ, եւ
ինքնաշարժով կ'առաջնորդեն
հետաւոր տեղ մը, տուն մը: Հոն,
կը մերկայանեն զանոնք, միայն
չապիկ մը կը թողուն, եւ աշ-
քերը կապած, չուսնով մը մար-
մին մարմինի փաթեթած, կը
բանտարկեն երկու շաբաթ:

Թէնե ամէն օր կ'առաջնորդեն զա-
նոնք, սակայն երեք օր կապա-
չըրին զոհերուն մտնողը, կաթն
ու պտուղը: Կը խորհէին հակա-
յական դուստր կողմի իրքիւ-
փրկակցին Տան մէջ իրենց արա-
մադրութեան տակ ունէին զըն-
դացիները, հրացաններ եւ ար-
ցունք բերող ուժանակներ, ի
հարկին պաշտպանուելու հա-
մար ոստիկանութեան յարձակ-
ման դէմ:

Երկու շաբաթ յետոյ զոհե-
րուն ստորապրել տալէ յետոյ
չէք մը, կը հագուեցնեն եւ ինք-
նաշարժով կը բերեն Նիւ-Եօրթի
զերեզմանատան մօտ, ուր կը
քակեն աշխարհ եւ կը հրամա-
նեն որ քակեն առաջ, առանց
նայելու:

Չունեք, երբ քաղաք կը
մտնեն, անմիջապէս կ'իմացնեն
ոստիկանութեան, եւ կը յաջո-
ղին

ՀԱՐԱՇԻ

Table with subscription rates: 3 months, 6 months, 1 year. Domestic and foreign rates.

"HARATCH"

Directeur-Propriétaire: SCHAVARSCH MISSAKIAN. Rédaction & Administration: 208 bis, Rue Lafayette - PARIS (10e).

ՉՈՐԵՔԱԲԻՒ 18 ՄԱՅԻՍ 1927 18 MAI 1927

Պ. ՏԱՐԻ ԹԻԻ 339

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԲԱՆԴԱՍԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԳԻՆ՝ 50 ԱՆՆԹԻՄ

ԱՆԲՈՒԺԵԼԻ ՀԻՒԱՆԳՆԵՐ

Հասարակ ճշմարտություն մըն է. — Մարդ ո՛րքան հեռու...

Հագարու մէկ փաստեր, չոր ու ցամաք թուանշաններ եւ...

Չոր աշխատանք: Ճամբող վրայ կեցած է բանգէտը...

Անա՛ մեր «ողջամիտներուն կեցուածքը, ամէնէն ծանրա...

Այլի առջեւ ունինք անոնց Ամերիկայի պաշտօնական օր...

— Այս կերպով մեր ամբողջականութիւնը համաժողովրդականու...

Բանգէտ երեւալու մարմաջը այլու թոյլ չիտար ամբողջ...

Չաւեշտականը այն է որ, երեւան և Մոսկուա շատ ազգի չեն...

Եւ հիմա ստիպուած են նորէն բացատրել այս անբուժելի...

Եւ թէ լեւոնային Ղարաբաղը իր ձեռքը պահելով, Արդրէ...

Այնպէս ինչպէս դաս կուտան համրակ աշակերտի մը...

Այսպէս ինչպէս Ղարաբաղը իր ձեռքը պահելով, Արդրէ...

ՄԱՍՈՒԼ

ՆՈՐԷՆ ԿԵԼԾԻՔԻ ԱՍՊԵՏՆԵՐԸ

«Նոր Աշխարհ», Ամերիկայի հայ պոլիտիկոսներուն օրկամը...

«Նոր Աշխարհ»-ի գրասենեակներէն: Փոխանակ երախտապարտ...

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԱՆԳԼԵՒՈՒՍ ՎԷՃԸ

ԽՈՒԶԱՐԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՎԵՐՋԱՑԱՆ

Անգլիական ոստիկանութիւնը ամբողջ 97 ժամ անդադար...

Ներքին նախարար սըր Ուիլիամ Ճոնսոն Հիքս հետաքրքիր...

«Անգլիայ Չորեքշաբթի պատերազմական նախարարը...

ՇԻՐԱԿԻ ՎԵՐԱՇԻՆՈՒԹԻՒՆԸ

Ամերիկեան նպատամատոցի կողմէն ընդհ. տնօրէն Պ. Պիշ...

— Ներկայիս կառավարութիւնը մեծ ջանքեր կը թափէ օր ա...

Երեւանի կառավարութիւնը սկսած է գործածել արտասով...

Նպատամատոցի միջոցով գանալու տեղերէ մտաւորապէս...

(Լուրերու յարուստութիւնը կարգաւ 9. 59)

ՀԱՐԱՇԻ ՆՊԱՏՈՒԹՅՈՒՆ
3 տառ, 6 անգ. Տար.
ՏՐԱՆՍՍ 35 ֆ. 70 ֆ. 140 ֆ.
ԱՆԳԼԻԱ 20 շ. 40 շ.
ՋՈՒՆԻՍ 20 շ. 40 շ.
ԵԳԻՊՏՈՍ 20 շ. 40 շ.
ԱՄԵՐԻԿԱ 6 ալ. 10 ալ.
ԵՆՐՈՊԱ 100 ֆ. 200 ֆ.

"HARATCH"

Խմբագիր՝ ՇՈՒԱՐՇ ՄԻՍՍԱԿԻԱՆ
Directeur-Propriétaire : SCHAVARSCH MISSAKIAN
Rédaction & Administration : 208 bis, Rue Lafayette - PARIS (10e)
TÉLÉPHONE : MÉTRO :
NORD 57-82 LOUIS-BLANC ou JAURES
Հասցեի փոփոխության համար պետք է վճարել 2 ֆրանք

Հինգշաբթի
19
ՄԱՅԻՍ
1927
19 MAI 1927

Ք. ՏԱՐԻ ԹԻԻ 340

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱՅՂԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԳԻՆ՝ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ՄԱՍՈՒԼ

ՔՐՏԱԿԱՆ ՄՊԱՌՆԱԼԻՔ

«Յուսարթ» (12 մայիս) խմբագրականի մը մէջ պարզելով քրտական հարցին արժէքը Թէ՛ միջազգային քաղաքականութեան եւ Թէ՛ հայկական դատին լուծման համար, կը նկատէ:

«Քրտական կնճիթը կը մնայ իբր թուրքիոյ ներքին կեանքի կարեւորագոյն հոգը: Արեւիկան այս առոյց, արեւ կը կենտոնակ ժողովուրդը շինուի ճշտակած է բնութեան բոլոր դասութիւնները եւ ամբողջն ոտք դրած ազատագրական պայքարի ճամբուն վրայ:

«Քրտական ճամբը վերագրած չկայ դէպքեր, իսկ թուրքիոյ համար փրկութիւն չկայ այս հարցէն:

«... Մենք մտցած չենք ան շուշտ այն անուր շարքերը, զորս քրտութիւնը գործած է մեր ժողովուրդին հանդէպ: Սակայն անժամանակ է այս մասին այսօր խօսելը, երբ դատարանութեան եկած քերտ ժողովուրդը աշխուհի զէնք բարձրացուցած է մեր ամէնէն ժամացող թշնամիին՝ թուրքիոյ դէմ: Այս պայքարին մէջ մենք մեր կարելի աշխուհիութիւնը պիտի բերենք քրտութեան, պարզ գիտակցելով, որ թուրքեւքերտ բարեօրին մէջ թուրքիոյ պարտութիւնը նաեւ մեր յաղթանակն է:

«Անասուրի արեւելեան վեց վիլայէթներու մէջ այսօր ծառայող հաշիւով շուրջ 1,600,000 ժողովուրդ կը բնակի, որուն կէսը՝ քերտ իսկ միւս կէսը՝ թուրք: Եթէ մենք նկատի առնելու չըլլանք քրտութեան մինչև իսկ այն հատուածները, որոնք սեղանաբարած են Ռուսիոյ, Պարսկաստանի եւ Իրաքի մէջ, նորէն քերտ ժողովուրդի այս բանակը (վեց վիլայէթներու մէջ) ի վիճակէ է սեռման վտանգներ ստեղծելու մեր թըշնամիին համար եւ զայն տեսականորէն քայքայելու:»

ԳԻՒԿԻ ԶԱՐԱՆ

Մտտ օրէն Մոսկուայի մէջ կը բացուի թորթիլային միութեան առաջին գիւղիկագարանը: Այս լուրը տարով «կոմունիստ» (5 մայիս) կ'աւելցնէ: «Մոսկուայի մէջ, 20րդ դարէն սկստալ, հաշուաւոր է որ, տարեկան կը մեռնի 40.000 հոգի, ուրիմն 100 տարուան ընթացքին 4 միլիոն: Այսպէս, Մոսկուայի մէջ մեռնելները թիւով աւելի շատ են քան ողջները: Այս մեռնելներուն՝ գերեզմանի համար կը յատկացուին ահագին մտաւորութեան ֆոնդ: Ի՛նչ վատուում: Միւս կողմէ, առողջապահական տեսակէտէն ընկելով, գերեզմաններու մէջ քայքայուած մարմինները վնասակար արգելեցուցին մը կ'ուրեման չուրերուն վրայ: Երբորդ առաւելուցին, որ գիւղիկներու կիզումին պատճառով, հարկ չի մնար հիւկայ յուշարձաններ կանգնելու, պատարագներ ընելու, «անշէջ գրագրներ» վառելու: Եւ, վերջապէս, կը ջնջուի այն հնագործական պաշտամունքը, որ մարդիկ ունին մեռելներուն հանդէպ:»

Եւ սակայն Լէնինի վրայ կը կատուցանեն հիւկայ յուշարձաններ, եւ մեռել Լէնինին համար կը վառեն խոնկեր ու բուրումներ:

ՄԱՐԹՅԱՆ ՓԻԼՍՈՒՍՈՒԹՅՈՒՆԻ զէմ դատարանին մը երեւան հանուած է Վարդապետի մէջ, որ գտնուեցան պատճառիկ նիւթ պատրաստող քանի մը աշխատանքներ: Բազմաթիւ ձերբակալութիւններ կատարուեցան: Բռնուեցաւ նաեւ կապուցութեան հոգին Զօր. Հակոբ:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԱՆԳԼԵՒՆՈՐՅՐԴԱՅԻՆ ՎԵՃԸ

ՆՈՐ ԲՈՂՈՔՆԵՐ ԱՆԳԼԻՈՅ ԴԷՄ

Խորհրդային կառավարութեան արտաքին փոխ-գործարար Լիթվինովի ստորագրութեամբ բողոքի ծանուցագիր մը յանձնուեցաւ Մոսկուայի անգլիական գործակատար Փիթըրսի: Այս ծանուցագիրը կը հաստատէ Ռոզենկոյցի ներկայացուցած բողոքագիրը, կ'ըսէ թէ կատարուած խուզարկութիւնները հակառակ են 1921ի առեւտրական դաշնագրին ու վնասուց հատուցում կը պահանջէ: Լիթվինովի կը հասկցնէ նաեւ թէ Անգլիայէն ըլլալիք ապագրանքները ուրիշ երկիրներու, մասնաւորապէս Գերմանիոյ պիտի ըլլան:

Բողոքագիրը կ'ըսէ թէ հակառակ փետրուար 23ի իր ծանուցագիրին, անգլիական կառավարութիւնը կը փափաքի որ անգլիախորհրդային յարաբերութիւններու ձգտումը ծայրագոյն աստիճանի հասնի: Խորհրդային Միութիւնը խաղաղութեան պահպանումը եւ ներքին շինարարութիւնը ամէն բանէ վեր դասելով, երկար ատեն համբերութեամբ տարաւ անգլիական կառավարութեան անդամներուն բազմաթիւ նախատական եւ զրգոյշ յարձակումները: Վերջացնելով, Լիթվինովի Անգլիայէն կը պահանջէ որոշ եւ աներկղիմի պատասխան տալ եւ յայտնել թէ կը փափաքի՝ շարունակել անգլիախորհրդային առեւտրական յարաբերութիւնները թէ պիտի հակառակի ապագային:

Լոնտոնի խորհրդային գործակատար Պօլէֆ կը յայտարարէ թէ վնասուց հատուցում պահանջելու համար դատարան պիտի դիմէ:

Լոնտոնի խորհրդային առեւտրական պատուիրակութեան պետ Խինչուք, որ ներկայիս Ժընեւի Միջազգային Տնտեսական Խորհրդաժողովին կը մասնակցի, Ժընեւի օտար թղթակիցներուն յայտարարութիւնները ըրաւ ծանօթ խուզարկութեանց առթիւ: Բողոքելէ վերջ թէ խուզարկութիւնը կատարուած է առանց պատճառի եւ շատ կոպիտ պայմաններու մէջ, Խինչուք ըրաւ:

«Պէտք է դիտել տամ որ այս տարի պահպանողականներու ծայրագոյն աչքեր կատարի պայքար մը մղեցին Խորհրդային Միութեան հետ յարաբերութիւնները խզելու համար: Այս պայքարը շատ վնասեց մեր պատուիրակութեան գործին: Լոնտոն հասնելէս ի վեր, կարելին ըրի անգլիախորհրդային յարաբերութիւնները բարոքելու համար, սակայն միշտ վերոյիշեալ թշնամի տարրերու յարուցած խոչընդոտներուն հանդիպեցայ ծանրուս վրայ: Հակառակ ատոր, վերջին ամիսները յաջողեցանք կարեւոր պայմանագրութիւններ կնքել անգլիական տուեսներ հետ: Սակայն ատոնց իրականացման վայրկեանին, ուստիկանութիւնը մէկ հարուածով կը փճացնէ գործ մը, որով շահազրկուած են Անգլիոյ առեւտրի, ճարտարարուեստի եւ սեղանաբարութեան տմէնէն կարեւոր շրջանակները: Չեմ գիտեր թէ կառավարութիւնս ի՛նչ որոշում պիտի տայ այս մասին:»

Պատասխանելով զանազան հարցումներու, Խինչուք յայտնեց թէ խորհրդային պատուիրակութիւնը արտաքին նախարարութեան պատկանող որ եւ է վաւերաթուղթ չուրի: Աւելցուց թէ բազմաթիւ կարեւոր սեղանաբարական բանակցութիւններ, որոնք վերջանալու վրայ էին, հիմա խզուած են: Խինչուք մասնաւորապէս անգլիական հինգ մեծ դրամատուներէ հաստատական պատասխան ստացեր էր Խորհրդային Միութեան կնքելիք 10 միլիոն սղերիւնի փոխառութեան համար:

ՓՆՏՈՒՈՒՍ ՎԱԿԵՐԱԹՈՒՂԹԸ ԱՅՐԵՐ ԵՆ

Անգլիերէն թերթերը կը պատմեն թէ ոստիկանութիւնը երբեք չպիտի կրնայ գտնել խնդրոյ առարկայ վաւերաթուղթը, այն պարզ պատճառով, որ խուզարկութիւնը սկսած ատեն պաշտօնեայ մը այրած է գայն: Այս մասին «Թայմը» հետեւեալ մանրամասնութիւնները կուտայ:—

«Երբ ոստիկանները խուզարկութիւն կատարելու համար սենեակի մը առջեւ ներկայացան, յամառօրէն մերժեցին բանալ գայն: Այն ատեն բռնի ներս մտնելով, ոստիկանները տեսան որ պաշտօնեայ մը վատարանին առջեւ ծոած աճապարանքով թուղթեր կը վառէր: Ոստիկանները ի զուր փորձեցին բոցերուն մէջէն հանել գանձը: ամէն ինչ այրած էր:»

«Թայմը» կ'ըսէ թէ վնասուած վաւերաթուղթը այդ այրածներուն մէջ կը գտնուէր:

Հեղին դաւիթի սագլուսը

Աթէնքի թերթերը կը հրատարակեն արտաքին նախարար Միխայիլափուլոսի մէկ նամակը վարչապետ Զայիմիսի, որուն մէջ նախարարը կ'ըսէ թէ միացեալ դաշինքի կազմութեան ի վեր անհրաժեշտ նկատած էր փարիզի դեսպան նշանակել Փոլիթիսը, իսկ Պերլինի՝ Սթրէյթը: Այս անուանումները անհրաժեշտ էին մասնաւորապէս քաղաքական կիրքերը խաղաղեցնելու համար: Այս մասին Միխայիլափուլոսի համամիտ գտնուած են Մէլիքբախտ եւ Մէրքուրիս: Իսկ Յայտարիս յայտնած է թէ չի հակառակիր: Սակայն շարք մը առաջ երբ այս անուանումները շարունակուցին կարգապ Գ. Է. Գ.)

ԹՈՒՐԻՈՅ ԱՆՑԱԳԻՆԵՐԸ

Թուրքիոյ Գործադրանքու Խորհուրդը որոշած է տալ երկու տեսակ անցագիր ճամբորդներուն: Մէկը 3 ամսուան, միւսը մէկ տարուան: Մէկ տարուան անցագրին համար պիտի դանձուի 800 դր., 3 ամսուան անցագրին համար 400 դր., տուրք: Մէկ ճամբորդութեան համար 100 դր.: Մինչև այժմ, կը դանձուէր 282 դր.:

ԽԱՒԱՔԱՐՏԷ ՏՈՒՆԵՐ

Խորհրդային դրախտը մատուցած է բնակարանային տագնապի մը: Իստիճակ իրողութիւն: Պոլշեկի Թերթ մը, «Ռուսու», խօսելով թագուի բանւորական տուներուն մասին, կուտայ Ձեզրիս պատկերը տագնապին եւ «խաւաքարտէ տուներուն»:

— Վերջին երկու տարիներու ընթացքին, թագուի մէջ շինուեցան բազմաթիւ բանւորական տուներ: Գծախաւարար բոլոր այդ շէնքերը իրենց շինուածանիւթերով ու ճարտարապետութեամբ կը ներկայացնեն անախանձիկ հանգամանք մը: Հազար իսկապարտներու արտուցներ: Այս տակները, որոնք շինուած են «ամերիկեան ոճով», հակառակ իրենց արտաքին հրաշալի ձեւին, անաւարտ շէնքեր են:

Ձերիկ կորուսի բանւորական թաղին մէջ, զօրանցիկ ձեւով չըրս նորակառոյցիւթութիւններ, Յնարկաբաժնիներով գրաւած են բանւորներու ընտանիքներ: Սակայն դեռ շէնքերը կիսաւարտ են, ոչ ծեփ կայ, ոչ պատուհան: Զաւորները շրջանին մէջ, տուներուն պատերը, դուռները, ձեղձները ցածուած են, որովհետեւ ուզած են շուտով չորցնել: Միւսերը չորցնելու կը տարածուի տուները: Տուները խնամաւ են: Տախտակաձեւները լուպէ յետոյ, չուրը կը մնայ ձեղքերու մէջ ուր աւատ սունկ կը բուսնի: Սենեակներէն բորբոսի հոտ մը կ'ելլէ:

Միւսերը թագուի բանւորական տուներուն մէջ: Քիւրքերը կը թափին, ծխամեղր կը փրթին եւ տանիքը կը կամփոխի: Իճշկական միութեան անդամներուն տանը մէջ խոնոտներն են լուսաւոր, եւ սենեակները՝ մուռ: Բազուի մօտիկ, ջուլփայի երկա, Թուրքաթիւն երկայնքը, բանւորներուն տուները շինուած են ձիւթէ խաւաքարտէ, այնպէս որ երբ անձրեւ գայ եւ թրջէ, իսկաքարտը կը կծկուի: Եւ պոլշեկի Թերթը կ'ըսէ թէ կարելի է նման բազմաթիւ օրինակներ յիշել «սովետական շինարարութեան մասին»:

Փոփ Գիդը.— Փոփ գիւրը կը գտնուի Գանձակէն 48 վերստ հեռու: Գիւրը ունի դարձ մը, որուն շէնքը անյարմար է, տուն մը, չորս սենեակով: Սենեակները մութ են, պատերը խոնաւ, բորբոսով: Շէնքը հին է, կաուրը ծուռ ու ծակ: Աշակերտներու թիւն է 315, 247 ք մասն, 68ը աղջիկ: Ուսուցիչները 6 հոգի են, մէկը ուսուցչուհի:

ՀԱՅ ԳԻԴՊԻ ՄԸ ԿԵՆՏՐԸ.— Գարին-Տակ գիւրը կը գտնուի Խաչնի շրջանին (Ատրբէյան) մէջ: Գիւրին զվտի թաղած է Շուշու մեծ ժայռը: Գիւրը իր քաղաքը բայցիկ նստեր է գետին եզրերէն: Գարին-Տակ գիւրերը կը կազմեն 792 տուն: Գիւրացիները կը զբաղին փայտահատութեամբ, փայտ կը մախեն քաղաքի շուկային կամ տեղւոյն մետաղ գործարաններու:

ՎՃԻՌՆԵՐ ԱՐՁԱԿԵԼԷ ԱՌԱՋ

Երէկ երեւան հանցինք հրահարգին պատկեր մը, — այս կոչուած ողջամիտներու սրտառու լաւատեսութիւնը՝ կ'արժէ անգամ մըն ալ արժարժել այս հարցը, ոչ թէ խուսափելու, այլ կոչուելու աչքը բանալու եւ մեր կեանքի հայրենիքին խոցելի կողմերը երեւան հանելու համար: Քաղաքական կուսակցութեան մը խմբագրին վայել չէ իրենց փետուրներով բարձր երեւակայել եւ օրօր կարգաւ ընթերցողներուն, երբ իրականութիւնը բոլորովին տարբեր է կ'ըսէ:

Ներքին չէ, նաեւ, ամէն յոյս դնել արտող իշխանութեան վրայ: Այդ իշխանութիւնը, Մոսկուայի խորհրդային կառավարութիւնը, այնքան կը հետաքրքրուի Հայաստանի եւ հայ ժողովուրդին ապահովութեամբ, որքան որ եւ է քաղքենի կառավարութիւն: Այսպէս, պիտի սարսափէր այն կացութեան, որուն իրական պատասխանատուն ինք է եւ որ կը վտանգէ արտող կողմից, հետեւաբար եւ առաջին շահերը:

Ամբողջութեամբ մեր սահմանին մէջ, շեշտենք, նորէն, թէ խորհրդային Հայաստանը մարդադաշտ մըն է մեր ուրիշիմ թշնամիներուն համար, շնորհիւ հաստատուած կարգու սարքին եւ իրար հարակից դասաւորման:

Այսքանը հասկնալու համար, մեր անարժան հակառակորդը պէտք չունին պրպտուներ կատարելու համարձեցական արժան պատմութեան, յաջողութեան կամ ձախողման մասին: Մենք ակադեմիական վիճարանութիւն չէ որ կը յարուցանենք, այլ կատարուած իրողութիւնները կը վերլուծենք: Եւ թէ մեր ընդդիմաբանները իսկէ եւ իրիզ ունին, պէտք է արժուի, վերջապէս, այս գեանին վրայ կանգ առնելու եւ մեր փաստերը հերքելու: Սակէ դուրս ինչ որ փորձեն, պարզ անգարարութիւն է, եւ սքրապարտ մեղք: Որովհետեւ արձեւտով անգարարը միայն հաւատացողը է վճարողը կը խարէ, իսկ հրապարակագիր մը, այն ալ պաշտօնական թերթի մը պատասխանատու խմբագիրը ժողովուրդի մը գիտակցութիւնը կը փայտարէ, եւ հետեւաբար կը վնասէ անոր իրական շահերուն:

Մենք ամէն անգամ այս հարցին զանազան ծայրերը կը քննենք, անուններ, իրողութիւններ, Թուանշաններ յիշելով: Մեր հակառակորդները կրնան միտել այդ չոր փաստերը: Ինչպէս ապացուցանել թէ՛ թուրքիոյ համար ճամբան լայնացուած չէ իզոլիւն մինչև նախիջեան եւ աւելի հեռուները: Ինչպէս համոզել թէ՛ Մոսկուա եւ Էնկիւրի հայ ժողովուրդի արդիին համար է որ նախիջեանը անձատած են Հայաստանէն, եւ դրած՝ Աղբրէյանի գերիշխանութեան տակ: Կրնանք քաղաքակրթութիւն, ինչ՝ հիմնական պատճաններով Հայաստանի վրայ գիւրացիները կը գաղթէ, իսկ թուրք-թաթարները կ'ամանայ ու կը զարգանայ, մասնաւոր ուղղութեամբ ճամբաներու վրայ, Գարապետագիր, Նախիջեանի, Չանգեղաբերի եւ Դարապետագիր մէջ:

Պէտք չկայ որ թուրքիա կամ Աղբրէյան հարիւր հազար գաղթական թափեն մեր խեղճուկ տարածութեան վրայ, Հայաստանի ապահովութիւնը խախտելու համար: Եղածը իսկ է, քանի որ կը գտնուի կենսական երակներուն վրայ: Մենք Բրիտանիան Միջերկրականը եւ Ստրանտանը իր տիրապետութեան տակ է առած՝ ձիւրաթափարի քարածայտով: Իր փոքրիկ մէջ են Եգիպտոսը՝ շնորհիւ Սուէզի ջրանցքին, եւ Երկրական ու Խաղաղական ովկիանոսները՝ Մարակայի նեղուցով (Սուեզի):

Այդպէս ալ մեր Հայաստանը՝ իր հարեւաններուն առջեւ: Բանավէճը կարճ կապելու համար, կրկին եւ կրկին կը քննարկենք որ քարտէս մը գնեն, եւ սերտեն Հայաստանի երակներն, հարաւային եւ արեւմտեան սահմանները, նոյն իսկ քաղաքականութեան իմաստներուն աշակցութեամբ: Չգիտեմ արժեք չէ, շտրպիլն ու կեղծին է ամօթ: Եթէ իրենց տեսլականները լրիւ չեն, կամ եթէ չեն հաւատարմ մեր պարտութեան համար, ամէն միջոց ունին իրենց սեփական աչքով անկախ ստուգելու իրականութիւնը: Եւ պարտաւոր են այսպէս մը ներգրութիւն կրելու, որովհետեւ, խնդիրը աքլորամարտի մը շուրջ չի դառնար, այլ կապ ունի ամբողջ ժողովուրդի մը կառավարչին հետ:

Թող փորձեն, թող պրպտեն, եւ մենք մնանք սեւերես: Մենք այսպէս կը հասկնանք ազգային-քաղաքական կուսակցութեան մը պարտականութիւնը: Ի՛նչ կը նշանակէ հայրենիքէն փարսաններով հեռու նստիլ ճամբարակի պէս դառնալ կախարդական շրջանակի մը մէջ, սակայն ի հաւատարմութեամբ կամ անյատակ տգիտութեամբ, այլ առանց կազմակերպական մասնիկ մը ունենալու երկար ժամանակ մէջ: Ո՞վ իրաւունք տուաւ իրենց ճառել յանուն ժողովուրդի մը, որ լեզու ունի, բայց բերան չունի, որ քառակուսի լեզուի մը մէջ ինկած՝ կը տագնապի լաւագոյն օրերու յոյսով: Չանգեղաբերի յետին գեղջուկն ալ պիտի թքնէ իրենց երեսը: Ինչպէս ինչ ինչ հեքիաթներ գրել կ'անեն տգիտարար խորհրդակցութեամբ, պարզապէս վարկ շահելու համար: Շ.

ՍԱՆՍԱՐԵԱՆԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Այն հին օրերուն, մեր կրթմանի հայրենիքին, Բարձր Հարկի ուսումնին մէջ, ամէն տարի Մայիս 19ին, Սանսարեան վարժարանը կը տօնէր իր բարերարին մահուան տարելիցը:

Մուտքի դրան դիմաց, Սանսարեանի մարմարեայ կիսանդրին կը կորուսէր թարմ ծաղիկապակներու զէզերուն միջև: Գոհանամքի սարէն քաղուած կայտոտ անստուկներ փունջ փունջ արձանին վրին ու ճակատին շուրջ պարուրուած, զարուսի կենդանի ցոլքը կը դնէին անոր անշունչ քարին վրայ:

Հոն սաներու, ուսուցիչներու եւ ծնողներու երկիւղած շրջանակին մէջէն կը բարձրանար հողեհանգստեան մեղեկին ու պարտէզի ծառերն ալ, լեցուն մեր ծնողավայրին պայծառութիւնը: Իրենց խոնկը եւ երգը կը խառնէին կարծէք օրուայ պաշտամունքին:

Այս խորթ փերուն վրայ, հողերու եւ անստուգութեան ճնշումէն ուղկկորոյս մեր երիտասարդներէն քանի՜ հոգի ժամանակ ունին բողբ մը անդրադառնալու թէ ո՞վ էր Մկրտիչ Սանսարեան, կամ ի՞նչ եղաւ իր գործը:

Բայց որքան խղճի պարտք մը, նոյնքան եւ հրանայիչ կը նկատուի, այսօր, մահուան իր տարելիցին յիշատակութեան քանի՜ մը ծաղիկներ փաթթելի իր անուան շուրջ, մահուանոց անոր համար, որ ինք ալ մեծ մասով օտար ճամբաներու ուղիւն, բայց զիտցաւ իր անդուստի յաջողութեան մէջ անգամ չկորսնցնել ոչ իր գլուխը եւ ոչ իր սիրտը, այլ մտածել իր մարտիրոսներու իրական պահանջներուն մասին:

Մ. Սանսարեան ծնած է թիֆլիս 1818ին: Հարուստ ծնած չէ, ոչ ալ նպաստաւոր պայմաններու մէջ մեծցած: Ներքինեան վարժարանի մէջ նախակրթութիւն մը հաղելու անհնէլ վերջ, ուսանելու սեւեռուն տենչը զինքը կը մղէ ընկերոջ մը հետ փախելի զէպի կարին, անկէ վեհեանակ անցնելու համար. բայց տարբեր մասնագործներու ունեցող իր խնամակալը, զինքը կարնոյ մէջ իսկ վար կը դնէ:

Այս զէպիին յիշատակը կը մնայ իր մէջ մշտապես վերքի մը նման: Ինք կ'ըմբռնէ ողբերգութիւնը բոլոր այն երիտասարդներուն որոնց ուսանելու անյայտ ճարտար զոհացում չի գտներ երբեք: Իր կենսիցի այդ յուսալարութիւնն է որ ի վերջոյ, իր լիութեան օրերուն, ուղղութիւն պիտի տայ իր բարեգործութեան:

Մինչև 1849, տասնեակ մը տարիներու ուսուցչական ծառայութեան մէջ աշխատելու վերջ, նոյն տարին իսկ կը հաստատուի Փիլիթոսպոլի: Բախտը կը սկսի յանկարծ ժպտիլ իրեն: Այդ օրերուն շոգնաւայրին ընկերութիւնն մը կազմուած էր վոլգայի միջոցաւ անկախական կապիտալիստներու կողմից եւ Պարսկաստանի հետ: Ինք գործնական հետազոտութեամբ օժտուած, բարգաւաճելու ընդունակ այդ ձեռնարկին հոստատութիւնը կ'ունենայ եւ իր բոլոր խնայողութիւնը կը յատկացնէ բաժնետոմսեր գնելու: Փորձը չի խաբար զինքը: Իր յարաբերութիւնները ընկերութեան վարչչներուն հետ կը գտնուան աւելի սերտ եւ մտերմ: Իր թելադրութիւնները ուղղորդութիւն կը գրաւեն, կ'ենթադրուի թէ ինքն իսկ յղացած է այդ ընկերութեան նախնական մէջ փոխանակ վարչարար, մտղայի, այսինքն հուսալարի վառելու գողանքը, ինչ որ թոխիք տուած է ընկերութեան գործառնութեանց:

1864ին ընկերութիւնը զինքը կ'ընտրէ վարչական խորհուրդի անդամ, պաշտան մը գործնական լիութեանը կը տանի մինչև իր մահը:

Մեծած է Փարիզ 1890 Մայիս 19ին. իսկ իր մարմինը կը հանդէս իր ծնողավայրին թիֆլիսի մարտնասարին գաւիթը: Բեղուն, յաջողած կենսի մը արդարեւ. բայց եթէ այդ ըլլար իր կենսիցի բովանդակութիւնը, ոչինչ պիտի գտնէինք հոն ուղղաբաւ:

Սանսարեան իր յաջողութիւնը շահագործեց երբեք իր անձին, իր հաճոյքին, մահուանոց իր քմահաճոյքին համար, ինչպէս շատ ընական եւ սովորական է իր նմաններուն ըստի: Իր շահած հարստութիւնը իրը չէր նկատեր: Կը պատմուի թէ ինչպէս իր անշունչութեան, նոյնպէս իր ճոխութեան օրերուն սովորութիւնն ունէր իր վերարկուին ներքններին տակ կարուած պահելու հագուելու մէջ անհնէլ զգած, ան ալ իր մեծած բողբէն իրբեւ պատանքի եւ թարգմանի ծախք, որպէսզի բոն ըլլար ուրիշներուն, դրամ՝ որուն միակ իրաւունք ունեցած ըլլալը կը կարծէր ինք իր հսկայ հարստութեան մէջ:

Իրբեւ սրտի մարդ, ան նոյնքան գործնական հասկացողութիւն մը գրաւ իր բարեկործութեան մէջ:

Երբ տակաւին իր միջոցները լայն չէին, առաւելագէս կը զբաղէր հայ կարօտ ուսանողներու պաշտպանութեամբ: Թէեւ ամառի, երիտասարդներու հայր եղած իր, Փիլիթոսպոլի իր տունէ մասնագործարար մըն էր անձկութեան մէջ տապալակ ուսանողներու, որոնք իր սեղանին մշտական սեղանակիցներ ըլլալէ զատ, նպաստ, թոշակ եւ բարոյական պաշտպանութիւն կը գտնէին իր քով: Գին չէր եղած նաեւ անոնք որ այդ օրերուն իրբեւ իր սեփական սաները, Եւրոպայ զրկուած են կատարելագործուելու իրենց մասնագիտութեան մէջ:

Ու միշտ ժողովրդական կրթական գործի մտասուեռումէն ներշնչուած, յաճախ կ'օգնէր էջմիածնի Գեորգեան ճեմարանուն վանի— ծնողավայր իր ծնողքին— աղջկանց վարժարանը, որ ի յիշատակ իր մօր պիտի կոչուի Սանսարեան վարժարան:

Բայց անտարակոյս իր բարեգործութեան կողմը եղաւ Սանսարեան միջնակարգ վարժարանի հիմնումը կարնոյ մէջ: Տարիներով մշակուած, փայփայտուած զաղափարի մը իրականացումն էր այդ վարժարանը: Մկրտիչ Սանսարեանն ոչ միայն իր գրամագլուխը գրաւ այդ ձեռնարկին վրայ, այլ իր սրտի ամբողջ գանձը:

Բարի խորհրդատուներ ունեցաւ, որոնց մէջ պէտք է անտեսել Է. Եղեանցը, որ ի վերջոյ իր կտակակատարը դարձաւ: Իր փափաքն էր Հայաստանի զրկին մէջ իսկ, կրթական միջնակարգ օջախ մը ստեղծել, ուր արդիական ուսումները կենդանանային սազուով: Իր գործին զուխը կ'ուզէր բերել նոր, երիտասարդ եւ ժամանակին հետ քաղաք մարդիկ եւ մանաւանդ կ'ուզէր որ այդ վարժարանը երկրի կրթական գաղափար մշակներ, սերմնացաններ հասցնէ:

Ու իր ցանկութեան հետապնդիչներն առջև, արդէն տարիներ առաջ ունէր թիֆլիսէն և Պոլսէն ընտրուած ընդունակ պատանիներու խումբ մը կը գրկէր: Գերմանիա, իրբեւ սպառազուստ ցնդներ իր բանակի վարժարանին:

80ական թուականներուն կը բացուէր իր վարժարանը կարմիր մէջ, ժողովուրդը սիրալոյսով զինքը ընտրեց իր ղեկավարը: Դասը ընտրուած ընդունակ պատանիներու խումբ մը կը գրկէր: Գերմանիա, իրբեւ սպառազուստ ցնդներ իր բանակի վարժարանին:

80ական թուականներուն կը բացուէր իր վարժարանը կարմիր մէջ, ժողովուրդը սիրալոյսով զինքը ընտրեց իր ղեկավարը: Դասը ընտրուած ընդունակ պատանիներու խումբ մը կը գրկէր: Գերմանիա, իրբեւ սպառազուստ ցնդներ իր բանակի վարժարանին:

Իր կենդանութեան բախտը ունեցաւ անգամ մըն ալ կարին այցելելու եւ ինքզինքը զգալու հարկադրապատկուած ընտանիքի մը գրկին մէջ: Այդ առթիւ կարնոյ հաստարկութիւնը զիտցաւ արժանավայր յարգանքը տալու այդ սրտի սէր մարդուն:

Երեսնեակ մը տարիներու անցեալը ունէր Սանսարեանն տունը երբ զո՞ գնաց մահափելու փոթորիկին:

Հոս տեղը չէ գնահատութիւնը ընելու անցեալին պատկանող այդ գործունէութեան: Մտածողներ կան թէ արդեւքը երբեք համապատասխան չէր թափուած գոհուածութեան, բայց անշուշտ Սանսարեանին բարերարութեան իմաստը վեր է ամէն կարծիքէ եւ գնահատութիւնէ, անկախ միշտակ անցեալին չէ որ կը պատկանի, այլ եւ սպալագալին:

Տեղն է, ուրեմն, անգամ մըն ալ հարց տալ — արնքան անպատասխան մնացած հարցերէ վերջ — թէ ի՞նչ կը մտածեն անոնք որ Սանսարեան կտակի գործարկութեան պատասխանատու են:

Ինչ է այսօր Սանսարեան կտակի իրական վիճակը, ի՞նչ են կորուստները, հաւանականութիւնները, յոյսերը: Մեր կը յամուսինի կամ կը տնտեսուի յաւելու գումարները: Եւ մահուանոց ազգային կազմաւորման օտ տանամանակէն վերջ, ինչո՞ւ Սանսարեան զպրոցն ալ իր աջակցութեան բաժինը չունենար ընդհանուր ինքնադարձանումի ճիգերուն մէջ:

Ան հարցեր, որոնցմով կը հետաքրքրուի զրեթէ ամէն սրտցաւ Հայ, մահուանոց ամէն սրտին: Այդ հարցերը զննել եւ պնդել չի նշանակեր անպայման անվստահութիւն մտացանել, այլ պարզապէս վերջ մը տալ անստուգութեան մը, որ կասկածներու ծնունդ կրնայ տալ, տեղի թէ անտեղի:

Սանսարեանի մահուան այս տարիլիցին, պարտականութիւնը ունիք պահանջելու որ բարերարին իշխանակը եւ գործը չբաշխուին միութեան և վարանումներուն մէջ:

Գերազանցապէս ազգային այդ գործը պէտք է որ քանի մը անպատասխանատու վարչչներուն անձնական գործը նկատուելու աստիճանին իջնէ:

Գործունէութիւն կամ անունագին լուսարարութիւն: Ահա մեր ամէնուս արդար փափաքը: ՓՆՅԼԱԿ ՍՍՆԱՍՍՐ

ՀԻՆ ԳԵՐԵՉՄԱՆՆԵՐ

«Պոստիլիստ» (27 Ապրիլ) մէջ թղթակից մը կը գանգատի թէ «ՏՏԻՆ գերեզմաններ, որոնց զիւղացիները «օրույ» անունը կուտան, այնքան շատ կը գտնուին Գանձակի գաւառին մէջ, որ պատահար կը բացուին եւ թանկագին իրերը կը փճանան, որովհետեւ հետաքրքրուող չկայ: Ահա օրինակ մը: Գանձակի Զարգախուլ գիւղին մէջ, զիւղացի մը տանը Տամար քար հանելու ժամանակ, կը փորէ ու կը բացուի գերեզման մը: Գերեզմանը շոր կողմէն գոցուած է խոշոր քարերով իսկ վրայ չէ տափակ ու ծակ ծակ քարով մը Գերեզմանին մէջ կը գտնուէ մարդկային սկզբներ, կաւեւ անօթներ, անագապղնձէ գարգիւր: Չեւ քի սկզբի մը վրայ՝ սպարանջան մը, որ կոշտ շինուածք մը ունէր: Կուրծքի կողմից մը վրայ գարգ մը, եւ անկիւնաձեւ, ատամնաւոր: Կաւեւ ամանները գեղեցիկ էին, յատկապէս վերջնից, բերանը լայն, փորը ուռած:

Հաւանաբար անագապղնձէ գարու գերեզման մըն է:

ՊԵՐՏԻ ԳԻՒՂԸ.— Բաթում լուէն 8 վերստ հեռու կը գտնուի Պարիի գիւղը, 30-40 տունով, մօտ 120 բնակիչ: Մեծ մասը կարող-գրեկ չի գիտեր: Գիւղացիները կը խորհին այս տարի գալոց մը շինել:

ԻՆՉՈՒ ԿԸ ՍԵՌՆԻ ՊՈՒՍԸ

Փրթի Փարզիչի շախատակից Տիկուն Անտրէ վիոլիս, որ Լեւոնականի երկրաշարժին ատեն Հայաստան կը գտնուէր եւ այնքան յուզիչ տողերով նկարագրեց Շիրակի աղէտը, Արեւելի մէջ իր պտոյտները շարունակելով անցած է Թուրքիա, ուր իր կատարած ուսումնասիրութեանց արդիւնքը կը հրատարակէ հիմա յիշեալ թերթին մէջ: Իր առաջին յօդուածը կը ներկայացնէր մեր ընթերցողներուն. —

Երողութիւն է որ կը մեռնի տանքով կ'ապրէր: Իր առանձնաշնորհեալ զիրքէն ծնաւ իր հրաշալի ճիտութիւնը: Պահապանը վտարի, սկիզբու Սեւ ծովու քաղաքի մրցակիցը, օսմանան հսկայ կայսրութեան մայրաքաղաքը: Վտարիցի Պոլիս մտնողը կը տեսնէ միշտ նոյն հրաշալի պատկերը: Սահայն ետեւ անցէք, պտտեցէք այս անձայր ու խորհրդաւոր Միտապոլիս մէջ, ու պիտի տեսնէք ամայի նեղ փողոցներ, վանդակօրմերը ժանգոտած մեռած պալատներ, փտած ակուսներու պէս քայքայուած ու տատանող աշտարակներ, աւերուած կամարներ, որոնք մէկ օտքով կը կանգնին օդին մէջ, ու սանթիւ գերեզմանոցները, որոնց տեղէն ելած եւ ճոճ դամբանաքարերը շարաշուք շիմի մը պարելու երեւոյթն ունին:

Ըմէն կողմ լքուած: Ըմէն կողմ ինք՞ ու ցնցոտիներ հագած ամբոյս մը՝ դաւուկ դէմքերով եւ տո՞յն աչքերով: Չկան նոյնիսկ ֆէսեր ու փաթեթներ:

Կշանաւոր պագարի լարեւրիմոսին մէջ, այլ եւս յաճախորդ չգտնող պերճաւոր կերպաներու եւ թանկագին առարկաներու ետեւ դարանակալ վաճառականները իրարու ձեռքէ կը խլեն անկէ անցող հագուստէ պրօսաշրջիկները: Բարձրագոյն Գուռը, հոյակապ յիշատակարան, ուր երբեմն մեծ եպարքոսը կը կառավարէր փաշաներու եւ պէտիտի ստրուկ ժողովուրդ մը, նոյնպէս ամայի է: Հին ներսնաքներու ծայրը որ փոշի եւ ամոնեաք կը հոտի, իրենց գրասենեակներուն մէջ կ'ընկած կը մնան միայն քանի մը հին վախկոտ պաշտօնեաներ, որոնք իրենց մատներուն մէջ կը դարձնեն սաթէ կամ սարգիտնէ համբիւններ, ու իրենց նեղ պատահանէն կը դիտեն երբեմնի աշխարհի ամէնէն գեղեցիկ նաւահանգիստը:

Ժամանակ մը այս նաւահանգիստէն գիշեր ցորեկ ներս կը մտնէին նաւերը խիտ շարքերով, մրջիւններու պէս: Իսկ այսօր 24 ժամուան մէջ հազիւ 2-3 նաւ կուգայ: Գրամատուներու եւ նաւային գործակալութեանց թաղը՝ Վալթիստի հոգեւորքի մէջ է:

Քաղաքին շուրջ, բլուրներու վրայ աւերակներու կոշտեր ցոյց կուտան տեղը այն գիւղերուն, որոնք ծաղկեալ վիճակ ունէին: Այժմէ հերկուած դաշտ, ոչ մէկ բանջարեղէնի մշակութիւն, ոչ մէկ գործարան, նոյն իսկ արուարձաններու մէջ ըմայի գաշտէն չի տակ քաղաքին վրայ վրայ կ'իյնանա, աւերուած կամ կէս մնացած շէնքերու եւ ծախու մեծ հողերու մէջէն:

Հին Թուրքիոյ հին մայրաքաղաքը 1,100,000 բնակիչ կը հաշուէր, այսօր 700,000էն աւելի չունի: Իր բնակչութիւնը կը պակսի օրէ օր, մինչ կ'աւելնայ իր քայքայուածը: Ինչո՞ւ: Ինչպէ՞ս:

Ահ, շատ բնական պատճառներով: Մեծ պատերազմը, յետոյ՝ Քեմալական վարչաձեւը փոխացրին այս անկումը, որ մօտ կէս դարէ ի վեր սկսած էր պոլիս, նշանաւոր մակարոյժ, երբեք օրեւէ բան չէր նսեղած, բան չէր արտադրած: Արիւնքն աշխու

Թուրքերը կ'ուզեն

Թուրքերը կ'ուզեն իրենց տեղը բռնել: Սակայն մարդ կրնայ մէկ անգամ մը նայ իրենց նախորդներուն իրենքն ու յարաբերութիւններն: Վստահութիւն կը չեն ոտար մեծ տուններու հակառակ իրենց բարի կամուրջները, կը սայլաւորեն, կը լարեն, ու այս առեւտրական տիրապետութեան երեսէն մի պէս տուժող երկիրն փառնալով իրենքն է միշտ Տիւրքիան:

Ասկէ գատ, Խալիֆայի ընչու մէն ի վեր Պոլիս սուրբ քաղաքը, խալիֆայի սիրտը չէ: Դժուարեւ գաղափար ըլլալէ կեղծողը աշխարհակալ դատական իշխանութիւնները:

Սահայն շոգնեալի գիւտն ու գարգացումը մահացու հարուած մը տուաւ անոր: Սեւ ծովու ամէնէն փոքր նաւամատոյցներն իսկ ուղղակի յարաբերութեան մէջ մտան Եւրոպայի հետ: Հիմա գրեթէ ծովային ոչ մէկ առեւտուր ունի խորհրդային Թուրքիոյ հետ: Անդրկովկասեան երկաթուղին ոչ մէկ ապրանք կը բերէ Պարսկաստանէն կամ Թուրքաստանէն:

Իզմիրն ու Մամսուրը հիմա աւելի մօտիկ նաւահանգիստներ են նոր Թուրքիոյ համար, որով եւ Պոլիսը բոլորովին ինկած է: Դժուարեւ առեւտուրի քայքայման վրայ աւելցաւ նաեւ գործի մարդոց արտաքսումը: Յօյներն ու Հայերը միշտ առաւելակարգ դեր մը խաղացած են Թուրքիոյ մէջ: Անոնց ձեռքէ կը շարտարարուեստը, առեւտուրը եւ սեղանաւորութիւնը: Թուրքերը, որոնք դարերով պաշտօնեայ եւ գիտնուող միայն եղած էին, անոնց կը փոխադրուէին նոյնիսկ կ'ըմտական եւ դիւանագիտական բարձր պաշտօնները: Այս երկու ազգերուն շուրջ խմբուած էին բոլոր երկիրներու քրիստոնեաները, որոնց շարքին նաեւ բազմաթիւ բախտախնդիրներ: Ասոնք կը կողմէին գօրաւոր խմբակը Լեւոնականներու, քան զիւրեղ կազմուած գեղ մը, որ իր վրայ կը միացնէր անոնց բոլոր թերութիւնները:

Ասոնք է շատեր, երբ պատերազմը պայթեցաւ, ստիպուեցան իրենց երկիրը զաւաճող գաղով մնացողներուն, աւելորդ է ըսել թէ պարտութիւնէ վեր եւ զաշխակից գրաման ընթացքին, շատեր ապագայի մտահոգութեամբ դաշնակցեցան թշնամիին հետ: Դոյնիսկ անգղեր ու ագուսներ գտնուեցան այս հոգեւորք որը յօշոտելու համար: Այնպէս որ, երբ անակնկալ օստու մը գայն վերականգնեց, խոհեմութիւն սեպեցին թոշիլը: Հիւլէական պարտութիւնէ վերջ, բազմաթիւ Յօյներն ու Հայերն այս օրերակին հետեւեցան:

Մեծ մասը չկրցաւ ետ գտնուիլ: Քեմալ գոյքերու՝ վիճելի օրէնքին համաձայն, անոնց պատկանող ամէն բան գրաւուեցաւ պետութեան կողմէ: Արիւնքն բազմաթիւ մեկնեցան, Լօզանի դաշնագրին պարտադրած բնակչու թեւեւ քաղաքացիական իրաւունքները կ'աւելնէր: Մեծ մասը կ'աւելնէր Լօզանի դաշնագրին պարտադրած բնակչու թեւեւ քաղաքացիական իրաւունքները կ'աւելնէր: Մեծ մասը կ'աւելնէր Լօզանի դաշնագրին պարտադրած բնակչու թեւեւ քաղաքացիական իրաւունքները կ'աւելնէր:

Մեծ մասը չկրցաւ ետ գտնուիլ: Քեմալ գոյքերու՝ վիճելի օրէնքին համաձայն, անոնց պատկանող ամէն բան գրաւուեցաւ պետութեան կողմէ: Արիւնքն բազմաթիւ մեկնեցան, Լօզանի դաշնագրին պարտադրած բնակչու թեւեւ քաղաքացիական իրաւունքները կ'աւելնէր: Մեծ մասը կ'աւելնէր Լօզանի դաշնագրին պարտադրած բնակչու թեւեւ քաղաքացիական իրաւունքները կ'աւելնէր:

Մեծ մասը չկրցաւ ետ գտնուիլ: Քեմալ գոյքերու՝ վիճելի օրէնքին համաձայն, անոնց պատկանող ամէն բան գրաւուեցաւ պետութեան կողմէ: Արիւնքն բազմաթիւ մեկնեցան, Լօզանի դաշնագրին պարտադրած բնակչու թեւեւ քաղաքացիական իրաւունքները կ'աւելնէր: Մեծ մասը կ'աւելնէր Լօզանի դաշնագրին պարտադրած բնակչու թեւեւ քաղաքացիական իրաւունքները կ'աւելնէր:

Մեծ մասը չկրցաւ ետ գտնուիլ: Քեմալ գոյքերու՝ վիճելի օրէնքին համաձայն, անոնց պատկանող ամէն բան գրաւուեցաւ պետութեան կողմէ: Արիւնքն բազմաթիւ մեկնեցան, Լօզանի դաշնագրին պարտադրած բնակչու թեւեւ քաղաքացիական իրաւունքները կ'աւելնէր: Մեծ մասը կ'աւելնէր Լօզանի դաշնագրին պարտադրած բնակչու թեւեւ քաղաքացիական իրաւունքները կ'աւելնէր:

Թուրքերը կ'ուզեն իրենց տեղը բռնել: Սակայն մարդ կրնայ մէկ անգամ մը նայ իրենց նախորդներուն իրենքն ու յարաբերութիւններն: Վստահութիւն կը չեն ոտար մեծ տուններու հակառակ իրենց բարի կամուրջները, կը սայլաւորեն, կը լարեն, ու այս առեւտրական տիրապետութեան երեսէն մի պէս տուժող երկիրն փառնալով իրենքն

նուսնեք առաջարկեց, արտաքին նախարարը զարմանքով տեսաւ որ Յարտարին կը թելագրէ յետաձգել փոխի՞նք անուսնումը:

Միխայիլ Գաբուշուս կը պնդէ իր տեսակետին վրայ, եւ վարչապետին հաղորդած է, որ եթէ փոխի՞նք փարիզի դեսպան չնշանակուի, արտաքին նախարարութիւնէն պիտի հրաժարի, ամբողջ պատասխանատուութիւնը ձգելով Յարտարին կուսակցութեան վրայ:

Թ Ր Բ Վ Կ Ա Ն Ի Կ Ա Ր Տ Ֆ Ր

Փամանակէ մը ի վեր Փարիզի մէջ բանակցութիւններ կը կատարուին օսմանեան հանրային պարտքին մասին թուրք կառավարութեան կողմէ զրկուած պատուիրակութեան մը եւ ֆրանսացի պարտատէրերուն միջեւ: Էնկիւրիէն կէս-պաշտօնական հեռագիր մը կ'ընէ թէ թուրք կառավարութիւնը իր առաւելագոյն գոհողութիւնները ներկայացնող վերջին պայմանները զրկած է Փարիզ: Եթէ ասոնք ընդունուին, առաջին վճարումը մօտ թուականէն պիտի կատարուի:

Էնկիւրիի քաղաքական շրջանակներուն մէջ կը կարծուի որ, հակառակ թուրքոյ աջաբան բարեացակամութեան, նպատակը պայմաններուն եւ համաձայնաւէր ոգիին, եթէ դարձեալ ձախողին բանակցութիւնները, այն ատեն այս խոցումը պիտի ջնջէ այս մասին մինչեւ հիմա կատարուած զինուորները, մասնաւորապէս առաջին վճարումի մասին եղած յանձնառութիւնը:

Արիւսակցական Միւլերեանց օրինագիծը

Անգլիոյ երեսփ. ժողովը սկսաւ յօդուած առ յօդուած քննել Արիւսակցական Միւլերեանց մասին կառավարական օրինագիծը: Առջի օրուան ժողովին մէջ ընդունուեցաւ կառավարութեան առաջարկած Ա. բարեփոխումը՝ 1571 թ. 291 քուէով: Առաջատարականները դարձեալ ընդմիջումներ կատարեցին: Երկուշաբթի օր նոյն խորհրդի վիճարանութեան պահուն աշխատակարարները բոլորը մէկ յանկարծ սրահէն մեկնեցան՝ իրրեւ բողոքի նշան, սակայն ժողովը շարունակուեցաւ: Ասոր վրայ որոշեցին մասնակցի վիճարանութեանց եւ վերջին ժողովին բողոքն ալ ներկայ էին:

Ընտրական նոր դրուիւնը

Երեսփ. ժողովի ընտրական յանձնաժողովը զուգարեւելով 15ի թէմ 22 ձայնով որոշեց 1928ի ընտրութիւնները կատարել շրջանային քուէարկութեան (scrutin d'arrondissement) սկզբունքին վրայ: Իւրաքանչիւր շրջանակի բնակչութեան ամբողջութիւնը, օտարականներն ալ մէջն ըլլալով, իրրեւ հիմ պիտի առնուի. երեսփոխանները թիւը այսօրուան թիւէն (584) պակաս չպիտի ըլլայ, սկզբունքով իւրաքանչիւր շրջանակի մէջ 100,000 բնակիչներ մէկ երեսփոխան պիտի տան, շրջանակ մը մէկ երեսփոխան տալու համար 40,000է աւելի բնակիչ պէտք է ունենայ. նահանգ մը կրնայ երեք երեսփոխանէ պակաս տալ. քուէարկութիւնը երկու անգամէն պիտի վերջանայ, առաջին քուէարկութեան ընտրուելու համար, պէտք է բացարձակ մեծամասնութիւն ստանար:

Կիւնտերու ու մանուկները զինուոր չպիտի ըլլան

Ինչպէս յայտնի է, քանի մը ամիս առաջ երեսփ. ժողովի մէջ վիճարանութեան դրուեցաւ Փոլ Պոնքուրի պատրաստած օրինագիծը՝ պատերազմի ժամանակ ֆրանսական ազգի զինուորագրութեան մասին: Այդ օրինագիծին համաձայն ամբողջ ազգը, կիւնտեր ու մանուկներն ալ, շարժման մէջ պիտի դրուին պատերազմի պարագային: Երեսփ. ժողովը ամբողջութեամբ քուէարկած ըլլալով դայն, օրինագիծը մօտ օրէն ձեւակոյտի սեղանին վրայ պիտի գայ: Մերակոյտի բանակի յանձնաժողովը առջի օր տեղեկարար Գրոցի առաջարկին վրայ 2ի թէմ 15 ձայնով որոշեց ջնջել առաջին յօդուածը, որ կը վերաբերի բոլոր ֆրանսացիներու զօրաշարժի ենթարկուելուն, առանց տարիքի եւ սեռի խտրութեան: Յանձնաժողովը դիտել կուտայ թէ այդ յօդուածը գէշ կերպով պիտի մեկնեն ֆրանսայի ներքին եւ արտաքին թշնամիները: Ասկէ զատ ամբողջ քաղաքային բնակչութեան զինուորագրութիւնը միջազգային իրաւունքի տեսակէտէն փափուկ խնդիր մը կը ստեղծէ: Նոյնպէս ջնջուեցաւ երկրին բարոյական ու մտաւորական զործունէութիւնը շարժման մէջ զննելու վերաբերեալ յօդուածը: Անշարժ եւ շարժուն դոյքերը պիտի գրաւուին ազգային պաշտպանութեան համար, իրրեւ բացառիկ միջոց:

Յանձնաժողովը կը շարունակէ օրինագիծին քննութիւնը:

Պոլշեկ յրեւելու վիճակի մէջ

«Թայմզ»ի վիճակագիր թղթակիցը կը հեռագրէ թէ Աւստրիոյ արտաքին նախարարութիւնը անմիջապէս պաշտօնանկ ըլլաւ մամուլի դիւանի երկու պաշտօնեաներ, որոնք յարաբերութեան մէջ էին Պաքստին անուն մարզու մը հետ: Այս մարզը վերջերս Աւստրիայէն վտարուած էր իրրեւ պոլշեկական լրտես: Հունգարիոյ Բոզուլ կուսակցութեան պետ Պաքստին որդին է եւ ուսուսակատակ: Ոստիկանութիւնը երեւան հանեց նաեւ որ օտար թերթի մը վիճակագիր թղթակիցը քաղաքական լուրեր կը հաւաքէ ի հաշիւ խորհրդային կառավարութեան: Մամուլի դիւանին յիշեալ պաշտօնեաները թերթի մը հաղորդած էին Փարիզի աւստրիական դեսպանին փուանքարէի հետ տեսակցութիւնը:

Հարիւր նագարաւոր մարդիկ վստակի սակ

Միսիսիփիի աղէտը կը շարունակէ աւերներ գործել: Պիկ-Պոնի թուրքերը 200 քիլոմետր երկայնութեան վրայ պայթելով ողորկեցին նոր շրջաններ. բազմաթիւ զիւղեր չուրբու տակ մնացին. ժողովուրդը հապճեպով փախաւ դէպի բարձր տեղեր: Քանի մը վաշտ զինուոր, հարիւրաւոր կամաւորներ, եւ կարմիր խաչի պաշտօնեաներ օգնութեան փութացին չուրբու պաշարուած շրջաններու բնակիչները ազատելու համար: Մինչեւ հիմա կարելի եղաւ ապաստել 2000 հոգի: Սակայն հազարաւոր մարդիկ կը մերժեն իրենց տուններէն հեռանալ, հակառակ ազգարարութեանց: 150,000 հոգի վտանգի տակ են:

ՕԴԱՆԱՌՈՂՆԵՐԷՆ ՅՈՅՍ ԶԿԱՅ

Վերջին լուրերուն համաձայն, ամէն յոյս կորսուած է, ողջ աւուղ զանկու ո՛չ միայն Նոմփէտըն ու Բոյին, այլ նաեւ Սէն-Բուսանը, Գրեմին եւ Մուսիլը, որոնք Տարաբլէն (Ալբիէ) փոխադրուեցին: Հարաւորապէս կը փորձեն իրաւաստեալ կարելի հարաւոր: Օղտաւորը իրենց մասին գրուածները պարզ են՝ ամառը կ'ընկնէր են: Ամերիկացի օդանավորները Յամրայ չեղան դեռ:

ԿԵՆՏՐՈՆԻԿ ԱՐԱՇՈՎԱԳՐԵՑԻԿ ԼԱ ՓԱԹԵՒՆԷԼ Ա. ԱՆՏՈՆԵԱՆ 1 RUE DU SAULE, MARSEILLE

Հ. Յ. Դ. ՓԱՐԻԶԻ ԾՐՋԱՆԱՅԻՆ ԿՈՄԻՏԷՆ

ստիպողական ժողովի կը հրաւիրէ Եղուծեան, Ռոստոմ, Սարգիս Մինասեան ենթակոմիտէներուն, Հ. Յ. Գ. Ուսանողական միութեան, Գրիտափոր, Հրազդան, Եղբիւր Սերոբ, Կոյամարտ, Ռազմիկ, Հրայր, Վիշապ, Եռագոյն, Զաւարեան խումբերու ներկայացուցիչները 21 Մայիս Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, Փրստ Կոմիտէի քաֆէ Օգլէս ար-Ղիւնի վերնաշարքը. մէթրո Կոմիտէ:

ՄԵՐ ԲՍԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Մերասահմանի, Փարիզի եւ գաւառներու մէջ կարգ մը բաժանորդներ առկա հաշիւներ ունին «Յատաչի» հին կամ նոր շրջանէն: Զանազան առիթներով ազդեր ալ զրկուած են այդ պիտիներէն: Անշուշտ անուշադրութեան հետեւանք է այս յետաձգումը: Կը խնդրուի փակել այդ հաշիւները, որպէս զի շատրպուլներ անհատկ կարգադրութիւններ ընել:

Վարչութիւն

“ՄԱՅԻՍ 28” ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

29 Մայիս Կիրակի երեկոյ ժամը 8ին, «Փրքի Ժուռնալ»ի սրահը: Մանրամասնութիւնները մօտ օրէն:

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՄԵԾ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԵՍ

Նախաձեռնութեամբ՝ ՀԱՎԻԻ Հ. Յ. Գ. ԱՐԱՇՈՎԱԳՐԵՑԻԿ ԵՆԹԱԿՈՄԻՏԷՒՆ Տեղի կ'ունենայ շամբարման շինգարքի օրը, Մայիս 26ին ՇԱՎԻԻ ԳԵՂԱՏԵՍԻԼ ԱՆՏԱՌԻ ՄԷՋ Տեղին վրայ Յօս պիտի լինէ, մատչելի կ'ընտրուի, հասելի ժամանցներ, երգ, պար ու նուագ, եւ Համբարձման վիճակ: Հաղորդակցութեան միջոցներ.— Լուվուէն եւ փոսթ ար Սէն-Գլուէն Թիւ 1 Թրամվէյ, իջնել Շավիլ (Փիւլ Սան-Վէյ), շոգեկառք-Մօն. փառնաս, իջնել Շավիլ: Ժամը 10էն 12ից սկսուած պիտի սպասեն կայարանները՝ առաջնորդելու համար հեռուէն եկողները:

ՅՈՒՇԱՏԵՏԻ

Հ. Յ. Դ. Պէ՛ւզիւն ենթակոմիտէի ժողովը 22 Մայիս Կիրակի առաւօտ ժամը 10.30ին 131 Fbg. de Temple Ռոստոմի սրահը կարեւոր օրակարգը:

Հ. Յ. Գ. Մարտիի նորակազմ «Գրիս» խումբին ժողովը՝ 22 Մայիս Կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 1ին, 63 թիւ ար լա Բեփիւկիթի սրահը:

Հ. Յ. Գ. ՓՈՆ ՏԸ ԵՒՐԻԻԻ ԵՆԹԱԿՈՄԻՏԷՒՆ 4րդ. դասախօսական ժողովը՝ Շաբաթ օր 21 Մայիս ֆրանսական հիւանդանոցի դիմացի սրահարանը:

Պիտի դասախօսէ ընկ. Ա. Ա. Յէմեան: Կը հրաւիրուին բոլոր ընկերներն ու համակիրները:

Հ. Յ. Դ. Մարտիի «Վարուժան» ենթակոմիտէն յիշատակի մեծ հանգիստ մը սարքած է Սեբաստացի Մարտիի եւ իր զինակիցներու յիշատակին, յառաջիկայ Օգոստոս 4ին կը խնդրուի նկատի ունենալ:

ՅՈՐԳՈՂԻ ԳՐԱԿԱՆ ԵՐԵԿԱՆ՝ այս զիւր ժամը 9ին, Ֆլորեան, նուրբարած է երգիծական գրականութեան: Հեղանքը եւ զուարթութիւնը կը հրաւիրուին անդամներն ու համակիրները:

ՉՈՓԱՆԱՍ ՈՐԲԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ Փարիզի Մարի դիւանը Բ. Ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր անդամները Կիրակի 22 Մայիս ժամը 2.30ին օրակարգը՝ զեկոյց եւ ընտրութիւն:

ՅՐԱՅՍ. Բանակի հայ կամաւորական միութեան ընդհ. ժողովը վաղը՝ Ուրբաթ երեկոյ ժամը 9ին 37 Rue Lamartine: Օրակարգը՝ ընտրութիւն նոր վարչութեան եւ ընկերակից հարցերու փՈՒՐԻՅԻ Ազգաստանամի նշօնի օժանդակ միութեան առաջին ընտանեկան երեկոյթը՝ վաղը՝ Ուրբաթ, ժամը 9ին, Restaurant Gillet, Փոլթ Մայիս:

ՕՐ. Մ. ԲԱՐԱՅԵԱՆԻ աշակերտներուն կրօնաշարական երեկոյթը 25 Մայիս 2 Երեկոյ ժամը զիւր ժամը 8ին Սոյ Կոյօ, 45 rue la Boétie: Մուտք 3 ֆրանք:

ԿԸ ՓՆՏՈՒՈՒԻ Մաքս Զաքարեանի հասցէն գիտողներէն կը խնդրուի տեղեկանքի կարգապետ Մաւրազեանի, 11 Rue du Senechal, Paris 20e.

ՇՆՈՐՀԱՎԱՆՈՒԹԻՒՆ

«LA PATERNELLE-VIE» ֆրանսական կեանքի վաղափորական անունը ընկերութիւն

Ներկայիս կուգամ իմ խորին շնորհակալութիւնս յայտնելու «ԼԱ ՓԱԹԵՒՆԷԼ» ֆրանսական կեանքի ապահովագրական ընկերութեան, որուն ապահովագրութեամբ էինք ես եւ կինս հանգուցեալ շայտուկեան վարդուհի (Սիվիլ-Հիսար):

Հազիւ վճարած Ա. տարուայ ապահովագիրը դժբախտութիւնը ունեցայ զինքը առ յաւէտ կորսնցնելու 15 Ապրիլ 1927ին, երկուրեակ ծննդաբերութեան հետեւանքով:

Շնորհակալութիւնս նաեւ ընկերութեան ֆրանսայի գաղութի ընդհ. գործակալ Պ. Ա. Անտոնեանի, որ չխնայելով իր օժանդակութիւնը, ամենակարգ ժամանակամիջոցի մէջ կարողացաւ գանձել ապահովագիրն 10 հազար ֆրանքը եւ ինձ վճարել: Ինչպէս միշտ, այս առիթի եւս ընկերութիւնը կենդանի ապացոյց տուաւ իր պարտաճանաչութեան եւ ճշգրտագիտութեան:

Հանգուցեալի ամուսինը Մարի Կոմիտէի ՊԵՏՐՈՍ ԹԱՅԵԱՆ Պոլշէն (Վ.Օ.Կ.Կ.) 18 Մայիս 1927

ՆՈՐ ԳԻՐՔԵՐ

Ա. ՄԱՍ Գ. Զօհրապի Լուս Յուներ 10 ֆր., Կեանքը ինչպէս որ է 10, Խղճմտանքի ջանքեր 10, Ահարոնեանի Լուսիւնը 8, Թեմանի փանշունի 7, Կապուար եւ երգիծ. տարեցոյց 12.50, Գատաս, Խորհուրդին առջեւ 10, Մասնիկը 8, Յեղափ. Կապուարի 7, Միքէի յիշարկածը 5, Զաքար Ավրամ 5, Նկարնեանը նորածինը 2, Սէն-Եփեմիլի Աւանդ գաւառանքի 50, Մ. Կորբիի Յօմա Կորսիէֆ 15, Սեւակի բժիշկին գիրքին վերջուած էջեր (Ա. տպ.) 10, Վերթեր 9, Մուկամիթ 6, Բարիթի 7.50, Սալքիի Մեր խաչը 12.50, Գուլթի փառք 5, Տղու հոգիներ 6, վերջին բաժանիկ 10, Արքէն Լիւբէն 20, Տեղեկագր. (պատկերագրագ.) 50, Երեսակայական ոճիքը 2, Կարմիր գուլթով մարդոց խմբակը 2, Գոսթով հոգիների գաղտնիքը 2, Պրիւս Բարթիմիւթը սուգանակի գաղտնիքը 2, Թօփայ օսման 5, Քեօր օղուի արկածները 2.50, Զօհրի նա-

ՏՕՔԹ. Ա. ՊՕՂՈՍԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՇԻՌԱԿՈՒԹԵԱՆՆԵՐ Կ'ընդունի բացի կիրակիէ, կէսօրէ վերջ ժամը 3—8 Ժամագրութեամբ: 36 Rue de Bellefond, (9e) Metro: Poissoniere կամ Cadet Ամէն օր 9-10 կը գտնուի 10 Av. de Ceinture, Enghien-les-Bains

ԲԱՅՈՒԱԾ Է

“ՓԷՊԻՍ, ՀԱՅ ԴԵՐՁԱԿԱՏՈՒՆԸ 37 Rue Poissonniere «Մանէն»ի դիմաց (Ֆէպիւս լուսանկարչատան յարակից) Tel. Louvre 69-88 Դերձակատան մէջ կը պատրաստուին փարիզեան շէք, անգլ. վերջին նորոյթով Չարլզթօն եւ չափու վրայ գգեստիկ նոր եղանակին առիթ ունինք ֆրանսական եւ անգլիական ապրանքներու ճոխ մեքերը: Կերձակատան բացառաբար օժտուած է շոգեկառքով քննարկով: Զեռք ՄԸ ԶԳԵՍ ԿԱՐԵԼ ՏՈՒՂԻՆ ՊԵՏ ԲՈՒԻ կործն մը 12 անգամ ծրի արգուկելու համար իր գգեստիկ Սկզբունքը, գոհացում տալ ամէնէն դժուարահաս ծներուն ԳԻՆԵՐԸ ԴԻՐԱՄԱՍՏՅԵԼԻ ԵՒ ԱՄՐՅԵԼԻ

ՏՕՔԹ. Ե. ՄԻՆԱՍԵԱՆՑ

Նախկին բժշկապետ Կարմիր խաչի հայկական հիւանդանոցային ֆրանսագետ ներքին, վեներական, միգրատական հիւանդանոցի ղեկավար: Ամէն օր 5-7, Կիրակի 9-12 Rue des Acacias 42, Metro Ternes-Etoile, Tel. Galvani, 28-52

Ե. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԺԱՄԱԳՈՐԾ Կը նորոգեմ ամէն մտաբէ ժամացոյցներ դիւրամատ չէի գիներով: Երաշխատուող աշխատակիւն: 62, Rue Belleville, Metro Belleville.

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐԹՈՅԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՇԻՌԱԿՈՒԹԵԱՆՆԵՐ 126, Rue du Faubourg St. Denis Metro: Gare de l'Est Telephone: Nord 84-04 (Ընդունելութեան ժամեր) Ամէն օր 2.30.7.30—Կիրակի եւ տոն օրեր 4-12

ՀԱՅԿ. ԲՈՒԺԱՐԱՆ - POLYCLINIQUE de BELLEVILLE

Տեղ եւ Տեղեկ ՏՕՔԹ. ԳՐԳՈՅԵԱՆ 29, Rue (Place) des Fêtes, Paris, XIX. Tel. Nord 96-61 Բաց է ամէն օր, ուր շատ մը մասնագետ բժիշկներ կը խնամուին ամէն տեսակ ներքին եւ վեներական հիւանդութիւններ: Աչքի, Ժուր, գէտ կ'ընդունի Գէ., Աշ. եւ Շաբաթ օրերը ժամը 3—5: ԲՔԻ կողմից անհատի մասնագետ ամէն Երկուշ. եւ Ուրբ. օրերը ժամը 11—12: ԱՍՄԱՄԱՐՈՅԻՅԵ ամէն օր ժամը 9էն 19, Կիրակի 9—12:

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՊՈՒՏԵՆ ԵՒ ԵՐԾԻԿ

Արեւելեան ամէն տեսակ անուշադէս եւ նպարեղիկ լաւազոյնը զեղեղալ զինքերով պիտի գտնէք: ՊԷԼԻԵԼ ԵՍԵՐԹ ՀԱՅ ՆՊԱՐԱՎԱՋԱՌ 3. ԱՐԹԻՆԵԱՆԻ ԲՈՎ 28, Rue Lesage, PARIS (20e) — Telephone: Menil. 61-88 Metro Belleville: Tramway 5 et 26

ՍՈՒՐՃԻ ՄԻԱԿ ՄԱՍՆԱԳԷՏ

Գարգիլի եւ գաւառներու հաւանական համար կը պատրաստէ ՀԱՄՈՎ. ՀԱՏՈՎ. ԱՆԿԱՐԳԻՒՄ ԹԱՐՄ ՍՈՒՐՃ Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ Ամառեղիկ գիներով Մէկ փոքր բաւ է համոզուելու, հետախօսող ապացոյցները ամէն շաղկապ կը գտնուին: Թէ՛ւէ՛՛՛՛՛՛՛ Provence 38.63, Metro Cadet 26, Rue de Trévisse Paris (9)

ՍԱԿԱՐԱՆ

19 Մայիս 1927 ԳՐԱՄԱՐԻ Կարմիր Կորբիի ՄԱՇՅՈՒՍ ՍԷՐԸ, ցնցող պատմութեամբ գնչուներու կեանքէն, 3 ֆր.: Կը շայտայնուին նաեւ ուրիշ ամէն տեսակ գիրքեր: Փոսթի ծախք չառնուիր: Պահանջել քաղցուցակը: Գիմիկ նամակով հետեւեալ հասցէին.— L. Mozián, 51 Blvd. Auguste Blanqui, Paris (13e): ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՄԱՍՆԱԳԷՏ Կ'ընդունի Կիրակի 10 օր, Լ. St. Dolla Մարք (սակի) 100 Mark Թրքական Թրք. L. Trq. Թրք. սակի " " ՄԷՅԻՍԻԷ Medjidie Լէվա 100 հարս Léva Տրապիս " Drachme Լիր " Lire Պիւմ. ֆրանք " Frs. Belge Զուից. " Frs. Suisse Լէվ 100 հարս Ley Զերգինց (10 Roubles or)

IMPRIMERIE - MASSIS - ÉDITIONS

208bis, Rue Lafayette Paris (10e) Le Gérant: H. TEURNIER Comptoir Parisien de change et de C... 80, Rue Lafayette

ՀԱՐԱՇԻ ԿՈՄԻՏԵ
3 տա. 6 տա. Տար.
ՅՐԱՆԱՍ 35 ֆ. 70 ֆ. 140 ֆ.
ԱՆՎՈՒՄ 20 շ. 40 շ.
ՋՈՒՐՆԱԼ 20 շ. 40 շ.
ԵԳԻՍՏՈՍ » »
ԱՄԵՐԻԿԱ 6 տ. 10 տ.
ԵՆՈՐՈՒՄ 100 ֆ. 200 ֆ.

"HARATCH"

Իմպրիմո՝ ՇԱՎԱՐՇ ՄԻՍԱԿԻԱՆ
Directeur-Propriétaire : SCHAVARSCH MISSAKIAN
Rédaction & Administration : 208 bis, Rue Lafayette - PARIS (10*)
TÉLÉPHONE : NORD 57-82
MÉTRO : LOUIS-BLANC ou JAURES
Հասցեի փոփոխումն համար պետք է վճարել 2 ֆրանք

ՈՒՐԲԱԹ
20
ՄԱՅԻՍ
1927
20 MAI 1927

ԲԱՃԱԿՆԵՐՈՒ ՓՐՓՈՒՐԻՆ ՄԷՋ...

Ինչպէս դիտել կուտայինք երեքշաբթի օրուան խմբագրա-
նակի սովորական զուգարհուլութիւն մը կամ պարզ քաղա-
քային այցելութիւն մը չէր նախագահ Տուսէրի պտոյտը
լինտոն, իր արտաքին նախարարին հետ:

Նախագահը եւ նախարարը Փարիզ դարձած են արդէն, եւ
նախագահին մամուլը պրպտուածներ կը կատարէ, այցելութեան
արձանագրութիւնը երեւան հանելու համար:
Անշուշտ բաժակաճառերու պերճախօսութիւնը չէ որ պիտի
արդէ այդ գաղտնիքները: Բաժակներու փրփուրէն առաջ,
անոնց տպաւորութեան հմայքէն յետոյ, Մեծն Բրիտանիոյ
Յրանսայի վարչիները ունեցած են լուրջ խօսակցութիւն-
ք, որոնց արդիւնքը մէկ օրէն միւսը չի յայտնուիր: Պէտք
է մանաւանդ անցնի, խորհրդակցութեան արժէքը իմանալու
համար:

Այդ համաձայնութեան հիմը դրաւ հանգուցեալ էտուրտ
որ մասնաւոր համակրութիւն կը վայելէր Փարիզի բարձր
աստիճաններուն մէջ: Սրբալիք մերձեցումը յանգեցաւ սերտ
խօսակցութեան, որոշ գոյն տալով միջազգային քաղաքակա-
նութեան, եւ նուիրագործելով Մեծ Պատերազմին:
Երբ դարեցաւ թնշանօթներու օրոտը եւ յարթակները
արդի նստան հաշուեյարգարի համար, բաւական պաղ շուր
Յրանսայի գլխուն: Իբրեւ գործի մարդիկ, Անգլիացիները
արդի զին զգացումը, եւ արտայայտուեցան այնպէս ինչպէս
թիւարէին իրենց կայսերական շահերը: Թիւրքմացութիւն
հարկ հարձակած, նոր անակնկալ մը կուգար միջազգէն միջ-
տոր: Այնպէս որ, երկու սիրակցողը զինակիցները յաճախ
մամուլը քաղաքականութիւն վարեցին, շատ մը ծանրակե-
ր հարցերու մէջ, մանաւանդ գերմանական եւ թրքական ին-
տերու կարգադրութեան համար:

Աւելի վերջը, աննիւթ-տալիքի վէճ մը դառն խօսքեր փո-
խանակուեցան: Անգլիա իր սովորները կը պահանջէր, Յրան-
սայի սեղանի վրայ կը դնէր իր վճարած արեան տուրքը, յանուն
հանրական յարթակներ: Մինչ այս մինչ այն, Գերմանիոյ
Միջական հաշուեյարգարին մէջ Անգլիա այնպիսի դիրք մը
ունեց, մանաւանդ Լոյտ ճօրճի օրով, որ Փարիզի մէջ լրջօրէն
սակածեցան թէ Լոնտոն կ'ուզէ վերականգնել Յրանսայի ստ-
ան եւ պատնայ: Երկար քաղաքական յետոյ, նորէն մոտե-
նելու երկու դրացիները, բայց խոր դանտութիւն մը իր հետքե-
ն ձգեց Մանչի այս կողմը:

Այն աստիճան որ, Պ. Տուսէրիկի այցելութեան եւ բաժ-
անաճորտութեան պահուն, Փարիզի թերթերը չվարձա-
կան արժարով անցած պահը ու տարք եւ գնդապետի հար-
աններ տալով Անգլիոյ հին ու նոր վարչիներուն, մասնաւորա-
պէս Լոյտ ճօրճի: Միեւնոյն ատեն, անոնք պարտք կը սեպէին
զիններ, թէ Մեծն Բրիտանիան այլեւ չի կրնար շարունա-
լի իր շքեղ մեկուսացումը, քանի որ պարզ կղզի մը չէ, այլ
խորհրդասփիւռ կայսրութիւն մը:
Կը թուի թէ, այս անգամ որոշապէս հարթուած են շարք
թիւրքմացութիւններ, եւ մինչեւ անգամ գետին պատրաստ-
ած է նոր եւ սերտ գործակցութեան մը:

Թերթերը լեցուն են յայտնութիւններով եւ գիւտերով:
Առանց սաւառներու բարձր քաղաքականութեան ուղորտնե-
լու մէջ, կարելի է բռնել թէ երկու դրացիները լեցու գտած
նոր հարցերին Միութեան թիւրքը զսպելու համար: Խօսք
այդ զինուորական գործողութեան մասին: Ներկայ պայման-
ներուն մէջ, ոչ մէկ պետութիւն լրջօրէն մտքէ կ'անցնէ այդ
արկածախնդրութիւն: Ոչ քաղաքական կացութիւնը, ոչ
գործողութիւնը չհարմարեցան իրար: Ոչ մէկ միջազգային անտե-
րական տագնապը թող կուտան բուն ցնցումներ: Ճերմակ թէ
թիւրքերը, երկու աշխարհակալութիւններն ալ կը ձգտին ուրի-
շակ ձեռքով հանել շաքանակները: Բայց երկրորդական, ենթա-
կալ պետութիւններն ալ բաւական խելք ունին, քաւութեան
հարցը չըլլալու համար: Անակնկալներու կամ հատուցած,
նախաձեռնող ծրագիրներու մասին խօսք չունինք:

Համաշխարհային յեղափոխութեան բազմազան փորձերու
արդեւէն յետոյ, որուն վերջինը տեղի կ'ունենայ Չինաստանի
մէջ, քաղքենի պետութիւնները, եւ անսնձնապէս Անգլիան ու
Ֆրանսան նպատակաւարմար կը գտնեն աւելի պրկել օդակնե-
րը, որպէս Մոսկուա վերջնապէս ամփոփուի իր պատեանին
մէջ: Անգլիան զիւսանալիական եւ առեւտրական յարաբե-
րութիւններ հաստատեց փորձի համար, 1921ին, եւ հիմա մէ-
կ կամ երկուքը մէկ խզելու ճամբուն վրայ կը գտնուի: Յրան-
սայ կրկնապար ձեռնարկ մը կատարեց, եւ 18 ամիսէ ի վեր կը
քաղքենի: Հաւանաբար այդպէս ալ մնալ, իբրեւ հետեւանք նոր
արձանագրութիւն:

Մոսկուայի համար այսօր ամէնէն կենսական պահանջն է՝
արտաքին վարկը, որուն գումարը մինչեւ 4-500 միլիոն կը
հաշուեն ձեռնովայի ժողովին ատեն: Անգլիոյ հետ համա-
կցութիւն մէկ-երկու տարի յետոյ, պատրաստ էին փառք տալու
մէջ միլիոն սղերին:

ՄԱՍՈՒԼ
ՄԻԵՆՈՅՆ ՃԱՍՏՈՎ

Վերլուծելով «Թիւրք օճաղը»
ներու համագումարին առեւիւ
խօսուած ճառերը, որոնք ժամա-
նակին հրատարակուեցան «Յա-
նաք»-ի մէջ, Ամերիկայի «Շայրե-
նիք»ը դիտել կուտայ (8 Մայիս):
— Աւելի հետաքրքրականնաւ
մը խօսած է, համաթուրանական
շարժման գաղափարախօս Սուպ-
հի պէյ, որ ակնարկ մը նետելով
այդ շարժման 16ամեայ արիւ-
նոտ պատմութեան վրայ՝ Ը:
նէր է:

«Այսօրուան սերունդին վրայ
ալ պարտականութիւն մը կը
ճարտանայ. Թիւրք լեզուէն
զուրս եկած բարբառներու առաջ
բերած տարբերութիւնները մէջ-
տեղէն վերցնելով՝ քաղաքական
միութեան վրայ բարոյական
միութիւն հիմնել:»

«Ուրիշ խօսքով Սուպհի պէյ
զորեւտը լեզուով մը կը քարո-
զէ միջազգային այն բոլոր ճիւղերը,
որոնք կը խօսին թուրք լեզ-
ուէն բիւս զանազան բարբառ-
ներով: Եւ այդ նպատակին հաս-
նելու համար՝ ունենալու արար
նախ կը խորհի բարոյական
միութեան ստեղծման մասին,
որպէս զի այդ պատուանդանին
վրայ ապագային աւելի հաս-
տատուն կերպով կարելի ըլլայ
կառուցանել նաեւ քաղաքական
միութիւնը: Որովհետեւ, ինչպէս
կը նկատէ համաթուրանակա-
նութեան գաղափարախօսը, «ազ-
գերը կառավարողները գաղա-
փարի հասանքներն են: Գաղա-
փարի դէմ դնող ու եւ ուժ
չկայ:»

«Սուպհի պէյ գիտէ, որ հս-
կայ կայսրութիւններ փլուզումի
ենթարկուեցան ու քարոքանք
եղան գաղափարական հզոր շա-
քան մը շունչանալով, կամ գայն
կորսնցնելուն համար: Օսմանեան
կայսրութիւնն ալ չէր կրնար
խուսափել այդ անողորմ ճակա-
տագրէն, քանի որ կորսնցուցած
էր իր գաղափարական հիմքը:»

«Սակայն, համաթուրանակա-
նութեան քարոզչին բռնկով
վերջնական փլուզումէ զայն փր-
կեց «Թիւրք օճաղը»-ն, որ օսման-
եան հարեւրներին վրայ երեւցաւ
իրբեւ սեղմուած բուռնք մը եւ
որ «ամէն արգելք խորտակելով,
ամէն դժուարութիւն գելով, ա-
րիւնտ ծամբու մը վրայէն քա-
լելով առաջ անցաւ:»

«Ի դուր չէ, որ էնկերի եր
պետականութեան իբր խորհր-
դանիշ ընտրած է դայ:»
«Արդարեւ, եթէ ուզէինք բնո-
րոշել համաթուրանականութիւ-
նը, պիտի ըսէինք, թէ դայի ու
գիւրի ներշնչուած եւ ազգային
գաղափարով խանդավառուած
շարժում մըն է այդ, որ հարե-
ւան ազգերու գերագմաններուն
վրայէն կ'ուզէ քալել դէպի
թուրքերէն լեզուով խօսող ցե-
ղերու բարոյական եւ քաղաքա-
կան միութիւնը...»

ԲԱԳՈՒՒ ԳՈՐԾԱՋՈՒՐՆԱԿՆԵՐԸ.—
Ապրիլի մէկին գործազուրկներուն
թիւն էր, Ռազուի մէջ, 54,583:
Համաժողովով փետրուար ամ-
սուան թիւին, Մարտ ամսուան
ընթացքին գործազուրկներու
թիւը քանից է, որովհետեւ արացի
հանրապետութիւններէն եւ գիւ-
ղերէն բազմաթիւ գործազուրկ-
ներ եկած էին Ռազու:
Փետրուարին ամսոց թիւն էր
678, Մարտին՝ 836:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

“ԴԱՇՆԱԿ, ՆԵՐԸ Կ'ԱՔՍՈՐՈՒՄ

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԲՈՒՐ ԿԱՆՈՒՄՆԵՐԸ ՊԵՏԻ ԳՐԱՒՈՒՄԻՆ
Թէհրանէն 18 Մայիս Թուականով կը հեռագրեն «Երեւոյ Թի-
պիւն»-ի (Փարիզի տպագրութիւն, 19 Մայիս)։
«Խորհրդային Հայաստանէն դէպի ներսերը կ'աքսորուին
բազմաթիւ մարդիկ, որոնք կը կասկածուի թէ կը պատկանին
հակապոլշեիկ դաշնակ կուսակցութեան: Աքսորները տեղի
կ'ունենան գիշեր ատեն:
«Պոլշեիկները գրաւած են էլմիաճնի հայկական եկեղեցին
եւ վտարած են կաթողիկոսարանի աչքի գարնող եպիսկոպոս-
ները, որոնցմէ մաս մը բանտարկուած են:
«Տեղեկութեան մը համաձայն, մօտ օրէն Խորհրդային Հա-
յաստանի բոլոր եկեղեցական կալուածները պիտի գրաւուին
զինուորական իշխանութեան կողմէ:»

ԹՐԿԱՆԱԿԱՍԱԿՆՈՒՄԸ ԿՐ ՂՐԿՈՒՄ

Էնկերիի Ազգ. Մեծ Ժողովի օրակարգը անցուած է արտա-
քին գործադարութեան մասնաւոր յանձնաժողովին կողմէ պատ-
րաստուած օրինագիծ մը, որուն համաձայն թուրք հայրենակ-
ցութենէ կը զրկուին բոլոր այն թրքահայատակները, որոնք ան-
կախութեան պատերազմի ատեն ազգային պայքարին չեն մաս-
նակցած եւ կամ 24 Յուլիս 1923 թուականէն մինչեւ ներկայ
օրինագիծին հրատարակութեան թուականը թուրքիա չեն վե-
րադարձած:

Պրիսն - Չեմպրիկն Տեսակցութիւնը

Յրանսայի եւ Անգլիոյ արտաքին նախարարները զիւսանա-
գիտական կարեւոր տեսակցութիւն մը ունեցան առջի օր Լոն-
տոնի մէջ: Խօսակցութեան առարկայ դարձան Հոնոսի խնդի-
րը, իտալեաներու յարաբերութիւնները, չինական եւ պոլշեիկ-
եան հարցերը:
Խօսակցութիւնը բոլորովին մտերմական էր ու ոչ մէկ
խորհրդական ներկայ էր երկու նախարարներու տեսակցու-
թեան: Այս առթիւ արտաքին նախարարութեան կողմէ հրատա-
րակուած գեկոյցը կ'ըսէ թէ «խօսակցութիւնները խիստ բարե-
կամական էին եւ տեսնուեցաւ որ կատարեալ կարծիքի նոյ-
նութիւն կը տիրէ բոլոր կէտերու մասին, անգամ մը եւս հաս-
տատելով թէ անգլեալֆրանսական սրտազին համաձայնութիւնը
ամուր է եւ անհրաժեշտ է աւելի եւս զորացնել զայն՝ Եւրո-
պայի խաղաղութիւնը աւելի ամուր հիմներու վրայ դնելու
համար:»

Խօսակցութիւնը տեւեց երկու ժամ: Անգլիական շրջանակ-
ներուն մէջ կ'ըսուի թէ խօսակցութեան զլխաւոր առարկան
էր գերմանական հարցը: Գերմանիա ստիպողաբար կը պահան-
ջէ, որ իբրեւ նախաբան գրաւուած շրջաններու ամբողջական
պարպումին, դաշնակիցները զեղչեն իրենց զինուորներու թի-
ւը: Ինչպէս յայտնի է, Յրանսա չուգեր այս մասին ո եւ է
բան ընել յառաջիկայ Յունիս 15էն առաջ, թուական էր
Գերմանիա վերաջուցած պիտի ըլլայ Քէօնիկսպէրկի շրջանի
ամրոցներուն քանդումը: Սրբ Օսթրէն Չէմպրիկն համակարծիք
գտնուած է Պրիսնի մէջ ոչ մէկ զիջում պէտք է ընել Հոնոս-
եան երկիրներու գրաւման մասին, մինչեւ որ Գերմանիա լրիւ
չկատարէ իրեն պարտադրուած յանձնառութիւնները:

Խնդրոյ առարկայ դարձած են նաեւ Թանճէրի եւ Ալպա-
նիոյ խնդիրները:

Լոնտոնէն հեռագիր մը քաղաքական մեծ կարեւորութիւն
կուտայ Յրանսայի հանրապետութեան նախագահին Լոնտոն
այցելութեան: Անգլիա, կ'ըսէ, իր արտաքին քաղաքականու-
թեան մէջ կարեւոր փոփոխութիւն մտցնելու նախօրեակին կը
գտնուի: Մասնաւորապէս Ռուսիոյ դէմ քաղաքականութիւնը
հիմնապէս պիտի փոխուի: Այս խնդրին մէջ Յրանսա անց-
լիական քաղաքականութեան բոլորովին համաժող է: Տու-
մէրիկի այցելութիւնը այն հետեւանքն ունեցաւ, որ անգլեա
ֆրանսական միացեալ ճակատ մը կազմուած է Մոսկուայի դէմ:
Նախագահ Տուսէրիկ եւ Պրիսն Օքսֆորտի մէջ վարդա-
պետ իրաւագիտութեան պատուոյ տիտղոսը աննիւթ վերջ
Լոն-
տոն դարձան, ուր այցելեցին ֆրանսական հիւանդանոցը: Լորտ
քաղաքապետը ճաշկերպութիւն տուաւ իրենց ի պատիւ:
Նախագահն ու Պրիսն երէկ կէսօրէն վերջ փարիզ վերա-
դարձան:

Անգլեախորհրդային վեճը

Անգլիական դաշինքը երէկ առաւօտ նիստ գումարեց եւ
գրադեցաւ «Սոգեթի Հաուզ»էն գրաւուած վաւերագրութիւնը
խնդրով: Այդ ժողովին մէջ է որ որոշուեցաւ ներքին նախա-
րարին երեսփ. Ժողովին մէջ ընելիք նոր յայտարարութիւնները
յիշեալ խոզարկութեանց մասին:
Մոսկուայի պաշտօնակիցները «Իզվէստիա» կը հրատարակէ
գործադարներու խորհուրդին մէկ հրամանագիրը, որով Խոր-
հրդային Միութեան արտասահմանի առեւտրական ներկայա-
ցուցչութեանց եւ հիմնարկութեանց կը հրահանգուի առեւտրա-
կան գործառնութիւններ ունենայ միայն այն երկիրներուն հետ,

ԿԵԱՆՔԸ ԱՆԳՐԻՈՎ ԿԱՍԻ ՄԷՋ

Չեմպրէ կը ջնջուի Ռուսիոյ հետ —
Մայիսի սկիզբը Արքեպիսկոպոս մէջ
զինուորագրուեցան բոլոր ձիւրը:
Նկատելով որ, ինչպէս անց-
եալ պատերազմներուն, նոյնպէս
ապագայ պատերազմին մէջ ալ
ծիւռն սահմանուած է մեծ դեր
մը, Խորհրդային Միութիւնը,
միշտ ենթակալ «բուրժուական»
պետութիւններու սպառնալի-
քին, յանուն ինքնապաշտպա-
նութեան հրահանգ տուած է
ծիւռնաւոր կատարել, մարաւ-
համարէն յետոյ:
Ինչպէս «Կոմունիստ» (21
Ապրիլ) կը գրէ, ձիւրը կը կազ-
մեն բանակին մէկ մասը, Թիւրա-
նոթներու, բեռներու փոխա-
դրութեան, Թիւրամիի հետա-
պիւղութեան համար:
Խուսիս, ձիւր կողմէ հարուստ
երկիր է:
1914ին ամբողջ Ռուսիոյ մէջ
կար 25,535,000 ձի, եւ բանակին
մէջ 670,775 ձի:
1917ին, ընդհ. պատերազմի
ամէնէն տար միջոցին, ձիերուն
թիւը հասաւ 22,725,400ի, իսկ
բանակի ձիերուն թիւը 2,700,000ի:
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ — «Խոր-
հրդային Հայաստան» (6 Մայիս)
կը գրէ թէ՝ «Թիւրքիայի հանրա-
պետութիւնը 500 Թոնոն անտա-
նանիւթ է յատկացուցած Լէնի-
նականի վերաշինութեան հա-
մար» եւ թէ մասնագիտական
ուժեր պիտի զրկուին, «անտա-
նանիւթ» կտորատելու եւ փո-
խադրելու համար: Այս առեւիւ
ձիւր «վիզէ»ներ պիտի տրուին:
Ընթացողները կը յիշեն ան-
շուշտ թէ՛ վեց ամիսէ ի վեր
հրատարակի վրայ է այս մեծ
աւտոսը, որ չտեսնուող բերին
չուրերը վազուց, իբրեւ Թան-
կազին «ժէսու»: Բանից դուրս
է գալիս» որ, տակաւին նոր
մարդ պիտի զրկեն, փայտը կտ-
րելու համար...»

ԽՏԻՎԻՆ ԴԱՏԸ

Ինչպէս գրեցինք, Թուրք եւ
անգլիական խառն դատարանին
առջեւ տեղի ունեցաւ դատ
անխկին խտիվ Ապպա Շիվի փա-
շայի, որ 3 միւ. սղերին հատու-
ցում կը պահանջէր անգլ. կա-
ռավարութենէն, եգիպտոսի իր
կալուածներուն գրաւման հա-
մար: Դատարանը սկսած է ընել
ներու կողմի փաստաբաններուն
ներկայացուցած յիշատակագր-
ները եւ դատավարութեան մի-
ջոցին ըրած փաստարկութիւն-
ները: Առանձը ե՞նէ երեք շա-
բաթէն չկարենայ որոշել թէ
ինք իրաւասու է այս դատը
տեսնելու, երկու ամսուան պա-
մանածով կ'ունենայ որոշում
տալու. հակառակ պարագային
վճիւր կը յետագուրկ գալ տար-
ւան, նկատելով որ Թուրքե-
անգլիական խառն դատարանը
իր տարեկան արձակուրդը կը
սկսի Յուլիս 10ին, եւ չի կրնար
որ եւ է խնդրով զբաղի:
ԴԱՏԱՐԱԿԱՊՈՐՏՆԵՐԸ ՊՈՒՍՏՅՈՒՄ
Պոլսոյ ոստիկանական Գ.
Ֆիւրի անօրէնութեան մէջ 48721
դատարկապարտներու անուն,
ներք կան, որոնց 4044ը կին
եւ 42677ը այր են: Անոնք ամէնքն
ալ ունին իրենց մատի հետքերը:
Այս Ֆիւրի պաշտօնանիւթը ցարդ
95709 անձերու մատի հետքերը
հաւաքած են: Ասոր շնորհիւ կա-
րելի եղած է 25 դիւաններու ձա-
նաչուում, որոնք իրենց տէրե-
րուն յանձնուած են:

ԳՈՒՄԱՆՈՎԱՅԻ ՄՈՒ ՍԵՐԱ

Սոսիական զինուորներ եւ Տրէն,
քա զիւրին բնակիչները յարձա-
կում գործեցին պուլիար քոմի.
Թանհրուր հրատարակի մը
վրայ: Երբ պուլիար եւ մէկ
սերպ ոստիկան զինուոր սպան,
Նուսա են:

СССР.

ՆՈՐԷՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՒԱՍԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Որքան ալ տաղանդալի նկատուի, այս անգամ ալ պիտի խօսինք պոլշեիկեան «ազգային հաւասարութեան» մասին՝ ենթադրելով, որ ընթերցողի համար ժամանակի կորուստ չլլայ ար անգամ մը եւս անդրադառնալ խորհրդային սահմանադրութեան այն կէտերուն, որոնք կը յաւակնին հաստատած ըլլալ «ազգային ազատութիւն եւ հաւասարութիւն, ժողովուրդներու խաղաղ կենսակցութեան եւ կրթարական գործակողութիւն», («Նորհրդ. Միութեան սահմանադրութիւն»):

Ասի թէ որ անգամ ալ «Երևան»-ն է, որ յաղում ու զարթոցած մեր 120 ալիս տեսութենէն ալ ու ձախ բամբասելով, զըրպարտելով, խեղաթիւրելով ու հայտնելով՝ կը պնդէ, որ խորհրդային իշխանութեան տակ ազգային հարցը լուծուած է արմատապէս եւ ատոր ապացոյց է «Ազգային խորհուրդը» իր կազմութեան պոլշեիկեան ձեւով: «Երևանցիներու» համար հարցի ծանրութեան կեղծողը «Ազգային խորհուրդը» մէջ է եւ իրենց երկու խմբադրականներն ալ կը նուիրեն այդ հարցին, մինչդեռ թէ՛ մեր տեսութիւններն ալ եւ թէ՛ «Յառաջ» ի խմբագրականին համար ազգային խորհուրդը ասի թէ մենք, ի միջի այլոց անուամբ օրինակ մը՝ պատկերացնելու համար խորհրդային սահմանադրութեան եւ գործակալին թերութիւնները ազգային խնդրի լուծման համար ծարպիկ ձեռնածուի պէս, «Երևանցիները» կը խուսափին բուն հարցէն եւ անվերջ պայտաներ կ'ընեն երկրորդական նիւթի մը շուրջը:

Ինչ է բուն հարցը: Ե՛ւ «Յառաջ» ի խմբագրականը, եւ մենք թիւերով, փաստերով եւ քաղաքականութեամբ խորհրդ. սահմանադրութենէն ու գործակալին կեանքէն ցոյց տուինք, որ խորհրդային տիրակալութեան տակ ազգային հաւասարութիւն չկար: Այս է դրուած հարցը: Ընչ չէ ալ, թէ ոչ: Այս հարցին պէտք է պատասխանել: Խորհրդային «ազգայնական» պետութիւնը կը յարգէ ու կ'ապահովէ՝ ազգային իրաւունքները, թէ ոչ:

Ձեւին ու խօսքին որ նային, խորհրդային «Կազմակերպութիւնը» շատ լայն իրաւունքներ կուտայ ազգերուն՝ ինքնորոշման անսահման ազատութիւն, մինչեւ անջատուելու աստիճան, քայքայ կը քննեն կուլիւնը, պոլշեիկներու պետական գործունէութիւնը, աչքիդ ազգային ազատութիւնն ստուերը միայն կը պատկերանայ, մերկ բնութիւն մը, որու նմանը շատ քիչ կը գտնուի:

Ինչ է «Կազմակերպութիւն» պետութեան կուլիւնը արնայի կազմակերպութիւն մը, որը լուրջաբար ձեւով ապահովէ պետութեան ամբողջականութիւնն ու ամբողջութիւնը եւ անոր «ազգայնական» մասերու անկաշիւնը գործարարական տեսակետի հնարարութիւնները: «Կազմակերպութիւն» պետութեան մէջ խստորէն կը դատարարուին կեղծանական եւ տեսական իշխանութեան իրաւունքներն ու գործառնութիւնները եւ յատուկ սահմանադրութեամբ կ'ապահովուին կեղծանի եւ «ազգայնակից» մասերու իրաւաստութիւնները՝ արնայի ձեւով, որ քչ մէկ կարող կ'անյայտանայ անհամար ըլլալ միւսի գործերուն: «Կազմակերպութիւնը» կրնայ ըլլալ, լայն կամ նեղ, արտիքին՝ կեղծանի կրնայ տրուել շատ իրաւունք կամ քիչ, նայելով պարմաններուն եւ դաշնակցի կողմերու փոխարարութեանց, քայքայ բոլոր պարմաններու մէջ ալ այդ իրաւունքները կը գծուին կարող ու որոշ: Սովորաբար, կեղծանի կը ձգուին իրարայայ կողմերու նշանակութիւն ունեցող հարցերը—ինչպէս արտաքին քաղաքականութիւն,

պաշտպանութեան գործ, դրամական գրութիւն, թղթատար-հեռագիր, հողորդակցութեան միջոցներ: միւս բոլոր հարցերը՝ ներքին գործեր, արշարադատութիւն, հանրային կրթութիւն, տնտեսական կենսութեան, կը մտնեն «ազգայնակից» մասերու իրաւաստութեան մէջ: Այս ձեւով, կարելի եղածին շարք կ'ապահովուի վերջիններուն ազատութիւնը:

Այլ է կազմակերպութիւնը խորհրդային «ազգայնակցութեան» մէջ: Նախ՝ նոս կարելի չէ որոշ սահման քաշել կեղծանի եւ դաշնակից մասերու իրաւունքներուն միջեւ: Միջամտութեան անսահման կարելիութիւններ ձգուած են կեղծանին: Երկրորդ՝ կեղծանին վերապահուած են այնքան շատ իրաւունքներ, որ «ազգայնակիցներուն» մնացած են իսկապէս միայն «կոտորներ ու տուտիներ»: Անցեալ անգամ թուեցինք այդ հարցերու մէջ մասը: Իրականին մէջ անոնց թիւը անհամար աւելի շատ է: Կեղծանի իրաւունք ունի խանութելու դաշնակից մասերու բոլոր, մինչեւ անգամ ամենախիտին զիւրի գործէ, ունի մէջ: Այսպիսով, պոլշեիկեան «ազգայնակցութիւն» կ'ուսածը կը դառնայ պարագայ ձեւ մը միայն, իսկ բովանդակութեամբ խորհրդ. պետութիւնը միայն (unitaire) եւ խիստ կեղծանացուած պետութիւն մըն է: Անգամ տեղական անդրադրութեան ապահովումը, տեղական տնտեսական կենսութեան եւ իրաւունքներ, տեղական կրթութիւնն ու դատարարակութիւնը, զատարանը անուամբ են Մոսկուայի խիստ հակակշիռ ու դեկլարութեան տակ: Խորհրդ. Մասնաւորութեան կէտերը խմբագրուած են այնպէս եւ կեղծանին այնքան շատ իրաւունքներ են տրուած, որ փաստորէն Մոսկուայի բացարձակ տէրն ու տնօրէնն է պետութեան եւ հանրային բոլոր գործերու: Գործակալին մէջ, ինչպէս գրած էինք անցեալ անգամ, «Կեղծ. Գործ. Կոմիտէի» վերին իշխանութիւնը, որուն ենթակալ են միւսերուն միւս բոլոր իշխանութիւնները»: Եւ «Երևանցիները» ի գործ տառին ու ձեւին կ'առած՝ կը հերքեն այս անհերքելի փաստը: Այլ աւելի համոզուելու համար կարգաչէք խորհրդ. սահմանադրութեան 29—33 կէտերը, ուր որոշուած են Կեղծ. Գործ. Կոմիտէի դիւանի «օրենսդրական, գործադիր եւ կարգադիր» իրաւունքները: Այս բոլորը, «Քաղաքական գիտաւորութիւն» եւ «Կոմիտէի տիրապետութիւն» ապահովելու տեսակէտով, թերեւս եւ նպատակաւարմար քչ, քայքայ ա՛յլ պատճառով կ'ուզէ «ազգային հարցի իրական լուծման» լուսագործի ձեւ, անտուազն կեղծարարութիւնն ու խուճանաւարութիւնն է:

Ասիկա հարցի կուլիւնն է: Անցնինք ձեւին՝ «Ազգայնակցութեան խորհուրդին», որ կ'երեւի թէ «Երևանցիներու» աչքին շատ մեծ արժէք ունի եւ, որ սակայն, նոյնպէս կը հաստատէ մեր հիմնական միտքը— ազգային հաւասարութեան բացակայութիւնը խորհրդային սահմանադրութեան ներք: Ինչ է այդ շարքատարակ «Ազգայնակցութեան» կուլիւնը— Տեսակ մը «Երկրորդ պայտան», որ, անհասարակ, գոյութիւն ունի դաշնակցային պետութիւններու մէջ— Երևան կուտ (Ամերիկայ), Մոսկուայի (Ֆինլանդիա) եւ այլն— եւ որը հաւասարակշռող դեր կը կատարէ կեղծանի եւ «ազգայնակից» մասերու միջև: Երկրորդ պայտանը կ'ընտրուի կամ կը նշանակուի դաշնակից մասերու կողմէ՝ համաձայն նախօրոք որոշուած թիւի: Յոյ թիւը կրնայ ըլլալ հաւասար իրարայայութիւն համար, ինչպէս Ֆինլանդիայի եւ Ամերիկայի մէջ, կամ ոչ-հասարակ, Բերմանիոյ օրինակով՝ թիւի խնդիրը զիստաբար պայման չէ, և

«հաւասար» ու «համեմատական» ներկայացուցչութեան մասին կան տարբեր կարծիքներ պետական իրաւունքի անգամ ամենահզիւնակաւոր տեսարաններու մաս: «Երևանցիները» սակայն, համոզուած են, որ «հաւասար» ներկայացուցչութեան պարագային ազգային իրաւունքները կրնան ապահովուիլ ժամապահու ըլլալու համար չվիճելով. պահ մը ընդունինք այդ եւ այդ տեսակէտէն քննենք խորհրդային սահմանադրութիւնը:

Ինչ է խորհրդային «Ազգայնակցութեան խորհուրդը», հողային (տերիտորիալ) ներկայացուցչութիւն, թէ՛ ազգային: Ըստ սահմանադրութեան 15րդ. յօդուածին, ան կը կարծուի «ազգայնակցային եւ ինքնավար հանրապետութիւններէ» (Տահան) եւ «ինքնավար շրջաններէ» (մէկական), ըսել է հաստատուած է հողային սկզբունքի վրայ: Եւ որովհետեւ «հանրապետութիւններու» եւ «շրջաններու» սահմանները կ'ենթադրուին աւելի կամ նուազ չափով յարմարուած ըլլալ ազգային սահմաններուն, ապա, ուրիշ, կ'ենթադրուի որ, հողային եւ ազգային ներկայացուցչներն ալ կը գործադիր իրարու:

Ասիկա, սակայն, ենթադրութիւնն է: Իսկ իրականութիւնը: Իրականութեան մէջ, «ազգայնակցութեան» եւ «ինքնավար շրջաններէ» կազմուած են բոլորովին կամայական կերպով, յաճախ, պատահաբար, արտաքին կամ ներքին քաղաքական նկատումներով կամ կուսակցական հաշիւներով: Հետո չերթալու համար, անոնք նախիջեանը, որ պոլտիկ գաւառ մըն է, ազգային տեսակէտով լեցուած Ատրէշլանի թափարներով, իսկ անտեսական, աշխարհագրական ու քաղաքական պատճառներով անբաժան մասնիկը Հայաստանին: Այս դաւաղը «ինքնավար հանրապետութիւն» է եւ «Ազգայնակցութեան խորհուրդին» կուտայ ինչդ ներկայացուցչի, մինչդեռ երկու անգամ աւելի քննիչ ունեցող եւ ամէն տեսակէտով Հայաստանի մասը կազմող հայերնակ Դարբասը «ինքնավար շրջան» է եւ կուտայ միայն մէկ ներկայացուցչի, իսկ նոյն մեծութիւնն ունեցող դուռ հարկական Ախալքալաքը Կրասնայի պարզ գաւառն է եւ ոչ մէկ ներկայացուցչի կուտայ: Ախալքալաքին մեծութիւնն ունեցող Աճարին եւ Աբխազիան «ինքնավար հանրապետութիւններ» են եւ նոյնպէս Տահան ներկայացուցչի կուտան: Եւ նման օրիակներ քիչ չեն խորհրդային մ. ու թիւեան մէջ: Որով կը մնայ բոլորովին անհասկալի թէ ինչո՞ւ նախիջեանը «հանրապետութիւն» է, Դարբասը՝ «ինքնավար շրջան», իսկ Ախալքալաքը՝ պարզ գաւառ, ինչո՞ւ նախիջեանը ինչդ ներկայացուցչի ունի «Ազգայնակցութեան» խորհուրդին մէջ, Դարբասը՝ մէկ, իսկ Ախալքալաքը՝ ոչինչ: Ինչո՞ւ, այսպիսով, կողմանակ թրքութիւնը, որ թուով Հայաստանի քիչ է, կուտայ 9 ներկայացուցչի, իսկ Հայերը՝ 5, եւ Կրասնայի մաս 400,000 հայերը բնա հաշուի չեն անուիր:

Այսպիսով, ուրիշ, ազգային ներկայացուցչութիւնն չէ «Ազգայնակցութեան» խորհուրդը: Եթէ ազգային ըլլար, «Երևանցիներու» հաւասարութեան սկզբունքով Հայերը, Կրասնայի եւ Ատրէշլանցիները հաւասար թիւով ներկայացուցչներ պիտի տային: Բայց ան հողային, պետական ալ չէ, որովհետեւ «Ազգայնակցութեան» խորհուրդին մէջ Կրասնայը ունի 16 ներկայացուցչի, Ատրէշլանը 11, իսկ Հայաստանը՝ ինչդ: Այդ, իսկայն «Երևանցիներ», ըսէք տեսներ, ձեր «Ազգային խորհուրդի» կազմութեան ձեւը ազգային հաւասարութեան գաղափարին կ'ընդամասնակցանք թէ ոչ: Երկուքն մէկը, ներկայացուցչութիւնը պէտք է ըլլալ

կամ հաւասար թիւով, կամ ոչ-հաւասար եւ կամ ազգային սկզբունքով, կամ հողային: Եթէ հիմք ընդունուած է հաւասարութեան սկզբունքը, արն ժամանակ Հայաստան, Կրասնայ եւ Ատրէշլան հաւասար թիւով անդամներ պէտք է տային: Եթէ ընդունուած է ազգային սկզբունքը, ամէն ժամանակ հայ ազգը պէտք է ներկայացուցչներ տայ իր թիւին համապատասխան եւ հաշուի պէտք է անտուէր Ախալքալաքի, թիւֆլիսի, Գանձակի եւ Բագուի մէջ ապրող Հայերն ալ, որոնք այսօր բոլորովին զրկուած են: Բայց պոլշեիկներու մտ ո՛չ մէկն է, ոչ միւսը: Այդ պատճառով փաստորէն ստեղծուած է ազգային անհաւասարութիւն, որու առաջին դոնը դարձած է հայ ժողովուրդը: Ասիկա արեւմտեան պարզ է ու յստակ, արեւմտեան անվիճելի, որ գործանալ միայն կարելի է, թէ ինչպէս մարդիկ յանդիմութիւնը կ'ունենան հերքելու:

Կ'ենթադրենք, թէ այսքանով եւ մեր անաշխատ ըսածներով հարցը սպառած է: Պարզ պէտք է ըլլալ պոլշեիկներու հաստատուած «ազգային հաւասարութեան» արժէքը թէ՛ սահմանադրութեան տրամադրութիւններով, թէ՛ իրականութեան մէջ: Եւ տակաւին ասիկա ճաղիկն է, իսկ պտուղը ճաշակելու համար պէտք է սեփական մտքի վրայ փորձել այդ «հաւասարութեան» գործնական հրապարկները:

Ս. Մ. ՍՍՈՒՐԵՆԻ

ԿԵՆՏՐՈՆ ՊԵՆՏՈՅ ՄԷՋ

Կովկասահայ Տրամա-Օլիէրէ-թի խումբը Մայիս 12ին Պրիւսէլի Սալ տը լա Իւնին մէջ բեմադրեց «Աշուղ Ղարիպը»:

Սոյն ներկայացման իրենց մասնակցութիւնը բերին Տիկին Ե. Բաղալ՝ Մոսկուայի Գեղարուեստական Օլիէրէթ խումբի երգիչ գերասանուհի, Տիկին Սերոշ՝ տրամաթիւր գերասանուհի, Կ. Աբգար՝ ծանօթ թատիկ, եւ Պրիւսէլի ու Ղափթիսի սիրողներ:

Բոլոր դերակատարներն ալ յաջողութեամբ կատարեցին իրենց դերը: Մասնաւոր յիշատակութեան արժանի էին Գիթ Մանուկի (Յ. Ղարաբան) երգիծախօսութիւնները, Ղարաբանի (Ա. Համբարձումեան) սիրոյ կրկերն ու բարեգուշակ երգերը, Հաճ Սահմի (Տիկին Բաղալ) պաղատանքներն ու յուզումները, Թիֆլիսի ու Ղարաբաղի պարերը եւ ինչպիսիք ընդհանուր զանգուածները (ազգայնակցութիւն) հոգեկան յամբ կամ խօսուած արտապրութիւններուն բնուէն է, ոչ թէ՛ զոլացումը, հոս է որ իրարու կը հանդիպէք Ղարաբանին ու Ե. Ինչո՞ւ 1908Ըն ապրիլ Միամանթի չկրցաւ նոյն ձեւով երգել ու փոխեց լաբը: Նոյնը, մասամբ, Ղարաբան եւ ուրիշներ:

«Ու հարցում մը» — կը գրէ Հուշանեան: «Ինչո՞ւ Կ. Պեճեան կ'ուզէ որ կերպ (քանո՞րդ Կ. Պ.) գար յետոյ, այսօր, մենք նոյն ձեւով սերնք մ'եր հայրերի, ինչպէս Արթուրը կամ Ս. Ղարաբանը»:

Հ. ՏԵՐՍՈՒԿԻ

ՀԵՅՊ. ԳՊՈՑՆԵՐԸ ԱՐԵՍՏԵՆԻ ՄԷՋ.— Երանցեալի մէջ կան երեք հայկական դպրոցներ, մէկ չորսամեակ, մէկ եօթամեակ եւ մէկ իննամեակ: Գպրոցներուն շէնքերը Տիւն են: Ծրագրուած է այս տարի վերանորոգել: Նոյն գաւառին Եղալթիլիայի գիւղին մէջ Հայերը ունին դպրոց մը, տեղաւորուած գիւղին չորսամեակ վարժարանին փոքրիկ շէնքին մէջ: Հայերը կը խորհն գալ տարի սեփական շէնքի մը մէջ փոխադրել իրենց դպրոցը:

ԱՍՈՒԼԻՍ

Հուշանեան հայ մտաւորականութիւնը կը ստորագնահատէ անոր համար, որ, ըստ իրեն, «մտաւորական դասը, ամէն ժողովուրդի մ'օտ, ու ամէն երկնքի տակ, միշտ ալ քայլած է քաղքեկի տարրին հետ», ինչպէս կը գրէր ինձ իր մէկ նամակին մէջ: Առանձին հարց է այս երկար պիտի ըլլար պատասխանը ձեռնով, միայն, որ հարգաւոր մտաւորակը, ըստ իս, միշտ ալ եղած է հայ աշխատաւոր զանգուածին հետ:

«Հայ մտաւորականութեան հանգեւիկը (Կ. Պեճեանի) ունեցած երկիւղած գաշտածութիւնն է, որ կը շփոթեցնէ զինքը եւ գեղարդանել կուտայ իրեն հայ մտաւորականութիւնը՝ հայ աշխատաւոր ու ստեղծագործ գիւղացիութեանը»:

Գետք է շրջել Հուշանեանի այս տարազը, եւ հարցնել իրեն, պարզ այն պատճառով, որ «հայ աշխատաւոր զանգուածին հանդէպ Հուշանեանի ունեցած երկիւղած պաշտածութիւնն է, որ գեղարդանել կուտար իրեն հայ աշխատաւոր գիւղացիութիւնը՝ հայ մտաւորականութեանը»:

Կ'ատեցիք ուրիշ սխալ մեկնակէտ մըն ար Ինչ ըսել է «հայ աշխատաւոր գիւղացիութիւն»:

Իմ կարծիքով, արուեստագէտը իր միջազգային իր ժամանակին, իր պայմաններուն ու զինքը շրջապատող զանգուածին (ազգայնակցութիւն) հոգեկան յամբ կամ խօսուած արտապրութիւններուն բնուէն է, ոչ թէ՛ զոլացումը, հոս է որ իրարու կը հանդիպէք Ղարաբանին ու Ե. Ինչո՞ւ 1908Ըն ապրիլ Միամանթի չկրցաւ նոյն ձեւով երգել ու փոխեց լաբը: Նոյնը, մասամբ, Ղարաբան եւ ուրիշներ:

«Ու հարցում մը» — կը գրէ Հուշանեան: «Ինչո՞ւ Կ. Պեճեան կ'ուզէ որ կերպ (քանո՞րդ Կ. Պ.) գար յետոյ, այսօր, մենք նոյն ձեւով սերնք մ'եր հայրերի, ինչպէս Արթուրը կամ Ս. Ղարաբանը»:

Իմ կարծիքով, արուեստագէտը իր միջազգային իր ժամանակին, իր պայմաններուն ու զինքը շրջապատող զանգուածին (ազգայնակցութիւն) հոգեկան յամբ կամ խօսուած արտապրութիւններուն բնուէն է, ոչ թէ՛ զոլացումը, հոս է որ իրարու կը հանդիպէք Ղարաբանին ու Ե. Ինչո՞ւ 1908Ըն ապրիլ Միամանթի չկրցաւ նոյն ձեւով երգել ու փոխեց լաբը: Նոյնը, մասամբ, Ղարաբան եւ ուրիշներ:

պետր յայտարարեց թէ յառաջիկայ Հինգշաբթիի նիստը ամբողջութեամբ պիտի յատկացուի այս խնդրին:

ԸՍԻ-ԸՍԱԻՆԵՐԸ ԱՆՆԵՏԱՑԱԾ ԹՈՒՂԹԻՆ ՇՈՒՐՋ
Պերլինին հեռագիր մը կ'ըսէ թէ քանի մը օրէ ի վեր տարբերակ զրոյցներ կը շրջին: Կը սպասուի ժընեւի ուսական պատուիրակութեան յանկարծական մեկնումին եւ Ռուսոյ ու Ամերիկայի միջեւ կարեւոր համաձայնութեան մը կնքումին: Գլխաւոր իրողութիւնը այն է սակայն, որ Անգլիացիներու վնասած նշանաւոր վաւերաթուղթը կը վերաբերի Գերմանիոյ դէմ զինուորական յարձակումի մը: Կարգ մը գերման քաղաքագէտներ ժամանակէ մը ի վեր լուր առած էին, որ կայ անգլիացիներու վաւերաթուղթ մը, ուր նախատեսուած է անգլիացի եւ ֆրանսացի զինուորներու Գերմանիայէն անցնելը: Երբ յարձակում մը կատարուի խորհրդային Միութեան դէմ: Յիշեալ վաւերաթուղթը գերման քաղաքագէտներուն ցոյց կուտայ Լոնտոնի դահլիճին երկերեսութիւնը, եւ Լոքարնոյի խնկական ոգին:

«Իրզնաթիւ» կը գրէ թէ խորհրդային կառավարութեան ծանուցադիրը՝ ուղղուած անգլիական կառավարութեան, հաւանութեան արժանացած է ամբողջ երկրին կողմէ, որ բացորոշ ու յստակ պատասխան մը կը սպասէ ծանուցադիրն յուզած խնդիրներուն: Մոսկուայի պաշտօնաթերթը կ'աւելցնէ թէ խորհրդային Միութեան ժողովուրդները բնաւ չպիտի զարմանան եթէ Անգլիոյ հետ յարաբերութիւնները խզուին:

130 ՄԻԼԻՈՆ ՌՈՒՒԲԼԻ ՊՈԼՇԵՒԻԿՆԵՐՈՒՆ
Առեւտրական գործավար Միկոյեան առեւտրական պաշտօնաներու համաժողովին մէջ խօսելով, քաւ.—

«Մայիս 11ին Լոնտոնի առեւտրական պատուիրակութիւնը համաձայնագիր մը կնքած էր 100 միլիոն ուրբի վարկի մը համար: Այս վարկին ամբողջութիւնը պիտի բաժնուէր 42 ամսուան վրայ:

«Միաժամանակ անգլիական ամէնէն կարեւոր տուններուն հետ բանակցութիւններ սկսած էին 25 միլիոն ուրբի վարկ մը ստանալու համար, վճարելի չորս տարիէն: Այս գումարով հիւսուածեղէնի մեքենաներ պիտի գնուէին: Ուրիշ առաջարկներ ալ կային՝ աւելի երկար պայմանաժամով՝ քարիւղի ճարտարագործութեան վերաբերեալ մեքենաներու գնման համար, 20 միլիոն ուրբի արժէքով: Անգլիական գործի շրջանակները կը բանակցէին ուրեմն խորհրդային Միութեան տրուելիք 130 միլիոն ուրբի վարկի մը մասին:

Միկոյեան վերջացնելով քաւ որ Լոնտոնի խուզարկութիւններէն երեք օր վերջ միայն, բազմաթիւ ամերիկեան եւ գերմանական տուններ իրեն դիմելով, առաջարկած են նոյն պայմաններով վարկ տալ խորհրդային Միութեան:

«Տէլի Թէլեկրաֆ»-ի թղթակիցը Ռիկայէն կը հեռագրէ թէ Մոսկուայի մէջ բանուորներէ եւ պաշտօնաներէ բաղկացած ամբողջ մը յարձակում գործած է Մոսկուայի անգլիական դեսպանատան վրայ:

Չինական խառնիմաղպանի մէջ
Հանքէնու, պոլշեիկ չինացիներու միջնաբերդը, ծանր վտանգի տակ է: Վերջին հեռագիրներու համաձայն, ազգայնականներու հրամանատար գործ. Չանկ-Քայ-Շէքի զինուորները մօտեցած են քաղաքին, ուր պաշարման վիճակ հրատարակուած է երկու օրէ ի վեր:

Քաղաքային բնակչութիւնը խուճապի մատնուած՝ կ'ապաստանի դեսպանատուններու թաղը: Ամէն կողմ պատնէշներ կը շինուին: Գրամատուցներ փակուած են: Պոլշեիկ խորհրդական Պորտոն Նանկ Չանկ փախած է:

3,060,000 Անգլիացի անոյ ջուրերուն սակ

Միսիսիփիի հովիտին մէջ թուրքերու վերջին պայթումին հետեւանքով առաջ եկան երկու լիճեր, որոնք կը վախցուի թէ իրար միմեան՝ ողողելով «շաքար»ի ամբողջ շրջանը: Աւելի քան մէկ միլիոն արտավար հող եւ 30 բարգաւաճ գիւղաքաղաքներ պիտի ողողուին, մինչեւ որ հեղեղը հասնի Մեքսիկայի ծոցը: հազար հոգի առանց պատասխանի պիտի մնան:

Չինուորները ծուլիններով կը ստիպեն ժողովուրդը պարպել վտանգուած շրջանները եւ ապաստանիլ բարձր տեղեր: Հազարաւոր մարդիկ ճամբայ ինկած են դէպի Օփբուզասի եւ Վիլփիլիթի գաղթականները: Բացի Միսիսիփիէն, յորդած է նաև Աչաֆալայան, որուն շուրջը 30 քիլոմէթր լայնութեան վրայ 500 հեղեղանման կը խուճեն ուղեւորներու ուղղութեամբ:

Լուիզիանայի շրջանին մէջ ողողուած հողերու ընդհանուր տարածութիւնը կը հաշուուի 3,060,000 հեքթար:

Բացի ողողումներէ, ուրակներ եւ փոթորիկ անպակաս են Ամերիկայի մէջ: Ինտիանայի մէջ ուրակներ մը մեծ աւերակներ գործեց: Հինգ հոգի մեռան եւ հինգ՝ վիրաւորուեցան: Նիւթական կորուստն է մէկուկէս միլիոն տոնար: Փէօրիայի մէջ նոյնպէս ուրակներ գոհ գացին 15 հոգի:

Պրելիկեան կաւասորմի կազմափոխութիւնը

Լինինքրատէն կը հեռագրեն թէ Պալիկի ուսական նաւատորմը բաց ծով ելած է ռազմափորձեր կատարելու համար: Նաւատորմը մեկնելէ առաջ, խորհրդային կառավարութեան ներկայացուցիչները հակաանգլիական ճանք խօսեցան սպաներու եւ նաւագներու ներկայութեան:

«Պալիկի նաւատորմին պարտականութիւնն է, ըսին, պաշտպանել բանուորական պետութիւնը, եւ ի հարկին ճակատին նաւային ամէնէն զօրաւոր պետութեան դէմ, որպէս զի անիկա հասկնայ թէ խորհրդային Միութիւնը ո՛չ մէկ թշնամի է կը վարենայ:»

Նիւ-Եորք — Փարիզ բոլիչը

Ամերիկացի օդանաւորները դեռ չկրցան ճամբայ ելլել Նիւ Եորքէն Փարիզ գալու համար: Բացի օդէն, կարգ մը վէճեր պատճառ եղան այս յապաղումին: «Միս Քոլումբիա» օդանաւին տէր Լէվին երեք օր առաջ հեռացուց օդանաւին վարիչ Լոյս Պերթոնը եւ տեղը նոր մարդ չէ առնուած դեռ, այնպէս որ Չեմպրէյն մինակ մնացած է:

Վերջին հեռագիր մը համաձայն, ճամբայ ելած պէտք է ըլլայ Լինտպէրի, որ առանձին պիտի ճամբորդէ: Պայրտի օդանաւը եւս պատրաստ է:

Նոսմէսէրի եւ Քոլիի մասին նորութիւն չկայ:

“ՄԱՅԻՍ 28” ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

29 Մայիս Կիրակի երեկոյ ժամը 8ին, «Փրքի Ժուռնալի» արտոն

ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ Ա. Ա. ՀԱՐՈՆԵԱՆԻ

Մասնակցութեամբ Հ. Յ. Դաշնակցութեան, Էս-Էն կուսակցութեան, Հայ ուսանողական, Չափաւաս Որբերու եւ Սպայից Միութեանց, Զարդոյի, Հայ Տրամաբիկ եւ Երուսաղիմի քաղաքացիներուն: Բանախօսութիւններ եւ գեղարուեստական ճոխ բանասիրութիւններ:

Հ. Յ. Դ. ՓԱՐԻՋԻ ԾՐՋԱՆԱՅԻՆ ԿՈՄԻՏԵՆ

ստիպողական ժողովը կը հրահրէ Արցունիան, Ռուսաստան, Սարգիս Միասեան եւ թակոմիտներուն, Հ. Յ. Դ. Ռուստեղական միութեան Գրիտափոր, Հրազդան, Արեւիկ, Սերբ, Գոյամար, Ռադմիկ, Հրազդ, Վիշապ, Եռագոյն, Զաւարեան խումբերու ներկայացուցիչները այսօր Հարաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, Փլաւ տ'Իթալի, քաֆէ Օ-Բլէտ ար-Լիւնի վերնաշարքը մ'էթրօ ԿՊՄԻ:

“ՅԱՌԱՋ” Ի ԲԱԺԱԿԻ ՄՐՑՈՒՄԸ

ԿԻՐԱԿԻ ՑՈՐԵԿ, 29 ՄԱՅԻՍ, ՍԹ Ա Տ Է Լ Ի Զ Ա Պ Է Թ

Կը մասնակցին՝ Փարիզի բոլոր մարզական ուժերը, Հ.Մ.Ը.Մ.ի եւ Հ.Մ.ի Ա. եւ պատմութի խումբերը:

Պերլիի Մ. Մ. եւ «Արմենիա» Ա. եւ պատմութի խումբերը:

Ապստոլեցի՛ ձեր սոմները. — ԳԻՆԵՐԸ. — 20, 10, 5 եւ 5 ՖՐԱՆՔ

ՐԵՏԱՆԵԿԱՆ ՄԵԾ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԵՍ

Կախածնութեամբ՝ ՀԱՎԻԻ Զ.Յ.Դ. ԱՐԴՈՒԹԵԱՆ ԵՆԹԱԿՈՄԻՏԵԻՆ Տեղի կ'ունենայ Համբարձման Հինգշաբթի օրը, Մայիս 26ին ՀԱՎԻԻ ԳԵՂԱՏԵՍԻԼ ԱՆՏԱՌԻՆ ՄԷՋ Տեղին վրայ Յոն պիւլիէ, մաշեկի գինեղով, հանելի ժամանցներ, երգ, պար ու նուազ, եւ Համբարձման միջոցով: Հաղորդակցութեան միջոցներ. — Լուկուէն եւ փոռն ար Սէն-Քլուէն Թիւ 1 Թրամվէյ, իջնել Շավիլ (փոխ Սան-Վէն), շոգեկառք-Մոն-Փառնաս, իջնել Շավիլ: Ժամը 10էն 12նայ սկաւառներ պիտի սպասեն կայարանները՝ առաջնորդելու համար հեռուէն եկողները:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Հ. Յ. Դ. Պէլլիկի եւ թակոմիտներու ժողովը վաղը կ'երթայ առաւուս ժամը 10.30ին 131 Fbg. du Temple Ռուստոմի սրահը կարեւոր օրակարգ:

Հ. Յ. Դ. Սարգիս Միասեան եւ թակոմիտներ ընդհ. ժողովը այս երեկոյ ժամը 8ին միութեան ակումբը մասնաւոր սրահի մէջ: Բոլոր ընկերներուն ներկայութիւնը կարեւոր է: Միասին ունենալ անդամատետրերը:

Կարելու օրակարգ: Հ. Յ. Դ. Պէլլիկի «Վազգէն» խումբին ընկերները ժողովի կը միախառնուին վաղը՝ կիրակի, կէս օրէ յետոյ ժամը 2ին, քաֆէ ար փառիլի մէջ:

Հ. Յ. Դ. Մարտիի նորակամ «Քրիս» խումբին ժողովը վաղը կ'երթայ կէսօրէ վերջ ժամը 1ին, 63 րիւ ար լա Բէֆիւպիլի սրահը:

ՉԱՓԱՀԱՍ ՈՐԲԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ Փարիզի Մար դիւանը Բ-Ընդհ. ժողովը կը հրահրէ բոլոր անդամները վաղը կ'երթան ժամը 2.30ին օրակարգ՝ գեղարուեստական ընտրութիւն:

ՆԱՄԱԿ ՈՒՆԻ ՏՔԻՍ. Ս. Եղիա. Կարեանց, դիմել խմբագրատուն:

ՆԱՐԿԱՆՏՈՒՓ

ՄԱՐՏԻՅԻ, Մուլ. — Սյոն: ԳՈՒՈՒԷՆ, Յ. Տ. — Չեք ուղած հասցէն է K. Chablaman, 15

Rue Longue des Capucins, Marseille: ՄԱՐՏԻՅԻ, Կ. Խ. — Չեք ուղած հասցէն է. A. Aharonian, 51 Rue Passy, Paris (16me):

ՍՍ.ԿԱՐԱՆ

20 Մայիս 1927

Գ Ր Ա Մ Ն Ե Ր	Յր.
Սիւրբին, L. St.	124 02
Տոլար, Dollar	25 52
Մարք (սակի) 100 Mark	604 55
Թրակական Թղթ. L. Trq.	13 42
Թրք. սակի " օր	111 —
Մէճիտիէ Medjide	7 50
Լէվա 100 հաւար Léva	18 20
Տրակի " Drachme	33 50
Լիր " Lire	138 25
Պիւլ. ֆրանք " Frc. Belge	70 90
Չեք. " Frc. Suisse	491 —
Լէյ 100 հաւար Ley	15 35
Չեքիսկ (10 Roubles or)	98 —

ԱՐԺԵ ԹԻՒՆՎԹ Լոյ. Գր. Յոմարտ 1 Cr. Fonc. Eg. 3070 — " II " 1920 — " III " 1525 — Թոմիկի երկուդ. Lots turcs 160 —

Comptoir Parisien de change et de Crédit 80, Rue Lafayette

IMPRIMERIE - MASSIS - ÉDITIONS 208bis, Rue Lafayette Paris (10) L' Gérant : H. TEURNIER

ՏՔԹ. Կ. Դ Ա Ի Թ Ե Ա Ն

ՎԱՐՈՒՄԻՍ — ԱՏԱՄՆԱՐՈՅԹ Վ. Կ. ԱՅՈՒՄՍՏՐՈՒՄ ՓԱՐԻՋԻ ՀԱՄԱԼՍՈՒԹՅԱՆ ԵՆ եւ Diplômé de l'école dentaire de Parisէն Բանազէտ պրոթէ, բուժօնի, փիլիպի եւ փրօթէզի (Prothese) գործերը անձամբ ինք կը շինէ: Կ'ընդունի, կէսօրէ վերջ 2.30-8. եւ մասնաւոր ժամադրութեամբ 16, Bl. St. Denis, Métro St. Denis Tél. Provence 09—32

ԲԱՑՈՒԱՍ Է

“ՖԷՊԻՍ” ՀԱՅ ԴԵՐԱՍԿԱՏՈՒՆԸ

37 Rue Poissonnière «Բաթէն»ի դիմաց (Ֆէպիս լուսնակարչ տան յարակից) Tél. Louvre 69-83 Գերմանական մէջ կը պատրաստուին փարիզեան շիւր եւ անգլ. վերջին նորոյնով Չարլսթօն եւ չափու վրայ գգեստներ: Կոր եղանակին առեւի ունինք ֆրանսական եւ անգլիական ապրանքներու Յոն միտքը մը: Գերմանական բացառաբար օժտուած է շոգեարուակ մեքենայով: Զեմք ՄԸ ԶԻՆՍ ԿԱՐԵԼ ՏՈՒՈՂԻՆ ՊԵՏ ՏՐՈՒԻ Կարօն մը 12 անգամ ձրի արգուկելու համար իր գգեստը: Սկզբունք, գոհացում տալ ամէնէն ղժուարահաճներուն ԳԻՆԵՐԸ ԴԻՐԱՍՄԱՏԵԼԻ ԵՒ ԱՆՄՐՅԵԼԻ

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՊՈՒԻՏ ԵՒ ԵՐԾԻԿ

Արեւելեան ամէն տեսակ անուշեղէն եւ նպարեղնաց լաւագոյնը զեղեղալ զինքով պիտի գտնէք: ՊԷԼԼԻԻ ԵՆՈՅ ՀԱՅ ՆՊԱՐԱՎԱՋԱՌ 3. ԱՐԹԻՆԵԱՆԻ քով 28, Rue Lesage, PARIS (20e) — Téléphone : Ménil. 61-85 Métro Belleville: Tramway 5 et 26

ՀԱՅԿ. ԲՈՒԺԱՐԱՆ - POLYCLINIQUE de BELLEVILLE

Տէր եւ Տիօքէն՝ ՏՕՔԹ. ԳՐԳՈՅԵԱՆ 29, Rue (Place) des Fêtes, Paris, XIX. Tél. Nord 96 - 61 Բաց է ամէն օր, ուր շատ մը մասնագէտ բժշկներ կը խնամուին ամէն տեսակ ներքին եւ վերինական հիւանդութիւններ: Աչքի մասնագէտը կ'ընդունի Գլ., Ել., եւ Նորթ օրերը ժամը 3—5: Բժի. Կ. Կորիկ ու անոնցի մասնագէտը ամէն Երկուշ. եւ Ուրբ. օրերը ժամը 11—12, ԱՏԱՄՆԱՐՈՅԹ ամէն օր ժամը 9էն 19: Կրակի 9—12:

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԿԵՆ ԵՐԹԵՆ ՄՈՐՔՈՅԵՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՄՆԳՈՒԹԵԱՆ 126, Rue du Faubourg St. Denis Métro : Gare de l'Est Téléphone : Nord 84-04 Ընդունելութեան ժամեր՝ Ամէն օր 2.30.7.30—Կրակի եւ. տօն օրեր 9-12

ՍՈՒՐՃԻ ՄԻԱԿ ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ԶԻՐԱԿ ՆՊԱՐԱՎԱՋԱՌՈՒՆԸ

Փարիզի եւ գաւառներու հայութեան համար կը պատրաստէ ՀԱՐՈՒ, ՀՈՏՈՎ, ԱՆԻՍԻՒՄԻՍ ԹԱՐԸ ՍՈՒՐՃ Միտքանակ եւ փոքրաքանակ Ստրպէլի գինեղով Մէկ փորձ բուէ համարուելու, հետախօսող ապրանքները ամբողջապէս կը գրկուին: ԹէԼԷՓՈՆ: Provence 38.63, Métro Cadet 26, Rue de Trévis Paris (9)

ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

“ՅԱՌԱՋ”, ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

«Բարձր Հայք» ճաշարանը 202, Rue Boileau, Արարատ ճաշարանը 116, Tête d'Or: Թերիլի գործակալն է Պ. Խայիկ ջամբարձ, 202, Rue Boileau.

ՎԱՐՉՈՒ ՍԵՆՆԱԿ

Հայ ընտանիքի մը մէջ, կահաւորուած, երկու մահիճակալով, դիւրամատչելի գինով: Գիմիլ Լ. Սուրբեանին, Շարդոյ յարկ, 1 Rue Liot, Billancourt (Seine):

Կ'ՈՒԶՈՒԻ ՄՊԱՍՈՒՀԻ

Տեսական ամէն գործերու համար. դիմել՝ Մագրիւնի 22 Rue la Boetie:

ԻՐԱՆԳԻՏԵԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ԳՐԱՏԵՆԵԱՆ Է. ՍԹԷՖԷՒԻ

Վ. Կ. ԱՅՈՒՄՍ ԻՐԱՆԳԻՏԵԱԿԱՆ, ՔԱՎԱՔԱՆՆ ԳԻՏՈՒԹԵԱՆՑ ՅԱՐԻԼԹԵՐ, 106, AVENUE KLÉBER, 106. Téléphone: Passy 72-56 Ամէն տեսակ վիճակ գործեր Ժր. ամէն զատարանի առջեւ ցեակերպութիւններ ձրանաւ մտնելու համար: Բնակարաններ խոսքի կանոնաւորման համար հարկ եղանակներով: ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ԳՐԱՏԵՆԵԱՆ Ամէն օր ժամը 4—7

ԲԱՑՈՒԱՍ Է CAUCASE FILS

10, RUE RAMPAL, PARIS (19e), Metro: Belleville կամ Buttes Chaumont ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԵՆՆԵՐ Նախկին ուսական պալատի խոհարար կը պատրաստէ ամէն օր պորշ, շերտմայ, շիշ քէպպ, շոգեղպիլի եւ ցանցան հաւեղէն կերակուրներ: Պ Ա Ղ Պ Ա Ղ Ա Կ Ս ՈՒՐՃ Թ Է Յ ՃԱՇԱՐԱՆԸ ԲԱՑ Է ԱՌԱՅՈՏԵԱՆ ԺԱՄԸ 11.30ԷՆ ԳԻՆԵՐՈՒՆԸ ԺԱՄԸ 10.30, ՏՐԱՄԱԳՐԵԼԻ ՍՐԱՋ ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ՀԱՌԱՔՈՅԹՆԵՐՈՒ ԵՒ ԽՆՃՈՑՔՆԵՐՈՒ

ՆԱՄԱԿՆԵՐ ԼՈՆՏՈՆԵՆ

ԽՈՒՋԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ՀԵՏԵԱՆՔՆԵՐ

Ռուս ստեղծարարական պատուիրակութեան կեդրոնին խուզարկութիւնները, որոնք տեւեցին չորս օր անընդհատ, նոր էլ մը կը բանան Անգլիոյ եւ խորհրդարանին Ռուսաստանի լարարելութեանց մէջ:

Ընթերցողները գիտեն թէ ինչ խառնութեամբ լստալ տարուեցան այդ խուզարկութիւնները, որոնց ձեռնարկեց ներքին նախարարութիւնը՝ հիմնուելով աստիճանական տեսչութեան տեղեկութիւններուն վրայ: Յանկարծակիի եկան պատուիրակութեան վարիչները: Անպատեւել էր կառավարութեան առած քայլը, որովհետեւ անգլիացի դիւանագետները չափէն աւելի զգուշ եւ հետաւետեւ են, մասնաւորապէս որ երկու երկիրներու յարաբերութիւնները շատ փափուկ վիճակ մը առած են ամիսներէ ի վեր:

խուզարկութեան շարժառիթը պետական զազտիի վաւարարութիւնը մը կորուսան էր զոր շատոնց նշամարտ էր կառավարութիւնը: Ոստիկանութիւնը մանրակրկիտ քննութիւններէ կտր, համոզուեցաւ թէ այդ «կարեւոր թուղթը» կը գտնուի «Արքայ»ի կեդրոնատեղիին: Փնտրուածները ապարդիւն անցան, որովհետեւ չըզտուեցաւ թուղթը: Մակաւն օտտիկանութիւնը զբաւեց բազմաթիւ ուրիշ վաւարարութիւններ եւ թղթակցութիւններ, որոնք բաւական պարզ պիտի հայտնային ճշգրիտ զազափար մը կազմել տալու համար՝ անտարական պատուիրակութեան դիմակին տակ կամ անոր շնորհիւ կատարուած համարակազմ մեքենայութիւններուն մասին: Ոստիկանութիւնը զբաղած է ալժ մայր թղթակցութիւններուն քննութեամբ:

Ամէն պարագայի մէջ շատ հաւանական է որ պոլիտեխնիկը չկարենան ճակատաբաց դուրս գալ այս անակնկալէն: Անգլիական պաշտօնագետն չէ խօսած Մակուայի հետ, այս գէպերը մասին: Թեթիւներն ալ լուս են եւ կը խուսափին մեկնութիւններէ, արձանագրելով միայն օրուան լուրերը:

Կառավարութիւնը պիտի սպասուայ Մակուայի վարիչներուն թէ պիտի շարունակէ մինչեւ հիմա ցոյց տրուած համբերատար քաղաքականութիւնը որ ունի իր արձանագրական պատճառները, — զժուար է նախատեսել: «Տէլի» թէլեգրամի մը խառնակիցը կ'ըսէ որ կարգ մը քաղաքական դէմքեր, որոնք մինչեւ հիմա համալիր չեն խոզաւի, հետզհետեւ կը համոզուին թէ անտարական զազափարը պիտի չմոլորի իրենց առաջին քայլի վրայ: Պէտք չէ մոռնալ սակայն որ դէպքերը իրենց ընթացքին թողուլ եւ աշխարհը հակի՝ աւանդական յատկանիւնն է անգլիական դիւանագիտութեան: Այս ուղղութիւնէ շեղուցան նոյնիսկ խորհրդային Ռուսաստանի հանդէպ մինչեւ այսօր իրենց վարած քաղաքականութեան մէջ: Այս երեւոյթով կարելի է բացատրել այն իրողութիւնը որ 1919էն ապրիլ Մակուայի վարիչներուն ոչ-բարեկամական եւ զրոյթի կեցուածքը բրիտանական կայսրութեան հանդէպ, չունեցաւ մտական հետեւանքներ: Բաւական կը նկատեն պարբերաբար ազդարարութիւններ ուղարկել Մակուայ, առանց փրցնելու կայսր:

Ուշագրաւ է անգլիական օդուանագիտական քարեկամութեան վերջին տարիներու պատմութիւնը:

Անգլիական իրաւասպէս ճանչցաւ խորհրդ. Ռուսաստանը 1924ին, երբ իշխանութեան դուրս կը գտնուէր ընկերակցական կուսակցութիւնը: Նայն տարին, նոյն տարիին տապալեցաւ Մաքսիստներու կառավարութիւնը եւ

պահպանողականներուն անցաւ պետութեան ղեկը: Այս վերջինները շարունակեցին ճանչնալ խորհրդային Ռուսաստանը իբրեւ օրինաւոր պետութիւն, որովհետեւ շարքերներուն նուազագոյն էր մշակել դիւանագիտական յարաբերութիւնները: Չուղեցին փոթորիկ ստեղծել խնդրի մը շուրջ որ ձեւական նշանակութիւն ունէր Անգլիոյ համար:

Մակաւն Մակուայի յեղափոխական վարիչները երեւելի են աներեւոյթ մեքենայութիւններով վտանգեցին ճանաչումի հարցը եւ այսօր կայ զօրաւոր հոսանք մը Անգլիոյ մէջ, որ կը պնդէ թէ անընթաց է խզել դիւանագիտական լարերը: Թիւթիւները ինք թարմ է անցնալ տարուան զործադրելու ատեն կարմիրներուն վարած քաղաքականութիւնը, որ փորձեց շահագործել բանտարական վարիչներուն ձեռնարկը, յիշագիտելու թիւթիւներուն պայթեցնելու համար Անգլիոյ մէջ, իսկ ճարտագործ Արեւելքի մէջ իրենց ունեցած զործուծութիւնը նորից անկողնախօս է այս մասին:

Անգլիացիները կը տեսնեն այս բոլորը, բայց կը սպասեն լաւագոյն պատեհութեան:

խորհրդարանը քանի մը շարքով առաջ զբաղեցաւ անգլիական յարաբերութիւններու հարցով: Արտաքին նախարարը հասկեցաւ թէ կառավարութիւնը կը խուսափի բոլոր միջոցներէ, որոնք կրնան ծանր հետեւանքներ ունենալ միջազգային քաղաքականութեան վրայ: Կառավարութիւնը իրեն կը վերապահէ զործելու եղանակը եւ աւելի:

Այս տեսակէտը միայն պահպանողականները չեն որ կը պաշտպանեն: Ազատական եւ աշխատարարական կուսակցութիւններու վարիչներու սրտին շատ մօտիկ է այդ ուղեգիծը: Լոյս ձորք եւ Մաքսիստներ պատճառներ ունին ընդգիծմանու զործական սեւէ քայլի որուն կրնայ ձեռնարկել պահպանողական պարիսպը: Զօղուածապիք մը կ'ըսէ որ Լոյս ձորքի երկրորդ քաղաքականութիւնը 1919ին, զխաւար պատճառներէն մէկն է համապայմաններու այսօրուան ուղղութեան, իսկ Մաքսիստներին քն էր որ նոյնիսկ զործեց խորհրդային վարչաձեւը ճանչնալով, Մակուայի կառավարութիւնը: Տարբերակ պիտի ըլլար հիմա, ինչէ, դէպքերէն ազդուելով, առաջարկելին սակայն կայ խզել կամ ուժ տալին նման ձեռնարկի մը:

Ինչ կը վերաբերի միջազգային բարոյութիւններուն որոնք կրնան ծաղիլ յանկարծական խոզում մը պատճառ, կառավարութիւնը աչքի առելու ունի կարգ մը երեւոյթներ, որոնք աննպաստ են: Կրնաւոր խօշորդոտ մըն է, օրինակ, Պիւրիսի եւ Լեյկիւրիի մտերմութիւնը Մակուայի հետ, յետոյ Պալքաններու մէջ պոլիտեխնիկներուն հակադիրական շարժումը: Միջոցներու մէջ խառնութիւն չեն գնդի համապայման պետերը պիտոյրեն: Նամար միտքերը այդ երկիրներուն մէջ: Զինուորական միջամտութեան լուրեր կը տարածեն Անգլիոյ գէժ լարելու համար ժողովուրդները: Այս սուտ լուրերը զայնչեղալ եւ ճոխեցաւ: Կը զրամցուին սուս գիւղացիութեան: Հետեւաբար, պահպանողական Անգլիան չուզեր յարձակողականի սկսիլ եւ պատրուակ ստեղծել վաղուան դէպքերուն համար: Խորունկ հաստատք մը կայ պետական շրջանակներու մէջ թէ պոլիտեխնիկը հետզհետեւ պիտի տկարանայ, պիտի կազմալուծուի եւ ինքնաբերաբար պիտի ստեղծէ զործական քայլեր ստեղծու առիթը թէ Մեծն Բրիտանիոյ եւ թէ միւս արեւմտեան պետութիւններու համար:

Արտաքին դժուարութիւններու կողքին կան նաեւ ներքին պատճառներ: Տարեկար չկայ որ պահպանողականները կացութեան տէրն են ամէն ճակատի վրայ: Մակաւն անհաւատի զործականները, մասնաւորաբար անոնց ձախ հատուածին զոյութիւնը:

Մակուայ կը վայելէ անոնց վարիչներէն մէկ մասին համար քաղաքական տեղեկութիւններուն վերջնական արդիւնքն էր որ նոյնիսկ զործեց խորհրդային վարչաձեւը ճանչնալով, Մակուայի կառավարութիւնը: Տարբերակ պիտի ըլլար հիմա, ինչէ, դէպքերէն ազդուելով, առաջարկելին սակայն կայ խզել կամ ուժ տալին նման ձեռնարկի մը:

Ինչ կը վերաբերի միջազգային բարոյութիւններուն որոնք կրնան ծաղիլ յանկարծական խոզում մը պատճառ, կառավարութիւնը աչքի առելու ունի կարգ մը երեւոյթներ, որոնք աննպաստ են: Կրնաւոր խօշորդոտ մըն է, օրինակ, Պիւրիսի եւ Լեյկիւրիի մտերմութիւնը Մակուայի հետ, յետոյ Պալքաններու մէջ պոլիտեխնիկներուն հակադիրական շարժումը: Միջոցներու մէջ խառնութիւն չեն գնդի համապայման պետերը պիտոյրեն: Նամար միտքերը այդ երկիրներուն մէջ: Զինուորական միջամտութեան լուրեր կը տարածեն Անգլիոյ գէժ լարելու համար ժողովուրդները: Այս սուտ լուրերը զայնչեղալ եւ ճոխեցաւ: Կը զրամցուին սուս գիւղացիութեան: Հետեւաբար, պահպանողական Անգլիան չուզեր յարձակողականի սկսիլ եւ պատրուակ ստեղծել վաղուան դէպքերուն համար: Խորունկ հաստատք մը կայ պետական շրջանակներու մէջ թէ պոլիտեխնիկը հետզհետեւ պիտի տկարանայ, պիտի կազմալուծուի եւ ինքնաբերաբար պիտի ստեղծէ զործական քայլեր ստեղծու առիթը թէ Մեծն Բրիտանիոյ եւ թէ միւս արեւմտեան պետութիւններու համար:

Արտաքին դժուարութիւններու կողքին կան նաեւ ներքին պատճառներ: Տարեկար չկայ որ պահպանողականները կացութեան տէրն են ամէն ճակատի վրայ: Մակուայ անհաւատի զործականները, մասնաւորաբար անոնց ձախ հատուածին զոյութիւնը:

Մակուայ կը վայելէ անոնց վարիչներէն մէկ մասին համար քաղաքական տեղեկութիւններուն վերջնական արդիւնքն էր որ նոյնիսկ զործեց խորհրդային վարչաձեւը ճանչնալով, Մակուայի կառավարութիւնը: Տարբերակ պիտի ըլլար հիմա, ինչէ, դէպքերէն ազդուելով, առաջարկելին սակայն կայ խզել կամ ուժ տալին նման ձեռնարկի մը:

Ինչ կը վերաբերի միջազգային բարոյութիւններուն որոնք կրնան ծաղիլ յանկարծական խոզում մը պատճառ, կառավարութիւնը աչքի առելու ունի կարգ մը երեւոյթներ, որոնք աննպաստ են: Կրնաւոր խօշորդոտ մըն է, օրինակ, Պիւրիսի եւ Լեյկիւրիի մտերմութիւնը Մակուայի հետ, յետոյ Պալքաններու մէջ պոլիտեխնիկներուն հակադիրական շարժումը: Միջոցներու մէջ խառնութիւն չեն գնդի համապայման պետերը պիտոյրեն: Նամար միտքերը այդ երկիրներուն մէջ: Զինուորական միջամտութեան լուրեր կը տարածեն Անգլիոյ գէժ լարելու համար ժողովուրդները: Այս սուտ լուրերը զայնչեղալ եւ ճոխեցաւ: Կը զրամցուին սուս գիւղացիութեան: Հետեւաբար, պահպանողական Անգլիան չուզեր յարձակողականի սկսիլ եւ պատրուակ ստեղծել վաղուան դէպքերուն համար: Խորունկ հաստատք մը կայ պետական շրջանակներու մէջ թէ պոլիտեխնիկը հետզհետեւ պիտի տկարանայ, պիտի կազմալուծուի եւ ինքնաբերաբար պիտի ստեղծէ զործական քայլեր ստեղծու առիթը թէ Մեծն Բրիտանիոյ եւ թէ միւս արեւմտեան պետութիւններու համար:

Արտաքին դժուարութիւններու կողքին կան նաեւ ներքին պատճառներ: Տարեկար չկայ որ պահպանողականները կացութեան տէրն են ամէն ճակատի վրայ: Մակուայ անհաւատի զործականները, մասնաւորաբար անոնց ձախ հատուածին զոյութիւնը:

Մակուայ կը վայելէ անոնց վարիչներէն մէկ մասին համար քաղաքական տեղեկութիւններուն վերջնական արդիւնքն էր որ նոյնիսկ զործեց խորհրդային վարչաձեւը ճանչնալով, Մակուայի կառավարութիւնը: Տարբերակ պիտի ըլլար հիմա, ինչէ, դէպքերէն ազդուելով, առաջարկելին սակայն կայ խզել կամ ուժ տալին նման ձեռնարկի մը:

Մակուայ կը վայելէ անոնց վարիչներէն մէկ մասին համար քաղաքական տեղեկութիւններուն վերջնական արդիւնքն էր որ նոյնիսկ զործեց խորհրդային վարչաձեւը ճանչնալով, Մակուայի կառավարութիւնը: Տարբերակ պիտի ըլլար հիմա, ինչէ, դէպքերէն ազդուելով, առաջարկելին սակայն կայ խզել կամ ուժ տալին նման ձեռնարկի մը:

Մակուայ կը վայելէ անոնց վարիչներէն մէկ մասին համար քաղաքական տեղեկութիւններուն վերջնական արդիւնքն էր որ նոյնիսկ զործեց խորհրդային վարչաձեւը ճանչնալով, Մակուայի կառավարութիւնը: Տարբերակ պիտի ըլլար հիմա, ինչէ, դէպքերէն ազդուելով, առաջարկելին սակայն կայ խզել կամ ուժ տալին նման ձեռնարկի մը:

Մակուայ կը վայելէ անոնց վարիչներէն մէկ մասին համար քաղաքական տեղեկութիւններուն վերջնական արդիւնքն էր որ նոյնիսկ զործեց խորհրդային վարչաձեւը ճանչնալով, Մակուայի կառավարութիւնը: Տարբերակ պիտի ըլլար հիմա, ինչէ, դէպքերէն ազդուելով, առաջարկելին սակայն կայ խզել կամ ուժ տալին նման ձեռնարկի մը:

Մակուայ կը վայելէ անոնց վարիչներէն մէկ մասին համար քաղաքական տեղեկութիւններուն վերջնական արդիւնքն էր որ նոյնիսկ զործեց խորհրդային վարչաձեւը ճանչնալով, Մակուայի կառավարութիւնը: Տարբերակ պիտի ըլլար հիմա, ինչէ, դէպքերէն ազդուելով, առաջարկելին սակայն կայ խզել կամ ուժ տալին նման ձեռնարկի մը:

Մակուայ կը վայելէ անոնց վարիչներէն մէկ մասին համար քաղաքական տեղեկութիւններուն վերջնական արդիւնքն էր որ նոյնիսկ զործեց խորհրդային վարչաձեւը ճանչնալով, Մակուայի կառավարութիւնը: Տարբերակ պիտի ըլլար հիմա, ինչէ, դէպքերէն ազդուելով, առաջարկելին սակայն կայ խզել կամ ուժ տալին նման ձեռնարկի մը:

Մակուայ կը վայելէ անոնց վարիչներէն մէկ մասին համար քաղաքական տեղեկութիւններուն վերջնական արդիւնքն էր որ նոյնիսկ զործեց խորհրդային վարչաձեւը ճանչնալով, Մակուայի կառավարութիւնը: Տարբերակ պիտի ըլլար հիմա, ինչէ, դէպքերէն ազդուելով, առաջարկելին սակայն կայ խզել կամ ուժ տալին նման ձեռնարկի մը:

Մակուայ կը վայելէ անոնց վարիչներէն մէկ մասին համար քաղաքական տեղեկութիւններուն վերջնական արդիւնքն էր որ նոյնիսկ զործեց խորհրդային վարչաձեւը ճանչնալով, Մակուայի կառավարութիւնը: Տարբերակ պիտի ըլլար հիմա, ինչէ, դէպքերէն ազդուելով, առաջարկելին սակայն կայ խզել կամ ուժ տալին նման ձեռնարկի մը:

Մակուայ կը վայելէ անոնց վարիչներէն մէկ մասին համար քաղաքական տեղեկութիւններուն վերջնական արդիւնքն էր որ նոյնիսկ զործեց խորհրդային վարչաձեւը ճանչնալով, Մակուայի կառավարութիւնը: Տարբերակ պիտի ըլլար հիմա, ինչէ, դէպքերէն ազդուելով, առաջարկելին սակայն կայ խզել կամ ուժ տալին նման ձեռնարկի մը:

Մակուայ կը վայելէ անոնց վարիչներէն մէկ մասին համար քաղաքական տեղեկութիւններուն վերջնական արդիւնքն էր որ նոյնիսկ զործեց խորհրդային վարչաձեւը ճանչնալով, Մակուայի կառավարութիւնը: Տարբերակ պիտի ըլլար հիմա, ինչէ, դէպքերէն ազդուելով, առաջարկելին սակայն կայ խզել կամ ուժ տալին նման ձեռնարկի մը:

Մակուայ կը վայելէ անոնց վարիչներէն մէկ մասին համար քաղաքական տեղեկութիւններուն վերջնական արդիւնքն էր որ նոյնիսկ զործեց խորհրդային վարչաձեւը ճանչնալով, Մակուայի կառավարութիւնը: Տարբերակ պիտի ըլլար հիմա, ինչէ, դէպքերէն ազդուելով, առաջարկելին սակայն կայ խզել կամ ուժ տալին նման ձեռնարկի մը:

Մակուայ կը վայելէ անոնց վարիչներէն մէկ մասին համար քաղաքական տեղեկութիւններուն վերջնական արդիւնքն էր որ նոյնիսկ զործեց խորհրդային վարչաձեւը ճանչնալով, Մակուայի կառավարութիւնը: Տարբերակ պիտի ըլլար հիմա, ինչէ, դէպքերէն ազդուելով, առաջարկելին սակայն կայ խզել կամ ուժ տալին նման ձեռնարկի մը:

Մակուայ կը վայելէ անոնց վարիչներէն մէկ մասին համար քաղաքական տեղեկութիւններուն վերջնական արդիւնքն էր որ նոյնիսկ զործեց խորհրդային վարչաձեւը ճանչնալով, Մակուայի կառավարութիւնը: Տարբերակ պիտի ըլլար հիմա, ինչէ, դէպքերէն ազդուելով, առաջարկելին սակայն կայ խզել կամ ուժ տալին նման ձեռնարկի մը:

Մակուայ կը վայելէ անոնց վարիչներէն մէկ մասին համար քաղաքական տեղեկութիւններուն վերջնական արդիւնքն էր որ նոյնիսկ զործեց խորհրդային վարչաձեւը ճանչնալով, Մակուայի կառավարութիւնը: Տարբերակ պիտի ըլլար հիմա, ինչէ, դէպքերէն ազդուելով, առաջարկելին սակայն կայ խզել կամ ուժ տալին նման ձեռնարկի մը:

Մակուայ կը վայելէ անոնց վարիչներէն մէկ մասին համար քաղաքական տեղեկութիւններուն վերջնական արդիւնքն էր որ նոյնիսկ զործեց խորհրդային վարչաձեւը ճանչնալով, Մակուայի կառավարութիւնը: Տարբերակ պիտի ըլլար հիմա, ինչէ, դէպքերէն ազդուելով, առաջարկելին սակայն կայ խզել կամ ուժ տալին նման ձեռնարկի մը:

ԳՐԱԿԱՆ ՁՄԵՈՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Բագուի «Կոմունիստ»ի 27 Ապրիլ եւ 1 Մայիս թիւերէն կը քաղենք հետեւեալ տեղեկութիւնները Հայաստանի գրական կեանքին մասին, վերջին ձեռնուած ընթացքին: Պատկերը, որ կը ներկայացնէ, խկապէս պէտք է կոչել գրականութեան ձեռքը, անյոյս ու անյոյս: Մակաւն թողունք որ «Կոմունիստ»ի «ստեղծագործութիւններու»:

— Պրոլետարական գրական շարժման ստեղծագործական ու կազմակերպչական աշխատանքները, Հայաստանի մէջ, այս ձեռք աշխոյժ էին եւ արդիւնաւետ: Երկու միութիւնները (խորհրդային Հայաստանի պրոլետար գրողներու ընկերակցութիւնը եւ խորհրդ. Հայաստանի պրոլետար գրողներու «Նոյն մեր» միութիւնը), որոնք սկզբունքով այնքան տարբեր չէին իրարմէ, ձուլուելով իրարու, պրոլետարական գրականութեան տուին նոր զարկ մը:

Եւ սկսաւ մէկ կողմէ կազմակերպչական, միւս կողմէ տեսարանական ու ստեղծագործական խոր աշխատանքներու շրջան մը: 1.— Կազմակերպչական աշխատանքները.— Երկու միութիւնները միացան 21—24 Գեղարտեմբեր 1926ին: Գաւառներու մէջ կազմուած երկու միութեան մասնաձեւերն ալ ձուլուեցան: Ընտրուեցաւ նոր վարչութիւն մը, որ սկսաւ քննել անդամներու ընկերային վիճակը եւ անոնց զարգացման աստիճանը:

2.— Տեսարանական աշխատանքներ.— Պրոլետար գրողներու միութեան տեսարան-քննադատներն են Գրուի. Բեօսիկան, Գ. Վանանդեցի եւ Կ. Գապուկան, որոնք կը վայելեն անդամներու համակրանքը եւ կը վարեն Միութեան տեսարանական ուղղութիւնը:

Նոյնք կը կուտին ազգայնական տեսարանութեան դէմ, կը քննեն առօրեայ կեանքին անկիրանները, կը յարձակին մեղքերի վրայ քննադատներու վրայ: Այս ձեռք, բացի ներքին, քննադատական աշխատանքներէ, Միութիւնը կազմակերպեց Տրապարակային դաստիարակութիւններ: Գ. Վանանդեցի կարգաց երբ Տրապարակային դաստիարակութիւն, «Ազգային շարժումը Հայ գրականութեան մէջ» նիւթին շուրջ ներկայացնելով 1880ական թուականներէն մինչեւ մեր օրերը Հայ ազգային-քաղաքական շարժումները եւ անոնց արտայայտութիւնը Հայ գրականութեան մէջ: Հայաստանի գրական Հրատարակչական ընկերութիւնը ձեռնարկած է Տրապարակային աշխատանքները:

Գիտելի-Բեօսիկան սուսա Տրապարակային դաստիարակութիւն մը, «Գրականութեան եւ արուեստի քանի մը Տիւնական խնդիրներ» նիւթին շուրջ: Ծրարած է առկա երբ քաղաքականութիւն, 1.— «Վրդի Հայ գրականութիւնը», 2.— «Վրդի Հայ գրականութեան ստեղծագործութիւնը», 3.— «Վրդի Տրապարակային»:

Երկու գրող, նախ քան ձեռնարկին աշխատանքներու եղանակին փակումը, միութիւնը կազմակերպեց շատ մը «Երկրներ» բանտարական շրջաններու մէջ: Զայտադիրին համարձակ կան խօսք պրոլետարական գրականութեան մասին, ընթերցումներ միութեան անդամներուն շարժումը եւ արձակի զործանքները: Ըստ չին երկուն տեղի ունեցաւ երկու միութեան անդամներու միասին: Գրողներու միութեանը կազմակերպեց շատ մը «Երկրներ» (Կրտսէրի մէջ), «Շարքերից», «Երկրներ» (Կրտսէրի մէջ), «Պրոլետարական գրականութիւն» (Կրտսէրի մէջ): Խոր պատմութեամբ գաւ-գաւական:

Միութեան անդամները զեռնապարտեցին իրապարակական գործունէութեանը, կուսակցական երիտասարդները, պատգամաւոր: Տիւնները, համագործակցականի պաշտօնեան, վարկային ընկերութիւններու քարտուղարը, եւ հակադիր կերպով՝ կուսակց. քահանայ,

մեծաշունչ կը նմանի: Եթէ ողջ առողջ Փարիզ հասնիմ, պիտի կարծեմ թէ ներման արժանացած եմ եւ բանաստեղծը զիս զուրս կը հանէ:

Յուզիչ էր տեսարանը, երբ Լինտպէրկ հրամայեց համարյոք առուստի մօր, Ուրբաթ առաւօտ կանուխ: Մայրը շատ քաջ գանձեցաւ անձկութեան այդ պահուն եւ բարի ճանապարհ մաղթեց առանց լալու: Ընդհակառակն ժպտելով ըսաւ. «Շատ կ'ուզէի միասին երթալ, Չարլս»:

Լինտպէրկ 25 տարեկան է: Յանդուզն օդանավորը ընդունելու համար մեծ պատրաստութիւններ կը տեսնուին: Ամերիկեան դեսպան Մայրըն Հէրբէրթ շարաթ Պուրթէ գնաց, զիմաւորելու համար Լինտպէրկը: Փարիզի մէջ փառաւորը ընդունելու պիտի կատարուի արդէն Օթէլ Մամէլիէի մէջ սենեակ մը վարձուած է ուր պիտի հանգչի: Պուրթէի մէջ իրեն կը սպասուէր զիշերը ժամը 9էն մինչեւ 11: Փարիզ-Լոնտոն օդանավային զիմին բոլոր փարոսները վառած պիտի մնան մինչեւ օդանավորին անցնելը: Մօն-Վալէ-րիէնի փարոսը, աշխարհի ամէնէն զօրաւորը, մէկ միլիոն մոմի ուժով լոյսեր պիտի արձակէ բարի գալուստ մաղթելու համար: Աստիճան 200 քիլոմէթր հեռուէն կը տեսնուի, այնպէս որ եթէ մուտք կոխելէ վերջ հասնի, Մանշի եղբորքէն պիտի կրնայ տեսնել իր նպատակակէտը: Ամերիկացի եւ ֆրանսացի օդանավորներ կը պատրաստուին Մանշէն ընկերանալ Լինտպէրկի մինչեւ Պուրթէ:

ԼՈՆՏՈՆԵՆ ԸՆԴԿԱՍՍԱՆ ՄԵԿ ԹՈՒԶՔՈՎ
Մնջլիացի զինուորական օդանավորներ Բէն եւ Կիմէն ուրբաթ առաւօտ ժամը 10.40ին Քրէնուէլի օդանավային կայանէն ճամբայ ելան մէկ թռիչքով երթալու համար Քարաշի, Հնդկաստան, (6400 քիլոմէթր): Մնջլիացիները կ'ուզեն կորելու ուղի զիմով եւ առանց դազարի երկար առնել թռչելու համար շարժարկային միջանկիւղ: Իրենց օդանավը շարժիչ մեքենան 700 ձիու ուժ ունի եւ 5200 լիտր պէնզին առած է: Մեքենան բաւական դժուար կրուած է ժամը 12.47ին Օսթէլէնով վրայ տեսնուած են: Ուրբաթ կէս գիշերին Պոլիսէն, շարաթ արշալոյսին Միջագետքի վրայէն անցնելով ուղղուեցան դէպի Պարսից ծոց: Մնջլիացի օդանավորները կը յուսան Քարաշի համար ալ ուր կէսօրէն վերջ 50 ժամ օդին մէջ մնալէ վերջ: Իտալացի փինէտօ շարունակելով ճամբան, ուրբաթ ժամը 15.30ին Նիոֆանտլէնտ հասաւ եւ անկէ Ասորեան կղզիները պիտի մեկնի: Հրդեհ ծագեցաւ Լոնտոնի արուարձաններէն Ուէսթմիճմի պէնզինի միջերանոցներուն մէջ, որոնք 35,000 թմօս պէնզին կը պարունակէին: Կը վարցուի որ միւս միջերանոցներն ալ բռնկին:

Սուրիոյ կոլոնները կը շարունակուին
Պէյրուէն կը ինտագրեն Մայիս 20 Թուականով: Քոլէի հրամանին տակ գտնուող զօրախումբը ընդհարում մը ունեցաւ Իզդէտտին Ապաիւլ Բատէրի հրոսախումբերուն հետ, որ Սաֆատէն կուգար: Ապստամբները ունեցան 40 մեռել եւ 30 վիրաւոր: Գերի բռնուեցան 15 հոգի: Էմին Իզդէտտին եւ իր թիկնաւոր Սայիտ Եամինի սպանուեցան: Ֆրանսացի զինուորները հետախուզութիւններ կ'ընեն Դուրթալի մէջ: Մեծ թիւով ապստամբներ անձնատուր կ'ըլլան:

Հանիեռի պաշարումը
Չինացի պոլիտեխնիկներուն մայրաքաղաք Հանքէուի կացութիւնը վերջին ճայր սպանական է: Չոր. Չանկ-Քալ-Շէքի զինուորները քաղաքը երեք կողմէ պաշարած են: Հանքէու մնացած համայնավայրները մեծ զուլճարներ կ'առաջարկեն հակապոլիտեխնիկ ուժերուն իրենց կեանքը պահպանելու համար:

Թուրք լայնեակցութեան օրէնք
Հայրենակցութեան մասին պատրաստուած օրինադիւր ընդունուած է Ազգ. ժողովի արտաքին գործերու յանձնաժողովին կողմէ եւ մօտերս ժողովին պիտի ներկայացուի: Յիշեալ նոր օրինադիւր համաձայն, 1928 Յունուար 1էն սկսեալ, թուրքի մէջ ծնած, օտարապատակի մը թուրքի մէջ ծնած զաւակը թուրք հայրենակից կը նկատուի: Օտարներու հետ ամուսնացող թուրքիները չեն կորսնցներ իրենց թրքութիւնը եւ անոնցմէ ծնած զաւակները թուրք կը նկատուին: Թրքական հպատակութեան մէջ ընդունուած օտարականի մը կ'ընէ իսկոյն թուրք կը նկատուի, երբ այս վերջինը փափաքի: Խելահաս տղաքն ալ կ'ընեն թրքական զաւակ, երկու տարի թուրքի մէջ ապրելէ յետոյ: Անշափահաս տղաքը իրենց հօրը հպատակութենէն կը նկատուին: Թուրք հայրենակից իրաւունքը կը կորսնցնեն այն բոլոր թրքական զաւակները, որ իրենց զինուորական ծառայութիւնը չեն կատարել եւ օտար պետութեան մը ինչպէս կ'աշխատին:

Գործադրութեան մեղմացումը
Մայիս 20ի պաշտօնաթերթին հրատարակած վիճակագրութեան համաձայն, վերջացող շաբթուն նպաստը կը գործազուրկներու թիւն է՝ ամբողջ Ֆրանսայի մէջ՝ 48,501 հոգի, որոնց 32,765ը այր եւ 15,736ը կին: Անցած շաբաթ նպաստը կանգնուած թիւն էր 54,252, որով մէկ շաբթուան մէջ պակասաներու թիւն է 5751 հոգի:

Աշխատանքի նախարարութեան կողմէ 830, տեղաւորման գրասենեակներու կողմէ 1012, ընդամենը 1842 օտար բանուորի գործ հայթայթուած է մէկ շաբթուան մէջ: Ասոնցմէ 284 հոգի Մարսիլիոյ, 235 Փարիզի, 67 Թուլուզի, 54 Լիոնի եւն. մէջ տեղաւորուած են: Անցած շաբթու օտար բանուորներ, 42ը ճարտարաբանութիւն, 715ը հողագործութեան մէջ աշխատելու համար: Ասկէ զատ առաւելագոյն երեք ամիս պայմանաժամով եւ մեծ մասամբ աղիւսարաններու մէջ աշխատելու համար Ֆրանսա մտած են 166 օտար բանուորներ: Երկուսն ալ քաղաքացիական ծառայող 391 օտար բանուորներ վերադարձած են: Իսկ Ֆրանսայէն մեկնած են 1891 օտար բանուորներ:

“ՄԱՅԻՍ 28” ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ
29 Մայիս Կիրակի երեկոյ ժամը 8ին, «Փրքի Ժուռնալ»ի սրահը
ՆԱԽԱԳԱՅՈՒԹԵԱՍԲ Ա. Ա. ՀԱՐՈՆԵԱՆԻ
Մասնակցութեամբ Հ. Յ. Դաշնակցութեան, Էս-Էն կուսակցութեան, Հայ ուսանողական, Չարխաւսու Որբերու եւ Սարայից Միութեանց, Յարդողի, Հայ Տրամաթիկ եւ Եւրոպայի քաղաքացիներուն: Բանաստեղծներ եւ գեղարուեստական ճոխ բազմութիւն:

“ՅԱՌԱՋ, Ի ԲԱԺԱԿԻ ՄՐՑՈՒՄԸ ԿԻՐԱԿԻ ՑՈՐԵԿ, 29 ՄԱՅԻՍ, ՍԹ Ա.Տ Է Լ Ի Զ Ա Պ Է Թ
Կը մասնակցիմ Փարիզի բոլոր մարզական ուժերը, Հ.Մ.Ը.Մ.ի եւ Հ.Մ.ի Ա. եւ պատկուսի խումբերը:
Պերլիի Մ. Մ. եւ «Արմենիա» Ա. եւ պատկուսի խումբերը:
Ապանովեցի՛ ձեր տոմարը. —
ԳԻՆԵՐԸ. — 20, 10, 5 եւ 5ՅԲԱՆԲ

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ
Հ. Յ. Գ. Պէլլիի եւ իր անձնակազմի միջոցով արտադրուած արտաւաճակ 10.30ին 131 Fbg. du Temple Ռոստոմի օրհնոյ: Կարեւոր օրակարգ:
Հ. Յ. Գ. Լիոնի «Կայծակ» խումբի ընկերները ժողովի կը իրաւարարեն Գ. Երեկոյ ժամը 8.30ին Գաղաքանք օրհնոյ:
Հ. Յ. Գ. Լիոնի Բեռլինի խումբի ընկ. ժողովը երեքշաբթի Մայիս 24, Գաղաքանքի մէջ, ժամը 8.30ին 75 Rue Paul Bert: Կարեւոր հարցեր: Ներկայանալ անհամատեղութիւնով:
ՉՊՓԱՆԱՍ ՈՐԲԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ Փարիզի Մար զեւանք Բ. Ընդհ. ժողովի կը հրապարակուի արտադրութիւնը այսօր Կիրակի ժամը 2.30ին օրակարգ՝ զեկոյն եւ ընտրութիւն:

“ԿԱՎՈՇ,”
Չուարժ, ցատկաւորներ կեանքով, վարձագոյն կը գտնուի ամէն տեղ
ԳԻՆ 1 ՅՐԱՆԲ 50

Կ'ՈՒԶՈՒԻ ՍՊԱՍՈՒՀԻ
Յնական ամէն գործերու համար. զիմով՝ Մալլաբուրի 22 Rue la Boetie:

ՍՍ.ԿԱՐԱՆ
21 Մայիս 1927

ԳՐԱՄԵՐ	ՅԻ.
Սթերլինգ, L. St.	124 02
Տոլար, Dollar	25 52
Մարք (սով) 100 Mark	604 50
Պրքական Պրք. L. Trq.	13 42
Պրք. սովի " or	114
Մէճիսիէ Medjide	7 50
Լէվա 100 հատը Léva	18 20
Տրապիսի " Drachme	33 75
Լիր " " Lire	139 75
Պրք. ֆրանք " Frc. Belge	71
Չուրք. " Frc. Suisse	491
Լէյ 100 հատը Ley	15 35
Չերվոնց (10 Roubles or)	98

ԱՐԺԵՆՈՒՂԹ

Եգ. Քր. Ֆոնտեյ I Cr. Fonc. Eg.	3100
" II " "	1930
" III " "	1530
Ռոստիկ երկթղ. Lots turcs	162

Comptoir Parisien de change et de Crédit
80, Rue Lafayette

IMPRIMERIE - MASSIS - ÉDITIONS
208bis, Rue Lafayette Paris (10)
Le Gérant: H. TEURNIER

ՏՕՔԹ. Ե. ՄԻՆԱՍԵԱՆՑ
Նախկին բժշկական կարմիր խաչի հայկական հիւանդանոցի վարչական ներքին, վերական, միգրանտական հիւանդանոցներու:
Ամէն օր 5-7, Կիրակի 9-12
Rue des Acacias 42, Métro Ternes-Etoile, Tel. Galvani, 28-54

ՏՕՔԹ. Վ. ՊՕՂՈՍԵԱՆ
Ամերիկայէն նոր վերադարձած
ՄԱՍՆԱԳԵՏ, ՆԵՐՔԻՆ, ՄՈՐՔԱՅԻՆ եւ վեներուական ՀԻՎԱՆԳՈՒԹԵԱՆՑ
Տարիներէ ի վեր Նիւ-Եորքի յայտնի հիւանդանոցներու մէջ մասնագիտութիւնը կատարելագործած:
Կ'ընդունի 11-1 եւ 4-7: Կիրակի եւ տօնի օրերը մինչեւ կէս օր, եւ ժամագրութեամբ:
16 Bld. Saint-Denis, Paris (10e) Métro: Saint-Denis
Téléph: Provence 09-32:

ՏՕՔԹ. Ա. ՊՕՂՈՍԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԵՏ, ՆԵՐՔԻՆ եւ վեներուական ՀԻՎԱՆԳՈՒԹԵԱՆՑ
Կ'ընդունի բացի կիրակիէ, կէսօրէ վերջ ժամը 3-8 կամ ժամագրութեամբ:
36 Rue de Bellefond, (9e) Métro: Poissonnière կամ Cadet
Ամէն օր 9-10 կը գտնուի 10 Av. de Ceinture, Enghien-les-Bains

ՍՈՒՐՃԻ ՄԻԱԿ ՄԱՍՆԱԳԵՏ ԶԻՐԱԿ ՆՊԱՐԱՎԱՍՏԱՍՈՒՆԸ
Փարիզի եւ գաւառներու հայտնի համար կը պատրաստէ շաւոր, շաւոր, ԱՆԻՍՏՐԱՍԻ ԹԱՐՄ ՍՈՒՐՃԻ
Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ Ամբողջի զիմերով
Մէկ փորձ բաւ է համոզուելու, հետաքննող պարպանքները ամէն շապու կը զիմուի: Թէլէֆոն: Provence 38.63, Métro Cadet
26, Rue de Trévis Paris (9)

ՆՈՐ ԺԱՍԱՆՈՒՄ
ՀԱՅԵՐԷՆ, ԲՐԲԵՐԷՆ ԳԵՂԵՑԻԿ ՓԼԱՔՆԵՐՈՒ, ԵՒ ԱՆԳԼ. ՓՈՐՔԱՅԻՆ, ՏՈՒՆՈՒՆ, ԳԵՂԵՑԻԿ ԿՐԱՍՏՈՒՆԵՐՈՒ
Պիտի գտնուի Պէլլիի ծանօթ ՀԱՅ ՆՊԱՐԱՎԱՍՏԱՍՈՒՆ Զ. ՍՐԹԻՆԵՍԻՆԻ քով, ինչպէս նաեւ Արեւելեան նպարիցիներու լաւագոյնը:
28, Rue Le Sage, PARIS (20e) — Téléphone: Ménil. 61-65
Métro Belleville: Բաց է ամէն օր Tramway 5 et 26

Ե. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԵՏ ԺԱՍԱԳՈՐԾ
Կը նորոգեմ ամէն մտքէ ժամացոյցներ զիմերով շինի գիներով: Երաշխաւորեալ աշխատութիւն:
62, Rue Belleville, Métro Belleville.

ՀԱՅԿ. ԲՈՒԺԱՐԱՆ - POLYCLINIQUE de BELLEVILLE
Տէր եւ Տօրքէն՝ **ՏՕՔԹ. ԳՐԳՈՅԵԱՆ**
29, Rue (Place) des Fêtes, Paris, XIX. Tél. Nord 96 - 61
Բաց է ամէն օր, ուր շատ մը մասնագէտ բժիշկներ կը իրաւարարեն ամէն տեսակ ներքին եւ վերնաշնչային հիւանդութիւններ: Աչքի մտանցումը կ'ընդունի Գ. Ե. եւ Շարաթ օրերը ժամը 3-5: Բժիշկները ու սնունդի մասնագէտը ամէն Երկուշաբթի եւ Ուրբ. օրերը ժամը 11-12: ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՈՒՄ ամէն օր ժամը 9էն 19, Կիրակի 9-12:

ԲԱՑՈՒԱԾ Է
“ՖԵՊԻՍ, ՀԱՅ ԴԵՐՉԱԿԱՍՈՒՆԸ”
37 Rue Poissonnière «Մանիէ»ի դիմաց
(Ֆէպիւս լուսանկարչատան յարակից) Tél. Louvre 69-83
Գերակատան մէջ կը պատրաստուին փարիզեան շիք անուր, վերջին նորոգիչը Չարլսթօն եւ չափու վրայ գեղարուեստները նոր եղանակին առթիւ ունին ֆրանսական եւ անգլիական ապրանքներու Յոլի միւլերը մը:
Գերակատանս բացաւարար օժտուած է շոգեարուակ քանակով:
Չեմք ՄԸ ԳԵՏՍ ԿԱՐԵԼ ՏՈՒՆՈՒՆ ՊԵՏԻ ՏՐՈՒԻ
Կարծն մը 12 անգամ ձի արուակելու համար իր գգեալով:
Սկզբունք, գոյացում ալ ամէնէն դժուարաբաններուն
ԳԻՆԵՐԸ ԴԻՐԱՄԱՏԵՆԻ ԵՒ ԱՆՄՐՅԵԼԻ

ԲԱՑՈՒԱԾ Է CAUCASE FILS
10, RUE RAMPAL, PARIS (19e), Métro: Belleville կամ Buttes Chaumont
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՌՈՒՍԿԱՆ ՀԱՍԵՂ ԿԵՐԱԿՈՒՐՆԵՐ
Նախկին առաջական պալատի խոնարար կը պատրաստէ ամէն օր պորշ, ջրղորմայ, շիշ քէպակ, շաղպակիլ եւ զանազան հաւեղէն կերակուրներ:
Պ Ա Ղ Պ Ա Ղ Ա Վ **Ս Ո Ւ Ր Ճ** **Թ Է Յ**
ՃԱՇԱՐԱՆԸ ԲԱՑ Է ԱՌԱՌՑԵԱՆ ԺԱՄԸ 11.30ԷՆ ԳԻՇԵՐՈՒՆԸ ԺԱՄԸ 10.30.
ՏՐԱՄԱՍԻՐԵԼԻ ՍՐԱՋ ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ՀԱՒԱԲՈՅԺՆԵՐՈՒ ԵՒ ԽՆՃՈՅՔՆԵՐՈՒ

Table with subscription rates: 3 months, 6 months, 1 year. Prices in francs and centimes.

"HARATCH"

Director - Propriétaire: SCHAVARSCH MISSAKIAN. Rédaction & Administration: 208 bis, Rue Lafayette - PARIS (10e). Téléphone: NORD 57-82. Métro: LOUIS-BLANC ou JAURÈS.

ԵՐԵՎԱՆԻ 24 ՄԱՅԻ 1927. 24 MAI 1927.

Տ. ՏԱՐԻ ԹԻԻ 344

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

Գին՝ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ՄԱՐԴԿԱՅԻՆԸ ԵՒ ՀՐԵՏԱՅԻՆԸ

Առանձնաձևի եւ բարձրագույն ինչ պերճախոս... իր արտադրանքները... իր արտադրանքները...

Նոյն պատկերը եւ այսօր, երբ յարգելի է ամերիկացի... իր արտադրանքները... իր արտադրանքները...

Ինչքան մարդկային է եւ ներշնչող այս պատկերը... իր արտադրանքները... իր արտադրանքները...

Մեզ համար թիւը այն զմայելի հերոսներուն, որոնք ար... իր արտադրանքները... իր արտադրանքները...

Մայիս 28՝ Մարդիկ թող զրիչ առեր են, ապացուցա... իր արտադրանքները... իր արտադրանքները...

Մեր մասին՝ զգուշանք թող չի տար բա մը աւելի գրելու... իր արտադրանքները... իր արտադրանքները...

ՄԱՍՈՒԼ ԹՈՒՐԿԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Տար վիճարանութիւն մը ծա... իր արտադրանքները... իր արտադրանքները...

«Ճիշտ է թէ Պուլկարիա... իր արտադրանքները... իր արտադրանքները...

«Գլխաւորաբար, ինչպէս... իր արտադրանքները... իր արտադրանքները...

«Մեր մտահոգութիւնը... իր արտադրանքները... իր արտադրանքները...

«Ազգի մը անկախութիւնը... իր արտադրանքները... իր արտադրանքները...

«Ան այս տեսակէտով քիչ... իր արտադրանքները... իր արտադրանքները...

Ուրբանի օր մինչեւ ժամը 2,10 քնացաւ (11 ժամ)։ Մեծ... իր արտադրանքները... իր արտադրանքները...

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՆԻՒ ԵՐԵՎԱՆԻ ԹՈՒՐԿԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Ամերիկացի Չարլս Լինտոյի, յանդուգն օդանավորը, որ... իր արտադրանքները... իր արտադրանքները...

Երեք հոգի արուճիւններէն քաշելով խցիկէն դուրս հանցին... իր արտադրանքները... իր արտադրանքները...

Լինտոյի պաշտօնական այցելուներուն ցոյց տուաւ իր... իր արտադրանքները... իր արտադրանքները...

Վարկեան մը իսկ քաֆէին կամ ուրիշ քուն փախցնող ղեզ... իր արտադրանքները... իր արտադրանքները...

Շարժ զիշեր Փարիզ գրելէ չընացաւ։ Մեծ պուլվանները... իր արտադրանքները... իր արտադրանքները...

Կիրակի օր մինչեւ ժամը 2,10 քնացաւ (11 ժամ)։ Մեծ... իր արտադրանքները... իր արտադրանքները...

ԼԵՄԻՆՆԻ ՏԱԳԱՊԸ

Իբրև պատասխան մեր հար... իր արտադրանքները... իր արտադրանքները...

ԹՈՒՐԿԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

«Վազըթի ընթացող մը Հա... իր արտադրանքները... իր արտադրանքները...

«Ինչպէս պիտի ընէք թուրքի... իր արտադրանքները... իր արտադրանքները...

Յարգ Գամակոսի եւ գիւղե... իր արտադրանքները... իր արտադրանքները...

Ֆրանսացիք լրտեսական կա... իր արտադրանքները... իր արտադրանքները...

ԿԱՅԻՆԱՆ ՏԵՐԵՎԻՐԻ ՄԶԻԳԻՆ... իր արտադրանքները... իր արտադրանքները...

ԹՈՒՐԿԻՅԱՆ ԱՆՔ

Ի՞նչ կը խորհին ՕՏԱՐԱՆԻՍԻ ՄԱՍԻՆ

Ինչպիսիք վերջին «Թուրքիա»-ի մէջ շարունակելով ռուսաֆրանսերէնները...

Հարկաւոր է իմաստը ստուգելու և զայն արտաբերելու համար...

Ահա բառակարգի պատկերները գրուած են...

Հայ մը, օրինակի համար, կը ստանայ տուրքի թուղթը...

Իրենց մազը թափելու համար, որ անոր թէ չէ...

Եթէ Պոլսու մեծերը, որոնք անոնց հետ...

Եթէ անոնք իրարու ետեւէ, ծրարին կայած...

Ահա բառակարգի պատկերները գրուած են...

Հայ մը, օրինակի համար, կը ստանայ տուրքի թուղթը...

Իրենց մազը թափելու համար, որ անոր թէ չէ...

Եթէ Պոլսու մեծերը, որոնք անոնց հետ...

Եթէ անոնք իրարու ետեւէ, ծրարին կայած...

Ահա բառակարգի պատկերները գրուած են...

Հայ մը, օրինակի համար, կը ստանայ տուրքի թուղթը...

Իրենց մազը թափելու համար, որ անոր թէ չէ...

Եթէ Պոլսու մեծերը, որոնք անոնց հետ...

Եթէ անոնք իրարու ետեւէ, ծրարին կայած...

Ահա բառակարգի պատկերները գրուած են...

Հայ մը, օրինակի համար, կը ստանայ տուրքի թուղթը...

Իրենց մազը թափելու համար, որ անոր թէ չէ...

Եթէ Պոլսու մեծերը, որոնք անոնց հետ...

Եթէ անոնք իրարու ետեւէ, ծրարին կայած...

Ահա բառակարգի պատկերները գրուած են...

Հայ մը, օրինակի համար, կը ստանայ տուրքի թուղթը...

Իրենց մազը թափելու համար, որ անոր թէ չէ...

Եթէ Պոլսու մեծերը, որոնք անոնց հետ...

Եթէ անոնք իրարու ետեւէ, ծրարին կայած...

Ահա բառակարգի պատկերները գրուած են...

Հայ մը, օրինակի համար, կը ստանայ տուրքի թուղթը...

Իրենց մազը թափելու համար, որ անոր թէ չէ...

Եթէ Պոլսու մեծերը, որոնք անոնց հետ...

Եթէ անոնք իրարու ետեւէ, ծրարին կայած...

ՅԱՌԱՋ, Ի ԹԵՐՔՈՆԸ

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՊԱՇՏՈՆՈՎ

Երբ իր ամուսինն եղբայրը, կոմս Թոմաս...

Գեղեցիկէն ազնուական կոմս Թոմաս...

Երբ իր ամուսինն եղբայրը, կոմս Թոմաս...

Գեղեցիկէն ազնուական կոմս Թոմաս...

ՅԱՌԱՋ, Ի ԹԵՐՔՈՆԸ

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՊԱՇՏՈՆՈՎ

Երբ իր ամուսինն եղբայրը, կոմս Թոմաս...

Գեղեցիկէն ազնուական կոմս Թոմաս...

Երբ իր ամուսինն եղբայրը, կոմս Թոմաս...

Գեղեցիկէն ազնուական կոմս Թոմաս...

ՅԱՌԱՋ, Ի ԹԵՐՔՈՆԸ

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՊԱՇՏՈՆՈՎ

Երբ իր ամուսինն եղբայրը, կոմս Թոմաս...

Գեղեցիկէն ազնուական կոմս Թոմաս...

Երբ իր ամուսինն եղբայրը, կոմս Թոմաս...

Գեղեցիկէն ազնուական կոմս Թոմաս...

ՅԱՌԱՋ, Ի ԹԵՐՔՈՆԸ

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՊԱՇՏՈՆՈՎ

Երբ իր ամուսինն եղբայրը, կոմս Թոմաս...

Գեղեցիկէն ազնուական կոմս Թոմաս...

Երբ իր ամուսինն եղբայրը, կոմս Թոմաս...

Գեղեցիկէն ազնուական կոմս Թոմաս...

ՅԱՌԱՋ, Ի ԹԵՐՔՈՆԸ

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՊԱՇՏՈՆՈՎ

Երբ իր ամուսինն եղբայրը, կոմս Թոմաս...

Գեղեցիկէն ազնուական կոմս Թոմաս...

Երբ իր ամուսինն եղբայրը, կոմս Թոմաս...

Գեղեցիկէն ազնուական կոմս Թոմաս...

ՅԱՌԱՋ, Ի ԹԵՐՔՈՆԸ

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՊԱՇՏՈՆՈՎ

Երբ իր ամուսինն եղբայրը, կոմս Թոմաս...

Գեղեցիկէն ազնուական կոմս Թոմաս...

Երբ իր ամուսինն եղբայրը, կոմս Թոմաս...

Գեղեցիկէն ազնուական կոմս Թոմաս...

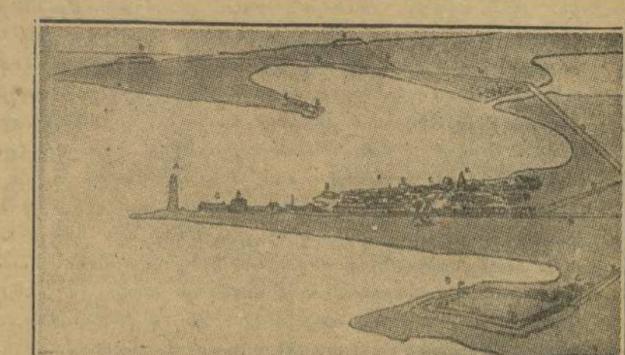

ԳԵՂԱՐՈՒՆԵՍ ԵՒ ԼՐՏԵՍՈՒԹԻՆ

Գերման վարիչը Ֆրանսայի ծովազորին տեսարան մը կ'ընդօրինակէ:

Մարտի էր Ինձի կը տեղեկանային թէ Գոմ Գիսիսի պայտաւոր լրտեսական բաժնին մէջ...

Սոսիսի լրտեսական բաժնին մէջ կ'ընդօրինակէին իրարու մասին...

Ֆրանսայի գործակալը նոյն նկարին վրայ երեւան կը հանէ թէ...

Ինչպէս գերման նկարիչը կը մտանշուէր Ֆրանսու ծովային կայաններէն մէկը:

Մոտ, Պատան Բերդէ, Մարքիզ Գալիսի չէր կասկածիր: Լուսանկար եւս կը համապատասխանէին...

«Այս գրանգան անուններուն տակ ծածկուած, մեծ շարքերը գործած է:

վերջ, ժամը 5ին դեպքումն հետ այցելութեան գնաց Նունկէ-սերի մօր, որ արտասուալից աչքերով շորհաւորեց զայն եւ խնդրեց անկէ որ գտնէ իր զաւակը: Նունկէսերի տունը հասած եւ անկէ մեկնած ատեն, ժողովուրդը ծափերով եւ կեցցէներով ընդունեց Լինսդէրի:

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ ԼԻՆՏՊԵՐԿԻ

Ֆրանսայի հանրապետութեան նախագահը Պ. Կաթոն-Տուվերը երէկ կէսօրին պաշտօնապէս ընդունեց հերոս Լինսդէրը Շանգ՝ Էլիզէի պալատին մէջ. այսօր ալ կէսօրէն վերջ Պուստի օրանաւային կայանը երթալով Պատուոյ Լէզէ-ո՛նի խաչը պիտի կախէ կուրծքէն: Ասկէ զատ, վաղը Երեսփ. ժողովին մէջ իրեն ի պատիւ ընդունելութիւն մը պիտի ըլլայ: Երեսփ. ժողովին օրանաւային յանձնաժողովի նախագահ Զօր-ժիոս կ'առաջարկէ Պուստի մէջ կոթող մը կանգնել ի յիշատակ եւ ի պատիւ Նունկէսերի, Քոլիի եւ Լինսդէրի, վրան արձա-նագրելով Մայիս 3ի եւ Մայիս 21ի պատմական թուականները:

ԼԻՆՏՊԵՐԿ ԻՆԼԻԱՌԱՍՏԵՐ

Լոս Անճէլէսէն կը հեռագրեն թէ շարժանկարի եւ վոտփի-լի ընկերութիւններ 115,000 տոլարի պայմանագրութիւն առա-ջարկած են Լինսդէրի: Ուէսթ-Քոսթ թատրոնի ընկերութեան անօրէն Հէրլըտ Ֆրանքլին 100,000 տոլար կ'առաջարկէ երի-տասարդ հերոսին մէջ շարժանկարի ընկերութեան համար: Նիւ-Եորքի Ռոքսի թատրոնին անօրէն Սամուէլ Ռոթաֆէլ 100,000 տոլար կ'առաջարկէ մէկ ամսուան համար: Մէթրո-կոլտունը շարժանկարի ընկերութիւնը առասպելային զուար-ներ կ'առաջարկէ Լինսդէրի: Լուիզ Մաքլուն 5000 տոլար պի-տի տայ եթէ Լինսդէրը իր օրանաւը ցուցադրէ Հօլիվուտի Միւզիք Պրես թատրոնին մօտ: Միննէպօլիս թատրոնին անօ-րէնը 10,000 տոլար պիտի վճարէ, եթէ յանդուգն օրանա-ւորը պարզապէս ներկայ ըլլայ յիշեալ թատրոնի բացման ա-րարողութեան: Մինչեւ հիմա Լինսդէրի ձեռքը անցած է 50,000 տոլարէ աւելի:

Անգլիացի Երեսփոխան գնդապետ Հէրրի Տէյ հեռագրեց Լինսդէրի, առաջարկելով 60,000 տոլար վճարել, եթէ վեց զասարթութիւն տայ անգլիացի ժողովուրդին՝ իր ճամբորդու-թեան մասին: Դասարթութիւնները տեղի պիտի ունենան Լոն-տոնի, Կլասկայի, Լիվրփուլի, Մանչէսթըրի, Պիւրմինկէմի եւ Քարտիֆի մէջ:

Կիրակի եւ երկուշաբթի օր հազարաւոր շորհաւորական հեռագիրներ տեղացին աշխարհի բոլոր կողմերէն: Մեծ թիւ կը կազմեն ամերիկեան աղջկանց բարձրագոյն վարժարաններու ա-շակերտուհիներէն հասած հեռագիրները: 200 հեռագիր ստա-ցաւ իր ծննդավայրը Անթի-Լուիզէն (Միսուրի): Մուսուլիսի եւս շորհաւորական հեռագիր զրկեց:

Վաղուէն թիսեալ պիտի հրատարակենք Լինսդէրի ճամ-բորդութեան մանրամասնութիւնները, պատմած իր իսկ բերնով:

Անգլիացի օդանաւորիները վար կ'իջնին

Անգլիացի օդանաւորիներ Բէն եւ Կիլմէն, որոնք Ուրբաթ առաւօտ Լոնտոնէն ճամբայ ելած էին մէկ թռիչքով Հնդկաս-տան երթալու համար, մեքենայի խանգարման պատճառաւ Շա-բաթ գիշեր ժամը 8.15ին ստիպուեցան Պարսից ծոցին մէջ վար իջնել: Պէնտեր Ապպալէն 42 մղոն հեռու: Օդանաւորները որջ առողջ ազատուեցան անցնող շոգեխաւի մը կողմէ, իսկ օդա-նաւը, որ մասամբ խորտակուած էր ալիքներուն զարնուելով, ծովուն մէջ ձգուեցաւ: Անգլիացի օդանաւորները Լինսդէրի պէս օդին մէջ մնացին 33 ժամ եւ 33 վայրկեան, կտրելով 2600 մղոն ճամբայ ու 700 մղոն միայն մնացած էր հասնելու համար իրենց նպատակակէտը՝ Քարաչի:

Երկու բուրջ սաւառնորդներ մեռած

Իգմիրի մէջ Մայիս 17ին «Ուշաք» սաւառնակը 1400 մէթր բարձրութեամբ թռիչք մը կը կատարէր, երբ թեւերէն մէկը յանկարծ փրթաւ եւ սաւառնակը գետին ինկաւ:

Սաւառնորդ ինչորի եւ մեքենավար Հիւսէյին Հիլմի մեռան:

Օսմանեան ռաւազիսի պարսիք

Ինչպէս գրեցինք անցած շաբաթ, Էնկիւրիի կառավարու-թիւնը իր վերջին հրահանգները զրկեց Փարիզի թուրք պա-տուիրակութեան, որ ժամանակէ մը ի վեր բանակցութիւններ կը կատարէ Փարիզի մէջ օսմ. հանրային պարտքի միջազգա-յին ներկայացուցիչներուն հետ: Անգլիացի պարտատէրերու պատուիրակ սոր Ատամ Պրոք հետեւեալ տեղեկութիւնները կուտայ վէճի ստարկալ կէտերուն մասին, որոնց հետեւանքով բանակցութիւնները առժամաբար ընդհատուած են.—

«Թուրքերը կ'առաջարկեն 1928էն սկսեալ մասնավճար ընել. այդ պարագային վճարումները տեղի պիտի ունենան 1929ին: Այս առթիւ բաւական բուն վիճարանութիւններ կատարուեցան. ի վերջոյ Ֆրանսական պատուիրակութեան պաշտօն յանձնուեցաւ զիտողութիւնները զբաւոր կերպով բանաձեւել եւ միւս պատուիրակներուն ներկայացնել: Յաւալի է որ յետագոյնը տեղի ունեցաւ այն պահուն, երբ կարգ մը ինչորներու շուրջ արդէն համաձայնութիւն գոյացած էր: Դաշնակիցները որ նախապէս առաջին տարեվճարին համար 2,500,000 ոսկի կը պահանջէին, այդ գումարը մէկ միլիոն 980 հազար թրքական ոսկիի զեղչեցին: Մենք այս զեղչը եւ տակաւին ուրիշ պայմաններ ընդունած էինք, պայմանով սա-կայն որ իսկոյն վճարում տեղի ունենար: Ներկայիս ամէն բան կախում ունի մեր այդ պայմանէն: Գալով վճարումներու եղանակին, իւրաքանչիւր 5 տարին անգամ մը մասնավճարու-րուն վրայ 500,000 թրքական ոսկի պիտի աւելցուի: Մենք պատրաստ ենք այս պայմաններով համաձայնելու, եթէ սա-կայն ընդունուի անմիջական վճարում կատարելու պայմանը»:

Թուրքիոյ արսալիս առեւտուրը

Էնկիւրիի մէջ գումարուած առեւտրական սենեակներու համաժողովը որոշած է Պոստայ մէջ հաստատել արտաքին վա-ճառահանութեան գրասենեակ մը: Պոստայ առեւտրական սենե-կակը այդ մասին պատրաստած է ծրագիր մը, Անգլիոյ եւ այլ երկիրներու առեւտրական գրասենեակներուն ծրագիրներուն նման: Այս գրասենեակը պիտի վարէ 10 հոգինոց մարմին մը, որուն անդամներէն 2ը Պոստէն, 2ը Իգմիրէն, 1ը Սամսունէն, 1ը Տրապիզոնէն, 1ը Կիրասունէն, 1ը Չանկուտաքէն, 1ը Ան-թալայէն եւ 1ը Միւրսիւնէն պիտի ընտրուին չորս տարուան համար: Գրասենեակը տնօրէն մը եւ պէտք եղածին չափ այ պաշտօնեայ պիտի ունենայ:

“ՄԱՅԻՍ 28” ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ
29 Մայիս Կիրակի երեկոյ ժամը 8ին, «Փրփի Ժուռնալի» արձար
ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ Ա. Ա. ՀԱՐՈՆԵԱՆԻ

Մամուկցութեամբ Հ. Յ. Դաշնակցութեան, Էս-էն կուսակցութեան, Հայ ուսումնա-րական, Չափանաս Ռքերու եւ Սպայից Միութեանց, Յարդողի, Հայ Տրամաքիկ եւ Եւրոպանայ բասերախումբերուն: Բանախօսութիւններ եւ գեղարուեստական ճոխ բաժնի

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

ԺԼՆԵԻ ԽՈՒԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ արգիլեց հրապարակային բանախօ-սութիւն մը, գոր երկուշաբթի իրրկուն պիտի կատարէր վրաս-տանի նախկին արտաքին նախարար Կէկէլեքը, նիւթ ունենալով «վրաստանի ապագան»:

ԵԿԻՊՏ ԲՐԷՏԻ ՅՕՆՈՒԻԻ Մայիս 16ի վիճակահանութեան մէջ 50ական ֆրանք շախմատի մեծուէալ թիւերը.— 267,406 (1886ի պար-տաճեղութիւն) 627,837 (1903ի պարտաճեղութիւն), 299,775 (1911ի):

ՄԱՅԻՍ 28 ՏԵՄԻՆԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Հ. Յ. Դ. Տէսինի ծրց. կոմիտէին եւ մաս-նակցութեամբ փոն տը Շէրիւիի ենթակոմիտէին, Հ. Հանրապետու-թեան 9րդ տարեգարձը կը տօնուի Մայիս 29 Կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին, Նովելիի ճանախի սինէմային մէջ: Տեղի կ'ունենան բանախօսութիւն, խմբերգ, արտասանութիւններ եւ հայկական պարեր: Կը բեմադրուի Հայաստանի կենդանի պատկերը:
Մ Ո Ւ Տ Ք Ը Ա Չ Ա Տ Է
Ժամը 8.30ին կը սկսին եւրոպական եւ հայկական պարեր, մաս-նակցութեամբ ընտիր Գազպանի:

“ՅԱՌԱՋ, Ի ԲԱԺԱԿԻ ՄՐՑՈՒՄԸ
ԿԻՐԱԿԻ ՑՈՐԵԿ, 29 ՄԱՅԻՍ,
Ս Թ Ա Տ Է Լ Ի Չ Ա Պ Է Թ

Կը մամուկցի՞ն՝ Փարիզի բոլոր մարզակա-նուները, Հ.Մ.Ը.Մ.ի եւ Հ.Մ.ի Ա. եւ պատեւսի խումբերը:

Պերիլի Մ. Մ. եւ «Առեկիս» Ա. եւ պա-տեւսի խումբերը:
Ապաւովեցի՞ն՝ ձեր տները.—
ԳԻՆԵՐԸ.— 20, 10, 5 եւ ՅՅԲԱՆԻՔ

ՅԵՏԱՉԳՈՒԹ

Գոհացում տալու համար շատերու փափաքին, Հ. Յ. Դ. «Ար-զուցեան» ենթակոմիտէին կողմէ կազմակերպուած դաշտամանդէսը, որ տեղի պիտի ունենար Հինգշաբթի Մայիս 26ին, յետագոյնս է, 5 Յունիսի Շոգեգալտեան կիրակին:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՄԵՇ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՄ

Հայ Տրամ. դերասանական խումբը դեկավարութեամբ Մ. ԿՈՍՏԱՆԵՆԻԻ 28 Մայիս Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին կուտայ Ա. ներկայա-ցուցը Լոնտոնի մէջ, 60 Paddington Street W. 1 սրահը:

“Ա Ն Յ Ա Յ Տ Կ Ի Ն.,”

ՈՂԲԱՑԵԱԼ ՏԻԿԻՆ ՄՈՒՐՈՒՄ ձՈ-ԼՈՒՍԵԱՆ յուրաբաւորութիւնը պիտի կատարուի այսօր, երեք-շաբթի, կէս օրէն յետոյ ժամը 1.30ին, Maison de Santé Dubois հիւանդանոցի մատուռին մէջ, 200 Rue Fbg. St. Denis. մուտքը հիւանդանոցի կուսակէն, 27 Rue de l'Academie (կառ տիւ. Նունէն ստղին):

Իրանաւոր մահազգ զրկուած չըլլալով, կը խնդրուի ներկայս իբր այդ նկատել:

Պ. Խաչատուր Թումանեան եւ Պ. Վահան Համբարձումեան խո-րին կակիծով կը ծանուցանեն մահը իրենց կնոջ եւ ազգա-կանին՝

ՏԻԿԻՆ ՄՈՒՐՈՒՄ ԹՈՒՄԱՆԵԱՆ
որ տեղի ունեցաւ 21 Մայիս Շա-բաթ օր ժամը 2ին Թումանիէ հի-ւանդանոցին մէջ, յետ տաժա-նեցի հիւանդութեան մը:
Զուարկաւորութիւնը տեղի կ'ունենայ այս առաւօտ ժամը 9ին փարիզի Հայոց եկեղեցին:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Հ. Յ. Դ. Պուս-Քոլմովի «Ե-րազրն» խումբի ժողովը 27 Մայիս Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8ին, Charles-Chefson, Bois-Columbes, Կարիւր օրակարգ:
Հ. Յ. Դ. «Ազատամարտի Սե-րունջ» խումբի ժողովը 26 Մա-յիս Հինգշաբթի երեկոյ ժամը 8ին Ռոստոմի սրահը: Կարիւր օրակարգ:

Հ. Յ. Դ. Լիոնի «Կայծակ» խումբի ընկերները ժողով կը հրաւիրուին վաղը երեկոյ ժամը 8.30ին Գրառարանի սրահը:
«ՅԱՌԱՋ» Ի ԲԱԺԱԿԻ մրցման առթիւ Խորհրդարան կը հրա-ւիրուի Հ. Մ. Ը. Մ., Հ. Մ., Պէլ-Վիլի եւ «Արմէնիա» խումբերու ներկայացուցիչները այսօր Երեքշաբթի երեկոյ ժամը 7ու-կէսին:

Կ'ՈՒՉՈՒԻ ՍՊԱՍՈՒՀԻ

Տնական ամէն գործերու հա-մար. դիմել՝ Իրազմեանի 22 Rue la Boetie:

ՆԵՄԿԱՆՏՈՒՓ

ՇԱԹԻՅԵՆ, Թ. Գ.—Ստացանք 35 ֆրանք:
Մէն ԹՕՊԱՆ, 2. Դ.—Ստա-ցանք 10 ֆրանք:
Մէն ԹՕՊԱՆ, 3. 2.—Ստա-ցանք 70 ֆրանք:
ՓԱՐԻՉ ՀԱՎ.—Ստացանք 15 ֆրանք:
ԲԱՆ, Հ. Ս.—Ստացանք 35 ֆրանք:
ՏԷՄԻՆ, Գործ.—Ստացանք 150 ֆրանք:

ՍՊԱՍՈՒՀԻ Կ'ՈՒՉՈՒԻ

Կ'ուզուի երիտասարդ սպա-սուհի մը, տնական գործերու համար եւ գոհացուցիչ վար-ձատրութեամբ: Դիմել՝ ստի-պողարար «Յառաջ»-ի:
IMPRIMERIE - MASSIS - ÉDITIONS
208bis, Rue Lafayette Paris (10)
Le Gérant: H. TEURNIER

ՀԱՅԿ. ԲՈՒԺԱՐԱՆ - POLYCLINIQUE de BELLEVILLE
Տէր եւ Տօրէն՝ **ՏՕՔԹ. ԳՐԳՈՅԵԱՆ**
29, Rue (Place) des Fêtes, Paris, XIX. Tél. Nord 96-61
Բաց է ամէն օր, ուր շատ մը մասնագէտ բժիշկներ կը իմանան ամէն տեսակ ներքին եւ վերնաթոքային հիւանդութիւնները: Աչքի մշակու-թեամբ կ'ընդունուի Գշ., Եշ. եւ Շարժ. օրերը ժամը 3—5: Բժի. կողմէ Լուսնայի մասնագէտ ամէն Երկուշաբ. եւ Ուրբ. օրերը ժամը 11—12: ԱՏԱՄԱՐՈՅԹը ամէն օր ժամը 9էն 19: Կիրակի 9—12:

ՏՕՔԹ. Ե. ՄԻՆԱՍԵԱՆՅ
Նախկին բժշկապետ Կարմիր Խաչի հայկական հիւանդանոցի Մամուկցու ներքին, վնասուած, միզասեռական հիւանդու-թիւններու:
Ամէն օր 5-7, Կիրակի 9-12
Rue des Acacias 42, Métro Ternes-Etoile, Tél. Galvani, 28-65

ՍՈՒՐՃԻ ՄԻԱԿ ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ԶԻՐԱԿ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՍՅԱՆ
Փարիզի եւ գաւառներու հայութեան համար կը պատրաստէ ՀԱՏՈՎ ՀՈՏՈՎ ԱՆԻՍՏՐԱԿ ԹԱՐԻՍ ՍՈՒՐՃԱ
Մեծաքանակի փոքրաքանակ Ամբիգի կ'ընենք
Մէկ փորձ բաւ է համոզուելու, հեռախօսով ապագանքերը անմի-ջապէս կը զրկուին: Թէլէֆոն: Provence 38.63, Métro Cadet 26, Rue de Trévis Paris (9)

ՏՕՔԹ. Վ. ՊՕՂՈՍԵԱՆ
Ամերիկայէն նոր վերադարձած
ՄԱՍՆԱԳԷՏ, ՆԵՐՔԻՆ, ԿՈՐԹԱՅԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Տարիներէ ի վեր Նիւ-Եորքի յայտնի հիւանդանոցներու մէջ մասնագիտութիւնը կատարելագործած:
Կ'ընդունուի 11—1 եւ 4—7: Կիրակի եւ տօնի օրերը միւսի կէս օր, եւ ժամանակութեամբ:
16 Bld. Saint-Denis, Paris (10e) Métro: Saint-Denis
Téléph. Provence 09-32:

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ԿՈՐԹԱՅԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
126, Rue du Faubourg St. Denis
Métro: Gare de l'Est Téléphone: Nord 84-04
Ընդունուած ժամը՝ Ամէն օր 2.30.7.30—Կիրակի եւ տօն օրեր

Կ. ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ
ԹՈՊԵՐՈՒ ԳՈՒԼԷՆ 1915. ՆԱԿԻՆ ՊԱՇՏ-ՕՍՄ ՊԱՆԲԱՅԻ
ԿԸ ՄՍԱՆՉԵՆԷ
1. Անգլիերէնի եւ Գերմաներէնի դասը.
2. Ֆրանսերէն, Անգլիերէն եւ Գերմաներէն նամակազրու-թիւն.
3. Հաշուակալութիւն եւ հաշուեքննութիւն.
ԴԻՄԵՆ ԸՆՍՄԱԿՈՎ 37, Rue de Maubeuge, Paris

Տ Պ Ա Գ Ր Ա Կ Ա Ն Տ Ա Ռ Ե Ր Ո Ւ
ՉՈՒՎԱՐԱՆ «ՇԵՐՈՆԻՆԵԱՆ»
Հ Ի Մ Ն Ո Ւ Մ 1887 Ի Ն
Զուարանս օժտուած ամենավերջին սիսեմէ մեքենաները կը ձուլէ հայերէն եւ թուրքերէն ամէն տեսակ տառեր յաւա-րդոյն եւ տոկուն մետաղի գործածութեամբ:
Ամերիկեան չափերով տառեր եւս կը ձուլուին մասնաւոր ինչոր-վայր միայն:
Զուարանս կ'ընդունի նաեւ ապագանքերով ստղագրական, կազմա-րական մեքենաները, գործիքներու եւ ամէն տեսակ պիտոյքներու ապագ. թուրք. մեխան. pâte à rouleau, սղլինձ գիծ եւսայն, զորս հայթայթէ ֆրանսական ծանօթ ստանդեր:
Դրամ եւ ամէն ապագանք ուղղելի հետեւեալ հասցեով
V. VARTANOFF, 24 rue Campo-Formio, Paris (13e)

ՄԱԿԱՐԱՆ
22 Մայիս 1927

ԳՐԱՄԵՐ	Ֆր.
Սեբրին, L. St.	124 02
Տոլար, Dollar	25 52
Իւրաք (ոսկի) 100 Mark	604 30
Թրքական Թղթ. L. Trq.	13 42
Թրք. ոսկի " " or	111 —
Մէճիսիէ Médjidié	7 30
Լեվա 400 հարս Léva	18 20
Տրապիզի " Drachme	33 75
Լիր " " Lire	139 75
Պիլ. ֆրանք " Franc. Belge	74 —
Չուիք. " Franc. Suisse	491 —
Լէյ 100 հարս Ley	15 35
Զերիֆնից (10 Roubles or)	98 —

ԱՐԺԵՌՈՒԳ
Կ. Գր. Ֆոնսիէ I Cr. Fonc. Eg. 3100 —
" " " " " " 1930 —
" " " " " " 1530 —
Թումակի երկմղ. Lots turcs 162 —

Comptour Parisien de change et de Crédit
80, Rue Lafayette

“ՄԱՅԻՍ 28” ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

29 Մայիս Կիրակի երեկոյ ժամը Տիւն, «Փրփի Ժուռնալ»-ի սրահը
ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ Հ. Հ. ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀ

Ա. Ա. ՀԱՐՈՆ Ե Ա. Ն. Ի

Մասնակցութեամբ Հ. Յ. Գաշնակցութեան, Էս-Էն կուսակցութեան, Հայ ուսանողական, Սանասարեան Սանուց, Չախաւաս Որբերու եւ Սպայից Միութեանց, Յարդգոյի, Բարձր Հայի, Սեբաստիոյ, Տրապիզոնի, Ե. Գարաիսարի նայրեակցական Միութեանց եւ Եւրոպական քաղաքացիական Միութեանց եւ Եւրոպական քաղաքացիական Միութեանց ճոխ բաժնի:

Ճանաչման կառավարութիւններէն եւ ոչ մէկը յարաբերութեան մէջ է խորհրդային Միութեան հետ: Այն պահուն ուր Անգլիա կը պատրաստուի յարաբերութիւններ խզել, Փրակա եւ Պեկինը չէ որ պիտի կրնային Մոսկուայի հանդէպ իրենց օրինական վերապահումէն դուրս ելլել: Գալով Ռուսաստան, Ռուսիոյ հետ բացարձակապէս յարաբերութիւն չունի: Ռուսաստանէն սահմանազուտը կը պահուած է: Ո՛չ մէկ բան կ'անցնի անկէ, ո՛չ ճամբորդ, ո՛չ ապրանք, ո՛չ թղթակցութիւն: Սակայն եւ այնպէս, պոլշեիկները միշտ միջոցը կը գտնեն ուժգին պրոպագանդ մը մղելու համար մեր երկրին մէջ: Դրամի ու յոգնութեան զուտ վատնում: Ռուսիէն զիւրացին չվարակուեցաւ, երբ զինուոր էր ու թշուառ: Իսկ այսօր, երբ շնորհիւ նոր օրէնքներուն սեփականատէր դարձած է, պոլշեիկեան փորձութեանց դէմ իր թշնամութիւնը անտեղիտալի է: Մարդ չի փորձուիր պոլշեիկութենէն, երբ մտայն տեսած է զայն: Ասիկա է հիմը Ռուսաստանի Լեհաստանի միացնող պաշտպանողական ամուր զինակցութեան:

Չիլիի Գարիգի մէջ

Խորհրդային Միութեան արտաքին գործադիր Գարիգին, որ ժամանակ մը Ֆրանսիոյ մէջ դարձանուելէ վերջ ձերանասանցած էր եւ ապաքինման շրջանը կ'անցընէր Միջերկրականի եզերքին վրայ, Կիրակի օր Փարիզ հասաւ: Խորհրդային դեսպանատունը բուրձով զարդանի պահեց Գարիգին հասնելը: Շատ նշանակալից է Գարիգին այս այցելութիւնը այնպիսի պահու մը, ուր Անգլիա իր յարաբերութիւնները կը խզէ խորհրդային Միութեան հետ, եւ շատ մը մեկնութիւններու տեղի կուտայ: Պարզ զիպուածի հետեւանք չէ անշուշտ որ Գարիգին Փարիզ կուգայ այսպիսի տագնապալից ժամու մը: Արտաքին գործադիր կ'ուզէ հասնել թէ անցած շաբթուան անպիւս ֆրանսական սիրտը հանդիպումէն վերջ, ինչ պիտի ըլլայ Ֆրանսայի զիջքը Ռուսիոյ հանդէպ:

Մոսկուայի ֆրանս. դեսպան ժան Էլբարթը ճամբայելած է արձակուրդով Փարիզ գալու համար: Իր բացակայութեան դեսպանատան գործերը պիտի վարէ Պերլինի ֆրանսական դեսպանատան խորհրդական Լապուլէյ:

Լիւիլերի-Կեսարիա երկաթուղափոխ

Աւարտած է շինութիւնը Լիւիլերի-Կեսարիա երկաթուղափոխին, որ 380 քիլոմետր երկաթուղիներու ունի եւ որուն ձեռնարկուած էր 1924ին: Ծամբան բաւական խորտու բորտ է: Շինուած են ինը մեծ կամուրջներ Գրզը Ըրմաքի վրայ, որուն երկուքը 150 մետր երկարութեամբ, եւ 33 փայտղիններ, որոնց ամէնէն երկարը 750 մետր է:

Այս գիծը շինուած է թրքական դրամադրութով եւ թուրք երկաթագիններու ձեռքով: Իւրաքանչիւր քիլոմետրի համար ծախք եղած է 70,000 թրքական ոսկի (900,000 ֆրանք): Առաջին կառուութեամբ Լիւիլերի-Կեսարիա պիտի մեկնի Մայիս 29ին: Հանրօգուտ շինութեան նախարարութիւնը այս առթիւ կը պատրաստէ մեծ հանդէս մը որուն ներկայ պիտի ըլլայ վարչապետ Ըամէթ փաշա, թուրքիոյ երկաթուղային քաղաքականութեան հոգին, որ այս առթիւ մեծ ճառ մը պիտի խօսի:

«Փան» թղթակցիցը կը գրէ թէ կեդրոնական Անատոլի երկու ամէնէն կարեւոր քաղաքները իրար միացնող այս նոր գիծը ազգային պաշտպանութեան տեսակէտէն թանկագին օժանդակ պիտի ըլլայ եւ միաժամանակ պիտի օգնէ երկրի տնտեսական զարգացման:

Արհայտական ընդունելութիւն Լիւսիպի

Կիրակի օրընէն ի վեր արքայազայել ընդունելութիւն մը կ'ըլլայ Փարիզի մէջ երիտասարդ օգանաւորդին: Ինչպէս գրեցինք երէկ, երկուշաբթի կէսօրին Լիւսիպի ամերիկեան դեսպանին ընկերակցութեամբ Շան դ'Էլիէի պայտը երթալով ընդունուեցաւ հանրապետութեան նախագահին կողմէ, որ աւարտ լամբակէն կախեց Պատուոյ Լեգէոնի ասպետի խաչը:

Առաւօտուն Պուլտէի օգանաւորին կայանը երթալով քննեց իր օգանաւոր եւ հաստատեց թէ վնասուած չէր: Իրիկունը Ֆրանսայի Աէյր-Քլիպը հացկերթի մը տուաւ իրեն ի պատիւ: Կեանքին մէջ առաջին անգամ ըլլալով շամփանիա խմեց՝ երբ Ուաշինկթընի ֆրանսական դեսպան ֆոլ Բրոնէլ բաժակ առաջարկեց «աշխարհի ամէնէն երջանիկ եւ հպարտ մօր» Լիւսիպի մօր» կենաց: Պատերազմական նախարար Փէյլըվէ եւ աշխատանքի նախարար Անտրէ Ֆայիէն չեմ խօսքերով իրենց բաժակը պարպեցին երիտասարդ հերոսին կենաց: Այլուքին նախագահ Ֆրանսէն այդ պահուն կարդաց այրի տրիկին Հանրի Տոյձ տը լա Մէթրի մէջ նամակ, որով բարեօրէն կ'ըլլէ իր ամուսնու յիշատակին կը նուիրէ 350,000 ֆրանք: Այս գումարին 150,000ը պիտի տրուի Լիւսիպի, 100,000ը նուժեճէնրի մօր, 100,000ը՝ Բոլիի զաւակներուն:

Ժամը 6ին Լիւսիպի դեսպանին հետ այցելեց վարչապետ Բուանքարէի: Երէկ կէսօրին ներկայ եղաւ Փարիզի ասերիկեան քիլոպի իրեն ի պատիւ սարքած հացկերթին: Յետոյ դարձեալ Պուլտէ գնաց:

Այսօր կէսօրին պիտի ճաշէ յայտնի օգանաւոր Պլէրիոյ հետ: Վաղը արտաքին նախարար Պոնանի, իսկ Ուրբաթ օր պատերազմական նախարար Փէյլըվէ կողմէ պիտի հրաւիրուի:

Կը կարծուի թէ շաբթի օր Փարիզէն Պելճիքա մեկնի օգանաւոր եւ պիտի ընդունուի Ալպեր թագաւորին կողմէ: Յետոյ միշտ իր օգանաւոր պիտի այցելէ Եւրոպայի գլխաւոր երկրները, ու Ամերիկա դառնալէ առջ զարձակ Փարիզ պիտի հանդիպի:

Անգլիոյ ճորճ Ե. Թագաւորը Փարիզի դեսպան լորտ Բրիւի միջոցաւ իր շնորհաւորութիւնները հաղորդեց Լիւսիպիի եւ զայն Անգլիա հրաւիրեց: Լիւսիպիի Լուստոն պիտի երթայ երկուշաբթի օր: Զանազան ուրիշ երկրներէ հրաւիրներ եկած են հերոսին, մասնաւոր Շուէտէն, որ իր ծնողքին ծննդավայրն է: Միւս կողմէ ամերիկեան թատրոններու եւ շաբթանկարի անօրէնները հեռագիր հեռագրի վրայ կը տեղացնեն Ամերիկա կանչելով զինքը, ու կ'ըսեն թէ Եւրոպայի մէջ մնալով օրական հազարաւոր տղարներ կը կորսնցնէ:

Բազմաթիւ փարիզեան վաճառատուններ առաջարկեցին ձրի հագուստ-կապուստ հայթայթել օգանաւորին, որ մերժեց: Շոգենաւային երկու ընկերութիւններ առաջարկեցին Լիւսիպիի մօր՝ Իվանճէլինի՝ ձրի Եւրոպայ փոխադրել զինքը՝ մասնակցելու համար իր զակին ի պատիւ եղած ընդունելութիւններուն:

Հ. Հ. ԱՆԿԱՌՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԵԳՐԱԶԻՆ ԱՌԹԻԻ
Հ. Հ. Պատուիրակութիւնը պատիւ ունի յայտնելու որ Հայաստանի անկախութեան Յոլ տարեդարին առիթով սովորական ընդունելութիւնները տեղի պիտի ունենան Պատուիրակութեան գրասենեակին մէջ 71 Avenue Kléber, առաջիկայ շաբաթ, 28 Մայիս կէսօրէ յետոյ ժամը 4էն 7:

“ՄԱՅԻՍ 28”, ՏԵՍԻՆԻ ՄԷՋ
Նախաձեռնութեամբ Հ. Յ. Գ. Տէսինի յըջ. Կոմիտէին եւ մասնակցութեամբ ֆոն տը Երեւիի եմբակովիտին, Հ. Հանրապետութեան Յոլ տարեդարը կը տօնուի Մայիս 29 Կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին, Նովէլիի ճանին կի սինէմային մէջ: Տեղի կ'ունենան բանախօսութիւն, խմբերգ, արտասանութիւններ եւ հայկական պարեր: Կը բեմադրուի Հայաստանի կենդանի պատկերը:
Մ Ո Ւ Տ Ք Ը Ա Ջ Ա Տ Է
Ժամը 8.30ին կը սկսին եւրոպական եւ հայկական պարեր, մասնակցութեամբ ընտիր ճազպանտի:

“ՄԱՅԻՍ 28”, Ը ԿԱՐՏԱՆԻ ՄԷՋ
Հ. Յ. Գաշնակցութեան կարտանի կոմիտէի նախաձեռնութեամբ պիտի տօնուի Հայաստանի Հանրապետութեան Յոլ տարեդարը 29 Մայիս Կիրակի կէս օրէն վերջ ժամը Յիշտ 2ին, նորակառոյց Հ. Յ. Գ. Տէս մէջ:
Արտասանութիւններ, խմբերգ, եւ բանախօսութիւն, հանդէսէն անմիջապէս յետոյ ընտանեկան մեծ խնջոյք:

“ՅԱՌԱՋ”, Ի ԲԱԺԱԿԻ ՄՐՑՈՒՄԸ
29 ՄԱՅԻՍ, ԿԻՐԱԿԻ ՑՈՐԵԿ ԺԱՍԸ 1ԻՆ
Ս Թ Ա Տ Է Լ Ի Զ Ա Պ Է Թ
PORTE D'ORLÉANS

Ա. մրցում. — Պերլիի եւ «Արմէնիա»-ի պաւլետի խումբերը:

Բ. մրցում. — Հ. Մ. Ը. Մ. ի եւ Հ. Մ. ի պաւլետի խումբերը:

Գ. » Պերլիի եւ «Արմէնիա»-ի Ա. խումբերը

Դ. » Հ. Մ. Ը. Մ. ի եւ Հ. Մ. ի Ա. խումբերը:

Ապաւովեցէ՛ք ձեր տունները. — ԳԻՆԵՐԸ. — 20, 10, 5 եւ 5 ՖՐԱՆՔ

ՀԱՂՈՐԴԱՅՑՈՒԹԵԱՆ ՄԻՋՈՅՆԵՐ. — Մէթրօ ֆօրթ մ'Օրէլան, Թրամուէյ 8 եւ 28, Օթօպիս AE

ԴԱՅՏԱՆԱԴԵԱԸ ՅԵՏԱԶԳՈՒԱԾ

Գոհացում տալու համար շատերու փափաքին, Հ. Յ. Գ. «Արմէնիա» եմբակովիտին կողմէ կազմակերպուած դաշտահան-ձէսը, որ տեղի պիտի ունենայ Հինգշաբթի Մայիս 26ին, յետաձգուած է, 5 Յունիսի շոգեպատեան Կիրակին:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԵԾ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Հայքում գերասանական խումբը դիվալարութեամբ՝ Մ. ԿՈՏԱՆԵԱՆԻ 28 Մայիս Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին կուտայ Ա. ներկայացուցումը Լոնտոնի մէջ, 60 Paddington Street W. 1 սրահը:

“ԱՆՅԱՅՏ ԿԻՆ,,

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Հ. Յ. Գ. Պուա-Քոլոմբի «Ենապոն» խումբի ժողովը 27 Մայիս Ուրբաթ երեկոյ ժամը Տիւն, Charles-Chefson, Bois-Colombes, Կարեւոր օրակարգ:

Հ. Յ. Գ. «Ապաւտարտի Սիւրուզ» խումբի ժողովը վաղը Հինգշաբթի երեկոյ ժամը Տիւն Ռուստոմի օրահը: Կարեւոր օրակարգ:

Հ. Յ. Գ. ՄԱՐՍԷՅԻ Պատանի Միութեան դասախօսական ժողովը վաղը Հինգշաբթի երեկոյ ժամը 8.30ին, 63 բիւ տը լա Ռեպուպլիկի կ'ընդհարուի: Մուտքը ազատ է:

ՀԱՅԿ. ԲՈՒԺԱՐԱՆ - POLYCLINIQUE de BELLEVILLE
Տէր եւ Տնօրէն՝ **ՏՕՔԹ. ԳՐԳՈՅԵԱՆ**
29, Rue (Place) des Fêtes, Paris, XIX. Tél. Nord 96-61
Բաց է ամէն օր, ուր շատ մը մասնագէտ բժշկներ կը խնամենք ամէն տեսակ ներքին եւ վնասուած հիւանդութիւններ: Աչքի մասին գէտը կ'ընդունի Գ. Ե. Ե. եւ Շաբաթ օրերը ժամը 3-5: Բժի. կ'ընդունի ու անհանգիստ մասնագէտ ամէն երկուշաբ. եւ Ուրբ. օրերը ժամը 11-12: ԱՍԱՄԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ամէն օր ժամը 9էն 19, Կիրակի 9-12:

Ե. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԺԱՄԱԳՈՐԾ
Կը Լորդեմ ամէն մաղէ ժամացոյցներ դիւրամատ. չիլի գիներով: Երաշխատուող աշխատութիւն:
62, Rue Belleville, Métro Belleville.

ՆՈՐ ԺԱՄԱՆՈՒՄ
ՀԱՅԵՐԷՆ, ԹՐԲԵՐԷՆ ԳԵՂԵՑԻԿ ՓԼԱՔՆԵՐՈՒ, ԵՒ ԱՆԳԼ. ՓՈՐՔԱՅԷ, ՏՈԿՈՒՆ, ԳԵՂԵՑԻԿ ԿՐԱՍՈՑՈՆՆԵՐՈՒ
Պիտի գտնէք Պէյլիի ծանօթ ՀԱՅ ՆՊԱՐԱՎԱՅԱՌ Յ. ԱՐԹՐԻՆԵԱՆԻ քով, ինչպէս նաեւ Արեւելեան նպարեղէններու լաւագոյնը:
28, Rue Le Sage, PARIS (20e) — Téléphone: Mémil. 61-85
Métro Belleville: Բաց է ամէն օր Tramway 5 et 26

ՏՕՔԹ. Ա. ՊՕՂՈՍԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒՆԵՐՈՒԹԵԱՆՑ
Կ'ընդունի բացի Կիրակիէ, կէսօրէ վերջ ժամը 3-8 կամ ժամացուցութեամբ:
36 Rue de Bellefond, (9e) Métro: Poissonnière կամ Cadet
Ամէն օր 9-10 կը գտնուի 10 Av. de Ceinture, Enghien-Les-Bains

ԳՈՐԾԱՌՈՐ ԿՈՒՋՈՒԻ
Լիւնի Ուզ. Միւլտենէն ստացանք հետեւեալ ազգը.—
Աշխատանքի նախարարութեան Լիւնի մասնաճիւղին դիւրացման վրայ, Լիւնի եւ Շըլ. Ազգ. Միութեան Կեդր. վարչութեան կը ծանուցուէ թէ Արտէշ Կանանդին փոստիկոզ քաղաքին մէջ աշխատելու համար պէտք կայ 30 գործաւորներ: Կարողանալով իրենց համար, նաեւ 12 գործաւորներ իրենց անձնի մասնաւորները համար: Գոհացոյցի օրակարգը եւ ձրի քնակարան:
Դիմել Կեդր. վարչութեան գրասենեակը, 75 ավընի Պէն-Թըլ, Լիւն:

ԿՈՒՋՈՒԻ ՍՊՍՈՒՆԻ
Կուզուի երիտասարդ պատանի մը, անակաճ գործընդհանուր եւ գոհացուցիչ վարձատրութեամբ: Դիմել պատրաստուի «Յառաջ»:

ԿՈՒՋՈՒԻ ՍՊՍՈՒՆԻ
Տնական ամէն գործերու մար. դիմել՝ Կոլմարի 22 Rue la Boetie:

Գործ կը փնտռէ
Արեւելեան եւ եւրոպական կերակուրներու մասնագէտ հարար մը որ երկար տարիներ ընտանիքներու եւ յայտնի Յաշարաններու մէջ իբր Chef cuisinier աշխատած է: Դիմել՝ Վալրամ Պերպրիս, 1 Rue Guillemin, Porte St Cloud.

ՄԱԿԱՐԱՆ
24 Մայիս 1927

ՎԱՐՁՈՒ ԵՆ
Երկու սենեակներ առանց կարտի եւ խոհանոց մը հայ ընտանիքի մը մէջ: Կիրամատչելի գին, օգտաւոր վայր: Դիմել՝ Պատրիկ Պետեանի՝ 20 Rue des Petits Bois, Chaville.

ՄԵԾ ՓՈՐՁԱՌՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՆԻՄՓԱՐԻՉԻ ՆԵՐԿԱՐԱՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐՈՒՆ
Կը ՍՏԱՆՉԵՆՄ Իւրաներկի, Տնօրէն, պատեր թղթերու ամէն կարգի աշխատանքի վերաբերող ԳՈՐԾԵՐՈՒՄ ճաշարաններու եւ խանութներու բարեօրէնք եւ արագ աշխատանք, դիւրամատչելի գիններով:
Դիմել՝ 2, 30 Passage Menilmontant, Paris (11e)

Կարուկներու Կարուկներու փոխառուութիւնը: Լաւ վարձու, դիմել՝ Երուանդ Պատուրեանի, 7 Rue de Tournon, Paris, սենեակի թիւ 51, Métro Odéon:
Comptoir Parisien de change et de Crédit 80, Rue Lafayette
IMPRIMERIE - MASSIS - ÉDITIONS 208bis, Rue Lafayette Paris
Le Gérant: H. TEURNIER

դրանքի կարենան ազատորէն
արտադրութիւնը եւ ուշացած
կիրառումը չըլլան Գործարարական
կառուցումները խորք եւ ձեւ ա-
նուամենայնիւ ըստ անհատական
հատկանքներու, եւ այս բանումը տակա-
նայն կը գործածեն գրազէտները:
Եւ ըստ անհատական հատկանքներու
ընդհանուր բաժանումով ինչ որ ձեւ կը
ընտրուի, արուեստն ինքն իսկ է,
որ կը յայտնուի մեզի արտա-
դրութեան որոշ եղանակով
որովհետեւ կոչուած են
ուրիշ փորձերով, եւ այդ միջոց-
ով արտադրութիւնը արուես-
տներէն անձեւ կեանքով միտ-
նով յարգանքով արտադրուած չեն,
որովհետեւ արտադրողները կը
կիրառեն իրենց ընտրած
եղանակը եւ մենք համաձայն
անոր հրաշքին, կը հա-
մարձակուինք մէկուն կամ միւսին:
Սակայն այժմ մեր գրազէտները
կիրառում կատարած չեն,
որովհետեւ պատճառով անոնք յա-
մարձակուած զիջելու մէջ ինկած
ենք: Ամեն ինչ հասարակ զգայնու-
թեան անգամ հրաշքի ձեւի
կը ստանայ գեղեցկութիւն:
Սակայն հասարակ զգայնութիւն
արտադրել էր, չափելը նոր
ճիւղով չուրիք չունի՝ բան մը,
ձեւ չունի, եւ գեղեցիկ չէ
որովհետեւ, որ անսկիզբ ձեւ մը
կը ստանայ իրականութիւնը:
Սակայն իրականութիւնը գո-
րծելու արուեստագէտը գո-
րծելու արուեստագէտը կը բերէ
ձեւն աշխարհը՝ ձեւն տալով ա-
նուամենայնիւ ընդհանուր
Սակայն հետաքրքրութեան
մէջ, կ'աւարտի երկինք,
որովհետեւ չէին սպասած վիճա-
կանութիւնները:

կը կառավարուի երազական վար-
չաձեւով, սակայն ամէն բան կը
կորստուի:
Ինչո՞ք գիւղացիները այնքան
սահմանափակ են, որ բողոքի աղա-
ղակ մը անգամ չեն բարձրացներ,
եթէ նոյնիսկ վերցնեն իրենց ու-
նեցածը: Գիւղացիները կը
աճարեկան են գանձեր, յայտա-
բարելով թէ, ո՞վ որ պաշտօնական
գէտ ձեւք բարձրացնէ, ունեցածը
կը գրաւուի ամբողջովն, տունը
կը կորստի կը տրուի, եւ ինքն ալ կը
զրկուի կեանքէն: Այս սպառնա-
լիքները լռելով, ինչո՞ք գիւղացիները
սիրտը ջուր կտրած է. եթէ պաշ-
տօնեան մտադիր հարուածներու
տակ տանջահարէ զինք, անհնայ
ու յանդիմանի, դարձեալ չի բողո-
քի:
Ինչո՞ք գիւղացիները երանի
կուտան այն օրերուն, երբ գաւա-
նապետները Լոս-Բախտարցիներ
էին, արդար եւ պարկեշտ: Լոս գա-
ւառապետը պատուիրած էր ժողո-
վորդին որ ձեռնն պաշտօնեան,
եթէ գատարներն կողմէ քոչուած
օրինաւոր տուրքէն աւելին գանձէ:
Եւ գիւղացին ալ վտահճ՝ իր
գաւառապետին արգարութեան
վրայ, կը ձեռնէր պաշտօնեան ու
աւելին չէր տար:
Այս ստրուկ խեղճութեան
մատնուած մեր հայ գիւղացիներ-
ուն մ'օտ, մեր հայ բազմաքան-
ները ի՞նչ կ'ընեն — Տանգիտատե-
սի գեղին մէջ են արտակարգ ան-
հոգութեամբ ու անարդիւնու-
թեամբ կը գիտեն շարժարանքը
գիւղացիները:
Ու թղթակցը, ցաւազին կո-
չով մը կը յայտարարէ որ, եթէ
ձեռնհաս հայ մը զգայ այս հայ
գիւղացուն մէջ անիրաւութիւննե-
րուն գէտ կուտելու եւ ինչո՞ք գիւ-
ղացիները պաշտպանելու, այս
բազմաթիւ հայ գիւղացիներուն
կը սպառնայ այն միջոցին
վտանգը, որուն ենթարկուած են
օտար երկիրներու մէջ գրուած ու
անպաշտպան երկրներ հայ գիւ-
ղացիները:

Աւատականութեան եւ անիշխա-
նութեան տարներուն, բազմա-
թիւ հայ գիւղացու հարստու-
թիւնը, ինչպէս Ստեփաննոս Նա-
խավային վանքը, բունգրաւ-
ուած էին Մակուի բունակներ-
ուն կողմէ:
ԷՋՄԱՍՏԻՆԻ ՀԱՄԱՐ
Էջմիածին բերդարգելուած
կեանքի մը գատապարտուած է
«ազատ» Հայաստանի մէջ: Ան-
հոգութիւն են ձեռնմանքը, որոնց են-
թարկուած է ան, սակայն այնքան
խառնութեամբ շրջապատուած է,
որ իր գոյութեան շուրջ տարբուած
դաւերուն մ'ափն յաճախ թիւ-
րիմացութիւններ կը ստեղծուին:
Արդիւն ծանօթ լուրերուն առ-
թիւ, — որոնք Հաստատուեցան
բարեբախտաբար, — արտասահմա-
նի մէջ պայմանեալ յուզումի եւ
բողոքի ուժգին ալիք մը:
Պուրջի մէջ, թեմական
Կործ. մարմինին հրաւերով, Մա-
րի Օրն կը գումարուի արտակարգ
ժողով մը, որուն կը նախագահէր
Յուսիկ Կարակոչ: Նախագահը ներ-
կայացնելով կայսրութիւնը յայտ-
նէ թէ Էջմիածինը արտակարգ
բային (էքսթրէմիսթիալ) Հաս-
տատուութիւն մըն է, որուն վրայ,
այս պատճառով, իրաւունք չու-
նին երեւանի կառավարութիւնն
ու ինչիկէ վարդապետները ու եւ ի
անօրինութիւն ընել:
Պ. Մանուկեան խօսք աննե-
լով կ'ըսէ թէ, հակառակ որ մ'ու-
րանք մէջը չէ, սակայն երբ
կամոյնովն վտարման լուրը
կ'առնէ, աչքերը կ'արցունքոտն
եւ այնքան կ'ընդզղի որ, կը
յայտարարէ թէ պիտի ուզէր
գնդակահարել այն անձը, որ
գրաւման օրոյումը տուած է:
Բանախօսներու միջամտու ոչ
արտայայտութեան յետոյ, կը
խմբագրուի բողոքագիր մը, զը-
կուելու համար Մոսկուան եւ Ե-
րեւան:
Բողոքագիրով ուժանակ հայ
գաղութը կը յայտնէր թէ Էջ-
միածինը արտակարգ բային եւ
պատմական հաստատութիւն մըն
է, որ կը պատկանի միայն հա-
նուր հայութեան, եւ ոչ թէ
կարգ մը մարդոց բնահաճ բաղ-
ձանքներուն:
ՈՒՇԱԿՐԻՍՏԻՆԻ ՀԱՄԱՐ
Գատկապէս կը խնդրենք մեր
բաժանորդներէն եւ առ հասա-
րակ բոլոր անոնցմէ որ կը թըղ-
կանցին մեզի հետ, ձեռն ձեռ
ՈՐՈՇ ԳՐԵԼ ՅՐԱՆՍԵՐԷԷ իրենց
հասցեն, անուն, մակամուն, փո-
ղոց, Թիւ, բաղաբ: Այսպէս շփո-
թութիւններ անխուսափելի են:

ԱՆՆՈՒՍԱՆՔԻ ՀԵՐՈՒՆՆԵՐ
Երբ ընտրուի օր հողին յանձ-
նեցինք Տիկին Մարիամ ճօլ-
եանը, մարը մեր գրչի ընկեր
Յ. Ճ. Սիրունիի եւ լուսանկարիչ
Գրիգոր ճօլոյեանի, եւ խանդա-
կաթ «մայրիկը» մեր շրջանա-
կին, այս օտար արեւմտեան վրայ:
Երկու ամիս հիւանդանոցներու
մէջ տառապելէ յետոյ, յամբա-
բար հիւանդանոց, խաղաղու-
թեամբ աչքերը փակեց մայրի-
կը 55 տարեկան հասակին մէջ:
Բժշկական բոլոր խնամքները
անցան ապարդիւն:
Շատ կանուխէն այրի մնա-
ցած, Տիկին Մարիամ ճօլոյեան
Ատափագարէն Պոլիս կ'անցնի
իր երանգներուն հետ, միւս-մի-
նակ, իր ճակտին քրտնաբոլը
կըթելու համար գանձուք: Եւ
մինչեւ հիւանդանոցը, մէկ
վարկեան դադար չունեցաւ:
Կ'աշխատէր առանց խաղաղութիւն
գնելու մը եւ չգործի մէջ, կը
տընէր ամէն բանի եւ ամէնուն
համար Փարիզ գալէն յետոյ,
այդ ձեւ արքիքին մէջ, օրուան
աշխատանքէն վերջ, զիշերա-
նիկ դարոց կը յաճախէր, Ֆրան-
սերէն սորվելու եւ աւելի օգտա-
կար ըլլալու համար:
Իր արտին մէջ անդարմանելի
վերք մը բացած էր երկրորդ
գաւկի, շարի կորուստը, պա-
տեղաբար ընթացքին: Եւ կը
միջնորդուէր այն իրողութեամբ,
որ դարձեալ իր շարժար աշ-
խատանքին շնորհիւ, կրցաւ ա-
զատել Յակոբը (Սիրունի),
չորս տարի անդադար հողաց
խաղաղութիւն մէջ, սարսափի օրն-
րուն, եւ կրտսերը, Գրիգորը, ո-
րուն ապագան ապահովելու հա-
մար կրկն ամէն յոգնութիւն:
Ողբացեալ մարիկը պահա-
պան հիւանդանոցի իր նաեւ մեր
խմբագրատան, որ իր գործու-
րանքը առանձին կարգ անցած էր:
Ան թէ ինչո՞ք, բարեկամ
թէ ծանօթ, անձկութեամբ հե-
տեւեցան իր հիւանդութեան
տապանակներուն, եւ արցունքով
բաժնուեցան իր գեղեցիկ մահին:
Հանգիստ իր բաղմաշարժար
ողորներուն:
Յուրաքանչեւ օրինակներ ներ-
կայ էին բազմաթիւ բարեկամ-
ների, սիրելիների եւ օրիորդների:
Արարողութիւնները կատարեցին
Թաղամեծն, Խոյան եւ Գան-
ճեան քահանայները, որոնք մինչ-
եւ գերեզմանատուն հետեւե-
ցան դազապին: Ծաղկեպտակներ
դրկած էին Պ. Գրիգոր ճօլոյ-
եան, Տէր եւ Տիկին Գ. Գրիգորի,
Պ. Յ. Չալան, Տէր եւ Տիկին
Շաւարժ Միսաքեան, Գարեհան
Կարապետ եւ ուրիշներ: Մար-
մինը ամիսօրեաց փառքէնի
գերեզմանատունը: Ընկեր Յ. Ճ.
Սիրունի Պուրջիէն ճամբայ ե-
լած է ներկայ ըլլալու թաղման,
բայց հարաւորութիւն չկար ա-
ւելի յետաձգելու յուրաքանչե-
րութիւնը:
Կարգացէք եւ տարածեցէք
«Յ Ա Ռ Ա Ջ»

ՕՐՈՒՎԱՆ ԳԵՊԵՐԸ
ՄԻԼԻՈՆԵՐՈՒ ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ.
Ինչո՞ք Փարիզիէն գրամա-
տունէն շարժուած է 7 միլիոն
200,000 Ֆր.ի հարստութիւն
մը, չափազանց ճարպիկ եղա-
նակով մը:
Լոստոնի Միլիոնա Պէնք
Օվըրսիզ, համաձայն երկու նա-
մակներու, — զորս ստացած էր
Ինչո՞ք Փարիզիէն գրամատու-
տունէն, Ուէյմսթիլմիլը մարդը
Պէնքի կը վճարէ 7 միլիոն
200,000 Ֆր., որ պիտի փո-
խադրուէր Փարիզի իր մասնա-
ճիւղին միջոցով Մորիս Մաթ-
թիլի:
Արդ, երկու նամակները, ո-
րոնք գրուած էին Ինչո՞ք Փա-
րիզիէն գրամատան պաշտօնա-
կան թուղթերուն վրայ, եւ ստ-
րագրուած՝ անօրէնութեան կող-
մէ, կ'ընէին Սակայն գրուած
արդէն վճարուած էր Մաթթիլի,
որ անիշխակ կը ձերբակալ-
ուի: Մաթթիլի ներկայացուցին
է Քալվատոսի կալուածական
ընկերութեանն Ու կը յայտա-
բարէ թէ Քանի մէջ ծանօթա-
ցած է Փիէր Տօրֆէլը անունով
կեղծ գրամատակ մը հետ,
որ բաժանորդագրուելով իր ըն-
կերութեան, ուզած էր իր անու-
նին՝ Փարիզի մէջ փոխանցել
Լոստոնի գրամատան մէջ գր-
ուած իր հարստութիւնը (7 մի-
լիոն 200,000 Ֆրանք), պայ-
մանով որ մնացեալ 5 միլիոն
200:000 Ֆրանքը՝ յանձնուի ի-
րեն: Այդպէս ալ կատարուած
է, համաձայն Մաթթիլի յայտա-
բարութեան:
Ատիկանութիւնը բաւարար
չէ նկատած այս յայտարարու-
թիւնը եւ ձերբակալուած է գաին,
նոյնպէս գրուած է ինքնաշար-
ժը, որ 40,000 Ֆր. արժէք ու-
նի, 150,000 Ֆրանքը, որ գո-
նուած է ընկերութեան ներկա-
յացուցչական գրանցանակին
մէջ, եւ 500,000 ու 800,000
Ֆր. գումարները, որոնք գրուած
էին գանազան գրամատուններու
մէջ:
Իսկ Տօրֆէլը, որ բուն հեղի-
նակն է կեղծ նամակներուն,
չուած է զէպի Չուիցերիս:
ՄԻՐՈՅ ԸՄՄԲՈՒՆ ՎՐԱՅ.
Առեւտրական հաստատութեան
մը պաշտօնեան, Յուրիէ, կո-
կիկ երիտասարդ մը, պարկեշ-
տութեամբ նուիրուած էր իր
աշխատութեանն Ու զեռ չէր
ճանչցած «մեծ լուրումը»: Իրացի
տան մը ծանօթանալով, շարու-
նակ կը յաճախէր այդ ընտանի-
քին, որ աղջիկ մըն ալ ունէր:
Շուտով օրիորդ Միլիոն նստու-
եալ Լոստոնի կողմէ սիրտին
մէջ, ուր... 25.000 Ֆր. հաւաք-
ուած էր: Ու կը նշանուէր Ու
կ'ամուսնանար: Ու երջանկու-
թեան մը... տարուան մը ըն-
թացքին, մինչեւ որ 25,000
Ֆր. կը սպասուի: Ան ատեն
օրիորդ Միլիոն թեւ կ'աւնէ եւ
կ'իրթայ թաղի ուրիշ սիրտի
մը մէջ, աւելի հարուստ՝ ըստ
երեւոյթի:

Ատոն մը, օրիորդ անպատ-
կաւ ձեւով մը ըսաւ Յուրիէի
թէ պիտի չուէ: Վարը կը սպա-
սէր նոր փեսային կառքը: Ա-
տեմանակ մը անկուեցաւ
եւ ջախջախեց փախչող սիրտը
թիթիներէն թեւերը: Օրիորդ
Միլիոն նոր փեսային հարա-
նեկան կառքով փոխադրուե-
ցաւ... հիւանդանոց:
ՄՈՂԸ. — Ռուսիի մէջ ձեր-
բակուեցաւ «Փրօֆէսօր
Սիւարէ», որ կ'ուսուցներ մո-
գական գիտութիւն: Փրօֆէսօ-
րը, ըստ իր յայտարարութիւն-
ներուն, որոնք սպուած էին
թերթերուն մէջ, համախաղէտ
էր, կը բժշկէր ամէն ցաւ, կ'ի-
մանար ամէն գաղտնիք, սիր-
հարները իրարու կը կապէր,
էրկի-կնիկ կը հաշտեցնէր, կոր-
սուած բաները կը գտնէր: Եւ
այս ամէնը կը կատարէր 20
ֆր. կամ 500 ֆր. փոխարէն,
որոնք պէտք էր զրկել նամա-
կով իր հասցէին: Երեք ամսուան
ընթացքին դիմած էին 1500
հոգի, օրը 60 նամակ կը ստա-
նար: Ու շուտով միլիոնատեր
պիտի գտնար, եթէ յաճախող
մը խաբէութիւնը չիճացնէր սո-
սիականութեան:
Այժմ լուստին մէջ է մեզը:
ՊԱՏԻՃԸ ԳՏԱՒ. — Ժիրօ, 60
տարեկան ծերունի մը, ձեռնա-
սալը կը հրէր Տափի փակու-
թեան վերստեւէն հասաւ Պի-
լոյի ինքնաշարժը: Ձեռնասալը
ճանր էր, եւ ճամբան գաղտնի:
Չեղանակ վայրկեան մը չկրցաւ
զիմարել եւ ձեռնասալը գար-
նուեցաւ ինքնաշարժին վա-
րէն: Պիլ, այնքան կատաղեց
որ վար ցատկեց, ծերունին
բունց ու զեպի նետեց: Մայ-
թի վրայ պատկեցուց եւ կրուն-
կով գարկաւ ծերունին զլստու:
Մնացորդները տեսնելով պատա-
հածը, լարձակեցան վարչիկին
վրայ: Այս անգամ մայթին
վրայ պատկողը ինքնաշարժի
վարչին էր, որ անխնայ ձեռ-
կուտէր հազար ձեռքերէ: Ան-
քան ծեծեցին, որ մարդուն միւսը
չուր կտրեցաւ, երբ ոտիկան
ները հասան եւ առին տարին:

13,000 ՀԱՅԵՐ
ԱՆՏԵՐ ԱՆՊԱՇՏՄԱՆ
ՄՐՏԱՌՈՒՋ ԿՈՉ ՍԸ
Միջինասի «Գոր կեանք» շա-
տկաններին թղթակցը Մայիս
միւսով կը գրէ:—
Փերիա գաւառին մէջ կը գտ-
նուին 25—26 հայաբնակ գիւ-
ղոց, որոնց 2-3ը խառն են Պար-
սիներու եւ Լոսերու հետ, մնա-
ցորդը զորոքին հայաբնակ:
Այս գիւղերուն մէջ կ'ապրին
ու 13,000 Հայեր, անտէր ու
պաշտպան: Չեն կրնար պաշտ-
պան իրենց շահերը, որովհետեւ
այդտեւ են եւ թէ անգոր: Չեն
արողել թէ ո՞րն է իրենց ի-
րաւունքը: Արդիւն քանի մը տա-
րեկան ընթացքին, փերիա գա-
ւառին Հայութիւնը թէ՛ Տունքի
պատկանեան, թէ՛ Տոգտակե-
ան մասը ու ապրիլին պահանջ-
ուած են թէ տիրապետող ան-
օր պաշտօնեաներու յանդիման-
ութեամբ տուգանքներուն պատ-
ճով, այն աստիճան անտեսական
ըլլալով որ, այդպատեան
տու, որ հասարակ լսելի հոսք
անգամ չունի՝ ծանկելու ե-
րաններուն կամ իրենց կիսաներկ
թղթերը: Երեւու թագու, երկիրը

ԲՈՒՆԿՐԻՍՏԻՆԻ ՀԱՄԱՐ
Հնամենի «Գոր կեանք» (I Մայիս) գրելէ յե-
տոյ թէ հայկական Տարածք
թանկապին վարագործը, որ կը
ներկայացնէ քրիստոսի ծնունդը,
խաշելութիւնը եւ համարձուցումը,
եւ որ գտնուած էր Մակուի Էջ-
միւր Գովէի ախտը մ'օտ, յանձ-
նուած է Թաւրիզի Հայոց եկեղե-
ցիին, կ'աւելցնէ թէ նման թան-
կապին հայկական հնութիւններ
գեռ շատ կարելի է գտնել Էջ-
միւր Գովէի ապարանքին մէջ:
ԲՈՒՆԿՐԻՍՏԻՆԻ ՀԱՄԱՐ
Գատկապէս կը խնդրենք մեր
բաժանորդներէն եւ առ հասա-
րակ բոլոր անոնցմէ որ կը թըղ-
կանցին մեզի հետ, ձեռն ձեռ
ՈՐՈՇ ԳՐԵԼ ՅՐԱՆՍԵՐԷԷ իրենց
հասցեն, անուն, մակամուն, փո-
ղոց, Թիւ, բաղաբ: Այսպէս շփո-
թութիւններ անխուսափելի են:

ՉԵՐԿԵՐԻ ԹԵՐՔՈՒՆ
ՄՐՏԱՌՈՒՋ ԿՈՉ ՍԸ
Միջինասի «Գոր կեանք» շա-
տկաններին թղթակցը Մայիս
միւսով կը գրէ:—
Փերիա գաւառին մէջ կը գտ-
նուին 25—26 հայաբնակ գիւ-
ղոց, որոնց 2-3ը խառն են Պար-
սիներու եւ Լոսերու հետ, մնա-
ցորդը զորոքին հայաբնակ:
Այս գիւղերուն մէջ կ'ապրին
ու 13,000 Հայեր, անտէր ու
պաշտպան: Չեն կրնար պաշտ-
պան իրենց շահերը, որովհետեւ
այդտեւ են եւ թէ անգոր: Չեն
արողել թէ ո՞րն է իրենց ի-
րաւունքը: Արդիւն քանի մը տա-
րեկան ընթացքին, փերիա գա-
ւառին Հայութիւնը թէ՛ Տունքի
պատկանեան, թէ՛ Տոգտակե-
ան մասը ու ապրիլին պահանջ-
ուած են թէ տիրապետող ան-
օր պաշտօնեաներու յանդիման-
ութեամբ տուգանքներուն պատ-
ճով, այն աստիճան անտեսական
ըլլալով որ, այդպատեան
տու, որ հասարակ լսելի հոսք
անգամ չունի՝ ծանկելու ե-
րաններուն կամ իրենց կիսաներկ
թղթերը: Երեւու թագու, երկիրը

ՉԵՐԿԵՐԻ ԹԵՐՔՈՒՆ
ՄՐՏԱՌՈՒՋ ԿՈՉ ՍԸ
Միջինասի «Գոր կեանք» շա-
տկաններին թղթակցը Մայիս
միւսով կը գրէ:—
Փերիա գաւառին մէջ կը գտ-
նուին 25—26 հայաբնակ գիւ-
ղոց, որոնց 2-3ը խառն են Պար-
սիներու եւ Լոսերու հետ, մնա-
ցորդը զորոքին հայաբնակ:
Այս գիւղերուն մէջ կ'ապրին
ու 13,000 Հայեր, անտէր ու
պաշտպան: Չեն կրնար պաշտ-
պան իրենց շահերը, որովհետեւ
այդտեւ են եւ թէ անգոր: Չեն
արողել թէ ո՞րն է իրենց ի-
րաւունքը: Արդիւն քանի մը տա-
րեկան ընթացքին, փերիա գա-
ւառին Հայութիւնը թէ՛ Տունքի
պատկանեան, թէ՛ Տոգտակե-
ան մասը ու ապրիլին պահանջ-
ուած են թէ տիրապետող ան-
օր պաշտօնեաներու յանդիման-
ութեամբ տուգանքներուն պատ-
ճով, այն աստիճան անտեսական
ըլլալով որ, այդպատեան
տու, որ հասարակ լսելի հոսք
անգամ չունի՝ ծանկելու ե-
րաններուն կամ իրենց կիսաներկ
թղթերը: Երեւու թագու, երկիրը

ՉԵՐԿԵՐԻ ԹԵՐՔՈՒՆ
ՄՐՏԱՌՈՒՋ ԿՈՉ ՍԸ
Միջինասի «Գոր կեանք» շա-
տկաններին թղթակցը Մայիս
միւսով կը գրէ:—
Փերիա գաւառին մէջ կը գտ-
նուին 25—26 հայաբնակ գիւ-
ղոց, որոնց 2-3ը խառն են Պար-
սիներու եւ Լոսերու հետ, մնա-
ցորդը զորոքին հայաբնակ:
Այս գիւղերուն մէջ կ'ապրին
ու 13,000 Հայեր, անտէր ու
պաշտպան: Չեն կրնար պաշտ-
պան իրենց շահերը, որովհետեւ
այդտեւ են եւ թէ անգոր: Չեն
արողել թէ ո՞րն է իրենց ի-
րաւունքը: Արդիւն քանի մը տա-
րեկան ընթացքին, փերիա գա-
ւառին Հայութիւնը թէ՛ Տունքի
պատկանեան, թէ՛ Տոգտակե-
ան մասը ու ապրիլին պահանջ-
ուած են թէ տիրապետող ան-
օր պաշտօնեաներու յանդիման-
ութեամբ տուգանքներուն պատ-
ճով, այն աստիճան անտեսական
ըլլալով որ, այդպատեան
տու, որ հասարակ լսելի հոսք
անգամ չունի՝ ծանկելու ե-
րաններուն կամ իրենց կիսաներկ
թղթերը: Երեւու թագու, երկիրը

ՉԵՐԿԵՐԻ ԹԵՐՔՈՒՆ
ՄՐՏԱՌՈՒՋ ԿՈՉ ՍԸ
Միջինասի «Գոր կեանք» շա-
տկաններին թղթակցը Մայիս
միւսով կը գրէ:—
Փերիա գաւառին մէջ կը գտ-
նուին 25—26 հայաբնակ գիւ-
ղոց, որոնց 2-3ը խառն են Պար-
սիներու եւ Լոսերու հետ, մնա-
ցորդը զորոքին հայաբնակ:
Այս գիւղերուն մէջ կ'ապրին
ու 13,000 Հայեր, անտէր ու
պաշտպան: Չեն կրնար պաշտ-
պան իրենց շահերը, որովհետեւ
այդտեւ են եւ թէ անգոր: Չեն
արողել թէ ո՞րն է իրենց ի-
րաւունքը: Արդիւն քանի մը տա-
րեկան ընթացքին, փերիա գա-
ւառին Հայութիւնը թէ՛ Տունքի
պատկանեան, թէ՛ Տոգտակե-
ան մասը ու ապրիլին պահանջ-
ուած են թէ տիրապետող ան-
օր պաշտօնեաներու յանդիման-
ութեամբ տուգանքներուն պատ-
ճով, այն աստիճան անտեսական
ըլլալով որ, այդպատեան
տու, որ հասարակ լսելի հոսք
անգամ չուն

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՆԿԱՍՈՒԹԵԱՆ ԳՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁՐ

“ՄԱՅԻՍ 28” ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

Փարիզի մէջ 29 Մայիս Կիրակի երեկոյ ժամը 8ին, «Փրփի Ժուռնալ»ի տրւար

րարքներ կատարուած են ամբողջ բրիտանական կայսրութեան, ինչպէս նաեւ Ֆրանսիայի եւ Եւրոպայի մերձակայքի մէջ:

2.— Գրասենեակի կամ աշխատանքի ու եւ է գործնական գաւազաններուն չէր եղած առեւտրական պատուիրակութեան անդամներուն եւ Արգոսի պաշտօններուն միջեւ, եւ թէ այս երկու կազմակերպութիւններն ալ մասնակից են լրտեսութեան եւ հակաբրիտանական բարոզութեան:

«Խորհրդային կառավարութիւնը չի կրնար պատասխանատու չըլլալ առեւտրական պատուիրակութեան արարքներուն եւ իրեն տրուած դիրութեան չարաչար գործածութեան համար: Առեւտրական համաձայնագիրը կը տրամադրէ որ երկու կողմերը խուսափին իրարու դէմ թշնամական արարքներէ եւ քարոզութիւններէ ըլլայ հոս, ըլլայ արտասահմանի մէջ: Քանիցս անգլիական կառավարութիւնը ստիպուեցաւ խորհրդային իշխանութեան ուշադրութիւնը հրաւիրել թէ Չինաստանի պորշուելի գործակալները այս յանձնարարութիւնը չեն յարգեր: Սովետները միշտ հերքեցին մեր դիտողութիւնները:

Պոլտուսի յիշեց յետոյ թէ ինչպէս անցեալ փետր. 1ին Լոնտոնի խորհրդային գործակալար Ռոզենկովց խորհուրդ կուտար իր կառավարութեան որ անհրաժեշտ է ամէն պաշտօնական կապ խզել Պորտոյի Չինաստանի գործունէութեան հետ, թէ ինչպէս փետր. 3ին Լոնտոնի մէջ զեկոյցով մը կը հաստատէր թէ Պորտոյի իր անձնական պատասխանատուութեամբ կը գործէ Քանթոնցիներուն հաշուով: Թէ ինչպէս փետր. 11ին Լիթի, ինօֆ Եոյնը կը հաստատէր Մոսկուայի անգլ. գործակալար Հոմարի:

«Եւ սակայն, կառավարութիւնը ձեռք անցուցած է Մոսկուայի արտաքին գործակալին մէջ հետադիր փէքինի իր ներկայացուցիչին, որով կ'ըսուի թէ Պորտոյի ուղղակի Մոսկուայէն պէտք է ստանայ իր հրահանգները:

«Ուրեմն, երակացուց վարչապետը, այստեղի ռուս գործակալարին եւ Լիթիինօի յայտարարութիւնները պարզ սուտեր էին խաբելու համար նորին վեհափառութեան կառավարութիւնը, որ միջազգ. յարաբերութեան մէջ անմարտնայ փարսելութիւն եւ հանդուրժող ոգի ցոյց տուաւ: Երբ այսպէս բացէ ի բաց չարաչար գործածութիւն, դիւանագիտական յարաբերութիւնները վտանգ մըն են խաղաղութեան համար: Ուստի, կառավարութիւնը որոշեց—եթէ երբեք չինգլաքիթի օր խորհրդարանը չմերժէ, — ջնջել առեւտրական համաձայնագիրը, պահանջել Լոնտոնի ռուս առեւտրական պատուիրակութեան եւ խորհրդային դիւանագիտական մարմինն եւ կանչուելը:»

Լոնտոնի ռուս եւ Մոսկուայի անգլիացի ներկայացուցիչները մեկնելու պատրաստութիւն կը տեսնեն արդէն:

«Արգոս»ը պիտի կրնայ գործել Լոնտոնի մէջ իր անգլ. օրէնքներուն ենթակայ ընկերութիւն առանց առանձնաշնորհի:

Չիլիերիի Տեսակցութիւնները

Խորհրդային միութեան արտաքին գործավար Չիլիերի Երեքարթի օր այցելեց վարչապետ Փուանքարէի, ընկերակցութեամբ Փարիզի ղեկավար Ռաբրովսկի: Յետոյ ժամը 11.30ին արտաքին նախարարութիւն երթալով մէկ ժամ տեսակցեցաւ Պրիանի հետ: Դուրս ելած ատեն, Չիլիերի մերժեց ունէլ յայտարարութիւն ընել մամուլի ներկայացուցիչներուն:

Ֆրանս. նաւաստիին պոչոյսները

Երկուշաբթի օր Ֆրանսական նաւաբաժին մը պիտի այցելէ անգլիական Փորթսմութ նաւահանգիստը: «Տէլիֆոն»ը այս այցելութեան կը վերադրէ քաղաքական նշանակութիւն: Ու կը յիշեցնէ թէ 1905էն ի վեր, երբ Ֆրանս. նաւատորմը Սփիթհէտ հասաւ սիրալիք համաձայնութիւններ տօնելու համար, այսքան կարեւոր Ֆրանս. նաւատորմ մը չէ այցելած անգլիական ջուրերը: Ֆրանսական նաւային իշխանութիւնները պիտի ընդունուին Փորթսմութի քաղաքապետին, Ֆրանսական ղեկավարին եւ անգլիական նաւատորմի հրամանատար ծովակալ Օսմըն Պրոքի կողմէ: Մեծ հանդէսներ կը պատրաստուին ի պատիւ Ֆրանսական նաւաբաժինի, որ անգլիական ջուրերուն մէջ պիտի մնայ Մայիս 30էն մինչեւ Յունիս 4:

«Մայիսակ Խոչուկ»ը գտնուած է

«Յունիս» գործակալութեան մէկ հետաքրին համաձայն, իրրեւ թէ Նունկէսէրի օդանաւը գտնուած է Մանչի մէջ: Երեքշաբթի ժամը 12.50ին Պուլտուսի ձկնորսանաւերէն մէկը Սթարթ-Փոնթին 10 մղոն հեռուն տեսած է անթիւ չունեցող առեւտրական նաւ մը, որ ետեւէն կը քաշէր սպիտակ օդանաւ մը, ղեկին վրայ Ֆրանսական եռագոյնով:

Տեսողութեան մրցանիչը կոստու լամար

Ֆրանսացի յայտնի օդանաւորդներ՝ Բոսթ եւ Ռինեօ, երէկ կէսօրէ վերջ ժամը 4ին Լիւստպէրիկի ներկայութեան Պուլտուսի օդանաւային կայանէն պիտի մեկնէին ղէպի Պայքալ լիճը՝ օդակցի գիծով առեւտրութեան մրցանիչը խելու համար ամերիկացի հետախուզող հերոսին ձեռքէն: Օդանաւորդները պիտի հետեւին հետեւեալ ճամբուն.— Բոպլէնց, Լայփցիկ, Վարչաւա, Մինսք, Սմոլէնսք, յետոյ Չիլիայի միջին կողմերը պիտի միանան անգլիականերէն գիծին: 6000 քիլոմետրը անցնելու համար Օմսքէն անդին ցամաք պիտի իջնեն: Յետոյ երկրորդ թռիչքով մը ճափոնի մայրաքաղաքը թռչի պիտի երթան:

Լիւստպէրիկ այս Ֆրանսացի օդանաւորդներուն յանձնեց Սան-Տիէկոյի կառավարիչին կողմէ կնքուած ծրար մը յանձնելի թռչիչի ամերիկեան ղեկավարին: Լիւստպէրիկ երկու թռիչքով Սան-Տիէկոյէն Նիւ-Եորք եւ Նիւ-Եորքէն Փարիզ բերած էր այդ ծրարը եւ խնդրեց Ֆրանսացի ընկերներէն որ նոյնպէս երկու թռիչքով Փարիզէն թռչի տանին զայն:

Բոսթ եւ Ռինեօ անցած տարի նոյն օդանաւով (Պրէկէ) կոտրած էին առեւտրութեան մրցանիչը՝ Փարիզէն ճաք (Պարսկաստան) երթալով մէկ թռիչքով (5,465 քիլոմետր): Շարժիչ մեքենան (Հիպիանօ-Սուիզա) 602 ձիու ուժ ունի: Կրնայ առնել 3500 լիտր պէտրոլ եւ 250 լիտր իւր: Օդանաւը պարագայ կը կշռէ 1370 քիլո: Միջին արագութիւն կը նախատեսուի ժամը 190 քիլոմետր:

Փինէսօ ծովը ինկած

Իտալացի յայտնի օդանաւորդ մարքիտ Բրինէտօ երկուշաբթի օր Նիւֆաուուլէնտէն ճամբայ ելաւ Ասորեան կղզիները երթալու համար: Ասորեաններու արեւմտեան կողմը փինէտօ օդանաւովը ինկաւ. օդանաւորդը ողջ ստող է:

ՄԱՐՍԻԼԻՈՅ ՄԷՋ

Կը տօնուի 29 Կիրակի առաւօտ ժամը 9ին, Սայոն Էսփանեօի մէջ, 46 Rue Tapis Vert, նախաձեռնութեամբ Հ. Յ. Գաշնակցութեան շքանշանի կոմիտէին: Բանախօսութիւններ, երգ, արտասուութիւն եւ երաժշտութիւն:

ԱԼՖՕՐՎԻԼԻ ՄԷՋ

Շարժել երեկոյ ժ. 8ին, երիտ. Մ. Թեան ակումբը, 138 R. Etienne Dolet Կասնակցութեամբ՝ Հ. Յ. Գ. Ենթակոմիտէի, թողակալութեան, 2ափ. Որբ. միութեան, Հ. Մ. Բ. Մ. Ի. եւ երիտ. միութեան: Բանախօսութիւն, երգ, նուագ, արտասանութիւն:

Մ Ո Ւ Տ Բ Ը Ա Ջ Ա Տ Է

ՏԷՍԻՆԻ ՄԷՋ

Մայիս 29 Կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին, Կովելիի ցանսիկի սինէմային մէջ:

ԿԱՐՏԱՆԻ ՄԷՋ

29 Մայիս Կիրակի կէս օրէն վերջ ժամը 3իշտ 2ին, նորակառոյց Հ. Յ. Գ. ցան մէջ:

ՏԷՔԱԶՎԻԼԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Հ. Յ. Գ. Ենթակոմիտէի եւ չէզոք երիտասարդներու 29 Մայիս Կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 1.30ին. բանախօսութիւն, երգ, արտասանութիւններ եւ այլն:

Հ. Հ. ԱՆԿԱՍՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ԱՌԹԻ

Հ. Հ. Պատուիրակութիւնը պատիւ ունի յայտնելու որ Հայաստանի անկախութեան 3րդ տարեդարձին առիթով սովորական ընդունելութիւնները տեղի պիտի ունենան Պատուիրակութեան գրասենեակին մէջ 71 Avenue Kléber, առաջիկայ շաբաթ, 28 Մայիս կէսօրէ յետոյ ժամը 4էն 7:

(Կնիք)

“ՅԱՌԱՋ,,Ի ԲԱԺԱԿԻ ՄՐՑՈՒՄԸ 29 ՄԱՅԻՍ, ԿԻՐԱԿԻ ՑՈՐԵԿ ԺԱՄԸ 1ԻՆ Ս Թ Ա Տ Է Լ Ի Զ Ա Պ Է Թ

PORTE D'ORLÉANS

Ապանովեցի մեր տնակերպ. —

ԳԻՆԵՐԸ. — 20, 10, 5 եւ 5 ՖՐԱՆԿ

ՀԱՂՈՐԴԱՅՈՒԹԵԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ. — Մէթրօ Փորթ մ'Օրլէան, թրամուէյ 8 եւ 28, Օթօպիս AE

ՅՈՒՇԱՏԵՏԲ

Հ. Յ. Գ. Պուա-Բուրձուպի «Եւրոպայ» խումբի ժողովը վաղը Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8ին, Charles-Chefson, Bois-Colombes, Կարեւոր օրակարգ:

Հ. Յ. Գ. «Ազատամարտի Սեփուկ» խումբի ժողովը այսօր Հինգշաբթի երեկոյ ժամը 8ին Ռոստոմի սրահը: Կարեւոր օրակարգ:

Հ. Յ. Գ. ՄԱՐՍԻԼԻՈՅ Պատանկան Միութեան ընկերական ընդհ. ժողովը՝ 29 Մայիս Կիրակի կէս օրէ յետոյ ժամը 1ին սովորական հուսաբատելի:

ՄՈՆՊԵԼԻԵՄԷՆ մէջ կազմուած է Հ. Յ. Գ. «Իտալացի» խումբը, որ արդէն գործի ձեռնարկած է:

ՅԱՐԿՈՎԻ Հինգշաբթի, այս գիշեր ժամը 9ին Ֆլորիա: Կը խօսի փանօ բարեօրհան՝ Պէրկոսնի փիլիսոփայութեան մասին: Կը հրաւիրուին անդամներն ու հիմնակիրները:

«ՅԱՌԱՋ»ի բաժակի մրցման փորձերուն համար, կը հրաւիրուին Հ. Մ. Բ. Մ. Ի. բոլոր ֆուտբոլիստները այսօր հինգշաբթի առաւօտ ժամը 8.30ին Métro Porte Maillot:

Կը ԽՆԿՈՒԹԻ Արշակ Մինէճեա, նէ իր հասցեն յայտնել Յատաշի:

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ
ԼՍՊԷԿԻՏ, Ն. Պ.—Ստացանք 35 Ֆրանք:
ՍՈՒՐԱՔԱՅԱԹՅՈՒՆ.—Ստացք. 100 Ֆրանք:
ՄԱՐՍԻԼԻՈՅ, Յ. Ս.—Ստացանք 70 Ֆրանք:
ԼԻՈՆ, Գ. Մ.—Ստացանք 70 Ֆրանք:
ՊՇՇԱՄԹԷԼ, Կ. Հ. Ա.—Ստացանք 50 Ֆրանք:
ՓԱՐԻՋ, Մ. Գ.—Ստացանք 35 Ֆրանք:
ԼԸ ՓԻՐԵ, Ա. Թ.—Ստացանք 35 Ֆրանք:
ՉԵՐ ԱՂԱԾ ՀԱՅՑԷՆ Hairenik, 13—15 Shawmut St., Boston, Mass, U. S. A.— «Բանաստի» համար գրել Մարտի, K. Chahlamian, 15 Rue Longue des Captucins:

Կը ԽՆԿՈՒԹԻ Արշակ Մինէճեա, նէ իր հասցեն յայտնել Յատաշի: (Կնիք վարչութեան)

ԿԸ ՓՆՏՈՒԹԻ

—Շապին Գարաբիաբըրի Նշան Շահրիկեան, աւարտած էրզրումի Սանատարեան վարժարանը, մոր անուն իւզաբեր, բրոջ անունը Շոպիակե, որ Կիրասոնի մանկապարտէզի մէջ փարձուի էր, իսկ երբայր մըն ալ ունէր լիւկազար, որ Պոլսոյ ազգային հիւանդանոցին մէջ մեռաւ, իմացել՝ St-Loup Grands Paines Mme. Soffy Tertzipanossianի Marseille:

ԼՈՅՍ ՏԵՍԻՆ «ԿԱՎՈՇ»Ի ԳՐԻԹԻԸ
“ԿԱՎՈՇ,,
Չուարձ, ցատկատուն կեանքով, վարդագոյն կը գտնուի ամէն տեղ
ԳԻՆ 1 ՖՐԱՆԿ 50

ՏՕՔԹ. Վ. ՊՕՂՈՍԵԱՆ
Սովորական ար Վերադարձ
ՄԱՍՆԱԳԵՏ, ՆԵՐՔԻՆ, ՄՈՐԹԱՅԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒՆԳՈՒԹԵԱՆ
Տարիներէ ի վեր Նիւ-Եորքի յայտնի հիւանդանոցներուն
մէջ մասնագիտութիւնը կատարելագործած:
Կ'ընդունի ամէն օր 4—7 եւ մասնաւոր ժամադրութեամբ:
Կիրակի եւ տօն օրերը մինչեւ կէս օր:
16 Bld. Saint-Denis, Paris (10e) Métro: Saint-Denis,
Téléph. Provence 09-32:

ՄՕՏ ԱՏԵՆԷՆ
“ՎՈՒՍՍՔԱՂ,, նրասարակալսմը ? ? ?

ՀԱՅԿ. ԲՈՒԺԱՐԱՆ - POLYCLINIQUE de BELLEVILLE
Տէր եւ Տնօրէն ՏՕՔԹ. ԳՐԳՈՅԵԱՆ
29, Rue (Place) des Fêtes, Paris. XIX. Tél. Nord 96-61
Բաց է ամէն օր, ուր շատ մը մասնագէտ բժշկներ կը խնամուեն
ամէն տեսակ ներքին եւ վերաբերական հիւանդութիւններ: Այսքի մասնա-
գէտը կ'ընդունի Գ2., Ե2. եւ Շարաթ օրերը ժամը 3—5: Գթի, Կ-
կողմի ու ակունքի մասնագէտը ամէն Երկուշաբ. եւ Ուրբ. օրերը ժամը
11—12: ԱՏՄՆԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ամէն օր ժամը 9էն 19: Կիրակի 9—12:

ԲԱՑՈՒԱՏ Է
“ՖԷՊԻՍ,, ՎԱՅ ԴԵՐԱՎԱՍՏՈՒՆԸ
37 Rue Poissonnière «Բաթէն»ի դիմաց
(Ֆէպիսու լուսնակալքչաւ յարակից) Tél. Louvre 69-83
Գերմանական մէջ կը պատրաստուին փարփեան շիբ եւ
անգլ. վերջին նորոյնով Չարլիօն եւ չափու վրայ զգեստներ:
Նոր եղանակին առիթ ունին քրանսական եւ անգլիական
ապրանքներու ձոյն միտքը մը:
Գերմանական բացառաբար օժտուած է շոգեարդուկ մե-
քենայով:
Չեմֆ ՄԸ ԶԻՅՍ ԿԱՐԵԼ ՏՈՒՂԻՆ ՊԵՏԻ ՏՐՈՒԻ
Կորսոն մը 12 անգամ միայ արդուկելու համար իր զգեստը:
Սկզբունք, գոհացում տրի ամէնէն զժուարհասներուն
ԳԻՆԵՐԸ ԴԻՐԱՄՍՏԱՅԵԼԻ ԵՒ ԱՆՄՐՅԵԼԻ

ՏՕՔԹ. Ե. ՄԻՆԱՍԵԱՆՑ
Նախկին բժշկապետ Կարմիր խաչի հայկական հիւանդանոցի:
Մասնագէտ ներքին, վնասական, միզաստական հիւանդու-
թիւններու:
Ամէն օր 5-7, Կիրակի 9-12
Rue des Acacias 42, Métro Ternes-Etoile, Tél. Galvani, 28-54:

ԴԵՐԱՎԱՍՏՈՒՆ
JACK DE MONTMARTRE
Վճարատան մէջ ունին անգլիական եւ ֆրանս.
կերպանքերու ձոյն միտքը մը: Նորածուութեան եւ
կարի մաքրութեան տեսակէտով անմրցելի:
Գինեք գերբաժանայելի: Վճարուած դիւրութիւններ:
BLANCHAUD ԵՒ Լ. ՊԵԼԷԶԻԿԵԱՆ
52, Rue de Clignancourt մէթրօ, Barbès luid Château-Rouge
TÉL. NORD 59-20

ԿՈՒՅՈՒՆ ԱՍԵՆԼԱԳՈՐԾՆԵՐ
Փարիզի եւ զաւանսերու մէջ
անգլիացիներուն պէտք ունիմ,
առ այժմ միայն քոչի տը Նին
լէնժերի համար:
Փարիզի մէջ շատ մօտ ատե-
նէն բանալիք աշխատանոցիս
համար կ'ուզեմ աշակերտուի-
նէր, որոնք այժմէն պէտք է
փութան արձանագրուի:
Դիմել՝ ՎԱՆՐԻՃ ԿԷՕԲԵԼԵՅԻ
31 Rue Basfroi, (11e): Իշնել՝
մէթրօ Bastille, թրամուէյ եւ
օթօպիս Place Voltaire:
Առաւօտները ժամը 8—9.30,
կէսօրէ վերջ 1—2.30, Կիրակի
11—1.30:

Գործ կը փնտնէ
Արեւելեան եւ եւրոպական
կերակուրներու մասնագէտ խո-
հարար մը որ երկար տարիներ
բարձր քննասիրներու եւ յայտնի
Յաշարաններու մէջ իբր Chef cuis-
nier աշխատած է. դիմել՝ Վա-
րամ Պէրպիլեանի, 1 Rue Gudin,
Porte St Cloud.

ՍԱԿԱՐԱՆ
25 Մայիս 1927
Գ Բ Ա Մ Ե Բ

Մեթրիկ.	L. St.	(24)
Տոլար	Dollar	35
Մարք (սոկի) 100 Mark		604
Թրակական Թոթ. L. Trq.		13
Թրք. սոկի	" or	(12)
Մէճիսիէ	Méjdjidié	7
Լէվա 100 հասար Léva		18
Տրապիսի	" Drachme	33
Լիր	" Lire	(40)
Պիլ. ֆրանք	" Frc. Belge	70
Չուից.	" Frc. Suisse	49
Լէյ 100 հասար Ley		15
Չերփոնց	(10 Roubles or)	95

ՎՍՐՁՈՒ ՍԵՆՆԱԿ
Հայ ընտանիքի մը մէջ, կա-
հաւորուած, երկու մահճակալով,
գերբաժանայելի գինով: Գիմել Լ.
Սուրբնեանի, չորրորդ յարկ,
1 Rue Liot, Billancourt (Seine):

DOCTEUR PROY
Ex - Interne des Hopitaux
Médaille d'argent
Տօթ. Յ. ԽՈՒՊԷՍԵՐԵԱՆԻ
Աշխատակցութեամբ
Կը խնամէ ներքին, կա-
նանց, մորթալիւն, վնասա-
կան հիւանդութիւնները: Ե.
Բախալայնութիւններու (va-
rices) հիմնական դարմանաւ
առանց գործողութեան
Ամէն օր ժամը 10-12, եւ
2.8, Կիրակի եւ տօն օրեր
9—12:
142 R. DU FB. St. DENIS
Կառ տը Լ'Ալիսի մօտ,
Հեռաձայն՝ Nord 31—49:

Comptoir Parisien de change et de Crédit
80, Rue Lafayette

IMPRIMERIE - MASSIS - ÉDITIONS
208bis, Rue Lafayette Paris 10e
Le Gérant: H. TEURNIER

Ծովակալ Պրիստոյ մեկնած

Թուրքիոյ ամերիկեան ներկայացուցիչ ծովակալ Պրիստոյ երեքշաբթի օր վերջնապէս մեկնած է Պոլիսէն դէպի Չինաստան, ուր պիտի ստանձնէ ծայրագոյն արեւելքի ամերիկեան նաւատորմին հրամանատարութիւնը:

Էնկիւրիի պաշտօնաթերթը «Հաքիմիէթը Միլիթէ» կը գրէ. «Այն հարիւրաւոր օտար դիւանագէտներուն մէջ, որոնք զինադադարին թշնամական դիրք բռնեցին Թուրքիոյ հանդէպ եւ անբարեացակամօրէն վերաբերուեցան, ծովակալ Պրիստոյ այն միակ դիւանագէտն է, որ իր երկիրը կը դաճնայ՝ դրական վարձ մը կատարելէ վերջ, եւ ամբողջ թուրք ժողովուրդին հաւակրանքն ու սէրը ունենալով իրեն հետ»:

Թուրքիոյ արսախիւ անուսուրը

«Թան»ի Պոլսոյ թղթակիցը կը գրէ. — Հրատարակուեցաւ 1926ի առաջին վեցամսեային թուրք արտաքին առևտուրին վերաբերեալ վիճակագրութիւնները, զորս 1925ի թիւերուն հետ բաղդատելով կը տեսնուի թէ զգալի բարձրացում առաջ եկած է: 1925ի առաջին վեցամսեային 117 միլիոն ոսկիի ներածում եղած է, մինչ 1926ին այդ թիւը իջած է 107 միլիոն ոսկիի, իսկ արտածումները 84 միլիոն ոսկիէն 91 միլիոնի բարձրացած են: Որով բացը 33էն 15 միլիոն ոսկիի իջած է:

Աշխատանքի միջազգային խորհրդածոյովը

Չորեքշաբթի առաւոտ ժընեւի մէջ բացուեցաւ միջազգային աշխատանքի վեցերորդ խորհրդածոյովը: Կը մասնակցին 42 երկիրներ, 323 պատուիրակներով եւ մասնագէտներով: Պիտի տեւէ մօտ երեք շաբաթ: Օրակարգին վրայ կան երեք գլխաւոր հարցեր. — հիւանդութեանց դէմ ապահովութիւններ, արհեստակցական միութեանց ազատութիւն, նուազագոյն օրավարձերու ճշտում մայն ճարտարարուեստներուն մէջ, ուր գործատիրական եւ բանուորական կազմակերպութիւնը անբաւարար է:

Առաջին նիստին մէջ երկար ճառ մը խօսեցաւ Ֆրանսայի կառավարական ներկայացուցիչ Արթիւր Ֆոնթէն, որ յայտնեց թէ խորհրդածոյովը միայն հիւանդութեանց դէմ ապահովութեան հարցով պիտի կրնայ զբաղի, միւս երկու խնդիրները պիտի յետաձգուին յառաջիկայ տարուան:

Վիսպիւրկ Եւրոպայի շրջանը պիտի ընէ

Հարիւրապետ Չ. Լինտպէրկ վերջնապէս որոշեց Եւրոպայի շրջանը կատարել իր օդանաւով, ու հետզհետէ պիտի այցելէ հետեւեալ մայրաքաղաքները՝ Պրիստէ, Լոնտոն, Քոփէնհագ, Պերլին, Վիէննա, Հոմ, Սթոքհոլմ, հաւանաբար նաեւ Մատրիտ, յետոյ Փարիզ գալով պիտի դաճնայ Ամերիկա: Այս ճամբորդութիւնը պիտի տեւէ քանի մը շաբաթ, որովհետեւ իւրաքանչիւր քաղաքի մէջ պիտի մնայ երկու օր՝ այս ձեւով Լինտպէրկ 3000 մղոն ճամբայ պիտի կտրէ: Հակառակ անոր որ բոլոր երկիրներու թագաւորներն ու նախագահները կը հրաւիրեն զինքը իրենց հիւրը ըլլալ, Լինտպէրկ կը նախընտրէ ամերիկեան դեսպաններուն մօտ հիւրասիրուելու ինչպէս Փարիզի մէջ: Հոլանտայի, Ռուսիոյ, Նորվեգիոյ, Լեհաստանի, Չեխոսլովակիոյ, Հունգարիոյ, Չեխոսլովակիոյ եւ Եւրոպայի փարիզի դեսպանները եւս խնդրեցին Լինտպէրկէն իրենց երկիրները այցելել, սակայն ամերիկացի հերոսը չպիտի կրնայ գոհացնել անոնց բաղձանքը, շատ ժամանակ չունենալուն համար: Լինտպէրկ կը յուսայ 25 ժամուան թռիչքով այցելել մեծ մայրաքաղաքները. այսպէս՝ Փարիզէն Պրիստէ՝ 170 մղոն, երկու ժամ, Պրիստէէն Լոնտոն՝ 220 մղոն, երկու ժամ, Լոնտոնէն Քոփէնհագ՝ 625 մղոն, վեց ժամ, Քոփէնհագէն Պերլին՝ 220 մղոն, երկու ժամ, Պերլինէն Վիէննա՝ 340 մղոն, 3 ժամ, Վիէննայէն Հոմ՝ 510 մղոն, 4ուկէս ժամ, Հոմէն Մատրիտ՝ 890 մղոն, 7 ժամ, Մատրիտէն Փարիզ՝ 700 մղոն, 6 ժամ:

Լինտպէրկ (ամերիկեան համառօտագրութեամբ Լինտի) կը յայտարարէ թէ Ամերիկա վերադարձին պիտի շարունակէ աշխատիլ իր օդանաւորը: Երբ մէկը հարցուց, որ մէկ միլիոն տոլար պարգեւով պիտի ձեռնարկէ՞ աշխարհի շրջանը կատարելու, Լինտի պատասխանեց օր երբ առաջարկ ներկայանայ պիտի ուսումնասիրէ այդ խնդիրը: «Շ. Քրիպլին» կը գրէ թէ վերջին քանի մը օրուան ընթացքին Ամերիկայէն եւ Անգլիայէն զատ՝ աշխարհի շրջա կողմերէն — նոյն իսկ Ռուսիայէն, Չինաստանէն եւ հարաւային Ասիայէն — միլիոնաւոր տոլարի առաջարկներ եկան Լինտպէրկի, սակայն բոլորն ալ մերժեց, ըսելով թէ ինք զբաղ շահելու համար չէ որ Ալալանտանը կտրեց:

Վաղը՝ շաբաթ կէսօրին փարիզի վրայ կարճ թռիչք մը կատարելէ վերջ Պրիստէ պիտի մեկնի:

Ընդունելութիւնները կը շարունակուին: Առջի օր Պէրիոյի մօտ ճաշելէն վերջ, ընդունուեցաւ երեսփ. ժողովին մէջ: Երէկ առաւոտ այցելեց մարաշիստ Ֆօշի, կէսօրին ճաշեց արտաքին նախարարութեան մէջ, ժամը 3ին պաշտօնապէս ընդունուեցաւ Քաղաքապետարանին մէջ: Համարձակման տօնին պատճառաւ մեծ բազմութիւն մը կը սպասէր իր ճամբան:

Ժամը 5ին ինչիս Էնթրիպլէն իրեն ի պատիւ ընդունելութիւն մը կազմակերպեց:

Տիկին Տէօյը տը լա Մէօրթի իրեն նուիրած 150,000 ֆր.ը Լինտպէրկ նուիրեց նուակետի եւ ֆոլիի ընտանիքներուն:

Ամէն օր նուէրներ կը տեղան երիտասարդ օդանաւորիներ: Ֆրանսային ինքնաշարժի ընկերութեան նախագահը ինքնաշարժ մը նուիրեց: Փարիզի աշխատաւորուհիները շարունակ ծագիկփունջեր կը զրկեն: Մարզ մը ոսկի ասելի մը նուիրեց, ուրիշ մը զաւամանդեղան գարգիւր՝ մօրը համար: Բոլոր նուէրները մասնաւոր սենեակի մը մէջ կը դասաւորուին:

Լոնտոնէն Ալպեր տը Բուրվիլ հեռագրով հաղորդեց Լինտպէրկի թէ 500,000 սղերին կը տրամադրէ օդանաւով աշխարհի շրջանը կատարելու համար:

Օդանաւին պէնդիրը պարպուեցաւ առջի օր եւ տեսնուեցաւ որ 84 լիւր միայն մնացած էր, այսինքն մէկ ժամէն քիչ մը աւելի բաւելու չափ: Ծարժիչ մեքենան մէկ ժամուան մէջ մէկ լիւր իւր սպառած է:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ ԳՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ

“ՄԱՅԻՍ 28” ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

Փարիզի մէջ 29 Մայիս Կիրակի երեկոյ ժամը 8ին, «Փրքի Ժուռնալ»ի սրահը

ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ ՄԷՋ

Վաղը երեկոյ 8ին, երիտ. ֆր. թեան ակումբը, 138 R. Etienne Dolet Կառնակցութեամբ՝ 2. 8. Կ. Ենթակոմիտէի, Թաղականութեան, Զափ. Որբ. միութեան, 2. Բ. Բ. Բ. Ի երիտ. ֆր. թեան: Բանախօսութիւն, երգ, նուագ, արտասանութիւն:

ՄԱՐՍԻԼԻՈՅ ՄԷՋ

Կը տօնուի 29 կիրակի առաւոտ ժամը 9ին, Սայոն Էսփանտի մէջ, 46 Rue Tapis Vert, նախածնունդութեամբ 2. 8. Կաշնակցութեան շրջանային կոմիտէին: Բանախօսութիւններ, երգ, արտասանութիւն եւ երաժշտութիւն:

ՊԷԼՏՈՒԻ ՄԷՋ

Հանդէս-ներկայացում կազմակերպուած 2. 8. Կ. Պէլլոտի «Վազգէն» խումբին կողմէ, Ռիմոնի դպրոցի սրահին մէջ, կիրակի 29 Մայիս ժամը 2.30ին: Բանախօսութիւն, արտասանութիւն, երգ, իրայկ., կովկաս. գանազան պարեր:

ՍԷՆ ՇԱՍՕՆԻ ՄԷՋ

Նախածնունդութեամբ 2. 8. Կաշնակցութեան կոմիտէի՝ ցունքս 4 շաբաթ իրիկուն ժամը 8ին, Սայ սէ ֆոնֆերանտի մէջ:

Բանախօս ընդ. ՄեծՈՐԳ ԳՈՒՅՈՒՄԱՆՆԵՐ, երգեր եւ արտասանութիւններ, Յոյս պիւֆէ, հանդէսէն վերջ ընտանեկան խնջոյք եւ պար մինչեւ լոյս:

ՏԷՍԻՆԻ ՄԷՋ

Մայիս 29 կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին, Նովելի ճանախի սինէժային մէջ:

ԿԱՐՏԱՆԻ ՄԷՋ

29 Մայիս կիրակի կէս օրէն վերջ ժամը 3իշտ 2ին, Նորակառոյց 2. 8. Կ. ճան մէջ:

ՏԷՔԱՋՎԻԼԻ ՄԷՋ

Նախածնունդութեամբ 2. 8. Կ. Ենթակոմիտէի եւ չէզը երիտասարդներու, 29 Մայիս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 1.30ին, բանախօսութիւն, երգ, արտասանութիւններ եւայն:

“ՅԱՌԱՋ,,Ի ԲԱԺԱԿԻ ՄՐՑՈՒՄԸ 29 ՄԱՅԻՍ, ԿԻՐԱԿԻ ՑՈՐԵԿ ԺԱՄԸ 1ԻՆ ՍԹ Ա Տ Է Լ Ի Զ Ա Պ Է Թ

PORTE D'ORLÉANS

Ապստոյնեցի՛ ձեր սոմսերը. —

ԳԻՆԵՐԸ. — 20, 10, 5 եւ 5 ՖՐԱՆԲ

ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ. — ՄԷթրօ Փօրթ Կ'Օր-Էան, թրամուէյ 8 եւ 28, Օթօպիւս AE

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԵԾ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Հայ Տրամ. դերասանական խումբը դեկավարութեամբ՝ Մ. ԿՈՍՏԱՆԵԱՆԻ Վաղը շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին կուտայ Ա. Ներկայացուցիչ Լոնտոնի մէջ, 60 Paddington Street W. 1 սրահը:

“ԱՆՅԱՅՏ ԿԻՆ,,

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Հ. Յ. Գ. Պոստ-Քոլոմպի «Նապոլի» խումբի, ժողովրդայնօր Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8ին, Charles-Chelson, Bois-Colombes. Կարեւոր օրակարգ:

Հ. Յ. Գ. ՄԱՐՍԻԼԻՈՅ Պատանեկան Միութեան ընկերական ընդհ. ժողովը՝ 29 Մայիս կիրակի կէս օրէ յետոյ ժամը 1ին սովորական հաւաքատեղին:

Հ. Յ. Գ. Մարսէլի Ռուսոմ ենթակոմիտէն ժողովը կը հրաւիրէ իր բոլոր անդամները վաղը շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին սովորական հաւաքատեղին: Բոլոր ընկերներուն ներկա, յուժիւր անդամները եւ: Ներկայանալ անդամատերերով:

Տէր եւ տիկին Յ. Յ. Սիրուհի, Գ. Յօլիտան եւ պարագաները իրենց խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնեն բոլոր անոնց որոնք իրենց տարաբախտ մօր ԱՅԻՍ ԵՎԻՆ ՄԱՐՍԻԼԻՈՅԻ միջոցով մահուան առեւել ժամակցից եղան իրենց խոր սուգին ու անմար կամ գրաւոր ցաւակցութիւն յայտնեցին: Մասնաւորապէս իրենց շնորհակալութիւնը կը յայտնեն Յ. Յ. Յոլիտան, Գաբրիէլան, Գանսեան քահանաներուն, որոնք սիրալոյսով ընկերացան մինչեւ վերջնական տունը:

Մէնթ Էմիլիէն մեզի կը հարգողուն ինչ տարաբախտ Գ. Կաբրիէլի գրեթեամբ լիակալ ծագիկփունջերը կը զրկեն: Մարզ մը ոսկի ասելի մը նուիրեց, ուրիշ մը զաւամանդեղան գարգիւր՝ մօրը համար: Բոլոր նուէրները մասնաւոր սենեակի մը մէջ կը դասաւորուին:

Լոնտոնէն Ալպեր տը Բուրվիլ հեռագրով հաղորդեց Լինտպէրկի թէ 500,000 սղերին կը տրամադրէ օդանաւով աշխարհի շրջանը կատարելու համար:

Օդանաւին պէնդիրը պարպուեցաւ առջի օր եւ տեսնուեցաւ որ 84 լիւր միայն մնացած էր, այսինքն մէկ ժամէն քիչ մը աւելի բաւելու չափ: Ծարժիչ մեքենան մէկ ժամուան մէջ մէկ լիւր իւր սպառած է:

IMPRIMERIE - MASSIS - ÉDITIONS 208bis, Rue Lafayette Paris (10e) Le Gérant: H. TEURNIER

ԴԵՐՁԱԿԱՏՈՒՆ
JACK DE MONTMARTRE

Վաճառատանս մէջ ունինք անգլիական եւ ֆրանս. կերպաներու Յոյս մթերք մը: Նորածնութեան եւ կարի մաքրութեան տեսակետով անմոգելի: Գիները դիւրամատչելի: Վաճառումը դիւրութիւններ:

BLANCHAUD եւ Լ. ՊԷԼԷՋԻԿՅԵԱՆ
52, Rue de Clignancourt մէթրօ, Barbès luid Château-Rouge
TÉL. NORD 59-20

ՏՕՔԹ. Ա. ՊՕՂՈՍԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԵՏ ՆԵՐԿԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒՆԳՈՒԹԵԱՆՆԵՐ
Կ'ընդունի բացի կիրակիէ, կէսօրէ վերջ ժամը 3—8—կամ ժամագրութեամբ:
36 Rue de Bellefond, (9e) Métro: Poissonière կամ Cadet
Ամէն օր 9-10 կը գտնուի 10 Av. de Ceinture, Enghien-les-Bains

Կ. ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

ՌՈՊԷԼԻՍ ԳՈԼԷՃ 1915, ՆԱԽԿԻՆ ՊԱՇՏ. ՕՍՄ. ՊԱՆԳՈՅԻ
ԿԸ ՄՏԱՆՁԷ

- Արգիլիերէնի եւ Գերմաներէնի դասեր.
- Ֆրանսերէն, ինգլիերէն եւ Գերմաներէն նամակագրութիւն
- Հաշուակալութիւն եւ հաշուեքննութիւն.

ԳԻՄԵԼ ՆԱՄՈՎՈՎ 37, Rue de Maubeuge, Paris

ՆՈՐ ԺԱՄԱՆՈՒՄ

ՀԱՅԵՐԷՆ, ՅՐԲԵՐԷՆ ԳԵՂԵՑԻԿ ՓԼԱՔՆԵՐՈՒ, ԵՒ ԱՆԳԼ. ՓՈՐՔԱՔԻՏ, ՏՈՒՆԻ, ԳԵՂԵՑԻԿ ԿՐԱՄՈՏՈՆԵՐՈՒ

Պիտի գտնուի Պէլլիի ճանօթ ՀԱՅ ՆՊԱՐԱՎԱՏԱՍԻ 8. ԱՐԹԻՆԵԱՆԻ քով, ինչպէս նաեւ Արեւելեան նպարիցէն ներս լաւագոյնը:
28, Rue Le Sage, PARIS (20e) — Téléphone: Ménil. 61-85
Métro Belleville: Բաց է ամէն օր Tramway 5 et 28

ՀԱՅԿ. ԲՈՒԺԱՐԱՆ - POLYCLINIQUE de BELLEVILLE

Տէր եւ Տօրէն՝ **ՏՕՔԹ. ԳՐԳՈՅԵԱՆ**
29, Rue (Place) des Fêtes, Paris, XIX. Tél. Nord 96-61

Բաց է ամէն օր, ուր շատ մը մասնագէտ բժիշկներ կը ինտուրնալ ամէն տեսակ ներքին եւ վերնորակ հիւանդութիւններ: Այլ քի մասնագէտը կ'ընդունի Գլ. Եւ Շաբաթ օրերը ժամը 3—5: Քթի, կ'կործի ու սիրտի մասնագէտը ամէն Երկուշաբ. եւ Ուրբ. օրերը ժամը 11—12: ԱՏԱՄԵԱՐՈՅԻՆ ամէն օր ժամը 12-19, Կիրակի 9—12.

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԵՏ ՆԵՐԿԻՆ ՄՈՐՔԱՅԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒՆԳՈՒԹԵԱՆՆԵՐ
126, Rue du Faubourg St. Denis
Métro: Gare de l'Est — Téléphone: Nord 84-04
Ընդունելութեան ժամը՝ Ամէն օր 2.30-7.30—Կիրակի եւ տօն օրեր՝ 9-12

ՍՈՒՐՃԻ ՄԻԱԿ ՄԱՍՆԱԳԵՏ

ԶԻՐԱԿ ՆՊԱՐԱՎԱՏԱՍԻՆՈՒՐ

Փարիզի եւ գաւառներու հայութեան համար կը պատրաստէ ՀԱՄՈՎ, ՀԱՏՈՎ, ԱՆԽԱՐԿԱԿ ԹԱՐՄ ՍՈՒՐՃԻ
Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ Անդրեւի գինեով
Մէկ փորձ բաւ է համոզուելու, հետախօսով ապագայութեանը անմոգելի շապուկը դիւրութեան թէլէֆօն: Provence 38.63, Métro Cadet
26, Rue de Tréville Paris (9)

— Կը փնտրեմ հայրս փիլիպպոս վառիկեան, մայրս Մարգարիտ, բոլոր Արփիլ, եւ մեծ եղբայրս Վահան որ այժմ փարիզ կը գտնուի, ամուսնացած, փոքր երեքներու երուանդ, Աշոտ, Արամազ, Արշակ: Տեղեկացնել՝ Լուսիվառիկեանի, 109 Promenade de la Plage, Vieille Chapelle, Marseille:

ՀԱՅ ՀԵՂԻՆԱԿԵՐՈՒՆ

ՈՒՇԱԿՐՈՒԹԵԱՆ

Մարսէլի հայութեան մտաւոր եւ ազգային զարգացման նպատեղու նպատակներով 2. 8. Կ. Պատ. միութիւնը հիմնած է գրադարան ընթացաբար մը, ուրիշ կ'օգտուին Մարսէլի բոլոր Հայերը առանց խարտութեան: Ջերմապէս կը խնդրուի բոլոր հայ հեղինակներէն եւ հրատարակիչներէն, որ բարի ըլլան իրենց հրատարակութիւններէն մէկ մէկ օրինակ զրկել Մարսէլի այս անդաւաճիկ գրադարանին, իր նուէր, հետեւեալ հասցեով: Mr. Gaïdzag Djarayan, 14 Rue de la Fare, Marseille: Կը խնդրուի բոլոր հայ հեղինակներէն արտասուել:

ԳՐՈՒՔ ԿՐ ՊԻՏՆԻ

Արեւելեան եւ եւրոպական կերպարներու մասնագէտ խմբարժ Գրք. Գրք. մը կը իրար տարբար բարձր ընտանիքներու եւ յայտնաբերողներու մէջ իր շնորհը շնորհակալութեամբ կը յիշուի Վահրամ Վահրամի 1 Rue Liot, Billancourt (Seine):

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՆԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԳՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ
“ՄԱՅԻՍ 28” ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

Փարիզի մէջ վաղը կիրակի երեկոյ ժամը 8ին, «Փրքի Ժուռնալի» արար

Քանի որ երեսփոխաններ այ խօսեցան, որմէ վերջ ներքին նախարար Հիքս փակեց վիճարանութիւնը յանուն կառավարութեան: 112ի դէմ 357 ձայնով կառավարութիւնը վստահութեան քուէ ստացաւ:

Այլ առակ յուսում

Խորհրդային միութեան արտաքին փոխ-գործարար Լիթվինով խօսելով Անգլիոյ հետ յարաբերութեանց խզման մասին կ'ըսէ որ եթէ Անգլիա մինչեւ հիմա կը վարանէր խզում կատարելու, պատճառը այն էր որ կը յուսար վաշտակիցներ գտնել Խորհրդային միութեան վրայ հաւաքաբար յարձակելու համար: Երբ տեսաւ թէ իր յոյսերը չեն իրականանար, որոշեց բացէ ի բաց եւ անկախաբար յարձակիլ, յուսալով որ ուրիշ պետութիւններ այ իրեն պիտի հետեւին: Անգլիոյ ընդհ. քաղաքականութիւնն է պետութիւնները իրարու դէմ զրգոնել եւ զինել, ու թէ՛ Եւրոպայի եւ թէ՛ աշխարհի միւս երկիրներուն մէջ խաղաղութիւնը վրդովել: Գիւսանագիտական յարաբերութեանց խզումը պատերազմի պատրաստութիւն մը պէտք է նկատել, որովհետեւ ատոր ուրիշ իմաստ տալ կարելի չէ:

Ակնարկելով Պոլտուինի ամբաստանութիւններուն, Լիթվինով յայտարարեց թէ անոնք բացարձակապէս ծիծաղելի են եւ ոչ-համոզիչ: Առեւտրական պատուիրակութիւնը երբեք լրտեսութեամբ չէր զբաղեր: Եթէ Արգոտի քանի մը պաշտօնեաները «ոճրային» թղթակցութիւն ունէին բանտարական սէնտիքաներու հետ, անգլ. կառավարութիւնը կրնար զանոնք խուզարկել. քանի որ ու եւ է առանձաշնորհ չեն վայելիք անոնք եւ իրենց արարքներուն համար պատասխանատու են: Եթէ անգլ. ստորկանութիւնը կը ճանչնար առեւտրական պատուիրակութեան այն անդամները, որ լրտեսութիւն կ'ընէին, ինչո՞ւ դատի չկանչեց զանոնք:

ՄՈՒՍՈՒԼԻՆԻ ՎԵՐՍՎՍԱԻ ԽՕՍԻԼ

Մայիս 26ին, Իտալիոյ երեսփ. ժողովը սկսաւ վիճարանի ներքին երմտացոյցին վրայ: Այս ատիւ Մուսուլինի, որ բաւական ատենէ ի վեր կը խուսափէր հրապարակային յայտարարութիւններէ, երկար ճառ մը խօսեցաւ, միեւնոյն ատեն պատասխանելով իր իշխանութեան մասին եղած մեղադրանքներուն: Իտալիոյ զիջատորը նախ պարզեց ժողովուրդին ֆիզիքական վիճակը: «Առողջապահական Տեսչութիւնը անհամար միջոցներ ձեռք առած եւ ինք հազար նաւեր ազատած է մուկերէ, որոնք վարակիչ հիւանդութիւններ կը բերեն Արեւելքէն, մասնաւորաբար դեղին տենդ եւ համայնավարութիւն» (ծիծաղելի): Յետոյ յայտարարեց թէ օգտուեցաւ ամուրիութեան տուրքէն, մտաւի հարուած մը տարու համար ազդին աճման: «Քառասուն միլիոն իտալացիները մեծ բան մը չեն 90 միլիոն Գերմանացիներուն եւ 200 միլիոն Սլաւներուն հանդէպ: Նմանապէս բազմաթիւ կարելի չէ ընել Արեւմուտքի հետ, երբ նկատի առնենք Մեծն Բրիտանիոյ եւ Ֆրանսայի զաղթային բնակչութիւնը: Իտալիա պէտք է առ նուազն 60 միլիոն բնակիչ համարէ, որպէս զի կ'ընդունենայ: Մուսուլինի կը ժխտէ այն ատարկութիւնը թէ այս ժողովուրդը չի կրնար ապրիլ երկրին մէջ: Այդ ատարկութիւնը կ'ըլլար նաւաստարար 1815ին, երբ իտալիան միայն 16 միլիոն բնակիչ ունէր: Հինգ տարիէ ի վեր կ'ըսեն թէ իտալիոյ բնակչութիւնը կը յորդի: Ընդհակառակն, այդ գետը կը դառնայ իր անկողին մէջ, իսկ ծնունդներու նուազումը ազգերու անկում յառաջ կը բերէ: Ազգերու ճակատագիրը իրենց մարդահամարի ուժին հետ կապուած է: Ֆրանսա կ'իշխէր աշխարհի, երբ 40-45 միլիոն ֆրանսացիներու կողքին, նուազ Գերմաններ, իտալացիներ եւ Սլաւացիներ կային: Եթէ կ'ուզենք հասկնալ Եւրոպայի վերջին յիսուն տարիներու զեպերը, պէտք է նկատենք որ ֆրանսայի բնակչութիւնը երկու միլիոն աւելցած է 1870էն ի վեր, Գերմանիոյ բնակչութիւնը՝ 24, Իտալիոյ բնակչութիւնը՝ 16 միլիոն: Իտալիոյ մէջ ծնունդները բարձրագոյն աստիճանին հասած են 1886ին, երբ հազարին 39 էր. այժմ իջած է 27ի:

Խօսելով Պրէնտերի սահմանագլուխի մասին, ըսաւ որ եթէ նոյն իսկ հարիւր հազարաւոր Գերմանացիներ զանուէին այնտեղ, իտալիա պիտի պաշտպանէ զայն, մինչեւ անգամ եթէ հարկ ըլլայ պատերազմ հրատարակել վաղը:

Հերքեց թէ սահման ուժեր կեդրոնացուած են ֆրանսական սահմանին վրայ: «Ընդամենը 900 սեւ շապիկաւոր ունինք մեր արեւմտեան սահմանին վրայ, եւ անոնց միակ պաշտօնն է թող չտալ որ երկրէն հեռանան կամ երկիր դառնան զեշ իտալացիները»:

Իր ճառին երրորդ մասին մէջ, Մուսուլինի պարզեց ֆաշիստ կառավարութեան գործունէութիւնը: Հաստատեց թէ մասնաւոր ոստիկանութիւն մը եւ ատեն մը կազմուած են, որոնք հրաշալի գործ կը կատարեն: Պէտք չէ, ըսաւ, չափազանցել ընդդիմադիրներուն ուժը: Վերջին հինգ տարիներու ընթացքին, միայն մէկ հաւաքական ցոյց տեղի ունեցաւ եւ քանի մը զրահապատ ինքնաշարժերու ներկայութիւնը բաւեց զայն խափանելու համար:

Կ'ըսեն թէ, աւելցուց, սահմանէն դուրս քշած ենք 200.000 հոգի, որոնց 20.000ը Միլանէն: Նախ կան արտաքսուած հասարակ ոճրագործները եւ մարդ չպիտի մեղքնայ անոնց: Այս մարդոց թիւն է ընդամենը 1527: Գաղով քաղաքական դատապարտեալներուն, 1541 հոգի ազգաբնակիչներն ստացած են 359 հոգի կոչնագիր, 598 հոգի կողմերը բռնուած: Այս ատիւ յիշելով ֆրանսական յեղափոխութեան ատեն գործադրուած սարսափները, յայտարարեց թէ ֆաշիստ յեղափոխութիւնը պարզապէս իր պարտականութիւնը կը կատարէ, ինք զինքը պաշտպանելով:

Ինկնպիւր յազմութեան նշաններ ցոյց կուտայ Վեց օրէ ի վեր Փարիզիցիները վայրկեան մը հանգիստ չտուին Լինուպիւրի: Յոգնեցուցիչ ճամբորդութիւնէ մը վերջ, եւ բիտատարը օդանաւորը ստիպեցին անէն օր 3-4 հազար թղթի կամ ընդունելութեան ներկայ ըլլալ: Լինուպիւր սկսած է յոգնութեան նշաններ ցոյց տալ եւ կորսնցնել իր անմիկ ժպիտը: Միւս կողմէ աշխարհի ամէն կողմէ եկած զրամական ատաղանները կը մտատանջեն զինք իր ապագային համար: Մինչեւ հիմա 3 միլիոն անլար արժէքով պայմանագրութիւն

ԱԼՏՕՐՎԻԼԻ ՄԷՋ
Այս երեկոյ ժ. 8ին, երիտ. ք. Թեան ակումբը, 138 R. Etienne Dolet
Բանախօսութիւն, երգ, նուագ, արտասանութիւն:

ՄԱՐՍԻԼԻՈՅ ՄԷՋ
Վաղը կիրակի առաւօտ ժամը 9ին, Սայոն Էսփանտի մէջ,
46 Rue Tapis Vert: քննախօսութիւններ, երգ, արտասանութիւն
եւ նուագ:

ՊԷԼՅՈՒԻ ՄԷՋ
Հանդէս-ներկայացում, Ռիմոնի դպրոցի սրահին մէջ, վաղը
կիրակի ժամը 2.30ին: Բանախօսութիւն, արտասանութիւն, երգ,
հայկ. կովկաս. գանգանայ պարեր:

ՏԷՍԻՆԻ ՄԷՋ
Վաղը կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին, Կովեթի քան-
սինկի սինեմային մէջ:

ԿԱՐՏԱՆԻ ՄԷՋ
Վաղը կիրակի կէս օրէն վերջ ժամը 3իշտ 2ին, նորակա-
ւոյց 7. 8. 9. քան մէջ:

ՏԷՔԱՉՎԻԼԻ ՄԷՋ
Վաղը՝ 29 Մայիս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 1.30ին:
Բանախօսութիւն, երգ, արտասանութիւններ եւ այլն:

ատաղարկուած է իրեն, ու Լինուպիւրի առաջին վայրկեանի մեր-
ժուաներէն վերջ, հիմա սկսած է մտածել:

Առջի օր Փարիզի քաղաքապետարանին մէջ եղած ընդու-
թիւնը ամէնէն փառաւոր եղաւ: Նախագահ Ուիլյամսէն ի վեր
Փարիզ ճչողքի այսքան մեծ պատիւ ըրած էր:

Մուսուլինի կ'ըսէր, որ Լինուպիւրի առաջին վայրկեանի մեր-
ժուաներէն վերջ, հիմա սկսած է մտածել:

Մուսուլինի կ'ըսէր, որ Լինուպիւրի առաջին վայրկեանի մեր-
ժուաներէն վերջ, հիմա սկսած է մտածել:

Մուսուլինի կ'ըսէր, որ Լինուպիւրի առաջին վայրկեանի մեր-
ժուաներէն վերջ, հիմա սկսած է մտածել:

Մուսուլինի կ'ըսէր, որ Լինուպիւրի առաջին վայրկեանի մեր-
ժուաներէն վերջ, հիմա սկսած է մտածել:

Մուսուլինի կ'ըսէր, որ Լինուպիւրի առաջին վայրկեանի մեր-
ժուաներէն վերջ, հիմա սկսած է մտածել:

Մուսուլինի կ'ըսէր, որ Լինուպիւրի առաջին վայրկեանի մեր-
ժուաներէն վերջ, հիմա սկսած է մտածել:

Մուսուլինի կ'ըսէր, որ Լինուպիւրի առաջին վայրկեանի մեր-
ժուաներէն վերջ, հիմա սկսած է մտածել:

Մուսուլինի կ'ըսէր, որ Լինուպիւրի առաջին վայրկեանի մեր-
ժուաներէն վերջ, հիմա սկսած է մտածել:

Մուսուլինի կ'ըսէր, որ Լինուպիւրի առաջին վայրկեանի մեր-
ժուաներէն վերջ, հիմա սկսած է մտածել:

Մուսուլինի կ'ըսէր, որ Լինուպիւրի առաջին վայրկեանի մեր-
ժուաներէն վերջ, հիմա սկսած է մտածել:

Մուսուլինի կ'ըսէր, որ Լինուպիւրի առաջին վայրկեանի մեր-
ժուաներէն վերջ, հիմա սկսած է մտածել:

Մուսուլինի կ'ըսէր, որ Լինուպիւրի առաջին վայրկեանի մեր-
ժուաներէն վերջ, հիմա սկսած է մտածել:

Մուսուլինի կ'ըսէր, որ Լինուպիւրի առաջին վայրկեանի մեր-
ժուաներէն վերջ, հիմա սկսած է մտածել:

Մուսուլինի կ'ըսէր, որ Լինուպիւրի առաջին վայրկեանի մեր-
ժուաներէն վերջ, հիմա սկսած է մտածել:

Մուսուլինի կ'ըսէր, որ Լինուպիւրի առաջին վայրկեանի մեր-
ժուաներէն վերջ, հիմա սկսած է մտածել:

Մուսուլինի կ'ըսէր, որ Լինուպիւրի առաջին վայրկեանի մեր-
ժուաներէն վերջ, հիմա սկսած է մտածել:

Մուսուլինի կ'ըսէր, որ Լինուպիւրի առաջին վայրկեանի մեր-
ժուաներէն վերջ, հիմա սկսած է մտածել:

Մուսուլինի կ'ըսէր, որ Լինուպիւրի առաջին վայրկեանի մեր-
ժուաներէն վերջ, հիմա սկսած է մտածել:

Մուսուլինի կ'ըսէր, որ Լինուպիւրի առաջին վայրկեանի մեր-
ժուաներէն վերջ, հիմա սկսած է մտածել:

Մուսուլինի կ'ըսէր, որ Լինուպիւրի առաջին վայրկեանի մեր-
ժուաներէն վերջ, հիմա սկսած է մտածել:

Մուսուլինի կ'ըսէր, որ Լինուպիւրի առաջին վայրկեանի մեր-
ժուաներէն վերջ, հիմա սկսած է մտածել:

Մուսուլինի կ'ըսէր, որ Լինուպիւրի առաջին վայրկեանի մեր-
ժուաներէն վերջ, հիմա սկսած է մտածել:

Մուսուլինի կ'ըսէր, որ Լինուպիւրի առաջին վայրկեանի մեր-
ժուաներէն վերջ, հիմա սկսած է մտածել:

Մուսուլինի կ'ըսէր, որ Լինուպիւրի առաջին վայրկեանի մեր-
ժուաներէն վերջ, հիմա սկսած է մտածել:

Մուսուլինի կ'ըսէր, որ Լինուպիւրի առաջին վայրկեանի մեր-
ժուաներէն վերջ, հիմա սկսած է մտածել:

Մուսուլինի կ'ըսէր, որ Լինուպիւրի առաջին վայրկեանի մեր-
ժուաներէն վերջ, հիմա սկսած է մտածել:

Մուսուլինի կ'ըսէր, որ Լինուպիւրի առաջին վայրկեանի մեր-
ժուաներէն վերջ, հիմա սկսած է մտածել:

Մուսուլինի կ'ըսէր, որ Լինուպիւրի առաջին վայրկեանի մեր-
ժուաներէն վերջ, հիմա սկսած է մտածել:

Մուսուլինի կ'ըսէր, որ Լինուպիւրի առաջին վայրկեանի մեր-
ժուաներէն վերջ, հիմա սկսած է մտածել:

Մուսուլինի կ'ըսէր, որ Լինուպիւրի առաջին վայրկեանի մեր-
ժուաներէն վերջ, հիմա սկսած է մտածել:

Մուսուլինի կ'ըսէր, որ Լինուպիւրի առաջին վայրկեանի մեր-
ժուաներէն վերջ, հիմա սկսած է մտածել:

Մուսուլինի կ'ըսէր, որ Լինուպիւրի առաջին վայրկեանի մեր-
ժուաներէն վերջ, հիմա սկսած է մտածել:

Մուսուլինի կ'ըսէր, որ Լինուպիւրի առաջին վայրկեանի մեր-
ժուաներէն վերջ, հիմա սկսած է մտածել:

Մուսուլինի կ'ըսէր, որ Լինուպիւրի առաջին վայրկեանի մեր-
ժուաներէն վերջ, հիմա սկսած է մտածել:

Մուսուլինի կ'ըսէր, որ Լինուպիւրի առաջին վայրկեանի մեր-
ժուաներէն վերջ, հիմա սկսած է մտածել:

Մուսուլինի կ'ըսէր, որ Լինուպիւրի առաջին վայրկեանի մեր-
ժուաներէն վերջ, հիմա սկսած է մտածել:

Մուսուլինի կ'ըսէր, որ Լինուպիւրի առաջին վայրկեանի մեր-
ժուաներէն վերջ, հիմա սկսած է մտածել:

ԴԵՐՁԱԿԱՏՈՒՆ
JACK DE MONTMARTRE
Վաճառատան մէջ ունինք անգլիական եւ ֆրանս.
կերպաներու ձոյն մեքերք մը: Կորածներուն եւ
կարի մաքրութեան տեսակետով անմրցելի:
Գիները դիւրամաշ էլի: Վճարումը դիւրութիւններ:
BLANCHAUD եւ L. ՊԻԼԷԶԻԿԵԱՆ
52, Rue de Clignancourt մէքթր, Barbès կամ Château-Rouge
TEL. NORD 59-20

ՄՕՏ ԱՏԵՆԷՆ
“ՂՈՒՍՍՔԱՂ”, *Arusarashyashyashy*

ՏՔԹ. Կ. ԴԱԻԻԹԵԱՆ
ՎԻՍԿՈՒՅԻՍ — ԱՏՄԵՆՍԻՍԻՍ
Վ. ԿԱՅՈՒՆՍԻՍ ՓԱՐԻԶԻ ԶՕՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ
եւ Diplômé de l'école dentaire de Paris
Բանախօսական կ'ընեն, քուստի, փիփի եւ փրօնէզի (Prothèse)
գործերը անձամբ ինք կը շինէ:
Կ'ընդունի, կէսօրէ վերջ 2.30-8, եւ մասնաւոր ժամադրութիւնով
16, Bl. St. Denis, Métro St. Denis. Tél. Provence 09-31

Ե. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԺԱՄԱԳՈՐԾ
Կը նորոգեմ ամէն մտքէ ժամացոյցներ դիւրամաշ
չելի գիներով: Երաշխաւորեալ աշխ-
տութիւն: 62, Rue Belleville, Métro Belleville.

ՀԱՅԳ. ԲՈՒԺԱՐԱՆ - POLYCLINIQUE de BELLEVILLE
ՏԵՐ ԵՎ ՏՈՐԵՆՍՆՍՕՔԹ. ԳՐԳՈՅԵԱՆ
29, Rue (Place) des Fêtes, Paris, XIX. Tél. Nord 96-61
Բաց է ամէն օր, ուր շատ մը մասնագէտ բժշկները կը խնամու-
նան տեսակ ներքին եւ վերնաթոքային հիւանդութիւններ: Այլ քան մասնա-
գէտը կ'ընդունի Գ2., Ե2., եւ Շարաֆ օրերը ժամը 3-5: ՔՔի. կը
կործի ու անոնքի մասնագէտը ամէն Երեք. եւ Շարաֆ օրերը ժամը
1-3: ԱՏՄԱՆՍԻՍԻՍ քան մէջ օր ժամը 9էն 19: Կիրակի 9-12:

ՍՈՒՐՃԻ ՄԻԱԿ ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ԾԻՐԱԿ ԿՈՄԱՐՎԱԿԱՆՈՒՍՈՒԹ
Փարիզի եւ գաւառներու հիւանդութեան համար կը պատրաստէ
ՀԱՄԱՎ. ՀԱՏՈՎ. ԱՆԻՍՏՐԱԿՈՒԹԱՐՄ ՍՈՒՐՃ
Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ Սանդիւլի գիներով
Մէկ փորձ բուէ համոզուելու, հետաքննող սպալարանքները անձ
շապու կը ղրկուին: Թէ՛ Լէ՛ ֆոն: Տրեւիս 38.63, Métro Cadel
26, Rue de Trévis Paris (9)

ԲԱՑՈՒԱՏ Է
“ՖԷՊԻՍ”, ՀԱՅ ԴԵՐՁԱԿԱՏՈՒՆԸ
37 Rue Poissonnière «Բանէլի» դիմաց
(Ֆէպիս լուսանկարատան յարակից) Tél. Louvre 69-88
Գերմանական մէջ կը պատրաստուին փաթեթեան շիք
անգլ. վերջին նորոգումը 2արդիւն եւ չափու վրայ զգեստներ
նոր եղանակին առիւթ ունինք ֆրանսական եւ անգլիական
ապրանքներու ձոյն մեքերք մը:
Գերմանական բացառաբար օժտուած է շոգեարդու-
թեանով:
Չեմք ՄԸ ԶԻՆՍ ԿԱՐԵԼ ՏՈՒՈՂԻՆ ՊԵՏԻ ՏՐՈՒԻ
Կարօն մը 12 անգամ ձի արդուկելու համար իր զգեստը
Սկզբունք. գոհացում տալ ամէնէն դժուարահասնեղուն
ԳԻՆԵՐԸ ԴԻՐԱՄԱՏՉԵԼԻ ԵՒ ԱՆՄՐՅԵԼԻ

ՆՈՐ ԺԱՄԱՆՈՒՍ
ՀԱՅԵՐԷՆ, ՔՐԲԵՐԷՆ ԳԵՂԵՑԻՎ ՓԼԱՔՆԵՐՈՒ, ԵՒ
ԱՆԳԼ. ՓՈՐՔԱՔԵՏ, ՏՈԿՈՒՆ, ԳԵՂԵՑԻՎ ԿՐԱՍՏՅՈՆՆԵՐՈՒ
Պիտի գանձը Պէլլիի ծանօթ ՀԱՅ ԿՈՄԱՐՎԱԿԱՆՈՒՍՈՒԹ
ԱՐՔԻՆԵՍՏԻՒՆ քով: Ինչպէս նաեւ Արեւելեան նպարներ
ներու լաւագոյնը:
28, Rue Le Sage, PARIS (20e) — Téléphone: Ménil, 61-88
Métro Belleville: Բաց է ամէն օր Tramway 5 et 20

ՍԱԿԱՐԱՆ
27 Մայիս 1927
ԿՐԱՄԱՆԻՐ
Սիւրիւն, L. St.
Տոլար, Dollar
Մարք (սովի) 100 Mark
Ֆրանկ (սովի) 100 Fr. L. Trq.
Պր. սովի " or
ՄԵՏԻՍԻԷ Medjidié
Լէվա 100 հասար Léva
Տրաքի " Drachme
Լիբ " " Lire
Պիլ. ֆրանկ " Fr. Belge
Չուից. " Fr. Suisse
Լէյ 100 հասար Ley
Չեքովնի (10 Roubles or)
ԱՐԺԵՆՈՒՆ
Լ. Mozian, 51 Bld. Auguste
Blanqui, Paris (13e):
IMPRIMERIE - MASSIS - ÉDITIONS
208bis, Rue Lafayette Paris (10e)
Le Gérant: H. TEURNIER
Comptoir Parisien de change et de
80, Rue Lafayette

ՅՈՒՇԱՏԵՏԻՐ
Հ. Յ. Դ. ՄԱՐՏԷՅԻՆ Պատա-
նական Միութեան ընկերական
ընդհ. ժողովը՝ վաղը Կի-
րակի կէս օրէ յետոյ ժամը 1ին
սովորական հաւաքատեղին:

ՆԵՄՍՎԱՏՈՒՓ
ՍՏԱՑԱՆՔ
ՊՈՒԼԷ, Գ. 2.— 185 ֆրանք:
ՎԻՆԷ, Յ. Ո.— 100 ֆր.:
ԼԻՄԵ, Յ. Յ.— 35 ֆր.:
ՓԱՐԻՉ, Ե. Պ.— 10 ֆր.:
ՓԱՐԻՉ, Սեւ.— 50 ֆր.:
ՔԱՆ, Ա.— 35 ֆր.:
ԻՆՏ. ՀԱՐՊԻ, A. R. F.— 5
տոլար, սկսանք դիւլի. տարե-
կանը 10 տոլար է:
ՏԻՐՅՈՒՆ, Ս. Գ.— 35 ֆր.,
սկսանք դիւլի
ՕՊԸՆՍ, Է. Գ.— 20 ֆր.:
ՈՕՊԸՆՍ, Ս. Մ.— 35 ֆր.:
ԱԼՅՈՒՎԻԼ, Ս.

ՀԱՐԱՇ

ՀԱՐԱՇԻ ԿՈՄՍՊՈՆԵՆՏ
3 տա. 6 տա. 8 տա.
ՖՐԱՆՍԱ 35 ֆ. 70 ֆ. 140 ֆ.
ԱՆԳԼԻԱ 20 ֆ. 40 ֆ.
ՋՈՒՐՏԵՐԻԱ » »
ԵԳԻՊՏՈՍ » »
ԱՄԵՐԻԿԱ 6 տ. 10 տ.
ԵՒՐՈՊԱ 100 ֆ. 200 ֆ.

"HARATCH"

Իմպրիմար ԵՄՍԱՐՇԱՆԻ
Directeur-Propriétaire : SCHAVARSCH MISSAKIAN
Rédaction & Administration : 208 bis, Rue Lafayette - PARIS (10e)
TÉLÉPHONE : NORD 57-82
MÉTRO LOUIS-BLANC ou JAURÈS
Հասցեի փոփոխումն համար պետք է վճարել 2 ֆրանք

Կ Ի Ր Ա Կ Ի
29
Մ Ա Յ Ի Ա
1927
29 MAI 1927

Պ. ՏՄԻԹԻ ԹԻԻ 349

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱՉԳԱՅԻՆ, ԳՍՂԱԲԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԳԻՆ՝ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ՄԱՐԶԱԳԱՇՏԻՆ ՎՐԱՅ

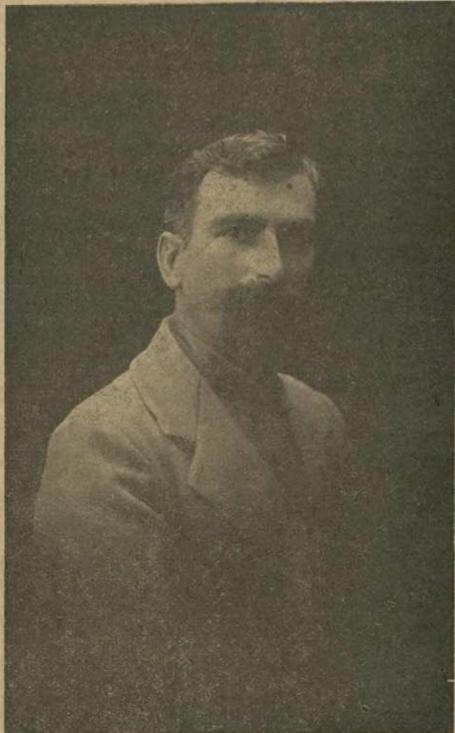
ՕՐԸ ՕՐԻՆ

Պայխարը համայնախարուրեան դեմ

ԱՆԳԼԻԱՅԷՆ ՎԵՐՋԸ ՖՐԱՆՍԱ

Երկար ատենէ ի վեր առաջադրուած միտք մըն է որ կը զարթոնանք այսօր, կազմակերպելով «Յառաջ» ի բաժակի մը...

Ուրբաթ օր երեսի. ժողովին մէջ համայնաժողովը Մարտի Գաղէն հարցապնդում ուղղեց ներքին նախարար Ալպէն Սարօի, որ Ալճերիոյ մէջ խիստ ճառ մը խօսած էր համայնաժողովեան դէմ...

Ա Ր Ա Մ

որ համաժողովրդական ինքնապաշտպանութեան գերագոյն ճիգը կազմակերպեց 1918 Մայիսի Յակատագրական օրերուն:

Հ Ա Յ Ա Ս Տ Ա Ն Ի Ն

(Հ Ա Տ Ո Ի Ա Մ)

Դու, երկամբն իմ հայրենիք, դու ճիշտապէս ի՞մ Հայաստան, զմե՛ս բանի սպասարկու, խորհուրդ խորին, ի՞մ Հայաստան, դո՛ւ ալեւոր տեսիլների աստեղագոծ ի՞մ Հայաստան, եւ նոր խօսքի աւետարեթ, հազարավերջ ի՞մ Հայաստան:

Սողաւարտներ դրած կանգնած բու լեռները կուռ երկաթի, Արօրները արկնազանգ՝ արդարութեան ցորեն արտի, Երկիկները ծուխերն անուշ՝ նուիրական հաւատարմի, Հին օրերի երգ սրբազան, սեղան գոհի, ի՞մ Հայաստան:

Քու գետերը՝ տե՛գ սուրացող, ազատատենչ, կամուրջ քանդող, Քաղաքները միխրներէն ծածկ վարդերն արկն-բուրդ, Երականները՝ հոգեբուրդ, շինականիւր ելզը՝ լացող, Հին սէրերի, նոր կարօտի ոսկի բամբուլ, ի՞մ Հայաստան:

Բարեկամներէն փաճառուած, անիրաւուած ի՞մ հայրենիք, Ոտիներէն կըրունկի տակ աւերակուած ո՛րք հայրենիք, Մարտիկներով, եղեռներով յաւերժացած ի՞նչ հայրենիք, Արիւնքի մէջ՝ սուրբ իրաւունք, հոգիւր արեւ, ի՞մ Հայաստան: Ա. Ի. ՍԱՅԱԿԵԱՆ

ՄԱՍՈՒԼ

Բ Ր Տ Ա Կ Ա Ն Ս Պ Ա Ռ Ն Ա Լ Ի Ք Ը

Պէշրուկի «Ազգակ» (18 Մայիս), խմբագրականի մը մէջ պարզելով քրտական ապստամբութեան արդի վիճակը, կը գրէ.—

«Ճատ սուրբ նստաւ Լեհիւրի վրայ քրտական ապստամբութեան ճշուած: Մինչեւ այսօր թիւրքերը 100,000ի մօտ կուրստ մը ունին զանազան ճանապարհներով: Եւ զեւ թրքութիւնը երկու տարիէ ի վեր հանդիստ չունի հակական նահանգներուն մէջ:

«Առաջին մեծ ապստամբութեան ճշումն յետոյ, 1925 Յուլիսին մինչեւ Իսկտեմբերի վերջը՝ շարունակուեցան պարտիզանական կռիւները Վանի եւ Պիճիկի նահանգներուն մէջ: Իսկ 1926ի Ապրիլէն ի վեր, կռիւները ստացան քրօնիկ երեւոյթ Պիճիկի, Էրզրումի, Վանի նահանգներէն՝ մինչեւ Մասիս լեռան լանջերը, մինչեւ Մուսուլի սահմաններն ու Գիւրախտանի լեռները: Անիրաւուած եւ կոտորուած ազգ մըն է որ վրէժի եւ ապրելու կատարութենէն է բնուած:

«Նոր են, նիւայ Տէրսիցիները, քաջարի ձիւրանցիները, արեւմտահայ երաժիշտները, Միւսուլիները, Վերապրողները, վրէժի խոր Ռամանները եւ արեւմտաւ Մօսքիները եւ Նասանցիները: Ո՞վ ճանօթ է այս ուղիւն ճիշտապէս խանութները, դուրս կրնայ եզրակացնել թէ, փոքր պատերազմի մը, քաղաքական դէպքերու մէջ ճախող դատարարութիւնը՝ թուրքիոյ շուրջ, ինչ կացութեան պիտի մատնէ այդ երկիրը արեւելեան սահմաններէն:

«Քրտական զարթոնքը, սեւեռական ապստամբութիւն մըն է ամբարտաւան Լեհիւրի դիտում կախուած: Ասոր համար է թուրքերու արտակարգ ջգտութիւնն ու վճարականութիւնը՝ ընտելնելու քրտ ժողովուրդը: Անգամ Լեհիւրին մասնաւոր գիշումներով զաշնադրել կը կնքէ սահմանակից Պարսկաստանի եւ Իրաքի հետ, անգամալուծելու համար քրտական շարժումը:

Անշուշտ նախընտրելի պիտի ըլլար որ բոլոր թեւերը միասին մէկ անունի տակ, իբրեւ կուռ եւ միակտուր զանգուած պահելով իրենց տեղական, շրջանային ինքնավարութիւնը: Ան ձեռով, ոչ միայն ամուլ վէճերը պիտի զարդէին, այլ եւ այլքն ու յոգնութիւնը պիտի նուազէր. իսկ մարզական շարժումը պիտի ստանար մեծ թռիչք, թէ մարզիկներուն եւ թէ մարտի տարազիր երիտասարդութեան բարիքին համար:

«Յառաջ» երջանիկ պիտի ըլլար, եթէ, իր բաժակի մը մէջ անկախութեան, բաժակ մը փրփուրի մէջ հայէին մանր մուկն անհատացութիւնները, երկու կողմերուն նախաձեռնութեամբ: Սպասելու այդ օրուն, մենք այժմէն կ'ողջունենք բոլոր մարզիկներն ու մարզաւէրները, թէ անոնք որ պիտի մրցին, որոք, Սթամբուլի զաշտին վրայ, եւ թէ անոնք որ իր վարիչ, մարզիչ կամ օժանդակ, կ'ապրենքն ու կը զարգանան իր կենսական շարժումը, Փարիզի, զաւաններու եւ բոլոր գաղութներու մէջ:

Եւ այս առթիւ, չենք մտնար նաեւ անոնք, որ առաջին մարզիկներն, ճամբան հարթեցին, եւ զացին անդարձ, հայաստանի սարսափներուն ընթացքին, կամ բնական մահով: Յարգանք՝ մոռնիներու յիշատակին եւ բաժակ մը՝ ողջերուն:

Կանխահաս է խօսիլ այսօրուն մրցումի արդիւնքի մասին: Յաղթութիւնը կամ պարտութիւնը չէ որ պիտի վճռէ այս ամս կողմին բախտը: Մեզի համար զիւրաւորը՝ հայկական մարզիկի շարժման եւ մարզական բարեբերու զարգացումն ու զարթոնումն է: Ամէն մէկ խումբ եւ խումբի իւրաքանչիւր անդամ մարզադաշտին վրայ երեւան պիտի բերէ իր ճիգը, իր փորձը, իր ուժը եւ այլքերուն կրակը: Եւ այդ ճիգը շնորհաբարութեան արժանի է, նոյնիսկ պարտութեան պարագային:

Այս ժողովուրդը ֆիզիքական ալ երիտասարդանալու, ծիլի-ծիլի տեսքով պէտք ունի: Եւ մարզական շարժումը զօրաւոր ազգ մըն է, այս պահանջը իրականացնելու համար: Վերջ ի վերջոյ, մարզանքն ալ կուր մըն է, ազնիւ, մարդկային կուր մը, որ ամէնէն առաջ ինքնապաշտպանութեան արդիւնքն է:

Պարզ գնդախաղի (ֆութպոլ) մէջ գնդակ մըն է որ կը շարժուի, եւ երկու ճակատները կը ճգնին պաշտպանի իրենց թրքը, գրաւել հակառակորդին բերդը: Տեսակ մը ուղիւնապարհ, երեւանի կուզան ոչ միայն անհատական եւ խմբական արժեքներ, այլ եւ ամբողջ սերունդի մը ֆիզիքական զարգացման արտաբերութեան, կորովին աստիճանները:

Վտանգ եղէք, սուրբ, ինչ որ կը շահիք մարզադաշտին վրայ, բարիք մըն է ձեր սերունդին եւ այս ժողովուրդին համար, որ այնքան կարօտ է երիտասարդական արիւնի եւ աւելին: Միայն թէ — կը տեսնէք արդէն, — միայն ֆիզիքական արիւն ուժը չէ որ կը անօրինէ աշխարհի գործերը:

Քանի որ ֆիզիքական արիւնն անգամ (Նիտէպէրի), որ շարժում փառաբանուեցաւ Փարիզի մէջ, իբրեւ հերոս, խոնարհեցնելով արքաներն ու վեհապետները, եւ փառքէ փառք անուանելով իբրեւ արծիւ, ունէր իրեն յատուկ իտէալը:

Առանց իտէալի, շուտ կը մոռցուի կոպիտ ուժը: Եւ մենք նորէն կը հաւատանք որ, հայ մարզիկները, ի՞նչ արժեքներ կ'ապտեղանին, ունին իրենց իտէալը. — իրենց ուժը, իրենց արժեքները, այս ժողովուրդի բարիքին, այսօր անոր անուարարած իր պաշտպանութեան պարտականութեան վրայ, վարդ, ինչ պատահութիւններ կ'անկայանայ, լրացնելով անոր ֆիզիքական անհանգստանքները:

Գնդախաղի կամ ըմբշամարտի մէջ մարզուած սերունդ մը կըրնար ամբերկան դիտողի դիմք բռնել այս ժողովուրդին անհատական հանգէպ: Մարզելով բազուկն ու ոտքը, պիտի պիտանայ ծաղկեցնել նաեւ միտքը, որ ամէնէն տեսական արժէքն է:

Հայ մարզիկները անշուշտ հետեւած են հին պատմութեան: Սպարտացիները ամէն ինչ սահմանափակել էին ֆիզիքական ուժին մէջ, եւ կորան անհետ: Աթենացիները փոքր փոքր զարգանակ ուժն ու միտքը. — եւ կ'ապրին մինչեւ այսօր: Ե.

Անմիջապէս վերջ բեմ բարձրացաւ Ալպէն Սարօ, որ ըսաւ. — «Ի՞նչ լաւ կը գործադրէք ձեր մարզաւէրին՝ Լէնինի խրատները: Անոր պէս դուք ալ հասկցած էք, որ երբեմն պէտք է զոհողութիւններ ընել, երբեմն ուղիւնապարտութիւն ու խորամանկութիւն բանեցնել ու նահանջել երբ զօրաւոր հակառակորդի մը դէմ կը գտնուիք, երբեմն լուր ու ճշմարտութեան դաւաճաններ: Ու աւելցուց թէ Բոսթանի ճառը շատ ուշ մնացած պատասխան մըն էր վերջին ամիսներու համայնաժողովական տեղադրութեան:

Ֆրանսայի մէջ կարծիքի ազատութիւն կայ. «Սակայն եթէ իր համաշխարհային հանրապետութիւնը կատարանելու համար, համայնաժողովուրդը կ'ուզէ նախ բռնի ուժով քանդել Ֆրանս, հանրապետութիւնը, եթէ տիեզերական հայրենիք կազմելու համար ոտքերուն տակ պիտի ճգմէ Ֆրանս. հայրենիքը, եթէ համաշխարհային խաղաղութիւն ձեռք պիտի բերէ երիցս արիւնալի քաղաքացիական, գաղթային եւ արտաքին պատերազմներով, եթէ ինքզինք օրէնքէ դուրս յայտարարելով, իր բոլոր յեղափոխական փափաքները որոշ արարքներով կ'իրագործէ, ու եթէ այս բոլորին վրայ լրտեսական գաղտնի արարք մըն ալ աւելնայ, վերջապէս, եթէ այս ազգակործան աշխատանքը օտար աշխարհակալութեան մը հրամանով կատարէ, այն ատեն ո՛չ:

«Այդ պարագային ես կարծիքի ազատութիւն չեմ ճանչնար, ու կ'ընեմ թէ եղածը ոճիր է, ոճիր մարդկային ցեղին եւ հայրենիքի անկախութեան դէմ: Յարմար գտնելի ուշադրութիւն հրաւիրել այս վտանգին վրայ եւ փարատել թիւրիմացութիւն մը, որ այլ եւս պէտք է վերջ գտնէ: Մենք ալ դիտենք մարքսիստ, սակայն սկզբնական մարքսիստին եւ այսօրունին միջեւ մեծ տարբերութիւն կայ. ուսական կազմադրի մէջ համայնաժողովուրդը բոլորովին նոր բան զարձած է, ուսումնականութեան եւ բուն Ռուսիոյ քաղաքական շահերուն մէջ կանոնադրը: Այսօրուն համայնաժողովուրդը ուսումնականութեան հոգիին ըմբռնութիւնն է Արեւմուտքի դէմ, ուսումնական կալուածեան եւ ցարխամի հին գաղափարներով եւ հին մեթոտներով պարուրուած:

«Ատկէց է որ կուզայ սա՛ կարմիր քրիստոնէականը, որ սեղանիս վրայ է, եւ որուն բռնապետական ոգին կը յայտնաբերէ իր մոնկոլեան ծագումը, մոսկոֆեան դիկտատորութիւնը, որ ինքզինքը կը պարտադրէ մտրակի ուժով... Արիւնահեղութեամբ եւ եղբայրանալու կռիւներով է որ հոս նստած համայնաժողովուրդներուն մէջ ծրագրեն համայնաժողովական դիկտատուրա հաստատել... Ու այս բանին համար ապրէն միջոցներու կը դիմեն, հեռեւելով Գ. Միջազգայինի ծրագրին:»

Նախարարը յետոյ կարգաց զանազան վաւերաթուղթեր, որով համայնաժողովները ապստամբութեան կը հրաւիրեն զինուորները: Ընկերվարական երեսփոխան Լէօն Պրոմ ուղեց հարցապնդի կատարութիւնը Ֆրանսիայէն յարաբերութեանց մասին: Պրիւսիա պատասխանեց թէ ապագամ է այդ մասին խօսիլ. ներկայ վիճարանութիւնը ներքին քաղաքականութեան կը վերաբերի: Համայնաժողովութեան մասին վիճարանութեան շարունակութիւնը յետաձգուեցաւ յառաջիկայ Ուրբաթ օրուն:

Ռուս քրտաւարները Անգլիոյ մէջ

Երեսփոխանական ժողովին մէջ ներքին նախարար սրբ ճոյնսըն Հիքս յայտնեց թէ «Անգլիական ոստիկանութիւնը յաջողեցաւ երեւան հանել ճիւղաւորումները աշխարհի ամէնէն գաղտնի եւ ամէնէն ընդարձակ լրտեսական կազմակերպութեան, որուն նպատակն էր խորհրդային կառավարութեան հայթայթել ի մէջ ալլոց Մեծն Բրիտանիոյ նաւային եւ զինուորական գաղտնիքները: Ասոնց կարգէն՝ անոնք ուզած էին ձեռք անցնել մասնաւորապէս օդանաւերու շարժիչ մեքենաները պահեցնելու գործիք մը, բոլոր թրքիկահայաձեւերու յատկազորիչները, անթիկ հեռագրի ծրագրիչները մարտանաւերու վրայ օդապարծկու համար, ամէնէն նոր մարտանաւերու յատկազորիչները, մարտանաւերու շարժիչ նոր մեքենայ մը եւլն:»

Նախարարը աւելցուց թէ ձեռք անցուցած է անուններն ու հասցէները բազմաթիւ լրտեսներու, ինչպէս նաեւ անոնց պատրաստած հարցարանները՝ զանազան գաղտնիքներու տեղեկանալու համար: Ձեռք անցուցած է նաեւ լուսանկարուած մէկ

(Լուրերու յարունակութիւնը կարգաւ Գ. է.)

ՊԱՏԿԵՐ ՄԸ

ՀԵՅԿԱԿԵՆ ԵՎԱՏԱ- ՄԱՐՏԻ ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՐ- ՏԱԿԵՆ ԽՈՒՄԻՆԻՔԻՆ (ՄՇԵՅԻ ՄՂՈՅԻ ԽՈՒՄ- ԲԸ, ՈՒՐ ՔԻՒՐՏԵՐ ԱՂ

ԿԸ ԳՏՆՈՒՄԸ)

Տաճիկներու ճամբուն վրայ զոյութեան վրայ, որովհետև Մայիս 28ը հայու թիւն իսկ է, Հայ մնայ ձգտող հայու թիւնը: Ան է, որ զեռ եւս կը լուսաւորէ, կը շերտացնէ, կ'ապրեցնէ մեր ժողովուրդը, իբրևս կենսատու արեգակ:

Ան է, որ տակաւին կը շնչէ ու կ'ապրի խորհրդային Հայաստանը: Խորհրդային վարիչները կը հերքեն Մայիս 28ը՝ ատով իսկ խաչ կը քաշեն իրենց գոյութեան վրայ, ինքնաժխտման ճամբան կը բռնեն, ատով իսկ իրենց կորստեան դատաւճիտը կը ստորագրեն:

ԵՐԷԿ ԵՒ ԱՅՍՈՐ

Սարապի եւ վճատութեան օրեր էին... Համաշխարհային աղէտաւոր պատերազմի դաճնութեան բաժակը ցմբուր քամուած, հայու թիւնը, առական փետրուարեան յեղափոխութեան մեղրալուսանի օրերուն, հազիւ քիչ մը շունչ առնելէ յետոյ, դատապարտուած էր նորէն մահուան դէմ առ դէմ կենալ:

Կեանքին, բոլոր կուսակցութիւններու համաձայնութեամբ: Այս որոշումը կը տրուէ 1918ի Մայիս 28ին, որչէ ետք Ազգային Խորհուրդը, դարձեալ կուսակցութիւններու փոխադարձ համաձայնութեամբ, կը կազմէր Հայաստանի Հանրապետութեան Խորհրդարանը:

Սյու պայմաններու եւ տրամադրութիւններու մէջ էր հայութիւնը իր անկախութեան առաջին շրջանին, երբ սկսաւ պետականութեան շնչի հիմնարկէքը, աւերակներու, եւ անասման գերեզմաններու մէջէն:

Սյու եւ զինադադարը, իր այնքան սրտախցիկ հեռանկարներով: Տատանումն ու վարանումը զէպի անկախ պետականութիւնը, տեղի կուտար աւելի վճռականութեան եւ լուստեսութեան, ամէն մէկ նոր օրուայ հետ, ամէն մէկ նոր քայլի հետ: Ընդամենը մէկ տարուան ընթացքին, շնորհիւ ձեռք բերուած ներքին եւ արտաքին յաջողութիւններուն, անկախութեան զաղափարը արդէն իսկ լայն սեփականութիւն էր դարձած հայ ժողովուրդին: Դեռ աւելին: Առաջին իսկ տարիներին, հայութիւնը արդէն ունէր այլ եւս մէկ նոր ձգտում, քանզի հայկական երկու հատուածներու միջեւ կանգնուած արհեստական թուրքը, յայտարարելով Հայաստանը Միացեալ Այս էր պահանջը նաեւ վերապրող հայութեան հետ:

Տաճիկներու ճամբուն վրայ զոյութեան վրայ, որովհետև Մայիս 28ը հայու թիւն իսկ է, Հայ մնայ ձգտող հայու թիւնը: Ան է, որ զեռ եւս կը լուսաւորէ, կը շերտացնէ, կ'ապրեցնէ մեր ժողովուրդը, իբրևս կենսատու արեգակ:

Ան է, որ տակաւին կը շնչէ ու կ'ապրի խորհրդային Հայաստանը: Խորհրդային վարիչները կը հերքեն Մայիս 28ը՝ ատով իսկ խաչ կը քաշեն իրենց գոյութեան վրայ, ինքնաժխտման ճամբան կը բռնեն, ատով իսկ իրենց կորստեան դատաւճիտը կը ստորագրեն:

Սարապի եւ վճատութեան օրեր էին... Համաշխարհային աղէտաւոր պատերազմի դաճնութեան բաժակը ցմբուր քամուած, հայու թիւնը, առական փետրուարեան յեղափոխութեան մեղրալուսանի օրերուն, հազիւ քիչ մը շունչ առնելէ յետոյ, դատապարտուած էր նորէն մահուան դէմ առ դէմ կենալ:

Կեանքին, բոլոր կուսակցութիւններու համաձայնութեամբ: Այս որոշումը կը տրուէ 1918ի Մայիս 28ին, որչէ ետք Ազգային Խորհուրդը, դարձեալ կուսակցութիւններու փոխադարձ համաձայնութեամբ, կը կազմէր Հայաստանի Հանրապետութեան Խորհրդարանը:

Սյու պայմաններու եւ տրամադրութիւններու մէջ էր հայութիւնը իր անկախութեան առաջին շրջանին, երբ սկսաւ պետականութեան շնչի հիմնարկէքը, աւերակներու, եւ անասման գերեզմաններու մէջէն:

Սյու եւ զինադադարը, իր այնքան սրտախցիկ հեռանկարներով: Տատանումն ու վարանումը զէպի անկախ պետականութիւնը, տեղի կուտար աւելի վճռականութեան եւ լուստեսութեան, ամէն մէկ նոր օրուայ հետ, ամէն մէկ նոր քայլի հետ: Ընդամենը մէկ տարուան ընթացքին, շնորհիւ ձեռք բերուած ներքին եւ արտաքին յաջողութիւններուն, անկախութեան զաղափարը արդէն իսկ լայն սեփականութիւն էր դարձած հայ ժողովուրդին: Դեռ աւելին: Առաջին իսկ տարիներին, հայութիւնը արդէն ունէր այլ եւս մէկ նոր ձգտում, քանզի հայկական երկու հատուածներու միջեւ կանգնուած արհեստական թուրքը, յայտարարելով Հայաստանը Միացեալ Այս էր պահանջը նաեւ վերապրող հայութեան հետ:

Table with subscription rates: 3 months, 6 months, 1 year, 2 years, 3 years.

"HARATCH"

Director-Propriétaire: SCHAVARSCH MISSAKIAN
Rédaction & Administration: 208 bis, Rue Lafayette - PARIS (10e)

ԵՐԵՎԱՆԻ 31 ՄԱՅԻՍ 1927 31 MAI 1927

Գ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 350

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱՉԳԱՅԻՆ, ԲԱՆԴԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԳԻՆ՝ 50 ՍԱՆԹԻՄ

"ՄԱՅԻՍ 28, ի ՀԱՆՂԵՍԸ ՓԱՐԻՁԻ ՄԷՋ"

"ՅԱՌԱՋ" Ի ԲԱԺԱԿԻ ՄՐՑՈՒՄԸ

ԱՉԱՏ ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ԱՄԷՆ ԲԱՆԷ ՎԵՐ

Կարելի չէր առանց խորին յուզումի դիտել այն անհամար...

Կիրակի երեկուն Մայիս 28ի տոնակատարությունը Փարիզի մէջ...

2000 ՀՈԳԷ ԱՆԵԼԻ ԲԱԶՄՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՎԵՑ ԺԱՄ ԱՆՆԵՐԻՆՍՑ

Բացմունքներն մը կազմուած ժողովուրդի բոլոր խաւերէն...

Բեմը կարգաւորուած էր հայկական եռագործներով և Հայաստանի...

Ժամը 1ին դաշտ ելան Հ. Մ. Բ. Մ. Պէլլիի և Արժանթայի պահեստի...

Այդ ի՛նչ կարօտ էր որ քով քովի բերած էր այս անասնոստ...

«Կ'ողջունեմ, բաւ, Մայիսի 28ը եւ հայ ժողովուրդը: Հայ ժողովուրդը...

Ժամը 2ին Հ. Մ. Բ. Մ. ի պահեստին մրցեցաւ Հ. Մ. ի պահեստին...

Ան կ'ըմբռնէր որ, եթէ դժբախտութիւն և արկած է պատահել...

1924ին Փարիզի մէջ ծանօթ մարդ մը ցերեակ Թուրքիոյ վրայ սեւ...

Բ. կիսախաղին զարձակ ֆրանսացի Տիւֆուր գործարար շիւժով մը...

Ան վերջապէս, այդ բազմութիւնը իր կարօտով ու խանութեամբ...

Ան ընկեր Միտքեան Թուրքիոյ պատմական բազմաթիւ փաստեր իրարայն...

Գ. Կասպեան Գործարարը մը քանի մը հայ և օտար մարդիկներու միջև, բայց շուտով առաջ...

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

Մոսկուայի ծանուցագիրը Անգլիոյ

Կիրակի օր Մոսկուայի մէջ Անգլիոյ գործակառար Փիլիքը...

Իրիքինսօֆ կ'ըսէ թէ «Անգլիոյ այս որոշումը երբեք չէ զարմաց...

Իրիքինսօֆ կ'ըսէ թէ «Անգլիոյ այս որոշումը երբեք չէ զարմաց...

«Մարդը աշխարհ գիտէ որ խղճովն հիմնական պատճառը Անգլիոյ...

Ան վերջապէս, այդ բազմութիւնը իր կարօտով ու խանութեամբ...

